

ELVERUM
KOMMUNE

HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

Virksomhetsplan og årsbudsjett for 2025

Kommunedirektørens forslag

(30.10.2024)

DEL 1 – INNLEDNING	4
Kommunedirektørens innledning.....	4
Generelle forutsetninger	6
Planprosessen.....	6
Elverum - noen langsiktige utviklingsperspektiver	6
Demografi – befolkningsutvikling og endringer i utgiftsbehov	8
Økonomiske måltall og handlingsregler.....	13
Måltall	13
Handlingsregler	13
DEL 2 – HANDLINGSPLAN – ØKONOMIPLAN 2025 – 2028	15
Innledning.....	15
Handlingsplan 2025 – 2028	15
Bakgrunn	15
Klima og energi.....	16
By- og bygdeutvikling	20
Samferdsel og infrastruktur	22
Verdiskapning og næringsutvikling.....	24
Natur, kulturmiljø og landskap	25
Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø	26
Økonomiplan 2025 – 2028 med årsbudsjett for 2025.....	27
Innledning.....	27
Mål og premisser	27
Endringer i budsjettforutsetninger (grunnlagsendringer)	32
Nye driftstiltak	33
Bevilgningsoversikt – drift (før tiltak)	34
Salderingstiltak (Kommunedirektørens innstilling)	35
Kommunestyrets endringsvedtak	46
Bevilgningsoversikt – drift	47
Bevilgningsoversikt drift – netto	49
Bevilgningsoversikt – investering.....	50
Bevilgningsoversikt investeringer – prosjekter	51
Økonomisk oversikt – drift	53
Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser.....	54
DEL 3 – VIRKSOMHETSPLAN 2025	55
Innledning.....	55
Styring – ledelse – kontroll	55
Delegering.....	55
Lederkontrakter og ledelsesfora	55
Egenkontroll.....	56
Ekstern kontroll	56
Årshjul for styring	56
Styringsplattformen	56
Planverket.....	56
Målhierarki og planhierarki.....	56
Organisering av virksomheten	56
Politisk organisering	56
Administrativ organisering	56
Bemanningsplaner.....	57
Overordnede styringsmål - indikatorer.....	59
Virksomhetsplan per tjenestekområde	60
Innledning.....	60
Politisk styring	63
Administrasjon	64
Barnehage	70

Skole	73
Barnevern.....	76
Helse – forebygging og behandling	78
Pleie og omsorg.....	81
Sosial – tjenestebistand	85
Sosial – økonomisk bistand	88
Kultur og religiøse formål	92
Teknisk forvaltning	95
Teknisk drift	97
Næringsutvikling	100
Felles/finans/vann og avløp	102
Beredskap.....	103
DEL 4 – Vedlegg.....	105
Priser og gebyrer 2025	105
Selvkostkalkyler 2025	130
Tilskudd til organisasjoner, lag og foreninger.....	134
Kontrollutvalg.....	135
Beskrivelse av grunnlagsendringer for hver sektor og stab.....	137
Ikke prioriterte driftstiltak	156
Ikke prioriterte investeringstiltak	160
Ikke prioriterte salderingstiltak	168
Kommunestyresak xxx/24	170

DEL 1 – INNLEDNING

Kommunedirektørens innledning

Handlings- og økonomiplan for 2025 – 2028 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2025, er et resultat av et omfattende arbeid i kommunens organisasjon. Utgangspunkt for arbeidet er rullering av gjeldende Handlings- og økonomiplan 2024-2027, gjeldende planer, samt de utfordringer som er framkommet i driftsåret 2024, og som er videreført inn i 2025.

Kommunen skal årlig utarbeide en fireårig økonomiplan og årsbudsjett for kommende år. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Kommuneloven stiller krav om at den løpende driften skal finansieres av løpende inntekter. Økonomiplanlegging skal bidra til at ressursene blir utnyttet på best mulig måte, og er grunnlaget for at tjenestetilbudet tilpasses utviklingen i innbyggernes behov og utvikling i inntektsrammene.

Den viktigste faktoren for kommuneøkonomi og budsjettarbeid, er antall innbyggere og aldersfordelingen av disse i Elverum. Aldersfordelingen sier automatisk noe om hvilke tjenester det er påregnelig at kommunen må gi.

Kommunedirektøren har gjennom budsjettåret 2024 rapportert om økt behov for tjenester enn det budsjettet la opp til. Økt aktivitet som er avdekket gjennom budsjettåret 2024 er saldert ved bruk av disposisjonsfond med 55,9 millioner kroner. I tillegg er det tilbakebetalt for mye innkrevd eiendomsskatt på cirka 34 millioner kroner som er finansiert ved bruk av disposisjonsfond. Dette har medført at disposisjonsfondet til Elverum kommune vil bli tilnærmet tomt innen utgangen av 2024.

Aktivitetsøkningen er tatt inn i budsjettet for 2025 som grunnlagsendringer. Grunnlagsendringer er definert som endringer som kommunestyret selv har vedtatt eller ikke selv kan påvirke, eksempelvis brukerbehov.

Overføringer fra Staten til budsjett 2025 er 112,9 millioner kroner høyere enn 2024. I dette ligger det en lønns- og prisvekst, kommunal deflator, på 4,1 prosent. Det er forventet en lønnsvekst på 4,5 prosent og prisvekst på 3,5 prosent som er innbakt i de økte overføringene.

Samlet sett er det lagt inn grunnlagsendringer på cirka 133 millioner kroner. For å komme i balanse er det i kommunedirektørens forslag lagt inn salderingstiltak på 33,5 millioner kroner samt bruk av disposisjonsfond på 7,5 millioner kroner. Salderingstiltakene innebærer en bemanningsreduksjon på 15,5 årsverk, i tillegg er det lagt inn en besparelse på vakante stillinger og sparing ved utsatt rekruttering eller innleie av sykevikar, på 4 millioner kroner som grunnlagsendring.

Netto driftsresultat er ikke tilfredsstillende, det er på – 0,34 prosent. Det vil bedre seg svakt i planperioden og være på 0,57 prosent i 2026 og 0,89 i 2027. Kommunedirektøren har derfor ikke funnet rom for store investeringer. Utbygging og ombygging av Vestad skole er planlagt satt i gang i 2026 med ferdigstillelse i 2027. Rehabilitering av Hanstad skole er forskjøvet til 2027 og 2028. Det er ikke funnet rom for andre store investeringer. Dette først og fremst fordi det ikke er dekning for økte finanskostnader i økonomiplanperioden.

Statlige styringssignaler sier at kommunene må kjenne til endring i sin egen befolknings sammensetning, og begynne å planlegge og dimensjonere sitt tjenestetilbud i tråd med endringene. Det er ut fra befolknings sammensetningen i Elverum i 2025, planperioden til 2028 og videre til 2040, påregnelig at det blir en større etterspørsel etter tjenester innenfor helse og omsorg enn skole og barnehager. Kommunedirektøren foreslår derfor en strukturendring innenfor grunnskole for at kommunen skal kunne møte en større etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester.

Elverum kommune har en særdeles stram økonomi. Vi har ikke klart å opparbeide oss en tilstrekkelig økonomisk buffer eller reserve i neste års budsjett eller i økonomiplanperioden. Elverum kommune har høy gjeld, dette begrenser kommunens økonomiske handlingsrom.

Elverum kommune har blitt tildelt 2 millioner kroner i skjønnsmidler fra Statsforvalteren i Innlandet, midlene inngår i de økte frie inntektenes fra staten. Midlene skal ikke benyttes som inndekning for merforbruk utover egne rammer. Statsforvalteren skriver blant annet i sitt følgeskriv for midlene:

«Kommunen har et betydelig omstillingsbehov som følge av store demografiendringer og levekårsutfordringer. Dette kan gi utfordringer med å levere forsvarlige tjenester fremover. Vi er bekymret for at nødvendige og tilstrekkelige tiltak ikke iverksettes raskt nok. Kommunens kapasitet til å gjennomføre omstilling og sørge for utvikling er begrenset. Vi mener derfor det er viktig å bidra med skjønnsmidler for at det viktige omstillingsarbeidet i kommunen gjennomføres på en god måte».

Kommunedirektøren har lagt opp til at det 2025 gjennomføres en omfattende prosess for å få økonomisk bærekraft.

Selv om budsjett for 2025 er svært stramt, mener kommunedirektøren at budsjettet gir rom for at innbyggerne skal oppleve et godt tjenestetilbud fra Elverum kommune, da salderingstiltakene i mindre grad påvirker de avdelinger som er i direkte interaksjon med innbyggerne.

Kommuneorganisasjonen gjennomfører hvert år, i henhold til kommunens årshjul for styring, omfattende arbeidsprosesser for å sikre god mål- og rammestyring. Kommunens tjenester, lov-, forskrifts- og plangrunnlaget for tjenesteproduksjonen, målene for tjenesteproduksjonen, organisering av virksomheten samt planlagt årlig utviklingsarbeid framgår av den framlagte virksomhetsplanen for 2025. Kvaliteten på kommunens tjenester har jevnt over forbedret seg jevnt og trutt gjennom de senere årene, til tross for svært stramme økonomiske rammer. Dette dokumenteres blant annet gjennom det årlige Kommunebarometeret, som viser at Elverum kommune for tiden er vurdert å være blant de 25 prosent beste kommunene i landet på den samlede tjenesteproduksjonen.

Elverum 30. oktober 2024

Kristian Trengereid
Kommunedirektør

Generelle forutsetninger

Planprosessen

En av kommunedirektørens viktigste oppdrag er å utarbeide forslaget til Handlings- og økonomiplan for kommende fireårsperiode. Denne planengjelder for perioden 2025-2028, med virksomhetsplan og årsbudsjett for det første året i perioden – 2025. Det er en krevende prosess å gjennomføre, og som involverer hele organisasjonen. Planprosessen gjennomføres i henhold til kommunens årshjul for styring. I tråd med årshjulet involveres kommunestyre komitéene (inkludert møter med lag, foreninger og andre i regi av komitéene), tillitsvalgte, verneombud og administrasjonen med bidrag fra hvert tjenesteområde. Kommunestyrets strategikonferanse medio juni er en milepæl i denne prosessen.

Forutsetninger og føringer for den samlede prosessen som leder til Handlings- og økonomiplanen tas særlig fra følgende kilder:

- [Kommuneplanen – samfunnsdel og arealdel.](#)
- [Kommunedelplaner, sektor-/temaplaner – de strategiske planene – jfr. kommunens planverk.](#)
- [Handlings- og økonomiplan 2024-2027.](#)
- [Årsmelding, årsberetning og regnskap 2023.](#)
- [Tertialrapport for kommunens drift per 1. og 2. tertial 2024.](#)
- Kommuneproposisjonen og regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025.
- Kommunestyrevedtak gjennom 2024 som gir føringer for kommende år.

Elverum - noen langsiktige utviklingsperspektiver

Siden 1996 har Elverum vært bykommune. Elverum er regionsenter i Sør-Østerdal, og har gjennomgående vært i stabil vekst i hele etterkrigsperioden. Denne posisjonen har gitt både unike muligheter og utfordringer. Kommunen har vokst samtidig som den i stor grad er tilført nye oppgaver. Flere innbyggere, med økte forventninger, skal tilbys gode tjenester innenfor et stadig større tjenestespekter. Kommunen som organisasjon har måttet være omstillingsdyktig for å håndtere forandringer i rammevilkår og forventninger fra befolkningen. Den stabile befolkningsveksten har med virkning fra 2017 avtatt og prognosene for framtid viser en lavere vekst, likevel ser Elverum kommune ut til å ha befolkningsvekst, for tiden i størrelsen 0,5 prosent per år. Den begrensede veksten er drevet av tilflytting og bosetting av flyktninger, fødselstallene har til dels vært lavere enn antall døde per år de senere år. Kombinert med endringer i befolknings sammensetningen – gradvis flere eldre og et redusert antall i barnehage og skole - fører dette til behov for kontinuerlig tilpasning og omstilling i kommunens drift. I tillegg er det en stadig tiltakende utfordring for alle kommuner å rekruttere tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til tjenesteproduksjonen, dette gjelder også Elverum kommune.

Elverums beliggenhet som kommunikasjonsknutepunkt mellom Østerdalen, Solør, Hedemarken og Trysil og Sverige, har vært en sentral driver for kommunens utvikling. Gunstige naturgitte vilkår for gradvis utbygging, tilstedeværelse fra forsvar, sykehus og utdanningsinstitusjoner og primærnæringene jord- og skogbruk, har gitt grobunn for handel og service, industriell produksjon og øvrige næringer.

Elverum har gradvis blitt knyttet bedre til omverdenen gjennom infrastrukturinvesteringer i nasjonal målestokk - i særlig grad Gardermoen som landets hovedflyplass, og i 2020 gjennom en ferdig utbygging av riksveg 3/25 inn mot og forbi Elverum. For de kommende år knytter det seg forventning til jernbaneutbygginger, både for gods- og varetransport. Videre er beslutningen for sykehusstruktur i Innlandet, med hoved sykehus i Moelv og funksjonsfordelinger mellom øvrige sykehus i Innlandet, og de konklusjoner som så langt er gjort, utfordrende for Elverums utvikling. I løpet av 2024 er det som følge av særskilt Stortingsvedtak klargjort at Forsvaret i Norge i planperioden fram mot 2036 vil gjennomgå en betydelig oppbygging og opprusting. Dette vil få betydning for Elverum i den forstand at Hærens tyngdepunkt i Sør-Norge er i Sør-Østerdal, og betydelige investeringer vil skje i Terningmoen og Rena garnisoner, med opptrapping av soldater og befal til det firedobbelte av dagens volum. Langtidsplanen med dens implikasjoner vil få store virkninger for både Elverum og Åmot kommuner og påvirke hele regionen.

[Langtidsplanen og tilhørende informasjon finner her](#). Innstillingen fra Stortingets Utenriks- og forsvarskomiteé [finnes her](#). [Stortingets vedtak per 11.06.24 finnes her](#).

Høsten 2024 har kommunen om lag 21 800 innbyggere og vel 10 000 arbeidsplasser, hvorav mer enn 40 prosent i offentlig sektor. Kommunen opplever en kontinuerlig pågående regionforstørring og er en del av en større bo- og arbeidsmarkedsregion – vestover med kommunene rundt Mjøsa, nordover mot Åmot, sørover mot Solør og østover mot Trysil. Elverum har forutsetninger for å være en kommune i Norge som har gode framtid utsikter ut fra sin beliggenhet, både by- og landkvaliteter, tilknytningen til omverden, sin relative størrelse og et variert bolig- og arbeidsmarked.

Høsten 2024, ved inngangen til planperioden 2025-2028, er det en rekke situasjoner og trender i verden som gjør seg gjeldende, og også påvirkervårt lokaldemokrati. Noen blir til megatrender med betydning for framtida – globalt, nasjonalt og lokalt – noen framstår som muligheter, noen som trusler. Verden oppleves for mange som urolig og uforutsigbar, med sedvanlig stormaktrivalisering. Det er krig i Europa mellom Russland og Ukraina med vidtrekkende konsekvenser for energiforsyning, energipriser, matvarepriser o.a., samt en fullskala krigssituasjon i det som oppleves som en evigvarende konflikt i Midtøsten mellom Israel og palestinere, og for øvrig en rekke regionale konflikter rundt omkring i verden. En mer ustabil verden, krever opprusting av Forsvaret, hvilket som nevnt, vil være en vekstimpuls for Elverum de kommende år.

Menneskehetens største utfordring - om mulig å få bukt med - og tilpasse seg menneskeskapte klimaforandringer - ligger over oss alle. Autoritære, og det som oppleves som demokratifiendtlige politiske krefter, synes å være på frammarsj i flere land. Når denne planen framlegges, knytter det seg storspenning til utfallet av presidentvalget i USA. Det ene eller andre alternativ vil få betydning for sikkerhetssituasjonen i verden, og vil påvirke forhold i Europa, Norge og Elverum. I alle land som har deltatt i velstandsutviklingen etter 2. verdenskrig er det et framtrædende fenomen at befolkningen lever lenger og eldes, fødselstallene går ned – i flere land dramatisk ned – dette gir demografiske utfordringer av betydning.

I sum gir de nevnte trendene konkrete utslag også for Elverum kommune ved inngangen til planperioden 2025 – 2028. Betydelig høyere rente på lånekapital enn for noen år tilbake slår hardt inn i driftsbudsjettet, energipriser er utfordrende, likeledes generelt høyere kostnader på alle innsatsvarer enn hva som kompenseres på inntektssida. I tillegg kommer vedvarende utfordringer med å rekruttere riktig kompetanse på flere fagområder, innenfor de rammer kommunen kan konkurrere på med hensyn til lønn.

Det er grunnlag for å hevde at vi lever i en brytningstid.

Demografi – befolkningsutvikling og endringer i utgiftsbehov

Utvikling i antall innbyggere og alderssammensetningen (demografi) har stor betydning for kommunens utgiftsbehov og inntekter. I perioden 2000 – 2016 var den årlige veksten i innbyggertall på ca. 1 prosent, men fra 2017 og frem til i dag har veksten vært på ca. 0,5 prosent med en økende trend de siste tre årene. Det er helt avgjørende å ha korrekte prognoser på utviklingen på kort og langsikt for å ha kontroll på kommunens økonomi. Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine prognoser for årene som kommer viser en lavere vekst enn det vi har hatt de siste årene. SSB skriver at befolkningsframskrivninger i seg selv er usikre. Framtidig innvandring er gjenstand for den sterkeste graden av usikkerhet, men trender innen fruktbarhet, dødelighet og utvandring kan også ende opp ganske annerledes enn forventet. Den pågående krigen i Ukraina betyr at usikkerheten, i det minste på kort sikt, er mer uttalt enn vanlig.

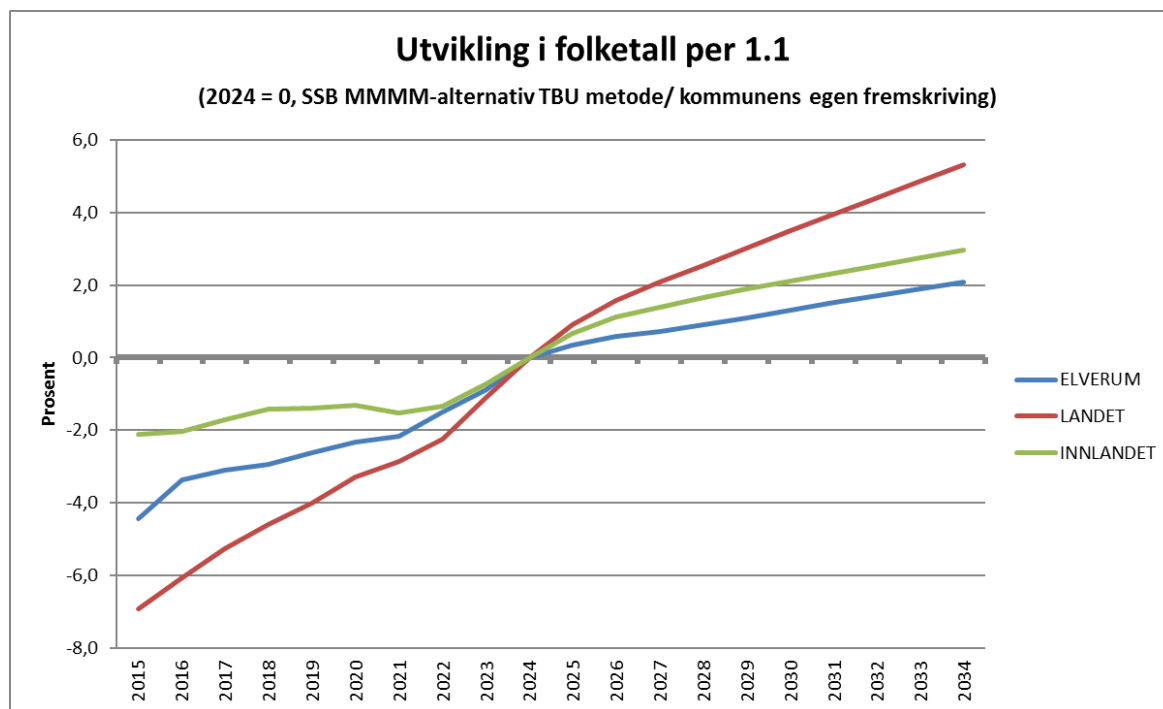
Veksten i SSB sine prognoser er et resultat av netto innflytting og ikke fødselsoverskudd. Det innebærer at alderssammensetning i befolkningen vil endre seg, noe som igjen vil påvirke kommunens inntekter og utgiftsbehov.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har med bakgrunn i SSB sine prognoser for befolkningsframskriving utarbeidet modell for beregning av kostnader knyttet til demografi og utvikling i forskjellige aldersgrupper. SSB utarbeider prognoser for befolkningsframskriving annethvert år. Tabellen nedenfor viser framskrevet innbyggertall i forskjellige aldersgrupper for perioden 2024 – 2034. Det er ikke tatt hensyn til lokale forhold, noe som selvfølgelig kan medføre små og større avvik.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-1 år	362	373	382	385	386	390	391	395	399	403	407
2-5 år	820	802	794	791	782	788	796	798	804	809	814
6-15 år	2 442	2 426	2 395	2 340	2 307	2 252	2 227	2 205	2 170	2 149	2 113
16-18 år	848	804	794	789	794	808	777	760	745	748	760
19-20 år	576	582	571	557	552	542	557	559	558	540	519
21-22 år	529	550	554	562	557	553	556	555	565	561	559
23-24 år	517	519	512	525	531	537	535	534	539	540	547
25-29 år	1 268	1 255	1 252	1 232	1 249	1 252	1 254	1 257	1 259	1 270	1 273
30-49 år	5 404	5 416	5 422	5 447	5 428	5 466	5 458	5 508	5 522	5 538	5 536
50-66 år	4 796	4 842	4 867	4 894	4 920	4 883	4 891	4 851	4 797	4 760	4 752
67-79 år	3 061	3 065	3 063	3 043	3 021	3 012	3 026	3 047	3 097	3 123	3 161
80-89 år	948	1 018	1 106	1 178	1 251	1 330	1 379	1 410	1 461	1 493	1 512
90 år og eldre	190	185	177	177	179	187	200	212	218	240	259
Sum	21 761	21 837	21 889	21 920	21 957	22 000	22 047	22 091	22 134	22 174	22 212

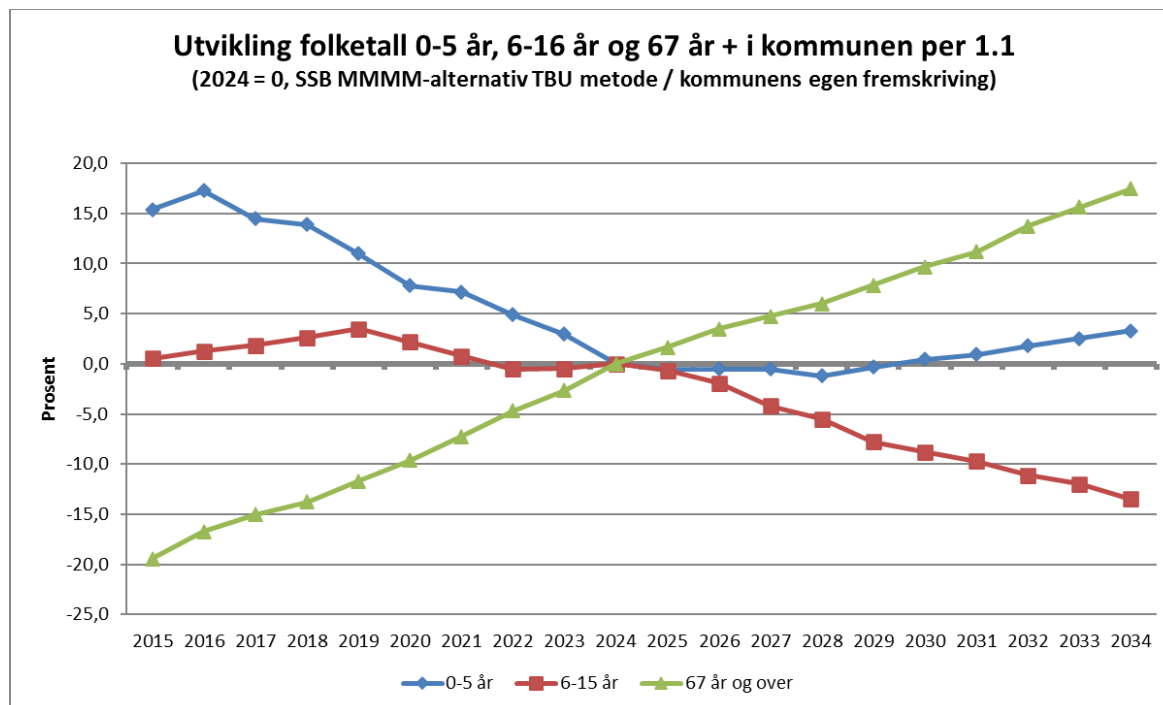
Tabell: Prognose fra SSB på utvikling i folketall, fordelt på aldersgrupper, perioden 2024 – 2034.

Figuren nedenfor viser utviklingen i prosent frem til 2024, og en prognose frem til 2034. Elverum har en lavere vekst enn landet og gjennomsnittet av alle kommuner i Innlandet.

Figur: Utvikling i folketall perioden 2015 – 2034 (KS sin demografimodell).

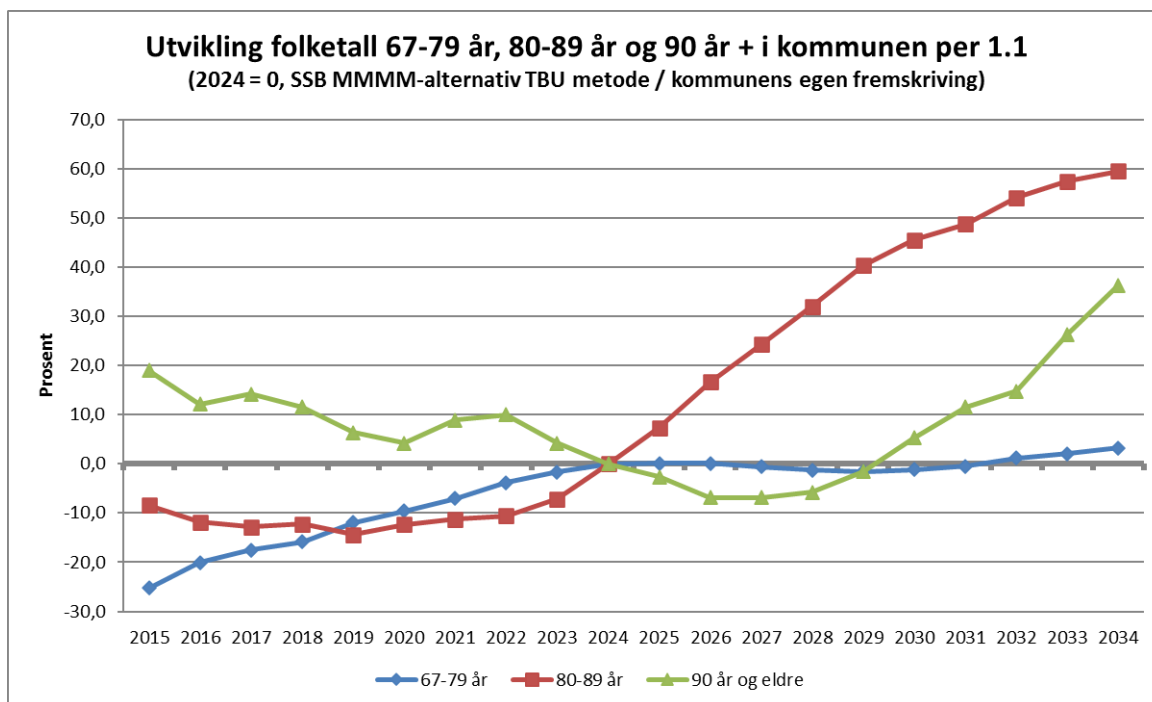
Figuren under viser prosentvis endring i folketall i perioden 2015 – 2034. Antall eldre vil øke mens antall unge vil gå ned.

Figur: Utvikling i aldersgruppene 0-5, 6-15 og 67 år + i perioden 2015 – 2034 (KS sin demografimodell).

Prognosen for aldersgruppen 0–5 år tilsier et stabilt utgiftsbehov innen tjenesteområdet for barnehage, men nedgangen i aldersgruppen 6–15 år tilsier et redusert utgiftsbehov innen tjenesteområdet skole. Økningen i aldersgruppen 67 år og eldre tilsier et økt utgiftsbehov innen tjenesteområdet for pleie og omsorg.

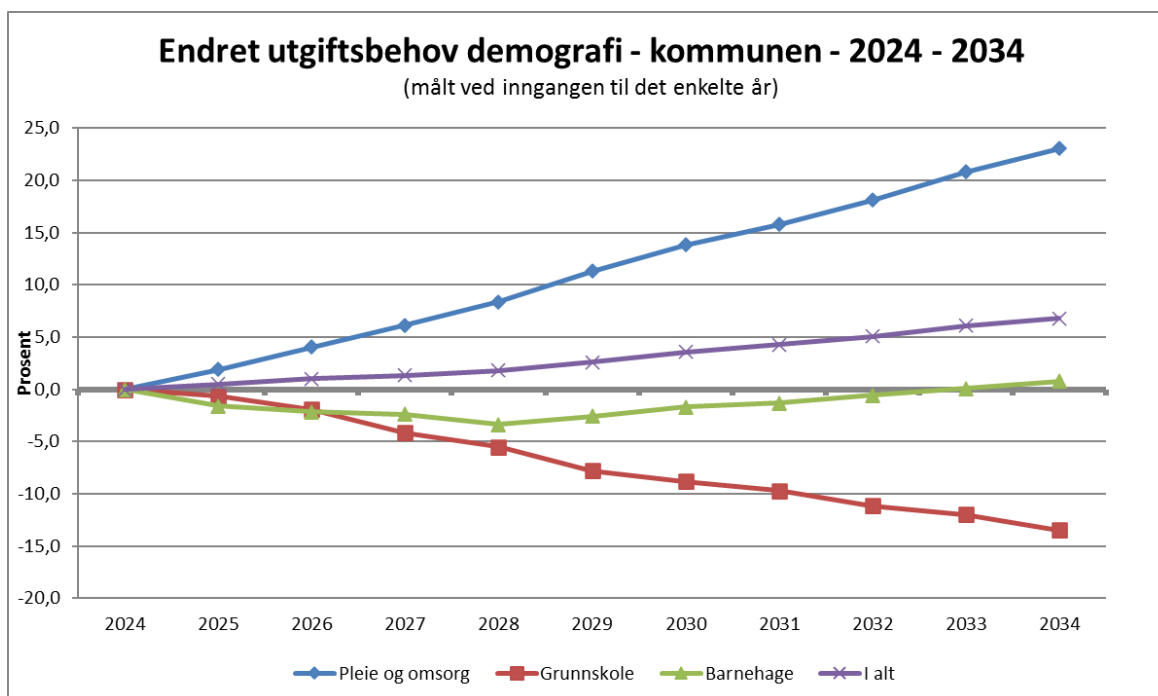
Figuren under viser at veksten ligger i hovedsak i aldersgruppen 80 – 89 år.

Figur: Utvikling i folketall 67 år + perioden 2015 – 2034 (KS sin demografimodell).

Prognosene for utviklingen i folketall for de over 67 år er sikrere enn for de under 67 år. Figuren over viser at en nå får en vesentlig økning i aldersgruppen 80-89 i kommende økonomiplanperiode, men en liten nedgang i aldersgruppen 90 år og eldre. Endringene i befolknings sammensetning vil medføre betydelige endringer i kommunens utgiftsbehov. Uten tilsvarende økte inntekter må utgiftsbehovet innen pleie og omsorg finansieres med redusert utgiftsbehov innen grunnskole.

Figuren under viser prosentvise endringer i kommunens samlede utgiftsbehov, men også fordeling mellom pleie og omsorg, grunnskole og barnehage i perioden 2024 – 2034.

Figur: Endret utgiftsbehov i perioden 2024 – 2034 (KS sin demografimodell).

Prognosen for økning i utgiftsbehov innen pleie og omsorg er stabilt på litt over 2 prosent hvert år. Inntektsystemet vil ta hensyn til dette, men det vil også ta hensyn til nedgangen i utgiftsbehovet innen grunnskole. Uten endringer i kommunens utgifter innen grunnskole må dette dekkes inn med andre inntekter og/eller fra andre sektorer og områder.

KS har en modell for beregning av forventede endringer i kommunens utgiftsbehov som følge av endringer i demografi. Modellen bruker samme metodikk som ligger til grunn for landsanslaget for demografikostnader fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), men da brutt ned på den enkelte kommune. Kommunens innbyggere påvirker kommunens utgifter på forskjellige områder gjennom livet. Tabellen under viser hva som er lagt til grunn i KS sin demografimodell for beregning av forventet utgiftsbehov.

Aldersgruppe	Grunnskole	Pleie og omsorg	Sosialhjelp	Barnevern	Helse	Barnehager	Sum
0-1 år	0	7 983	0	16 402	8 639	78 648	111 673
2-5 år	0	7 780	0	16 244	8 420	272 147	304 590
6-15 år	181 799	6 702	0	15 400	7 253	0	211 154
16-18 år	0	15 339	3 556	5 500	7 608	0	32 002
19-20 år	0	15 339	6 075	5 500	7 608	0	34 522
21-22 år	0	15 339	6 075	5 500	7 608	0	34 522
23-24 år	0	14 793	5 799	0	3 689	0	24 281
25-29 år	0	14 793	5 799	0	3 689	0	24 281
30-49 år	0	14 793	12 170	0	3 689	0	30 653
50-66 år	0	14 793	9 651	0	3 689	0	28 133
67-79 år	0	67 088	0	0	11 933	0	79 022
80-89 år	0	238 565	0	0	13 486	0	252 051
90 år og over	0	535 406	0	0	15 063	0	550 469

Tabell: Forventet utgiftsbehov i kroner per innbygger på de forskjellige tjenesteområdene (kilde KS).

Demografimodellen er primært laget for å vise forventede utviklingstrekk for brutto utgiftsbehov framover. Ved bruk av modellen må en være varsom med å legge for stor vekt på utviklingen i det enkelte år. Framskrivninger for de enkelte år vil være usikre. Avvik mellom befolkningsframskrivningene og faktisk befolkningsutvikling kan gi store utslag.

Endring i utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	Sum
2025	14 566	-2 909	-4 034	534	788	-452	8 493
2026	16 428	-5 636	-1 469	178	776	-553	9 724
2027	15 964	-9 999	-580	470	416	-907	5 364
2028	17 094	-5 999	-2 371	110	518	-666	8 687
2029	22 384	-9 999	1 947	122	802	-684	14 572
2030	19 292	-4 545	2 256	-21	819	-310	17 492
2031	15 061	-4 000	859	180	664	-329	12 435
2032	17 998	-6 363	1 947	-309	1 039	-409	13 903
2033	20 663	-3 818	1 675	-216	820	-281	18 843
2034	16 916	-6 545	1 675	-141	728	-468	12 165
Sum 2025-2034	176 366	-59 812	1 906	908	7 370	-5 059	121 679

Tabell: Forventet utviklingen i utgiftsbehov (1 000 kroner) per år i perioden 2025-2034 (kilde KS).

Selv om det er usikkerhet for de enkelte årene viser modellen at det på sikt vil være behov for betydelige omdisponeringer i kommunens budsjettammer til de forskjellige tjenesteområdene. Den samlede forventede utgiftsveksten innen pleie- og omsorg vil delvis bli finansiert ved økte statlige overføringer, men mye må også finansieres med omdisponering av dagens rammer som går til barnehager og grunnskoler.

Utviklingen i demografi og et bevisst forhold til en forventet utvikling er viktig i kortsiktig og langsiktig planlegging av drift og investeringer. Elverum kommune har høy gjeld noe som begrenser kommunens økonomiske handlingsrom, spesielt når det er et høyt rentenivå.

Kommunen har vært gjennom en periode med svært mange og til dels store investeringer, de fleste som følge av kommunens egne prioriteringer, men også noe som følge av myndighetskrav. I kommunal sektor er det noe som heter **generasjonsprinsippet**. Dette prinsippet går ut på at den generasjonen som nyter godt av en investering er den som skal betale for den. Med dette prinsippet er det riktig med lånefinansiering av investeringer, men det er svært viktig at beslutningstakere tar hensyn til framtidige generasjoners behov- og betalingsevne.

Framtidig behov kan være vanskelig å fastsette. Framtidig betalingsevne må sees i to perspektiver:

- (1) Innbyggerne (brukerne) må ha forutsetning til å betale nødvendige skatter, avgifter og/eller husleie.
- (2) Kommunens egen evne til å opprettholde eget tjenestetilbud ved endringer i utgiftsbehov innenfor de forskjellige tjenesteområdene. Befolkningsutvikling (demografi) har stor betydning for de overføringene som kommer gjennom statsbudsjettet. Større investeringer enn det som strengt tatt er nødvendig vil bidra til å svekke kommunens handlingsrom i framtida.

Økonomiske måltall og handlingsregler

Måltall

Elverum kommune skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. I dette ligger det å utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet, økonomi og for Elverumsamfunnets utvikling. Elverum kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og som sikrer at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Kommunens økonomireglement beskriver kommunens overordnede økonomibestemmelser og fullmakter. For å sikre kommunen økonomisk handleevne over tid må prioriteringer og aktivitet i budsjetter og økonomiplan tilpasses følgende økonomiske mål:

Økonomiske mål	Mål
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	Min. 2,0 %
Udisponert disposisjonsfond % av brutto driftsinntektene	Min. 4,0 %
Netto lånegjeld ¹ i % av brutto driftsinntekter.	Maks 100 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF ² Renteeksponert gjeld i % av brutto	Min. 20 %

Tabell: Økonomiske måltall i kommunens økonomireglement.

Handlingsregler

Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet). For å nå de økonomiske målene bør følgende handlingsregler følges:

1. Netto driftsresultat

Kommunen skal over tid budsjettere med netto driftsresultat på 2,0 % av brutto driftsinntekter. Det kan budsjetteres med et lavere netto driftsresultat når udisponerte disposisjonsfond er mer enn 4,0 % av brutto driftsinntekter i regnskapsåret før budsjettet vedtas for kommende år (budsjett år minus to år).

2. Avsetninger til fremtidige investeringer

Det skal over driftsbudsjettet avsettes et beløp som egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum tilsvare forventet utbytte/overføring til kommunen fra eierskap i selskaper.

3. Disposisjonsfond

Kommunen skal til enhver tid ha et udisponert disposisjonsfond på minst 4,0 % av brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.

4. Lånegjeld

Kommunen skal ikke ha netto lånegjeld som overstiger 100 % av brutto driftsinntekter (alternativt: gjennomsnittet for norske kommuner) og samtidig ivareta generasjonsprinsippet.

5. Investeringer innenfor dagens handlingsrom

Drifts- og finansutgifter som følge av investeringer skal håndteres innenfor de økonomiske rammer som er tilgjengelig når vedtak om investering gjøres. Ingen investeringer skal finansieres med bakgrunn i forventede inntekter som følge av en forventet innbyggervekst eller lignende.

6. Langsiktig perspektiv

Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på minimum 8 år.

7. Ansvar og myndighet

Kommunen skal ha ledere med selvstendig ansvar for og myndighet til å disponere tildelte driftsrammer.

8. Utlån

Det skal ikke foretas utlån av kommunale midler utover formidlingslån (startlån fra Husbanken).

¹ Netto lånegjeld er langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser og lån til videre utlån.

² VARF står for vann, avløp, renovasjon og feiing.

Maskiner, biler, instrumenter, hjelpemidler og liknende skal ikke lånes ut dersom utlånet ikke er en del av kommunens tjenester.

9. **Garantier**

Når kommunen gir garanti for noen andres økonomiske forpliktelser skal det i kommunens balanse avsettes midler tilsvarende den summen garantien innebærer. Dette for å sikre dekning dersom behovet for garanti utløses.

10. **Budsjettrenten og rentefond**

Kommunen skal budsjettere med en rente på 3,0 %. Avvik mellom budsjetterte renter og faktiske renter avsettes/brukes av kommunens rentefond.

Kommunens økonomiske situasjon er svært krevende, noe den har vært over tid. Det har ikke vært mulig å budsjettere med de økonomiske målene på kort sikt, det vil si i kommende planperiode (1-4 år). Det har vært og er krevende å nå målet om en bærekraftig økonomisk utvikling. Høy gjeldsgrad tilsier at behov for økt egenfinansiering av investeringer i årene som kommer.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i de økonomiske målene de siste regnskapsår og i kommende fire år når alle drifts- og investeringstiltak er innarbeidet.

Økonomiske mål	Måltall	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
		2024	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,00 %	-0,88 %	-0,34 %	0,57 %	0,89 %	0,44 %
Udisponert disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	4,00 %	3,13 %	0,10 %	0,00 %	0,00 %	0,46 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	Maks. 100 %	105 %	98 %	96 %	96 %	97 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF.	20 %	7,2 %	26,1 %	8,1 %	6,9 %	19,2 %

Tabell: Økonomiske resultater og mål perioden 2024 - 2028.

De økonomiske målene er ikke oppfylt. Målet om 2,0% i netto driftsresultat i forhold til brutto driftsinntekter er ikke tilfredsstillende i planperioden. Bruk av udisponerte disposisjonsfond i 2024 vil redusere fondsreserven til nærmest null. Nivået på fondsreserver er svært lite tilfredsstillende i forhold til uforutsette hendelser og behov for framtidig behov for investeringer. Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter er svært høy, men i en svakt positiv utvikling. Egenfinansieringen av investeringer er ikke tilfredsstillende, men med redusert investeringsnivå i perioden 2025 -2028 er det en positiv utvikling i egenfinansiering.

DEL 2 – HANDLINGSPLAN – ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

Innledning

Handlings- og økonomiplan 2025-2028 beskriver hovedtrekk og rammer for den planlagte virksomheten for Elverum kommune for de kommende fire årene. **Handlingsplanen** beskriver plangrunnlaget og vesentlige aktiviteter i kommunen og lokalsamfunnet. **Økonomiplanen** viser de økonomiske rammene for den samme fireårsperioden fordelt på investeringer og drift med detaljert budsjett for det første året i perioden, 2025.

Handlingsplan 2025 – 2028

Bakgrunn

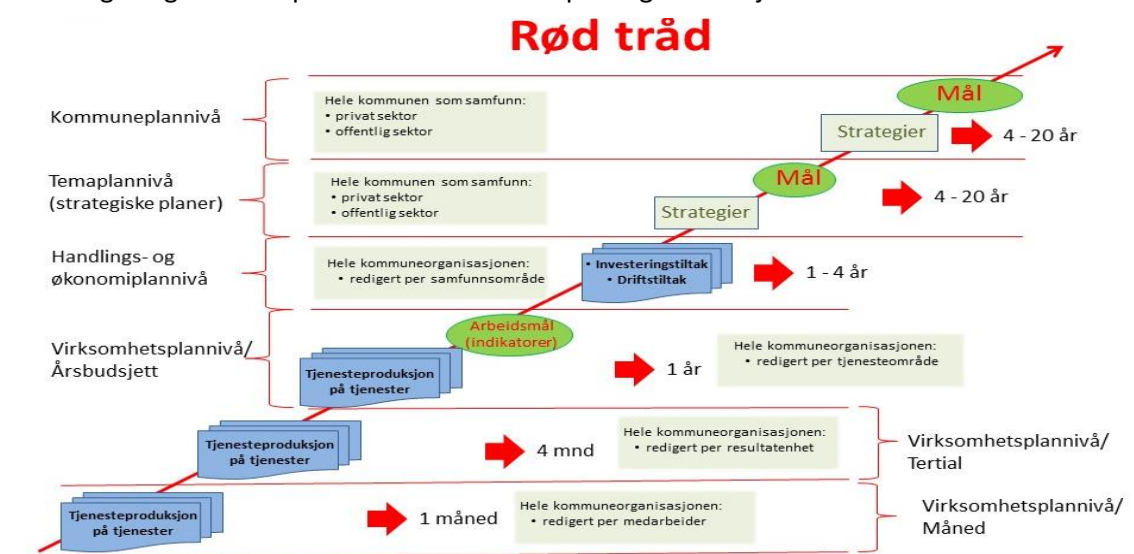
Handlingsplanen er det elementet i kommunens planhierarki som beskriver hovedtrekkene i kommunens virksomhet for de kommende fire år. Handlingsplanen baseres på:

1. Mål og strategier som står i kommuneplanen, kommunedelplaner og tema-/sektorplanene (de strategiske planene).
2. Føringer for tjenesteproduksjonen, myndighetsforvaltningen og samfunnsutviklingen som finnes i form av enkeltvedtak i kommunens styrende organer, i lover og forskrifter, og som ikke er omtalt i planverket.

Dette innebærer at kommunen skal arbeide planmessig og gjøre om politisk prioriterte og vedtatte, langsiktige mål og strategi til handling. Samtidig må kommunen være beredt på å håndtere muligheter og utfordringer underveis, og som planverket ikke har forutsatt. Handlingsplanen er fordelt på seks samfunnsområder basert på planstrategien for Elverum kommune:

- Klima og energi
- By- og bygdeutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Kommunens planhierarki skaper en «rød tråd» fra kommuneplan via kommunedelplaner/tema-/sektorplaner til Handlings- og økonomiplan med Virksomhetsplan og årsbudsjett for 2025.

Figur: Illustrasjon av det samlede mål- og planhierarki i Elverum kommune.

Klima og energi

Klima- og energiplanen – temaer og tiltak

Elverum kommune har strategisk plan: **Klima og energi i Elverum – 2020 – 2024 - Utslippsreduksjoner – Karbonbinding– klimatilpasning**, godkjent i kommunestyret 27. mai 2020. Den beskriver ambisjonene i klima- og energiarbeidet i kommunen og ligger til grunn for arbeidet på dette samfunnsområdet i planperioden.

Fra 2009 har klima- og energiarbeidet i Elverum kommune i hovedsak dreid seg om å gjøre kommunens egne bygg mer energiøkonomiske. Dette har stort sett foregått i et samarbeid med kommunene i Sør-Østerdal, gjennom Regionrådet for Sør-Østerdal (nå Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd - SØIPR).

Arbeidet i SØIPR holder fram i eget prosjekt «Energi- og klima i Sør-Østerdal». Målet er å videreutvikle nettverket og aktiviteter mellom kommunene i Sør-Østerdal, og kompetansen til ansatte, innbyggere og næringslivet. Klima- og energiarbeidet for perioden 2025-2028 planlegges med tiltak en har ressurser til å prioritere og som er i samsvar med ambisjoner i klima- og energiplanen for perioden 2020 - 2024 samt ut fra den fornyelse av klima- og energiplanen som er planlagt for perioden 2025-2028.

Som ett av flere underlag for å drive klimatilpasningsarbeid, både i planlegging, ordinær drift og med tanke på beredskapsarbeid; er det i 2021 gjennomført et kartleggingsarbeid i samarbeid med øvrige Sør-Østerdalskommuner gjennom prosjektet «Kartlegging av sårbarhet for klimaendringer i Sør-Østerdal». Prosjektet ble gjennomført med Asplan Viak AS som prosjektleder, rapport foreligger.

Klimabudsjett Elverum kommune

Da Elverum kommunes Klima- og energiplan ble vedtatt 27.05.2020 vedtok kommunestyret samtidig at: «Klimabudsjett utarbeides fra og med 2021 som del av det årlige arbeidet med Handlings- og økonomiplan, virksomhetsplan og årsbudsjett. Det skal også utarbeides klimaregnskap som en del av kommunens årsmelding.» Klimabudsjettet skal synliggjøre og konkretisere ytterligere innsatsen som skal gjøres i perioden for at målene for reduksjon av klimagassutslipp i kommunen skal nås. Klimabudsjettet inneholder også utvalgte tiltak som gir energibesparelser eller indirekte utslippskutt, og tiltak og virkemidler som ikke har latt seg kvantifisere - men som like fullt anses viktig. Klimabudsjettet skal oppdateres årlig for å finne nye, treffsikre tiltak slik at klimamålene nås. Det er viktig at kommunen samhandler på tvers av egne virksomheter, med innbyggere, organisasjoner, frivillige og lokalt næringsliv, samt regionale og statlige myndigheter i dette arbeidet. Alle tiltak som er vist under er avledet fra Klima- og energiplanen – jfr. de områder med aktuelle tiltak som er listet opp i kapitlet over - først ettervurdering av hvilke som synes mest realistisk å få gjennomført og dernest hva som gir størst effekt.

Elverums klimamål

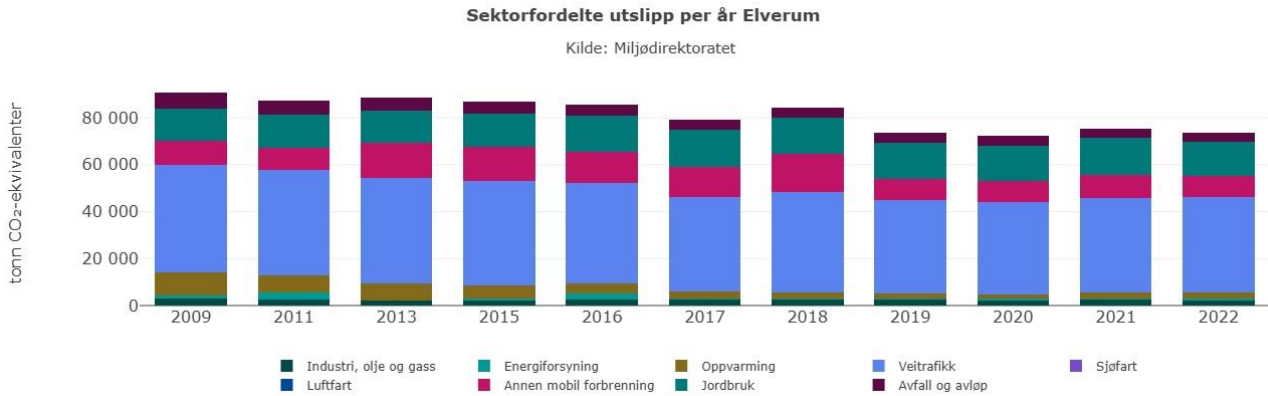
Kommunens klima- og energiplan har følgende hovedmål: Elverum skal innen 2030:

1. Redusere i kommunens årlige klimagassutslipp med 50% tilsvarende 30.000 tonn CO₂-ekvivalenter, jfr. 2017 nivå.
2. Øke årlig langsiktig binding av CO₂ i stående skog og i langsiktige trebaserte konstruksjoner tilsvarende 25.000 tonn CO₂-ekvivalenter jfr. 2017 nivå.

Det er fortsatt i hovedsak klimamål nummer 1 som Elverum kommune setter søkelys på i denne femte utgaven av klimabudsjettet. Det er for det første fordi det er på dette målet klimagassberegninger mottas fra Miljødirektoratet, og som derved gjør det mulig for å etablere et klimaregnskap. Dessuten er konvensjonen at klimabudsjett er knyttet til utslippsreduksjon og ikke karbonbinding.

Status for klimagassutslipp i Elverum

Miljødirektoratet publiserer årlige beregninger for de direkte klimagassutslippene innenfor norske kommuners grenser, det vil si eksklusive indirekte utslipp og brutto tall eksklusive karbonbinding. Dersom man legger indirekte utslipp til verdiene for de direkte utslipp får man klimafotavtrykket. Beregningene kommer med en forsinkelse på litt over et år. Figuren underviser utviklingen i Elverum for perioden 2009 til 2022. Tall for 2023 forventes mot slutten av 2024.

Framskrivninger

For å nå klimamålet om 50 % kutt innen 2030 relatert til 2017-utslippene, må 33 000 tonn CO₂-ekvivalenter reduseres frem til 2030, tilsvarende ca. 3.300 tonn CO₂-ekvivalenter per år.

Samlet utslipp i Elverum i 2017 var 70 867 tonn CO₂-ekvivalenter, og har de siste årene slik figur viser ligget på cirka 70.000 tonn CO₂-ekvivalenter – det vil si tilnærmet status gjennom 5 år. Målsatt reduksjon for perioden er 13.200 tonn CO₂-ekvivalenter – med andre ord, målene nås ikke med de virkemidler en rår over lokalt.

Vurderingen er at målene for klimagassreduksjoner hovedsakelig må komme gjennom nasjonal politikk. Det forventes drøyt hjelp fra ny teknologi og statlige reguleringer i årene frem mot 2030. FNs klimarapporter forventes å bidra til å akselerere både de nasjonale og internasjonale reguleringer på området, i og med at klimaendringene går raskere og blir mer intense enn hva som tidligere er lagt til grunn, og at noen av trendene nå er irreversible.

Klimabudsjettet som er satt opp for Elverum peker på tiltak og aktiviteter som Elverum kommunes egen virksomhet skal bidra med for å nå disse reduksjonene. Disse alene er marginale, og meget langt fra tilstrekkelig for å nå målet. Samfunnet ellers (næringsliv, private husholdninger o.a.) må bidra for at målene skal nås. Kunnskaps- og informasjonsformidling i kombinasjon med uttalte og praktiserte holdninger til saken blir viktig.

I budsjettet er også inkludert tiltak som ikke er kvantifisert og understøttende tiltak som vil gi en effekt på sikt selv om størrelsen på kuttet er uviss. Dette tilsier større utslippsreduksjoner enn det som synliggjøres i dette klimabudsjettet.

Klimabudsjett 2025

Tiltakene i klimabudsjettet er delt inn i to ulike tabeller ut fra kategorisering, og om de kan tallfestes eller ikke. Noen tiltak har vært mulig å beregne effekten av, men ikke alle. Det at tiltak ikke lar seg utslippsberegne, betyr ikke at tiltaket nødvendigvis har mindre påvirkning på klimagassutslippene enn de kvantifiserte utslippene. Klimabudsjettet vil forhåpentligvis kunne forbedres over tid, i takt med kunnskapsutvikling og eventuell kapasitetsstyrking på saksområdet.

Tiltak med kvantifiserte utslippsreduksjoner

Tabell under gir oversikt over tiltak hvor det har vært mulig å beregne utslippsreduksjon. «Utslippssektor» i tabellen henviser til hvilken sektor det er forventet at en effekt oppnås, samsvarende med Miljødirektoratets beregninger. I Elverums 2025-budsjett er det kun beregnet tiltak som gir utslippskutt i veitrafikksektoren.

Tiltak i klimabudsjett 2023	Reduserte utslipp i forhold til 2017 [tonn CO2e]			Ansvar
	2023	2025	2030	
(Jfr KEP Delmål 8.3 strategi 4): Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler, fra 22 enheter (18 %) i 2021 til 66 enheter (54 %) i 2025 og 100 % dekning i 2030. (Resultat: 2017: 13 stk, 2024: 37 stk, 2025: 40 stk). Finansieres over investeringsrammen.	105	110	240	Biladministrasjonen i kommunen
Sum utslippsreduksjoner (tonn CO2e)	105	110	240	

Tabell: Klimabudsjett Elverum - Tiltak med kvantifiserte utslippsreduksjoner.

Utviklingen i andel el.-biler for kommunen begrenses av svært begrenset investeringsmulighet. Anslaget er at kommunen vil ha 40 el.-biler, tilsvarende 28% av antall enheter i bilparken i 2025.

Andre tiltak som understøtter utslippsreduksjoner

Tabellen under viser tiltak og virkemidler som det ikke er grunnlag for å beregne klimagasseffekten av per nå (direkte utslipp), men som forventes å gi utslippsreduksjoner i perioden. Dette kan være fordi vi er på utredningsstadiet, eller fordi arbeidet med å beregne utslippsreduksjoner blir for komplisert eller for kostnadskreven for oss. Enkelte tiltak som reduserer indirekte utslipp og bidrar til karbonbinding er også inkludert her fordi at de er enkle å gjennomføre og er viktig for å bevisstgjøre og gjennomføre det grønne skiftet.

Tiltak / virkemidler og beskrivelse med referanse til klima- og energiplanen (KEP)	Ansvar
(Jfr. KEP mål 3 strategi 4): Tilrettelegging for sykkel og gange. <i>Virkemiddel for å endre transportmiddelfordelingen fra bilbruk over til sykkel og gange. Dette tiltaket inkluderer ikke bygging av ny sykkelvei, men all annen fysisk tilrettelegging for å bedre tilgjengelighet og trafikkisikkerhet for gående og syklende, herunder oppgradering av gateløp langs noen gang- og sykkelveger. Jf. også vedtatt Trafikkisikkerhetsplan. Finansieres over investeringsbudsjettet.</i>	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 8.1 strategi 1): I alle innkjøps- og anbudprosesser skal det vurderes hvilke klima- og miljøkrav som er relevante å stille for den enkelte anskaffelsen. Nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak skal foreligge i internkontrollsystemet.	Administrasjon (Økonomistaben)
(Jfr. KEP Delmål 3.1, 3.2 strategi 1-6): Utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arealplanforslag i medhold av PBL §3-1.g), jf. §1-1. <i>I forbindelse med planprosesser skal kommunen være aktiv pådriver for å sikre klimagode løsninger, herunder søke å unngå arealbruksendringer som gir økte utslipp.</i>	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 8.3 strategi 6): Reglementfeste kollektivtransport eller bruk av tjenestebiler (nullutslippskjøretøy) som foretrukket reisemiddel ved alle tjenestereiser.	Administrasjon (Personalstaben)
(Jfr. KEP Delmål 8.3 strategi 6): Oppfordre til mest mulig bruk av digitale møter for å redusere reise-/transportvirksomheten. TEAMS-tilgjengelighet til alle med behov.	Administrasjon (Service- og IKT-staben)
(Jf. KEP Mål 3 strategi 10): Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy. <i>Stimuleringstiltak for å påskynde overgang til fossilfri transport</i>	Teknisk drift
(Jfr. KEP mål 3 strategi 6): Etablere god sykkelparkering ved alle offentlige bygg i sentrum. <i>Stimuleringstiltak for å påskynde overgang til fossilfri transport.</i>	Administrasjon (Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP mål 7 strategi 5): Innføre kildesortering av alt avfall fra kommunal drift.	Administrasjon (Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP mål 7 strategi 5): Innføre bærekraftig livssyklusbehandling av IT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.	Administrasjon (Service- og IKT-staben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3): Forankre KEP i Elverum Vekst AS styringsdokumenter med oppfølgningssystemer.	Administrasjon (Samfunnsutviklingsstaben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3): Forankre KEP i KF Elverum Kommuneskoger styringsdokumenter med oppfølgningssystemer.	Administrasjon (Samfunnsutviklingsstaben)

Tiltak / virkemidler og beskrivelse med referanse til klima- og energiplanen (KEP)	Ansvar
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3) Forankre KEP i SØIRs styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.	Administrasjon (Samfunnsutviklingsstaben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 2): Etablere maler og rutiner som ivaretar klimaledelsesaspektet i alle saksfremlegg.	Administrasjon (Kommunedirektøren)
(Jfr. KEP mål 4 strategi 1, mål 5 strategi 1,2,4): Landbruksforvaltningen - utarbeide strategier og tiltak som sikrer at en i det daglige arbeidet informerer og veileder om tiltak i landbruket som bidrar til utslippsreduksjon. Herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre driftskunnskapen om optimal bruk av gjødsel og nye teknikker for spredning av husdyrgjødsel i jordbruket og bruke gjødslingsplanen aktivt. • Øke kunnskapen i næringa om effekten av redusert jordarbeiding, økt grøfting, kalking og tilførsel av organisk materiale, fangvekster. 	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 7 strategi 8): Endre eller forbedre dagens slambehandlingsmetode til en mer miljømessig måte, og slik at utnyttelsen av slamressursen optimaliseres ytterligere.	Teknisk drift
(Jfr. KEP Delmål 7 strategi 9): Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til vann- og avløpsplan. <i>Jfr. VA-plan.</i>	Teknisk drift
(Jfr. KEP delmål 1.2 strategi 4): Ved fornyelse av avtalene om leveranse av fjernvarme til kommunale bygg stille krav om fossilfri energiproduksjon.	Administrasjon (Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP Delmål 8.4): Stille tidsriktige krav til energieffektive, klimaeffektive- og miljøvennlige bygg som oppdragsgiver i reguleringsplaner der arealformålet er offentlig tjenesteyting og kommunen er tjenesteproducent.	Administrasjon (Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP mål 8): Utskifting gatelys (LED 216000 kWh/år = 1,75 tonn CO ₂ e/år) Ref.: https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-strommen-fra/	Teknisk drift

Tabell: Klimabudsjett Elverum - Tiltak med ikke kvantifiserte utslippsreduksjoner.

By- og bygdeutvikling

Elverum kommune har ved inngangen til planperioden 2025– 2028 en godkjent byplan for perioden fram mot 2030 – se egen side med dokumentasjon og omtale. Planen ble godkjent av kommunestyret 28.08.2019, og vil være basis for den samlede byutviklingen mot 2030. I tillegg skal det i kommende planstrategi (pågående prosess høsten 2024) vurderes om det skal lages en egen plan for boligbyggingen.

Samfunnsområdet er kalt by- og bygdeutvikling fordi Elverum både er en by- og landkommune. Cirka ¾ av befolkningen bor i by- og bynært område, mens cirka ¼ av befolkningen bor i omkringliggende bygder. Dette krever et planverk som tar hensyn til de muligheter og utfordringer dette gir for å tilby og vedlikeholde både urbane og landlige bo- og leveområder.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling på samfunnsområdet baserer seg på følgende:

- Byplan 2030
- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Et omfattende lovverk og forskrifter, som Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og kontinuerlig pågående reguleringsarbeid.

Det legges opptil at særlig følgende arbeid gjennomføres innenfor samfunnsområdet i kommende periode:

- **Arealplanlegging – Byplanlegging – Reguleringsplanlegging** – i de kommende årene skal byplanens intensjoner gradvis søkes realisert og følges opp med det som kan realiseres gjennom reguleringsplaner og utbygginger. Takten i arbeidet vil være avhengig av befolkningsutvikling og arbeidsplassutvikling som grunnlag for investeringer i privat sektor, og kommunens egen evne til å investere. I så måte vil den framtidige rollen til sykehuset i Elverum, forsvarrets forventede økte aktivitet i Terningmoen og Rena garnisoner og Høgskolens (som er underveis til formell godkjenning til universitet) utvikling være avgjørende faktorer, ved siden av utviklingen i handels- og servicenæringer og den industrielle produksjonen. I 2025 vil kommunen ha oppdatert kommuneplanens arealdel for arealene utenfor byplanens grense, som følge av gjennomført prosess gjennom 2023 og 2024.
- **Byggesaksbehandling** – arbeidet pågår kontinuerlig som stabil gebyrfinansiert tjenesteproduksjon. Brukerdialog og kommunikasjon skal utvikles, og effektiviserings- og forbedringsarbeid pågår med LEAN.
- **Oppfølging av privat og offentlig utbygging** – Det er alltid et antall private og offentlige prosjekter å følge i drøftinger, dialog, forhandlinger og utbygging. Dette arbeidet gir grunnlag for de forskjellige formene for arealplanlegging og byggesaksbehandling. Det registreres at det ved inngangen til planperioden (høsten 2024) er regulert for relativt mange og relativt store utbyggingsprosjekter i sentrum av byen. Per 2024 er det fortsatt svært lav aktivitet i byggebransjen i Elverum, som ellers i Norge, som følge av eskalerte byggekostnader, høyere rentekostnader enn de tidligere år og svekkelse i folks privatøkonomi. Det forventes at dette vedvarer inn i 2025, med en mulig oppgang inn mot 2026.
- **Elverum Vekst** er et kommunalt eid selskap med **Elverum Tomteselskap** som datterselskap. Selskapet inngår som en viktig del av den kommunale satsingen for å tilrettelegge for bygge- og boområder i byen – en viktig del av attraktivitetsarbeidet. Utbyggingsområdet Ydalir med klimanøytralitetsambisjonene (jfr. kommunens og selskapets deltakelse i forskningsprosjektet [Zero Emission Neighbourhood](#) som avsluttes i 2024) har hatt og vil ha et særskilt fokus i årene fram mot 2030, for å sikre utbygging i området hvor det er gjort betydelige investeringer i infrastruktur, samt tilrettelegging med ny skole og barnehage. Per 2024 er det noe, men begrenset byggeaktivitet i regi av de utbyggere som har opsjoner på utbyggingsarealene i Ydalir, av årsaker som nevnt over. Det er forventet at dette vil vedvare også i 2025, men forhåpentligvis løsne i 2026 og videre framover mot 2030.
- **Arbeide for å holde fast ved og utvikle Elverum som «skoghovedstad» og treby.** Trestrategi for Elverum er utviklet gjennom 2021 og godkjent av kommunestyret. Dette er en revisjon av det som tidligere var Treveilederen for Elverum, og vil være en styringsparameter for utbygginger de kommende år. Arbeidet med å utvikle næringsutviklingstiltak, konferanser og annet som er skog- og trerelatert fortsetter.

- **Kommunikasjons- og omdømmearbeid.** Arbeidet vil holde fram for å markedsføre Elverum som bosted, arbeidssted og et sted å besøke - attraktivitetsarbeidet. Kommunens selskap Elverum Vekst har gjennom årene 2020 - 2024 kommet godt i gang med driften i henhold til selskapets vedtekter (jfr. stiftelsen i 2019) og egen utviklet strategi. Selskapet skal være kompetansebase og koordinere det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum. Selskapet er også morselskap for Elverum Tomteselskap AS, Elverum Kommunale Industribygg AS og Elverum Kommunale Industribygg Utvikling AS. Dette miljøet er en viktig aktør i attraktivitetsarbeidet for kommunen de kommende år, og vil bidra til både by- og bygdeutviklingen i Elverum. I regi av selskapet er det iverksatt et stedsposisjoneringsprosjekt for Elverum i løpet av 2024, med tidshorisont for en 5-års-periode. Initiativet vil bli markedsført som «Elverum +» og har bakgrunn som redegjort for her.

Både i privat og offentlig sektor har det fram til starten av planperioden vært et relativt høyt investeringsnivå i- og rundt Elverum. Det er gjort betydelige investeringer i offentlig og privat regi innenfor bygg, anlegg/infrastruktur i Elverum. I så måte kan nevnes grunnlagsinvesteringene og investeringene i ny skole og barnehage i bydelen Ydalir, Elverum Helsehus (Elverum kommunes største enkeltinvestering noensinne), allaktivitetsarena ved Elverum Ungdomsskole, fylkeskommunens investering i full rehabilitering av Elverum videregående skole og investeringene i riksveg 3/25 inn mot Elverum. Kommunens investeringer som kan henføres til samfunnsområdet by- og bygdeutvikling i den kommende planperioden vil være svært begrenset sammenlignet med de store løftene som er tatt fram til 2019/2020.

Det er tiden for å høste av gjennomførte investeringer i grunnleggende infrastruktur. Det må nå arbeides godt med Elverums attraktivitet og omdømme, profilering, markedsføring og salg, for å sikre videre private investeringer, og rekruttere nye innbyggere ved å fremme Elverum som et godt sted å bo og leve.

Samferdsel og infrastruktur

Samferdsel og infrastruktur er et eget samfunnsområde i kommunens planstrategi, med forslag til planverk som hører til. Dette er gjort fordi alle utfordringer og behov innen samferdsel og infrastruktur bør bli sett under ett. Det gjelder grunnleggende fysiske samfunnsstrukturer slik som veg, bane, vannforsyning, avløp, energiforsyning og datanettverk.

I 2015 ble «**Hovedplan vann og avløp**» oppdatert og videreutviklet for perioden 2015 – 2024. Planen har lagt grunnlaget for vedlikehold og utvikling av livsviktig infrastruktur. Den har en særstilling på grunn av gebyrfinansieringen som ligger til grunn for gjennomføringen. Den årlige aktiviteten er omtalt i egen tabell i Handlings- og økonomiplanen (se i Virksomhetsplanen). Denne planen er under fornying gjennom 2023 og 2024 for en ny periode fram mot 2030.

I planstrategien har det vært ambisjon om å utvikle en egen strategisk plan for samferdsel og infrastruktur, dette for å samle de mål og strategier som har vært fulgt på samfunnsområdet i ett plandokument. Denne ambisjonen vil måtte drøftes på nytt i den planstrategien som skal utarbeides for kommende periode – 2024 – 2027.

I løpet av vårhalvåret 2021 ble Trafikksikkerhetsplan for Elverum for perioden fram mot 2025 utviklet samt godkjent i kommunestyret. Planen ligger til grunn for trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen for den kommende planperioden.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling på samfunnsområdet baseres på:

- [Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.](#)
- [Byplan 2030.](#)
- [Hovedplan vann og avløp](#)
- [Strategisk plan: Trafikksikkerhet i Elverum – 2021-2025.](#)
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med forskrifter.
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og til enhver tid pågående reguleringsarbeid.

Følgende tiltak på samfunnsområdet prioriteres i 2025-2028:

- **Nyutvikling og revidering av planer** – se kommentar over.
- **Vann og avløp** – dette er en stabil, gebyrfinansiert tjenesteproduksjon på forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpssystemer i kommunen. Enhet for vann og avløp i sektor for teknikk og miljø kan vise til gode faglige resultater over år. Vannforsyning og avløpshåndtering i Elverum er av landets beste. Det planlegges for at dette fortsetter med utbygginger som koordineres med øvrige utbygginger. For kommende periode er det så langt planlagt investeringer for i størrelsesorden 25 - 30 millioner kroner per år. Se egen oversikt over planlagte investeringer i virksomhetsplanen under (tjenesteområdet teknisk drift).
- **Vegbygging og vegvedlikehold** – bygdeveger og bygater. Dette er viktig og nødvendig infrastruktur for at lokalsamfunnet skal fungere. Det er i årene 2012 - 2016 gjort et betydelig løft for å oppgradere standarden på kommunale veger. Det er gjort delvis ved hjelp av omplassering av kapital fra skog til veg (økt hogst av hogstmoden skog). Investeringsnivået har vært økende fram til 2018, men må tas ned i den kommende planperioden som bidrag til å betjene renter og avdrag på andre tunge investeringer som er gjort for kommunen og nødvendig reduksjon av gjeldsgraden. Aktivitetene på dette området i planperioden vil derved være på et minimumsnivå – jfr. oversikt over investeringsprosjekter og vedlikehold i økonomiplandelen.
- **Gater, veg og park** – sektor for teknikk og miljø har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av gater, veier og parker. Vegbygging og vegvedlikehold får særskilt oppmerksomhet som grunnleggende infrastruktur (se omtale over). Det jobbes også for å holde parker og uteområder i beste mulige skikk. I 2018 og 2019 er det gjort betydelige investeringer i Elverum Aktivitetspark og i oppgradering rundt Sagtjernet, samt aktivitetsanlegg/uteområder ved nye Ydalir skole og barnehage. I 2020 - 2022 er parken ved Gammelbrua på Vestad, Triangelparken og Elveparken oppgradert. Disse uteområdene og andre parker i kommunen vil inngå som gode tilbud

til befolkningen og folkehelsen, og driftes av kommunen i de kommende år. Det er ikke planlagt investeringsprosjekter av betydning på dette området for planperioden 2025 - 2028.

- **Bredbåndutbygging** – «Bredbånd til alle», er et viktig mål for den digitale infrastrukturen i kommunen. Bredbåndsdekningen vil med de planer som foreligger være tett opp til 100% innen 2025 for de 1750 husstandene på bygdene i Elverum som ikke får tilbud fra kommersielle aktører. Effekter av bredbåndutbygging er mange, slik som økt bolyst, økt tilgjengelig til internett/nett tilgang/hjemmeskole for skolebarn og studenter, forbedrede rammevilkår for næringsutøvelse, mulighet for hjemmekontor, forbedret grunnlag for alle typer digitale tjenester – blant annet velferdsteknologiske tjenester.
- **I 2018 og 2019 foregikk et intensivt arbeid for å utvikle** en felles areal- og transportstrategi for ti kommuner rundt Mjøsa inkludert Elverum. Utgangspunktet er den felles bo- og arbeidsmarkedsregionen disse kommunene har. Elverum har deltatt aktivt i samarbeidet med kommunene, fylkeskommunene og transportetater. Dette arbeidet fortsetter i henhold til en egen kommunestyregodkjent samarbeidsavtale (juni 2021) i de kommende årene. Videre har Elverum kommune på lik linje med de øvrige samarbeidende kommunene tilsluttet seg nullvekstmål for klimagassutslipp fra personbiltrafikken fram mot 2035 – jfr. eget kommunestyrevedtak våren 2023. Denne forpliktelsen inngår som en del av strategien for å posisjonere Mjøsbyenregionen for særskilte statlige investeringsmidler innenfor samferdselssektoren – jfr. andre regioner i Norge som har hatt byvekstavtaler/regionvekstavtaler. Sammen med Elverums byplan forventes dette å være førende for arbeidet med samferdsel og infrastruktur de neste årene. [Les mer om Mjøsbyen her.](#)

Verdiskaping og næringsutvikling

Samfunnsområdet har per høsten 2024 to strategiske planer som ligger til grunn for virksomheten:

- [Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum – næring, bosted og besøk – 2021 - 2026.](#)
- [Strategisk plan: Internasjonalt arbeid i Elverum 2018 - 2021.](#)

Den strategiske planen: Attraktivitet for Elverum ble godkjent i kommunestyret i september 2021, og ligger til grunn for det arbeidet som skal gjøres i den kommende perioden for å ruste Elverum til et mest mulig konkurransedyktig lokalsamfunn for næringsutøvelse, som sted å bo og leve og som sted å besøke.

Den strategiske planen for det internasjonale arbeidet har også verdiskapings- og næringsutviklingsperspektiver i seg, og er derfor lagt til dette samfunnsområdet. Dette gjelder særlig for de mål og strategier som omhandler Elverum og europeisk samarbeid, noe som blant annet kommer til uttrykk ved at Elverum med virkning fra 2020 er medlem av [Oslo Regionens Europakontor](#) og er partner i [KS sitt internasjonale samarbeid](#). Planen for det internasjonale arbeidet i Elverum er under fornyelse gjennom 2024 for en ny periode 2025 - 2028.

Kommunens spissede del av attraktivitetsarbeidet, herunder næringsutviklingen er samlet med dedikerte roller og ansvar i det kommunalt eide selskapet [Elverum Vekst](#).

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling på samfunnsområdet baseres på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Attraktivitetsplanen (se over).
- Byplan 2030.
- Strategisk plan for internasjonalt arbeid 2018 - 2021 (se over).
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og enkeltsaker.

Arbeidet innenfor samfunnsområdet prioriteres på følgende tiltak for perioden 2025 -2028:

- Kommunen skal være en god eier og samarbeidspartner for de kommunalt eide selskapene Elverum Vekst AS, Flerbruksanlegget AS, Elverum Energi AS, Nordvind DC Sites AS, TUNET AS og Terningen Arena Idrett og Kultur AS - alle med formål, roller og ansvar som bidrar til verdiskaping og næringsutvikling i -og for kommunen - slik at lokalsamfunnet driver godt og koordinert attraktivitetsarbeid for å rekruttere innbyggere og legge til rette for næringsutvikling og besøk til kommunen.
- Førstelinetjeneste overfor bedrifter, gründere og nyskapere for å hjelpe med de første vurderinger, og videre inn i virkemiddelapparatet hos Innovasjon Norge og finansieringsinstitusjoner med flere.
- Saksforberedelse og utredningsarbeid for å sikre god bruk av næringsfondets ressurser.
- Forvalte og bidra til utvikling av større og mindre initiativer innen næringsutvikling.
- Forsterke og videreutvikle samarbeidet med Høgskolen i Innlandet. Elverum kommune samarbeider med høgskolen på flere prosjekter, deriblant gjennom [HelseInn](#), samarbeidsfora med andre vertskommuner og praktiske fagsamarbeid. Dette samarbeidet kan videreutvikles i samarbeid med næringsliv og andre.
- Fortsette å samarbeide tett med Forsvaret. Forsvaret er en stor aktør i Elverumsregionen, og det gir mulighet for innbyggerrekruttering, næringsutvikling og besøk – jfr. blant annet det arbeid som gjøres gjennom felles forvarskoordinator for Elverum og Åmot kommuner. Nasjonale planer innebærer at Forsvaret vil stå for en relativt betydelig vekst i Elverum i kommende år. Elverum kommune har per 2024 etablert en egen koordineringsgruppe for de tjenester kommunen yter i egen organisasjon og gjennom eide selskaper for å koordinere tjenestene godt i tilknytning til den betydelige opptrappingen av forsvarsvirksomheten som vil skje i Elverum i kommende 10-års periode.
- Delta aktivt i arbeidet med utviklingen av sykehusstrukturen i Innlandet for å sikre sykehuset i Elverum og dets utviklingsmuligheter som en viktig aktør for sykehustjenestene i Innlandet.
- Bidra til å utvikle [Elverum Næringsforening](#) som møtested og talerør for næringslivet i kommunen.

Natur, kulturmiljø og landskap

Dette samfunnsområdet handler om ansvaret for å forvalte og utvikle natur og landskap (jord, skog og utmark) for bruk og vern, samt kulturvern. Det dreier seg om å legge rammer for kommunens bidrag til forvaltning av landarealene og kulturvernet innenfor kommunens grenser. Forvaltningen skjer etter et omfattende lovverk, forskrifter og ordninger, særlig innenfor jord- og skogbruket. Sektor for teknikk og miljø - enhet for landbruk og miljø har et særlig ansvar for dette. Sektor for kultur har ansvar for kulturvern.

Det har vært og er en ambisjon at kommunens kulturvernplan skal oppdateres (jfr. planstrategien) – det har gjennom de siste årene vært kapasitetsutfordringer for å ferdigstille påbegynt arbeid. Arbeidet må gjøres på grunnlag av et registreringsarbeid som ble gjort i 2014, men som ikke er ferdig. Kommunestyret har vedtatt at det skal lages en samlet strategisk plan for forvaltning av natur, kulturmiljø og landskap. Den skal beskrive arbeidet som foregår innenfor området, det er imidlertid kapasitetsutfordringer med tanke på å iverksette et slikt arbeid.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor samfunnsområdet baseres på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Lover og forskrifter som regulerer saksbehandling.
- Vedtak gjort i kommunestyre og formannskap under de årlige budsjetter og i enkeltsaker.

Arbeidet prioriteres på følgende tiltak for perioden 2025-2028:

- Arbeide for å beholde og utvikle Elverums posisjon i skogsektoren.
- Det jobbes for å få flere til å bygge i tre i Elverum. Fagkompetansen i kommunen bidrar til å løfte fram og holde fast i initiativ som har betydning for klimatiltak og byutvikling. Mye tyder på at langsiktig arbeid har ført til at flere og flere utbyggingsprosjekter har brukt eller planlegger å bruke klimariktige, trebaserte konsepter. I 2021 ble arbeidet sluttført med hensyn til å fornye og utvikle treveilederen til både ei håndbok for trebyggeri og en oppdatert trestrategi.
- All forvaltning av jord og skog i kommunen inngår i dette samfunnsområdet. Elverum har tradisjon som en stor skogkommune, hvor vern og aktiv forvaltning av både virkesressurser og vilt inngår. Forvaltningsmyndigheter (deriblant kommunen) og private grunneiere samarbeider for å sikre forsvarlig ressursforvaltning. Det høstes årlig 300.000 m³ tømmer fra Elverums skoger. Kommunen er en stor skogeier med virksomheten organisert gjennom det kommunale foretaket, Elverum kommuneskoger KF. [Se mer om skogbruk og skogforvaltningen i kommunen her.](#)

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Dette er et samfunnsområde hvor kommunen som tjenesteprodusent bidrar med den største andel av virksomheten. Her finnes barnehage-, skole-, helse-, omsorg og sosialtjenester og kultureller tjenester. Dette omfatter 80 - 90 prosent av det årlige kommunale driftsbudsjettet.

Tjenesteproduksjonen foregår etter en betydelig mengde lover og forskrifter, samt kommunale sektor-/temaplaner med mål og strategier.

Kommunen har følgende godkjente planverk innenfor dette samfunnsområdet:

- [Strategisk plan: Helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027.](#)
- [Strategisk plan: Oppvekst i Elverum 2023 – 2027.](#)
- [Strategisk plan: Folkehelsearbeid i Elverum – 2019-2023.](#)
- [Strategisk plan: Integrasjon i Elverum – 2015-2019.](#)
- [Strategisk plan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv – 2023 – 2027.](#)
- [Strategisk plan: Veteraner i Elverum – 2019 – 2023.](#)
- [Strategisk plan for kultur 2024 – 2028.](#)

Det har vært endringer i lovverk, både innen helse, sosial og oppvekt, for å lovfeste at kommuner må arbeide mer tverrfaglig i arbeidet rettet mot barn og unge, og deres familier. I kommende planperiode vil kommunen måtte intensivere og investere sitt tverrfaglige arbeid for å sikre lovoppfyllelse. Kommunen er i ferd med å utvikle en modell for å identifisere og følge opp utsatte barn og unge basert på bedre tverrfaglig innstans (BTI).

På dette samfunnsområdet har kommunen vært gjennom en intens investeringsperiode fram til 2019/2020, i nytt helsehus, i bo- og omsorgssenter, i skoler og barnehager. Ved inngangen til denne planperioden er denne investeringsperioden over, investeringene skal benyttes, og tilpasninger må gjøres, både innenfor pleie og omsorg og skole- og barnehagestruktur.

De neste årene må det holdes søkelys på god og effektiv drift, inkludert å ivareta de gode muligheter investeringene gir for tjenesteproduksjonen. Arbeidet prioriteres på følgende tiltak i 2025-2028:

- En rekke faglige utviklingsinitiativ som pågår i pleie, mestring og omsorg, barnehage, skole og sosial fortsetter – se omtaler under «Virksomhetsplan 2024» på de aktuelle tjenestoområdene.
- Forbedrings- og effektiviseringsarbeid med LEAN fortsetter for å forbedre og utvikle tjenesteproduksjonen.
- Fortsette jevn og god drift i barnehagene og skolene støttet av utviklingsarbeid som foregår – se virksomhetsplanen for tjenestoområdene.
- Kulturproduksjon på kino, kulturhusarrangementer og bibliotek fortsetter. Elverum kommune bidrar økonomisk og praktisk i samarbeid med frivillige og øvrige organisasjoner på kulturarrangementer som blant annet Festspillene i Elverum, Grundsetmart'n, Elverumsdagene, De Nordiske Jakt- og fiskedager, Elvebris, filmfestivalen Movies on War, 17. mai, fotball- og håndballturneringer.

Økonomiplan 2025 – 2028 med årsbudsjett for 2025

Innledning

Kommunen skal årlig utarbeide en fireårig økonomiplan og årsbudsjett for kommende år. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Kommuneloven stiller krav om at den løpende driften kun skal finansieres av løpende inntekter. Økonomiplanlegging skal bidra til at ressursene blir utnyttet på best mulig måte, og er grunnlaget for at tjenestetilbudet tilpasses utviklingen i innbyggernes behov og utviklingen i inntektsrammene.

God planlegging av økonomi og tjenestetilbud bidrar til å styrke det lokalpolitiske handlingsrommet. Kommunestyret skal selv vedta økonomiplan og årsbudsjett, herunder prioritere ressursbruken på de ulike tjenesteområder. Kommunestyret har ansvaret for at årsbudsjettet overholdes, og skal iverksette tiltak i løpet av året som er nødvendige for å opprettholde budsjettbalansen.

Arbeidet med økonomiplan 2025– 2028 tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan (2024– 2027). For å sikre realisme er det viktig at alle forutsetningene som ligger til grunn i gjeldende økonomiplan blir kvalitetssikret og gjennomgått før de blir videreført.

Endringer som kommunestyret har vedtatt eller ikke selv kan påvirke blir innarbeidet som grunnlagsendringer. Eksempler på grunnlagsendringer er pris- og lønnsvekst, føringer fra statsbudsjettet, endringer i demografiske forhold (brukerbehov og sammensetning med videre) og andre budsjettforutsetninger som må korrigeres for å sikre et realistisk budsjett. Effekten av effektiviseringer som ikke endrer tjenestetilbudet til kommunens innbyggere innarbeides også som grunnlagsendringer.

Endringer i budsjettforutsetninger som påvirke tjenestetilbud (omfang og kvalitet) som kommunestyret selv kan påvirke legges frem for politisk behandling. Eksempler på dette er ny aktivitet eller tiltak som reduserer kommunens nettoutgifter (salderingstiltak).

Mål og premisser

Generelt

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger, mål og premisser. Innledningsvis er **kommunens planprosesser** beskrevet. I planprosesser blir sentrale myndigheters føringer gjennom lover og forskrifter ivaretatt. Det er utarbeidet egne **sektor- og fagplaner** der det er krav om -eller behov for dette (jfr. kommunens planverk).

Økonomiplanen gjelder for 4 år, med forpliktende årsbudsjett for det første året i perioden. Årsbudsjettet er korrelert til virksomhetsplanen, som på tilsvarende måte utgjør første år i Handlingsplanen. Virksomhetsplanene er utarbeidet for tjenesteområdene (se eget kapittel under) og viser blant annet **mål og premisser for kommende år**.

Budsjettpremisser består av:

- Tekniske budsjettforutsetninger er ytre rammebetingelser for budsjettet som kommunestyret må legge til grunn ved fastsettelsen av budsjettet. Dette kan være forutsetninger om pris- og lønnsvekst, rentenivå og andre parametere.
- Premisser er kommunestyrets forutsetninger og mål for hvordan bevilgningene til sektorer og staber skal disponeres. Eksempler på slike premisser kan for eksempel være: en forutsetning om at det innen eldreomsorgen skal det være x antall institusjonsplasser fordelt på langtids- og korttidsopphold. Det skal være x antall plasser i kommunale barnehager, mv.

Nedenfor er noen av de tekniske budsjettforutsetninger beskrevet. Premisser for bevilgningene til sektor og staber er beskrevet i virksomhetsplanene.

Statsbudsjett

Frie inntekter i form av rammetilskudd og skatt på inntekt og formue fastsettes gjennom Stortingets vedtak om Statsbudsjettet. Rammetilskuddet består av innbyggertilskudd (likt beløp per innbygger), utgifts- og inntektsutjevning og andre ordninger som skjønnstilskudd, distriktstilskudd, overgangsordninger med videre. Nivået på inntektsutjevningen i rammetilskuddet må sees i sammenheng med skatt på inntekt og formue. Nivået på de frie inntektene kan ikke kommunene selv påvirke, og de fastsettes i all hovedsak av innbyggertall, demografi og andre kriteriedata som indikerer kommunens utgiftsbehov.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2024	2025	2026	2027	2028
Innbyggertilskudd	645 917	686 323	686 329	686 369	686 418
Utgiftsutjevning	16 757	30 032	30 032	30 033	30 033
Inntektsutjevning	132 207	134 224	118 136	118 136	118 136
Andre ordninger	12 076	11 545	11 488	11 308	11 146
Sum rammetilskudd	806 956	862 125	845 986	845 846	845 734
Skatt på formue og inntekt	682 097	739 869	762 226	762 226	762 226
Sum frie inntekter (avrundet beløp til nærmeste 100 000)	1 489 100	1 602 000	1 608 200	1 608 100	1 608 000
<i>Sum skatt og netto inntektsutjevning</i>	<i>814 304</i>	<i>874 093</i>	<i>880 362</i>	<i>880 362</i>	<i>880 362</i>
<i>Rammetilskudd kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)</i>	<i>37 269</i>	<i>40 060</i>	<i>39 317</i>	<i>39 303</i>	<i>39 290</i>
<i>Skatteinntekter kr pr innb.</i>	<i>31 503</i>	<i>33 925</i>	<i>34 950</i>	<i>34 950</i>	<i>34 950</i>
<i>Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)</i>	<i>1,0023</i>	<i>1,0097</i>	<i>1,0097</i>	<i>1,0097</i>	<i>1,0097</i>

Tabell: Elverum kommune - Frie inntekter i form av rammetilskudd og skatt på formue og inntekt (prok 2404).

Rammetilskudd utgjør cirka 54 prosent og skatt 46 prosent av de frie inntektene. Skattøren for 2025 er i forslag til statsbudsjett satt til 12,75 prosent. Budsjettet forutsetter at kommunen anvender det skattøret som Stortinget vedtar. **Endringer i frie inntekter i planperioden har ikke tatt hensyn til prognoser for endringer i innbyggertall og demografi som er beskrevet innledningsvis.**

Demografi

Tidligere år er det blitt lagt inn prognose for befolkningsframskriving for beregning av frie inntekter i økonomiplanperioden. Erfaringertilsier at tilsvarende endringer i utgifter er vanskelig å beregne. Ved framskriving av budsjetttrammer er det ikke tatt hensyn til forventet endringer i utgiftsbehov. Tabellen nedenfor viser innbyggertall/demografi som er lagt til grunn ved beregning av frie inntekter og utgifter i planperioden.

Innbyggertall/demografi per 1.7	2024	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0 år	177	177	177	177	177
Innbyggere 1-5 år	977	977	977	977	977
Innbyggere 6-15 år	2 451	2 451	2 451	2 451	2 451
Innbyggere 16-22 år	1 949	1 949	1 949	1 949	1 949
Innbyggere 23-66 år	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Innbyggere 67-79 år	3 071	3 071	3 071	3 071	3 071
Innbyggere 80-89 år	994	994	994	994	994
Innbyggere 90 år og over	190	190	190	190	190
Innbyggere i alt 1.7 før budsjettåret	21 809	21 809	21 809	21 809	21 809
Folketall per 1.1. i budsjettåret	21 864	21 864	21 864	21 864	21 864

Tabell: Utviklingen i innbyggere og demografi, tallene viser hva som lagt til grunn ved beregning av kommunens inntekter i 2025 og resten av planperioden.

Lønns- og prisvekst

Økonomiplanen for 2025 – 28 og årsbudsjettet 2025 er budsjettert i 2025-kroner. Grunnlaget for lønns- og prisvekst fra 2024 til 2025 ligger på det nivået som Statsbudsjettet legger til grunn. **For 2025 er kommunal deflator på 4,1 prosent.**

Forventet **lønnsvekst er på 4,5 prosent**. Lønnsveksten består av et overheng (2,3 %) fra året før budsjettåret og en forventet lønnsvekst i budsjettåret (2,2 %). Overhengen er budsjettert på sektorene og stabene, mens forventet lønnsvekst i budsjettåret er budsjettert på en sentral post. **For 2025 er lønns- og pensjonsreserven budsjettert med 26,6 millioner kroner.** Dette er midler som blir fordelt ut på sektorer og staber når lønnsoppjøret våren 2025 er kjent.

Forventet **prisvekst er på 3,5 prosent**. Sektorer og staber har fått sine rammer justert for noen kjente prisendringer, men det er ikke gitt økning for generell prisstigning på varer og tjenester.

Eiendomsskatt

Vedtak om eiendomsskatt, bunnfradrag og skattesatser er premisser som vedtas av kommunestyret selv - i en egen sak. Inntektene kommunen får inn fra eiendomsskatt kommer fram på en egen linje i bevilgningsoversikt – drift. Takstgrunnlaget for de fleste boliger er det samme som skatteetatens formues grunnlag, mens takstgrunnlaget for boliger som ikke har formues grunnlag og andre type eiendommer fastsettes av egen takstnemnd. Takstgrunnlag er en forutsetning som kommunen selv ikke kan påvirke, og endelig takstgrunnlag blir kjent når skatteetaten er ferdig med sine beregninger av formues grunnlag for kommende skatteår, og når takstnemnda har gjort sine vedtak i februar neste år.

I tabellen nedenfor er tallgrunnlaget for beregning av eiendomsskatteinntekter i 2025 og resten av planperioden.

Eiendomstype	Simulert takst	Red-faktor	Skattegrunnlag	%	Eiendomsskatt
Bolig og fritid	28 787 518 605	0,41	16 984 635 977	4,00	67 938 544
Ubebygget areal	216 050 000	0,15	183 642 500	7,00	1 285 498
Andre eiendommer	4 593 128 000	0,15	3 904 158 800	7,00	27 329 112
Sum	33 596 696 605		21 072 437 277		96 553 153

Tabell: Beregningsgrunnlag for eiendomsskatt planperioden.

Vedtak om eiendomsskatt gjøres av kommunestyret. I den saken vedtas også skattesatsen for de forskjellige eiendomstypene.

Den lokale reduksjonsfaktoren som fikk virkning fra 2017 kan fjernes fra og med skatteåret 2027. En fjerning av lokal reduksjonsfaktor vil gi et potensiale for økte inntekter på ca. 15 millioner kroner.

Andre generelle driftsinntekter

Kommunen får utbetalt **integreringsstilskudd** for flyktninger bosatt etter avtale mellom Integrerings- og Mangfolddirektoratet (IMDI) og kommunen, ellers som bosetter seg i kommunen på egenhånd i fem-årsperioden. Integreringsstilskudd kommer i tillegg til innbyggertilskudd, og er et tilskudd som gis de fem første årene. Første året er tilskuddet for hver flyktning på 202 000 kroner (250 500 kroner for enslige voksne og 194 300 kroner for enslige mindreårige), andre året 259 200 kroner for deretter en gradvis reduksjon til 74 800 kroner i år fem. I tillegg til integreringsstilskudd får kommunen også innbyggertilskudd per person. Tabellen nedenfor viser antall flyktninger som er lagt til grunn i beregning av integreringsstilskudd i 2024 og økonomiplanperioden.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2024	2025	2026	2027	2028
Antall flyktninger med integreringsstilskudd	297	349	356	270	175
Antall enslige mindreårige flyktninger tilskudd	20	27	27	27	27
Integreringsstilskudd (gjelder også enslige mindreårige flyktninger)	58 547	58 098	44 623	31 969	24 033
Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger (kommer i tillegg til integreringsstilskuddet)	14 850	18 033	18 033	18 033	18 033
Sum tilskudd	73 397	76 131	62 656	50 002	42 066

Tabell: Beregningsforutsetninger Integreringsstilskudd.

Kommunen får også **konsesjonsavgifter** på cirka 400 000 kroner som inngår i andre generelle driftsinntekter. Dette er midler som disponeres til næringsutvikling gjennom avsetning til fond med egne vedtekter.

I bevilgningsoversikt drift ligger integreringstilskudd og konsesjonsavgifter på linjen for «Andre generelle driftsinntekter».

Renteinntekter

Kommunen får **renteinntekter** av innskudd i bank, formidlingslån, ansvarlige lån og andre utlån. Tabellen viser nivået i kroner.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2024	2025	2026	2027	2028
Bankinnskudd	7 267	4 500	4 000	3 800	3 600
Formidlingslån (husbank)	12 681	18 478	17 914	17 324	16 718
Ansvarlige lån (lån til andre)	2 900	3 402	2 752	2 337	2 157
Kundefordringer	200	250	250	250	250
Sum	23 048	26 630	24 916	23 711	22 725
Rentebetingelser:					
Bankinnskudd	3,80 %	4,26 %	3,42 %	3,98 %	3,26 %
Rentebetingelser utlån til TAIK Nibor-3mnd med påslag	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %

Tabell: Renteinntekter og rentebetingelser.

Utbytter

Utbytte fra aksjeselskaper utbetales med bakgrunn i selskapenes regnskapsresultater. En forutsetning er at selskapene går med overskudd og har nok egenkapital til å dele ut utbytte. Det vil si at nivået på utbytte ikke er kjent før regnskapene til de forskjellige selskapene er kjent.

Det å budsjettere med utbytte fra selskaper forutsetter forutsigbare inntekter og resultatet som gir rom for utbytte.

Elverum Energi AS mottar utbytter fra Eidsiva Holding AS og Østerdal Kraftproduksjon AS. Det forventede nivået på årlig utbytte fra Elverum Energi AS er justert opptil 20 millioner kroner, dette etter en dialog med ledelsen i selskapet. Nivået forutsetter høyere priser enn det som var normalt før energimarkedet kom i «ubalanse» da det ble krig mellom Russland og Ukraina. Dersom prisene går tilbake til det «normale» vil nivået på utbytte fra Elverum Energi AS justeres ned igjen.

I tillegg er det innarbeidet 0,7 millioner kroner i utbytte som følge av forvaltning av 15 millioner kroner som selskapet fikk i kompensasjon da nettsentralen ble lagt ned i Elverum.

Det forventes ikke utbytte fra de øvrige aksjeselskapene som kommunen eier aksjer i.

Som kunder i Sparebank 1 Østlandet og Gjensidige forsikring mottar vi kundeutbytte. De siste årene har dette ligget på cirka 0,3 million kroner. Dette nivået er videreført i denne økonomiplanen.

Konsesjonskraft

Elverum kommune tar ut 2 263 MWh i konsesjonskraft fra Skjefstadfoss kraftverk. Uttak gjøres via et finansielt oppgjør med Østerdalen kraftproduksjon AS (ØKAS). Dette uttaket gir Elverum kommune inntekter, men det vil også redusere inntektene til ØKAS og dermed nivå på utbytte til eiere. Det er en avtale med Nord Østerdal Kraftlag, som er medeier i ØKAS, om et økonomisk bidrag for å kompensere deres reduserte inntekt. For 2025 er det lagt inn en konsesjonskraftpris på 41 øre kWh, som vil gi Elverum kommune en netto inntekt på 0,9 million kroner.

Renteutgifter

Kommunen har **renteutgifter** på innlån for finansiering av kommunens investeringer, formidlingslån og andre lån. Tabellen nedenfor viser nivået i kroner og rentenivå for perioden 2025-2028 som ligger i låneporteføljen 31.12.2024.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Økonomiplanperiode		
			2026	2027	2028
Renter på ordinære lån	102 434	93 257	79 407	75 164	71 786
Renter på formidlingslån (Startlån)	29 452	27 374	20 971	19 880	19 112
Låneomkostninger	150	600	600	600	600
Sum	132 036	121 231	100 978	95 644	91 498
Renter på innlån med flytende rente	5,11 %	4,76 %	4,13 %	4,10 %	4,12 %
Renter på innlån med faste renter	3,40 %	3,73 %	3,68 %	3,67 %	3,67 %
Gjennomsnittrente	4,67 %	4,29 %	3,94 %	3,92 %	3,94 %

Tabell: Renteutgifter og rentebetingelser.

Renteutgifter knyttet til nye låneopptak i 2025 og resten av planperioden er ikke med i tabellen over.

Kommunen må nedbetale ordinære lån med et minimumsavdrag. Tabellen nedenfor viser avdrag det budsjetteres med for perioden 2025-2028 og beregnet minimumsavdrag.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Økonomiplanperiode		
			2026	2027	2028
Avdrag på lån	88 680	90 368	92 618	91 611	91 356
Minimumsavdrag i henhold til kommunelov	88 680	90 368	92 618	91 611	91 356
Avdrag utover minimumskravet	0	0	0	0	0

Tabell: Avdrag på lån og beregnet minimumsavdrag.

Endringer i budsjettforutsetninger (grunnlagsendringer)

Ved budsjettering er det noen forhold som administrasjon og kommunestyret selv ikke kan påvirke og som må innarbeides i budsjetter for kommende år. Forhold som kommunen selv ikke kan påvirke er blant annet lønns- og prisvekst, endringer i myndighetskrav (lovpålagte oppgaver), endringer i demografi og brukersammensetning mv.

I grunnlagsendringer ligger også helårsvirkning av tiltak i gjeldene økonomiplan eller andre kommunestyrevedtak gjennom året (egne saker eller tertialrapporter).

I skjemaet for «Bevilgning drift – netto» vises budsjetttrammer for de forskjellige sektorer og staber. Budsjetttrammene er nettorammer, det vil si bruttoutgifter minus bruttoinntekter for hver sektor og stab. Endringer i forutsetninger gjør at rammene må justeres hvert år for at de skal være realistiske kommende år.

Summen av alle grunnlagsendringer er på netto 133 millioner kroner. Tabellen nedenfor viser hva som er lagt inn av grunnlagsendringer for den enkelte sektor og stab.

Grunnlagsendringer fordelt på sektorer og staber	
	Endring
(beløp i 1000 kr)	
Kommunedirektør inkl. Samfunnsutviklingsstaben	-2 719
Sektor for teknikk og miljø	3 548
Eiendomsstaben	9 835
Sektor for skole	54 618
Sektor for barnehage	18 153
NAV Elverum	11 313
Sektor for kultur	7 106
Sektor for helse, mestring og omsorg	117 118
Personalstaben	1 787
Service- og IKT-staben	4 088
Økonomistaben	1 514
Felles/finans/vann og avløp	-93 381
SUM	132 980

Tabell: Grunnlagsendringer fra 2024 til 2025 fordelt på sektorer og staber.

Det er gjort endringer i budsjettering av pensjonsutgifter fra tidligere år som har medført at alle budsjetttrammer for sektorer og staber har fått en økning fra 2024 til 2025. Fra 2025 vil samtlige utgifter knyttet til premieinnbetalinger komme til syne ut på sektorer og staber. Rammen for pensjonsutgifter på felleskapitlet er redusert med 74,6 millioner kroner.

Grunnlagsendringer består også av lønn- og prisreguleringer. Lønnsoppgjør våren 2024 er innarbeidet med 53,6 millioner kroner.

Grunnlagendringer for hver sektor og stab er kommentert i eget vedlegg til handling- og økonomiplanen.

Nye driftstiltak

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen. I en situasjon med god økonomi vil det være lettere å innarbeide nye driftstiltak. Med en svært anstrengt økonomi er kun blitt innarbeidet nye driftstiltak som kommunen må gjennomføre for å sikre en sunn og forsvarlig drift.

Nye driftstiltak		2025	2026	2027	2028
1	Kommunedirektør- Skjønnsmidler for arbeid med omstillinger	2 000	2 000	2 000	2 000
2	IKT- kjøp av tjeneste for sikkerhetsovervåking av kommunenes IKT-infrastruktur	1 062	1 062	1 062	1 062

Tabell: Nye driftstiltak.

Kommentarer:

1. Skjønnsmidler for arbeid med omstillinger

Kommunen har et stort behov for omstilling for å kunne levere forsvarlige tjenester til innbyggerne innenfor gitte økonomiske rammer, både på kort sikt (1-4 år) og lang sikt (8-10 år). Samtidig har kommunen et svært begrenset økonomisk handlingsrom. Statsforvalteren har innvilget kommunen skjønnsmidler som skal benyttes til å sikre kapasitet til gjennomføring av nødvendig omstilling. Å gjenopprette økonomisk balanse med bærekraftige tjenester som på sikt gir kommunen et handlingsrom krever omstilling som involverer og forplikter hele organisasjonen.

Arbeidet med omstillingen gjennomføres i 3 faser med jevnlig dialog med statsforvalter og politisk ledelse. (Tiltaket er ytterligere beskrevet i del 3 Virksomhetsplanen).

1. Analysefase – målet er å få en felles forståelse for omstillingsbehovet og fremskaffe beslutningsgrunnlag for valg og prioriteringer av omstillingstiltak ut over salderingstiltak som er redegjort for i del 2.
2. Planleggingsfase – målet er å utforske mulige tiltak og definere mål og rammer for omstillingen.
3. Gjennomføringsfasen – målet er å gjennomføre omstillingstiltak i henhold til plan, realisere gevinster og sikre forsvarlige tjenester.

Mål med tiltaket:

- Levere forsvarlige tjenester til innbyggerne innenfor gitte økonomiske rammer
- Gjenopprette økonomisk bærekraft

Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket:

Organisasjonen har ikke kapasitet til å gjennomføre nødvendige og tilstrekkelige tiltak for å gjenvinne økonomisk bærekraft uten tiltaket. Dette vil føre til en ytterligere forverring av den økonomiske situasjonen og kommunens evne til å opprettholde et forsvarlig tjenestenivå til innbyggerne.

2. IKT- kjøp av tjeneste for sikkerhetsovervåking av kommunenes IKT-infrastruktur.

Kjøp av tjenester for 24/7 sikkerhetsovervåking av kommunenes IKT-infrastruktur (servere, PC-er, iPad). Tjenesten inkluderer det å etablere, drifte og vedlikeholde tjenester for sikkerhetsovervåking i kommunens systemer, samt bistand til å oppdage og håndtere sikkerhetstrusler. Tjenestene leveres av en norsk leverandør med erfaring fra kommunesektoren. Rammeavtalen er framforhandlet av Digi Innlandet og Digi TV på vegne av 52 kommuner og 2 fylkeskommuner i Innlandet, Telemark og Vestfold.

Mål: Etablering av gode sikkerhetsløsninger for å oppdage og håndtere sikkerhetstrusler.

Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket: Større sannsynlighet for at uønskede hendelser innen informasjonssikkerhet inntreffer og at det eventuelt vil ta lengre tid å gjenopprette til normal drift.

Bevilgningsoversikt – drift (før tiltak)

I tabellen nedenfor er bevilgningsoversikt – drift – etter innarbeiding av grunnlagsendringer.

Bevilgningsoversikt - Drift (før tiltak)	Budsjett		Økonomiplanperiode				
	(beløp i 1000 kr)	2024	Endring	2025	2026	2027	2028
Generelle driftsinntekter							
Rammetilskudd	-806 957	-94 612	-901 569	-905 630	-905 630	-905 630	
Inntekts- og formuesskatt	-685 497	-13 949	-699 446	-699 446	-699 446	-699 446	
Eiendomsskatt	-96 480	-74	-96 554	-96 554	-96 554	-96 554	
Andre generelle driftsinntekter	-73 797	-2 735	-76 532	-63 058	-50 404	-42 467	
Sum generelle driftsinntekter	-1 662 731	-111 370	-1 774 101	-1 764 688	-1 752 034	-1 744 097	
Netto driftsutgifter							
Sum bevilgninger drift, netto	1 510 674	132 980	1 643 654	1 631 046	1 630 959	1 631 274	
Avskrivninger	126 226	2 565	128 791	128 367	128 235	127 385	
Sum netto driftsutgifter	1 636 900	135 545	1 772 445	1 759 413	1 759 194	1 758 659	
Brutto driftsresultat	-25 831	24 175	-1 656	-5 275	7 160	14 562	
Finansinntekter/Finansutgifter							
Renteinntekter	-27 240	610	-26 630	-24 916	-23 711	-22 725	
Utbytter	-23 000	9 000	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000	
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-	
Renteutgifter	131 812	-10 441	121 371	101 446	96 002	92 180	
Avdrag på lån	88 680	-520	88 160	89 132	86 099	83 574	
Netto finansutgifter	170 252	-1 351	168 901	151 662	144 390	139 029	
Motpost avskrivninger	-126 226	-2 565	-128 791	-128 367	-128 235	-127 385	
Netto driftsresultat	18 195	20 259	38 454	18 020	23 315	26 206	
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond	2 358	611	2 969	2 969	2 969	2 969	
Bruk av bundne driftsfond	-4 051	2 098	-1 953	-1 773	-1 773	-1 773	
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	
Bruk av disposisjonsfond	-16 502	16 502	0	0	0	0	
Dekning av tidligere års merforbruk							
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-18 195	19 211	1 016	1 196	1 196	1 196	
Merforbruk	0	39 470	39 470	19 216	24 511	27 402	

Tabell: Bevilgningsoversikt – drift før tiltak.

Når alle grunnlagsendringer er innarbeidet er det stort avvik mellom inntekter og utgifter. **Uten korrigerende tiltak er netto driftsresultat i 2025 negativt med 38,5 millioner kroner, og etter avsetninger og bruk av bundne fond er det merforbruk på 39,5 millioner kroner.** Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen, og det må vedtas salderingstiltak for å komme i balanse – se kapittel under. Utgifter må reduseres og/eller inntekter må økes.

Salderingstiltak (Kommunedirektørens innstilling)

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen. Kravet påvirker prioritering og gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres til hvilket tidspunkt i planperioden er en politisk prioritering. Vedtatte endringsforslag er i egen tabell nedenfor. Tallene må sees i sammenheng.

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til tiltak som har til hensikt å redusere kommunens utgifter i 2025 og for planperioden.

Salderingstiltak	2025	2026	2027	2028
1 TEKMIL- redusere drift og vedlikehold av maskiner	-387	-387	-387	-387
2 TEKMIL- redusert beredskap vinterdrift	-250	-250	-250	-250
3 TEKMIL- nedklassifisering av kommunal veg	0	-300	-300	-300
4 TEKMIL - innføring av ny parkeringsordning fra 01.04.2025	-1 000	0	0	0
5 Eiendom- bemanningsreduksjon driftstekniker	-700	-700	-700	-700
6 Eiendom- bemanningsreduksjon teamleder vedlikehold	-225	-450	-450	-450
7 Eiendom- redusert energiforbruk	-500	-500	-500	-500
8 Eiendom- ytterligere redusert omfang avtale vaktelskap	-230	-230	-230	-230
9 Eiendom- redusert vedlikeholdsbudsjett	-787	-787	-787	-787
10 Eiendom- overtakelse av beredskapssenteret	-559	-559	-559	-559
11 Skole- øke sats på matpenger fra 1.2.2025	-325	0	0	0
12 Skole- sentralisert autismetilbud	-125	-1 500	-1 500	-1 500
13 Skole- nedleggelse av Sørskogbygda skole og overflytting av elever til Ydalir skole	-3 045	-6 744	-6 744	-6 744
14 Skole- nedtrekk vikarbudsjett	-1 931	-1 931	-1 931	-1 931
15 Skole- reduksjon i innkjøp av digitale læremidler	-250	-250	0	0
16 Skole- reduksjon av midler til lekeapparater	-350	0	0	0
17 Skole- redusere innkjøp av lærebøker	-500	0	0	0
18 Skole- nedleggelse av Newton rom	-159	-376	-376	-376
19 Skole- reduksjon årsverk BOI	-470	0	0	0
20 Barnehage- endre vedtektsfestet åpningstid	-395	-955	-955	-955
21 Barnehage- bytte til billigere lisens for foreldrekommunikasjon	-35	-35	-35	-35
22 Barnehage- redusere antall plasser i opptak i kommunale barnehager	-753	-1 805	-1 805	-1 805
23 Barnehage- frikjøp folkehelseprogram	-900	-500	0	0
24 Barnehage- nedtrekk 1 årsverk	-899	-899	-899	-899
25 NAV- redusere utbetaling av økonomisk sosialhjelp	-645	-525	-525	-525
26 NAV- innsparing 5 plasser vekstverket	-240	-360	-360	-360
27 Kultur- kutt i tilskudd til samfunnshus og grendehus	-120	-120	-120	-120
28 Kultur- avvikle drift av jobbsentralen fra 2025	-568	0	0	0
29 Kultur- reduksjon rådgiverstilling	-909	-909	-909	-909
30 HMO Nedleggelse av bakeriet ved Elverum sentralkjøkken	-466	-466	-466	-466
31 HMO Reduser bruk av overtid	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
32 HMO barnevernstjenesten reduserer kjøp av forebyggende tiltak	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
33 HMO ferievikarbudsjettet-avvikling av enkeltdager 5 ferieuke	-1 831	0	-1 831	0
34 HMO Gis ikke utdanningspermisjon med lønn i 2025	-300	0	0	0
35 HMO redusere bruk av vikarbyrå	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
36 Personal- redusere felles pott avsatt til juridisk bistand og BHT	-100	-100	-100	-100
37 Personal- videreføring av redusert stilling	-192	0	0	0

Salderingstiltak	2025	2026	2027	2028
38 IKT - redusere bruk av betalt annonsering	-160	-160	-160	-160
39 IKT- valggjennomføring	-500	0	-500	0
40 Økonomi- bemanningsreduksjon	-597	-597	-597	-597
41 Økonomi- redusere bruk av overtid, forbruksposter og kurs	-200	-200	-200	-200
42 Felles- økt utbytte fra Elverum Energi AS	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
43 Økt overføring fra KF kommuneskoger	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
44 Fjerning av lokal reduksjonsfaktor - eiendomsskatt	0	0	-15 000	-15 000
45 Saldering av økonomiplan mot disposisjonsfond	-8 522	5 786	12 889	3 050
Sum salderingstiltak	-43 525	-31 209	-40 687	-48 195

Tabell: Salderingstiltak som er innarbeidet i Handlings- og økonomiplanen 2025 – 2028.

Kommentarer:

1. TEKMIL – Redusere drift og vedlikehold av maskiner

Nedjustert drift – Arealplan, Landbruk og miljø, VPA og Teknisk sjef.

Konsekvenser: Reduserer mulighetene for kurs, reisevirksomhet, bevertning, faglitteratur, overtid og IT-utstyr. Reduserer vedlikeholdet av utstyrsparke. Ved å utsette vedlikeholdet, øker risikoen for større utstyrmessige påkostninger senere, men vurderes allikevel som minst inngripende tiltak, budsjettsituasjonen tatt i betraktning. Betinges at sektorsjef faktisk bidrar direkte på selvkostområde t i den prosentvise størrelsen som belastes. Denne enheten har nytilsatt enhetsleder, og det vurderes gjennomførbart at sektorsjef bidrar 10% ved enheten, slik at posteringen er i henhold til selvkostforskriften.

2. TEKMIL – Redusert beredskap vinterdrift

Ved å ta ned varigheten av beredskapen på vinterdrift med 2 uker i hver ende av vintersesongen, vil vi klare redusere kostnaden til entreprenøren med 250 000 kroner

Konsekvenser: Økt risiko for at snøfall ikke blir brøytet bort, og at glatte vegger ikke blir strødd, på tidlig-/sen vinteren. Ved uheldige vær-situasjoner vil det bli redusert fremkommelighet på kommunalt vegnett.

3. TEKMIL – Nedklassifisering av kommunale vegger

Privatisering av kommunale vegger

Konsekvenser: Kostnader knyttet til drift/vedlikehold/forvaltning av kommunale vegger overføres til de private brukerne av vegene. Tiltaket krever politisk tilslutning, og må utredes spesielt for hver enkelt veg. Det må regnes med kostnader for å istandsette vegger før eventuell privatisering.

4. TEKMIL - innføring av ny parkeringsordning fra 01.04.2025

Parkeringsavgift innføres tre måneder tidligere enn planlagt. (Planlagt fra 1. juli) Dette medfører parkeringsinntekter i tre måneder mer enn budsjettet, men er avhengig av at utplassering av nye p-automater og andre tilpasninger er ferdigstilt innen 1. april. Det kan være noen utfordringer knyttet til denne fremdriften, både anleggsteknisk og administrativt, men den inntektsmessige oppsiden ligger i å få på plass systemet så fort som mulig.

5. Eiendomsstaben - bemanningsreduksjon driftstekniker

En stilling som driftstekniker reduseres i forbindelse med naturlig avgang.

Konsekvenser: Medfører ytterligere effektivisering av eiendomsdriften, samt at eiendomsstaben i mindre grad har mulighet til å bistå sektorer og staber med servicetjenester knyttet til den enkelte sitt brukeransvar. Fokuset blir å utføre tiltak i henhold til driftsplan, hvor internkontroll, drift av tekniske anlegg, samt vedlikehold av utomhus og utbedring av feil og mangler blir prioritert 1. Behov for omrokking internt i enheten Drift for å sikre lik belastning.

6. Eiendomsstaben - bemanningsreduksjon teamleder vedlikehold

60% stilling som teamleder vedlikehold reduseres i forbindelse med naturlig avgang med virkning fra 1. juli 2025.

Konsekvenser: Reduseres som følge av begrenset vedlikeholdsbudsjett. Enhetsleder drift og vedlikehold/prosjektleder overtar oppgavene i tilknytning til funksjonen vedlikeholdspanlegging.

7. Eiendomsstaben - redusert energiforbruk

Tettere energioppfølging som sikrer mer likt innneklima i byggene, men også gjennomsnittlig 1 grad lavere innetemperatur i byggene slik at innetemperaturen holdes på maksimalt 21 grader.

Arbeidstilsynets veileder tilsier for ordens skyld at innetemperaturen i lokaler med lett arbeid skal være innenfor 19-26 grader. I tillegg er det planlagt å gjennomføre holdningskampanje i sektorer og staber med tanke på å spare energi, herunder lukke vinduer, slå av lys, unngå å bruke vifteovner mv. Kampanjen vil også rette seg mot aktiv bruk av skraperister og renholds soner, samt låse bygg etter endt bruk.

Konsekvenser: Tiltaket bidrar til å spare energikostnader sammenlignet med referanseåret 2023, og fordeler seg med 80 % fjernvarme og 20 % strøm.

8. Eiendomsstaben - ytterligere redusert omfang avtale vaktelskap

Eiendomsstaben har monterte overvåkningskameraer ved flere av kommunens formålsbygg som følge av spesielt hærverk utført utenfor arbeidstid. Som følge av dette, samt den utfordrende økonomiske situasjonen kommunen er i, forslås det å redusere leveransen ytterligere i avtalen som omhandler patruljerende vakthold.

Konsekvenser: Tiltaket bidrar til å redusere årlig kostnad ytterligere, jamfør vedtak i Handlings- og økonomiplan 2024-2027. Tiltaket innebærer likevel at vaktelskapet rykker ut ved utløst alarm.

9. Eiendomsstaben - redusert vedlikeholdsbudsjett

Den økonomiske situasjonen tilsier at eiendomsstaben må redusere opprinnelig budsjetttramme med 1%. Ut fra hva som er levert av tidligere salderingstak knyttet til eiendomsdriften er det nå ikke annen mulighet enn at reduksjonen tilsvarende 786 600 kroner tas fra et allerede marginalt vedlikeholdsbudsjett.

Konsekvenser: Tiltaket medfører økt risiko for stengte bygg da gjenstående vedlikeholdsbudsjett til formålsbygg etter salderingen vil utgjøre cirka 6,7 millioner kroner. Dette skal ivareta 145.938 m² bygningsmasse, og innebærer gjennomsnittlig 46 kr/m² til vedlikehold av formålsbygg. NKF anbefalte i 2013 å avsette 170 kr/m² til vedlikehold av bygg for å unngå ytterligere etterslep. Tallet er nå oppjustert til 200 kr/m², og innebærer at budsjettnivået i 2025 vil bidra til ytterligere økt vedlikeholdsetterslep i størrelsesorden 22 millioner kroner per år.

10. Eiendomsstaben - overtakelse av beredskapssenteret

I leieavtalen med Elverum kommunale Industribygg AS (EKI) inngår en klausul om at Elverum kommune når som helst kan overta eierskapet til Beredskapssenteret med tilhørende lånegjeld. Lånegjelden pr. 31.12.2024 vil utgjøre 66 144 148 kroner.

Konsekvenser: Tiltaket bidrar til å redusere leiekostnaden som består av renter, avdrag samt areal- og administrasjonstillegg til EKI. Ved at kommunen har gunstigere lånefinansiering, samt at kommunen unngår betaling av areal- og administrasjonstillegg til EKI, bidrar dette til innsparing per år. Tiltaket medfører at EKI får 559 000 kroner i reduserte inntekter per år til drift av selskapet (areal- og adm. tillegg).

11. Skole - matpenger SFO

Etter forskrift for skolefritidsordning i Elverum kommune §12 fastsettes priser for matpenger av kommunestyret og priser for opphold og matpenger i SFO gjøres normalt gjeldende fra 1.8. i budsjettåret. Matpenger i SFO skal dekkes gjennom foreldrebetaling. Med bakgrunn iblant annet økte matvarepriser er det foreslått en større økning i matpenger, normalt gjeldende fra 1.8.2025. Dersom matpengene reguleres fra 1.2.2025 vil dette få effekt i fem måneder ekstra i budsjettåret og dette foreslås som et engangstiltak for å hente inn en eksisterende underdekning

Konsekvenser: Tiltaket gir inndekning for matpenger og mulighet til å gi næringsrik og riktig mat i SFO. Ingen konsekvenser for ansatte. Virkningstidspunkt gjør at det kan endres i fakturering uten negative effekter ved etterfakturering.

12. Skole - sentralisert autismetilbud

Tiltaket vil gi et sentralisert tilbud lignende kompetanseenheten på Vestad til elever med autismespekterdiagnoser. Det har vært en økning i elever med autismediagnoser og flere krever til dels stor tilrettelegging og 2:1-bemanning, og det vil øke videre. Fullt belegg på kompetanseenheten og en annen type elevgruppe gjør at det ses som hensiktsmessig å utrede et tilbud ved en annen skole. Tiltaket kan gi et mer effektivt tilbud med større kvalitet. Effektiviseringseffekten skyldes at man kan samkjøre lignende behov og tilrettelegging som i dag opprettes på flere barneskoler, og vil gjelde både lønnskostnader, arealbruk og andre kostnader ved tilrettelegging. Kvaliteten kan økes ved å ha høyere spesifikk kompetanse som er mer robust ved fravær, større muligheter for tilpasninger i lokaler og utstyr, samt større grad av deltagelse i fellesskap.

13. Skole - nedleggelse av Sørskogbygda skole og overflytting av elever til Ydalir skole

Tiltaket innebærer nedleggelse av Sørskogbygda skole og overføring av elever til Ydalir skole fra 1.8.2025. Det er per 1.10.2024 52 elever ved Sørskogbygda skole. Det er fra 5 til 11 elever på hvert årskull og elevene er fådelt i fire grupper. Det er 19 barn i SFO, 9 med hel plass og 10 med delt plass. Det er kapasitet til alle elever på Ydalir skole.

Ved beregning av økonomisk effekt er det lagt til grunn reduksjon på 3,8 stillinger med pedagog hvorav 2,4 er ordinær undervisning, 0,7 er kontaktlærer og andre funksjoner og 0,7 er ledelse. Det er vurdert en total reduksjon på 2,0 stillinger til barneveileder- og merkantilressurs, her er det forutsatt sambrukseffekter, samtidig som noe behov for 1:1-dekning opprettholdes. For SFO vil det være en netto reduksjon på 1,6 årsverk.

Økt skoleskyss ble i 2020 beregnet til 200 000 kroner, dette er framskrevet til 250 000 kroner i 2025.

Tiltaket vil redusere spesialskyss for enkeltelever bosatt i Sørskogbygda skolekrets med skoleplass på Ydalir med 132 000 kroner, samt at kostnader til skyss til aktiviteter reduseres med 50 000 kroner.

Det er beregnet en reduksjon på 80 000 kroner til driftsutgifter som ikke følger elevene.

Årlige kostnader til eiendomsdrift er beregnet til 1,61 millioner kroner fram til vedtak om avhending og gjennomføring av dette. Grunnlaget er redusert bemanning knyttet til utøvelse av tiltak på drifts- og renholdsplan, samt reduksjon på forbruksavhengig driftskostnader som strøm, vann- og avløp, renovasjon og vakt/sikring. I tillegg bortfall av leiekostnader i forbindelse med leide lokaler til gymsal for skolen.

I nåværende rammeoverføring fra staten er det et særskilt tilskudd per skole på 563 000 kroner per år. Dette er trukket fra i beregningen.

Konsekvenser: En nedleggelse og overflytting vil gi en ny nærskole for elever som i dag tilhører Sørskogbygda skole. Dette krever en endring i forskrift om skolekretsgrenser med tilhørende prosess og involvering av interessenter. Tiltaket må utredes i tråd med rundskriv fra Udir, Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser Udir-2-2012.

Nedleggelse og overflytting vil medføre endret tjenestested for ansatte og prosess knyttet til dette. Erfaringstall for turnover i Elverumsskolen indikerer at tiltaket ikke medfører oppsigelser.

14. Skole - redusert vikarbudsjet

Redusere vikarbudsjet fra 1,9% til 1,2% av fastlønnsbudsjettet til hver enkelt skole med virkning fra 1.1.2025. Historiske regnskapstall har vært ca. 1,9%, justert for utgifter til faste vikarer etter opplæringsloven § 17-7. Fast vikarressurs, 2% av ordinær undervisning, kommer i tillegg til vikarbudsjettet.

Konsekvenser: Ved noe fravær blir det ikke gjennomført spesialundervisning og elevgrupper kan bli sendt hjem om det ikke er bemanning til å gi et forsvarlig skoletilbud. Det kan gis tilbud organisert som hjemmeoppgaver eller digital undervisning i flere tilfeller for å opprettholde lovkrav om undervisning.

15. Skole - kutt i innkjøp av digitale læremidler

Ettårig reduksjon i budsjettet for kjøp av digitale læremidler. Avtalene løper i hovedsak gjennom skoleåret og gir derfor virkning fra august 2025 til juli 2026.

Konsekvenser: De digitale læremidlene gir i stor grad mulighet for variert og tilpasset undervisning med god tilrettelegging for lærevansker ved f.eks. opplest tekst, visuell visning med mer. En reduksjon gir færre muligheter for å gi et godt og tilpasset undervisningstilbud. Økt belastning på lærere ved utforming av undervisning og materiell, samt mindre muligheter for tilpasning og oppfølging av enkeltelever.

16. Skole - kutt i lekeapparater

Ettårig reduksjon av budsjett for vedtatt tiltak med lekeapparater på skoleområder. Kommunestyret har vedtatt en plan for midler til utskifting av lekeplassutstyr etter at mange helsefarlige apparater har blitt fjernet over år uten erstatning.

Konsekvenser: I mindre grad uteområder som innbyr til lek og aktivitet, både i og utenfor skolegården. Det vil forsinke arbeidet med å få skoleområder som svarer til kravene om uteområder som innbyr til variert lek og aktivitet.

17. Skole - kutt i trykte læremidler

Ettårig tiltak ved å redusere innkjøp av trykte læremidler (lærebøker og bibliotekbøker) med 500 000 kroner i 2025. Budsjettet for trykte læremidler er opprinnelig 1,85 millioner kroner.

Konsekvenser: Reduserer elevenes tid med lesing i trykte bøker og utbytte av lesetrening og analog tilnærming til lærestoff. Mindre tilgang relevant litteratur på skolebibliotek. Forsinker overgangen til læremidler etter gjeldende læreplan (Kunnskapsløftet innført i 2020) og gir økt belastning på lærere for å utforme undervisning og materiell.

18. Skole - nedleggelse av Newton-rom

Newton-rommet gir et fast tilbud til alle elever på utvalgte trinn i både barne- og ungdomsskolen og tilfører og sprer naturfaglig kompetanse i hele Elverumsskolen. Newton-rommet er etablert ved hjelp av eksterne midler. Lønnsmidler inngår i ressurs til ordinær undervisning ref. opplæringslovens §14-3 og forskrift til opplæringsloven § 12-19 og dekkes av kommunen. Ungdomstrinnet i kommunen er helt på grensen til lovlig lærernorm og midler fra Newton-rommet må derfor overføres EUS for å opprettholde lovkravet nevnt over.

Newton-rommet driftes som et minimumstilbud og det er ikke forsvarlig å skalere ned driften, derfor vil en fullstendig nedleggelse være alternativet til å opprettholde driften.

Konsekvenser: Nedleggelsen vil gi et svakere naturfaglig opplæringstilbud og fjerner et felles tiltak i Elverumsskolen som bidrar til kompetansespredning blant pedagoger, samt tap av kompetanse hos Newton-lærerne. Nedleggelse vil føre til en mindre praktisk og variert undervisning, i motsatt retning av nasjonale prioriteringer. Nedleggelse vil ikke føre til overtallighet, men kan medføre omplassering.

19. Skole - reduksjon av årsverk BOI (Enhet for bosetting og introduksjon)

Redusere 0,5 stilling som fagansvarlig ved BOI. Stillingen er vakant i dag og reduksjonen kan ha effekt fra 1.1.2025.

Konsekvenser: Redusere 0,5 stilling som fagansvarlig ved BOI. Stillingen er vakant i dag og reduksjonen kan ha effekt fra 1.1.2025.

20. Barnehage - endre vedtektsfestet åpningstid

Redusere åpningstid med 30 min slik at det er større bemanning når det er flest barn til stede og behov for vikarer ved fravær reduseres.

Konsekvenser: Kan oppleves som mindre fleksibelt tilbud for foreldre. Ansatte vil oppleve større personalressurs gjennom arbeidsdagen og tiltaket kan bidra til å forebygge fravær. Flere ressurser mer konsentrert vil øke muligheten til å innfri økende kvalitetskrav til tjenesten.

21. Barnehage - bytte til billigere lisens for foreldrekommunikasjon

Bytte til billigere lisens for foreldrekommunikasjon

Konsekvenser: Økonomisk innsparing, færre programvarer å forholde seg til ved å benytte utviklet funksjonalitet i Visma. Ansatte må lære seg nytt system.

22. Barnehage - redusere antall plasser i opptak til kommunale barnehager

Redusere nivå for tjenesten til kun lovpålagt kapasitet. Kun tilby barnehageplass til de som har rett til plass.

Konsekvenser: Redusere antall årsverk tilsvarende 1 avdeling. Barn uten rett til plass vil ikke få tilbud om plass. Dette kan medføre negativt omdømme. Foreldre til barn med rett til plass må løse behov for tilsyn på annen måte enn å søke barnehageplass. Å redusere antall plasser kan medføre behov for nedbemanning eller bytte av arbeidssted.

23. Barnehage - frikjøp folkehelseprogram

Frikjøp av ansatte til utviklingsarbeid i tråd med strategisk plan Oppvekst i Elverum med ekstern finansiering.

Konsekvenser: Tilskudd bidrar til å finansiere prioritert utviklingsarbeid i sektoren. Reduserer samlet kapasitet til ytterlige utviklingsarbeid.

24. Barnehage - nedtrekk 1 årsverk

Redusere 1 årsverk spesialpedagog

Konsekvenser: Stillingen har vært vakant i en lengre periode. Dagens volum av vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehage med krav om kompetanse som spesialpedagog håndteres uten å erstatte vakant stilling.

25. NAV - redusere utbetaling av økonomisk sosialhjelp

Gjennom analyse av Kostra-tall og sammenligning med andre NAV-kontorer i nærheten, ser vi at gjennomsnittsutbetaling per hovedklient per måned er høyere i Elverum. NAV vil derfor arbeide for å redusere utbetalingene av økonomisk sosialhjelp i forhold til rundskrivet: Jfr. Rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV av 2012, sist revidert 31.07.24 som sier i kap 4.18.1.4: "Tjenestemottaker skal sikres et forsvarlig livsopphold, samtidig som stønadsnivået motiverer til å skaffe inntektsgivende arbeid, delta i kvalifiseringsprogram, arbeidsmarkedstiltak eller andre aktiviteter som kan fremme overgang til arbeid".

Konsekvenser: Tiltaket kan medføre økt antall klager, støy, sjikane av ansatte, trusler og vold. Dette vil øke vår arbeidsmengde i forhold til klagebehandling, avvik og belastninger på ansatte og ledere, samt nedprioritering av andre arbeidsoppgaver.

26. NAV - innsparing 5 plasser vekstverket

Innsparing 5 plasser vekstverket (72 000 kroner per plass/år) = 360 000 kroner.

Ved oppsigelse 31.10.24 (6 mnd oppsigelsestid) vil vi få effekt fra mai 2025, altså 8 måneder i 2025

gir 240 000 kroner innsparing i 2025 og 360 000 kroner per år i resterende planperiode.

Konsekvenser: Antall tiltaksplasser i Vekstverket reduseres fra 15 til 10 plasser. Hittil i år har 22 ungdommer deltatt i Vekstverket hos Tunet, og 78% av disse har gått videre til andre tiltak, ytelser eller arbeid – som reduserer bruk av økonomisk sosialhjelp. NAV Elverum vil ved denne reduksjonen i Vekstverket søke andre løsninger og tiltak for å gi ungdommene økt oppfølging gjennom ungdoms-garantien og/eller NAV sitt tiltak i egenregi (AMS- arbeid med støtte) som har som målsetning at brukerne kommer i arbeid eller utdanning.

27. Kultur - kutt i tilskudd til samfunnshus og grendehus

Med siste års strømpriser og prisvekst generelt vil dette medføre vanskeligere å dekke vedlikeholdskostnader ute i de 21 registrerte husene. Tilskuddet ble halvert i 2024, fra 240 000 kroner til 120 000 kroner. I år var det søknader om på til sammen kr 686 974 kroner av de tilgjengelige midlene for 2024 på 120 000 kroner.

Konsekvenser: Ingen konsekvenser for ansatte.

28. Kultur - avvikle drift av jobbsentralen

Avvikle Jobbsentralen. Halvårsvirkning i 2025, tiltaket ligger allerede inne for 2026 og videre i perioden (ref. saldering 2024 – 2027)

Konsekvenser:

- Kommunen mister et arbeidstreningstilbud for de som faller utenfor NAV sine etablerte programmer.
- Hjemmeboende eldre mister et tilbud om hjelp med hage og snø, 60 avtaler. Det finnes kommersielle tilbydere av tjenestene.
- Jobbsentralen bistår biladministrasjonen med oppfølging av kommunens tjenestebiler, dette er tjenester biladministrasjonen ikke har ressurser til å utføre selv (inntektskravet ble redusert for å dekke denne type bistand internt).
- Jobbsentralen bistår Flyktingetjenesten med flytting, innkjøp, montering og utlevering av møbler. Det er oppdrag som må dekkes opp av andre, enten internt i Flyktingetjenesten eller fra ekstern ressurs (inntektskravet ble redusert for å dekke denne type bistand internt).

Tiltaket berører 2 årsverk, 2 ansatte i 100% fagarbeiderstilling.

29. Kultur - reduksjon rådgiverstilling

Kapasitetsreduksjon sektor for kultur, rådgiver kultur

Konsekvenser: Får ikke levert innenfor følgende tjenester/må levere med et lavere nivå:

- Politisk saksbehandling.
- Oppfølging av kommunale planer og vedtak.
- Tilrettelegging for aktivitet og dialog med kulturlivet.
- Prosjektledelse med økonomistyring.
- Prosessledelse av større og mindre oppgaver.
- Ulike løpende oppgaver innen allmenn kulturfeltet, her også oppfølging av kommunens kunst og deltakelse i lokal kunstkomite ved bygg.
- Lavere nivå på fellestjenester for virksomhet kultur.

Dette vil ha konsekvenser for lag og foreninger og det kunstneriske miljøet i byen, som igjen kan påvirke Elverum By sitt omdømme og attraktivitet. Ingen ansatte berøres da stillingen har vært holdt vakant siden 2022.

30. HMO - nedleggelse av bakeriet ved Elverum sentralkjøkken

Nedleggelse av bakeriet ble behandlet i kommunestyret 2. oktober 2024 (114/24), hvor det ble fattet vedtak om at bakeriet ikke skal legges ned. Tiltaket leveres igjen som et salderingstiltak da dette ikke er en oppgave kommunen er pålagt å ha. Vi har rammeavtale på kjøp av brød og bakevarer sammen med flere andre kommuner, og kan kjøpe det vi trenger derfra. Varene har god kvalitet med tanke på både næringsinnhold og smak. Avtalen er inngått av følgende kommuner: Stange, Hamar, Løten, Ringsaker og Elverum.

Innsparingen ved nedleggelse av bakeriet er beregnet til 466 000 kroner for 2025. Da er lønnsoppgjør og prisvekst for 2025 hensyntatt.

Elverum sentralkjøkken vil fremdeles ha utgifter til ledelse og sjåfør, og til å kjøpe brød og bakevarer, samt utstyr til pakking og transport internt i kommunen. Budsjett for disse utgiftene er i 2025 er 997 000 kroner.

Konsekvenser: Tiltaket innebærer reduksjon av 2 årsverk baker og driftskostnader knyttet til produksjonen. Nedbemanningen berører 1 ansatt og 1 lærlingplass. Pasienter på institusjon vil få dekket sine behov ved kjøp av bakevarer. De fleste dietter kjøpes i dag, da bakeriet ikke er lagt til rette for produksjon av dette på forsvarlig måte. SFO og barnehage vil fremdeles få levert brød og dekket sine behov. Bakeriproduksjonen er sårbar for fravær med kun 2 ansatte, og det er krevende å skaffe vikar med riktig kompetanse. Levering av brød og bakevarer blir mindre sårbar ved kjøp fra en større leverandør med leveringssikkerhet.

Bakeriet driver ikke kommersiell virksomhet, og vi har ikke anledning til å selge til eksterne i store mengder. Arbeidsgivers vurdering er at det er lite sannsynlig at drift av bakeriet blir påvirket av utvikling av Terningen Arena da de har eget kjøkken og kantine.

31. HMO - redusere bruk av overtid

Sektoren har i flere år hatt større utgifter til overtid enn det som har vært budsjettet. I 2025 er budsjettet økt med cirka 7 millioner kroner slik at totalt budsjett er 9,19 millioner kroner fordelt på 30 avdelinger. Tiltaket innebærer å redusere bruk av overtid med cirka 22 % der det er mulig uten at det medfører uforvarlige tjenester. Pålagt arbeid ut over den ordinære arbeidstid er overtidsarbeid, og oppstår av ulike årsaker. Det kan være pasientsituasjoner og stor mengde arbeidsoppgaver som gjør at den ansatte ikke kan gå fra jobb når vakta er ferdig. Ved behov for å forskyve en ansatt fra en vakt til en annen, utløser dette forskjøvet tillegg eller overtid. Ved behov for innleie på grunn av fravær, ledig stilling eller behov for spesifikk kompetanse, kan det være vanskelig å skaffe vikar uten at dette medfører overtid. Det kan også være behov for at den ansatte må følge pasient gjennom en sykehusinnleggelse som utløser overtid.

Bruk av overtid er regulert i Arbeidsmiljølovens kap. 10, og i Hovedtariffavtalen.

Konsekvenser: Redusert bruk av overtid kan medføre at det vil være færre ansatte på jobb, og at enkelte oppgaver må utgå. Dette kan for eksempel være hjelp til dusj, rengjøring, aktiviteter, kurs og opplæring. Det kan også medføre endret tidspunkt pasienter/brukere mottar tjenester, for eksempel kan det medføre at pasienter/brukere får hjelp til å stå opp senere og at de vil måtte legge seg tidligere enn vanlig. Ansatte vil kunne oppleve økt arbeidspress, noe som kan medføre økt fravær på sikt.

32. HMO – barneverntjenesten – redusere kjøp av forebyggende tiltak

En av oppgavene til barneverntjenesten er å bistå i hjemmet med forebyggende tiltak der det er mulig. Grunnet høyt sykefravær kjøpes mange av de forebyggende tiltakene fra private leverandører. Arbeid med å redusere sykefraværet og overbemanning vil sette tjenesten i bedre stand til å gjennomføre flere av disse tiltakene selv og redusere kjøpene.

Det legges inn en saldering med 1 million kr på forebyggende tiltak. Det er usikkerhet knyttet til tiltaket fordi det vil ta tid før vi ser effekten av redusert fravær og overbemanningen. Det kan også være at behovet for forebyggende tiltak i hjemmet øker i 2025.

Konsekvenser: Ansatte i barneverntjenesten gjennomfører selv flere forebyggende tiltak i hjemmet.

33. HMO - ferievikar – avvikling av enkeltdager 5 ferieuke

Jf. ferieloven plikter arbeidsgiver å sørge for at arbeidstaker gis feriefritid på 25 virkedager hvert ferieår (alminnelig feriefritid). Som virkedager regnes alle dager som ikke er søndager eller lovbestemte helge- eller høytidsdager. Virkedager i ferien som etter arbeidstidsordningen likevel ville vært fridager for vedkommende arbeidstaker, regnes som feriefritid og går til fradrag i dagtallet. I flere år har sektoren hatt som praksis å avvikle ferien gjennom uttak av 4 hele uker, og lagt til rette for at ansatte kan avvikle enkeltdager den siste ferieuka. For å beregne hvor mange feriedager den enkelte kan ta ut har følgende formel vært benyttet: antall vakter i turnusperioden/antall uker i turnusperioden x 5 uker = antall arbeidsdager med ferie. Der antall feriedager for eksempel blir 24,1 har antall dager blitt avrundet oppover hvert år.

Arbeidsgiver ønsker at man runder opp og ned annet hvert år, og ned i 2025. Dette vil kunne gi en innsparing for 2025 på cirka 1,8 million kroner annet hvert år. Tiltaket må drøftes med organisasjonen. Konsekvenser: Ingen konsekvenser for tjenesten. Ansatte får lovpålagt ferie, men beregning av antall feriedager rundes ikke opp hvert år, men annet hvert år. Tiltaket må drøftes med organisasjonene.

34. HMO - utdanningspermisjon gis ikke med lønn i 2025

Det vil ikke bli innvilget nye søknader om utdanningspermisjon med lønn i 2025. Dette vil medføre redusert behov for innleie ved lønnet permisjon, og budsjett reduseres med 300 000 kroner.

Konsekvenser: Ansatte vil få redusert mulighet til å ta videreutdanning, og sektoren blir forsinket med å nå mål i kompetanseplanen. Tiltaket vil kunne påvirke omdømme for helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

35. HMO - redusere bruk av vikarbyrå

Sektoren vil se på løsninger for å redusere bruk av vikarbyrå. Arbeid med å kartlegge oppgaver og kompetansebehov er i gang i flere avdelinger i institusjonstjenesten, og hjemmebaserte tjenester. Ekstern innleie av personell skal benyttes som en siste løsning for å sikre forsvarlig bemanning. Budsjett reduseres med 2 millioner kroner.

Konsekvenser: Helse- og omsorgstjenesten skal være forsvarlig, og bruk av kompetanse må sikres til rett pasient/bruker til rett tid. Organisasjonene vil involveres i arbeid med å finne løsning.

36. Personalstaben - redusere felles pott avsatt til juridisk bistand og BHT

Det er avsatt 500 000 kroner per år til uforutsette personalsaker med behov for juridisk bistand/advokathjelp eller arbeidsmiljøsaker med utvidet behov for bedriftshelsetjenesten (BHT) på tvers av hele organisasjonen. Her ser vi mulighet for å redusere potten med 100 000 kroner. I håp om at det ikke kommer større krevende saker - kan berøre hvilken sektor som helst.

Konsekvenser: Dersom det skulle komme større, krevende personalsaker med stort behov for juridisk bistand - eller spesielle tiltak fra BHT - vil vi kunne komme i en situasjon hvor vi får utgifter vi ikke har budsjettdekning for.

37. Personalstaben - videreføring av redusert stilling

En rådgiver har hatt redusert stilling til 80 % i 2024 av familiære/sosiale årsaker. Det kommer ikke under den lovbestemte retten til redusert stilling jf. AML §10-2(4), men søknaden ble innfridd både for å imøtekomme den ansattes behov og for å kunne bidra med en besparelse for budsjett 2024. 80 % stilling har fungert bra for alle parter og etter ønske fra den ansatte legges dette som et tiltak også for 2025. Vi ønsker ikke å legge dette som saldering for hele perioden, kun for 1 år om gangen da det er avhengig av stabens totale kapasitet.

38. Service- og IKT-staben - redusere bruk av betalt annonsering

Redusere bruk av betalt annonsering og erstatte dette med bruk av digitale kanaler og plattformer til en lavere kostnad.

Konsekvenser: Tiltaket anses ikke å ha noen konsekvenser for tjenesten og/eller ansatte, men krever bevissthet rundt bruk av digital annonsering.

39. Service- og IKT-staben – valggjennomføring

Tiltaket innebærer å halvere antall stemmekretser/valglokaler fra seneste valg og redusere antall forhåndsstemmesteder til kun ett fast lokale for ordinær forhåndsstemmegivning. Forhåndsstemmegivning i tidligere stemmekretser/valglokaler videreføres ikke. Forhåndsstemmegivning på helse- og omsorgsinstitusjoner, høgskole og militærforlegning gjennomføres som tidligere. Det samme gjelder ambulerende hjemmestemmegivning. Tiltaket vil blant annet redusere behovet for kostnader knyttet til organisering, bemanning, opplæring og materiell.

Konsekvenser: Tiltaket anses ikke å ha konsekvenser for ansatte, men arbeidsomfang og behov for personell knyttet til valggjennomføring vil bli redusert.

Tiltaket anses å fortsatt kunne gi et godt tilbud til kommunens innbyggere til å kunne avgi sin stemme. Tiltaket legger til rette for at stemmegivningen fortsatt kan foregå på en fullt ut betryggende måte.

40. Økonomistaben - bemanningsreduksjon

Økonomistaben har arbeidsoppgaver innen regnskap, innfordring, lønn, budsjett og rapportering. Dette er produksjonsoppgaver og oppgaver som støttefunksjon overfor øvrige sektorer og staber. Det arbeides kontinuerlig med effektivisering og rasjonalisering av arbeidsoppgaver og rutiner. Arbeidet har gitt resultater og behovet for antall ansatte er redusert. Når ansatte slutter gjøres det en konkret vurdering om det er behov for å rekruttere inn ny medarbeider.

Effektivisering av oppgaver handler om å arbeide smartere. Rasjonalisering av oppgaver handler om å slutte med oppgaver. Kontinuerlig arbeid med effektivisering og rasjonalisering av oppgaver og rutiner gjør at det er vanskelig å være helt konkret på konsekvenser for tjenesten og ansatte. Det er summen av endringer over tid som gjør at vi nå ser muligheten til å redusere bemanningen når det i løpet høsten slutter en rådgiver i en 60 % stilling.

I økonomistaben er det fire rådgivere (3,6 årsverk) som bistår sektorer og staber med budsjettering og rapportering, samt finans (lånopptak og rullering sertifikatlån mv). Effektivisering og rasjonalisering av oppgaver er gjort på flere områder i økonomistaben, og for å redusere antall rådgivere vil det også flyttes noen oppgaver til regnskap. Endringene som er gjort skal også ha redusert arbeidsbelastningen til ledere med budsjett og økonomiansvar i sektorer og staber. Gevinsten i sektorer og staber er vanskelig å hente, og effekten er mer tid til annen ledelse.

Tiltaket kan vurderes som en grunnlagsendring, men ettersom endringene også kan oppfattes som negativt for tjenesten og ansatte meldes det inn som et salderingstiltak.

Konsekvenser: Reduksjon i bemanning gjør staben mer sårbar, og ved fravær kan det bli redusert tilgjengelighet. Dette vil igjen kunne medføre at brukere opplever at kvaliteten på tjenesten går ned.

41. Økonomistaben - redusere bruk av overtid, forbruksposter og kurs

Redusere og stramme inn på bruk av overtid, kompetansehevende tiltak og innkjøp av tjenester. Rammen på tiltaket er satt til 1 % av økonomistabens netto budsjett for 2025.

Konsekvenser: Når det arbeides overtid vil det være tillegg som utbetales, men timene må avspaseres. Det vil redusere kapasitet og tilgjengelighet når det avspaseres, men også frister som ikke er lovpålagt kan bli forskjøvet. Dette kan være interne frister for purringer, utsending av fakturaer, rapporter mv. Det å redusere kompetansehevende tiltak setter krav til egeninnsats for å tilegne seg kompetanse uten å reise på kurs og seminarer. Dette vil også kunne bidra til redusert nettverksbygging og dialog med

andre kommuner, som kan være nyttig for å utvikle egne rutiner så vi produserer tilfredsstillende kvalitet så rasjonelt og effektivt som mulig.

42. Felles- økt utbytte fra Elverum Energi AS

Etter en dialog med ledelsen i Elverum Energi AS er det innarbeidet årlige utbytter fra selskapet på 20 millioner kroner. Dette er 7 millioner kroner mer enn det som har ligget i tidligere utbytteplaner.

Konsekvenser: Ingen konsekvenser utover at dette midler som forutsetter stabilt høye strømpriser og dersom prisene går ned vil utbytte på dette nivået kunne svekke selskapets egenkapital.

43. Felles- økt overføring fra KF kommuneskoger

I styrets forslag til årsbudsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028 er det lagt opp til 1,5 millioner kroner i årlige overføringer til Elverum komme.

Konsekvenser: Ingen konsekvenser utover at dette midler som forutsetter stabilt høye priser på tømmer og massevirke og dersom prisene går ned vil overføringer på dette nivået kunne svekke foretakets egenkapital.

44. Felles- fjerning av lokal reduksjonsfaktor, eiendomsskatt

Den lokale reduksjonsfaktoren som ble innført i 2017 kan fjernes fra og med skatteåret 2027. Fjerning av lokal reduksjonsfaktor vil, sammen med reduksjon av utgifter, bidra med å sikre en sunnere kommuneøkonomi i årene 2027 og 2028.

45. Saldering mot disposisjonsfond

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, og negative netto driftsresultater må dekkes inn med bruk av fond. Positive netto driftsresultater avsettes til fond. Gitt at årsregnskapet for 2024 får det resultatet som er signalisert i tertialrapport nr. 2 – 2024, vil det være ca. 10 millioner på kommunens disposisjonsfond ved utgangen av 2024. Av dette må det disponeres 8,5 millioner kroner for å saldere årsbudsjettet for 2025. Det betyr at det i 2025 ikke er noen driftsreserver. Fra 2026 og ut planperioden er det positive netto driftsresultater som vil styrke kommunens driftsreserver med 21,7 millioner kroner.

Kommunestyrets endringsvedtak

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen. Kravet påvirker prioritering og gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres til hvilket tidspunkt i planperioden er en politisk prioritering.

Tabellen nedenfor viser kommunestyrets endringsvedtak i forhold til kommunedirektørens innstilling.

Tiltak som ble vedtatt endret					
Driftsinntekter	2025	2026	2027	2028	
Driftsutgifter					
Investeringer	2024	2025	2026	2027	
Driftskonsekvenser av investeringer	2024	2025	2026	2027	

Tabell: Endringsforslag som ble vedtatt endret av kommunestyret i Handlings- og økonomiplanen.

Bevilgningsoversikt – drift

Bevilgningsoversikt - Drift (§ 5-4.1)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
(beløp i 1000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd	-786 164	-806 957	-901 569	-905 067	-905 067	-905 067
Inntekts- og formuesskatt	-629 176	-685 497	-699 446	-699 446	-699 446	-699 446
Eiendomsskatt	-97 485	-96 480	-96 554	-96 554	-111 554	-111 554
Andre generelle driftsinntekter	-84 675	-73 797	-76 532	-63 057	-50 403	-42 467
Sum generelle driftsinntekter	-1 597 500	-1 662 731	-1 774 101	-1 764 124	-1 766 470	-1 758 534
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto	1 472 330	1 510 674	1 613 172	1 597 099	1 594 226	1 595 542
Avskrivninger	122 231	126 226	128 791	128 367	128 235	127 385
Sum netto driftsutgifter	1 594 561	1 636 900	1 741 963	1 725 466	1 722 461	1 722 927
Brutto driftsresultat	-2 939	-25 831	-32 138	-38 658	-44 009	-35 607
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-29 918	-27 240	-26 630	-24 916	-23 711	-22 725
Utbytter	-50 267	-23 000	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	113 541	131 812	125 697	107 751	105 669	105 525
Avdrag på lån	85 752	88 680	90 368	92 618	91 611	91 356
Netto finansutgifter	119 108	170 252	168 435	154 453	152 569	153 156
Motpost avskrivninger	-122 231	-126 226	-128 791	-128 367	-128 235	-127 385
Netto driftsresultat	-6 062	18 195	7 506	-12 572	-19 675	-9 836
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	5 337	-	-	5 590	5 590	5 590
Avsetninger til bundne driftsfond	13 985	2 358	2 969	2 969	2 969	2 969
Bruk av bundne driftsfond	-16 316	-4 051	-1 953	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond	3 056	-	-	5 786	12 889	3 050
Bruk av disposisjonsfond	-	-16 502	-8 522	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	6 063	-18 195	-7 506	12 572	19 675	9 836
Merforbruk	0	0	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt – drift.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat - tall i hele tusen	-6 063	18 195	7 506	-12 572	-19 675	-9 836
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	0,29 %	-0,88 %	-0,34 %	0,57 %	0,89 %	0,44 %
Mål i økonomireglementet 2 %	-42 444	-41 439	-44 564	-44 366	-44 394	-44 229
Avvik i forhold til økonomisk mål 2 %	-36 382	-59 634	-52 070	-31 794	-24 719	-34 393

Tabell: Netto driftsresultat.

Netto driftsresultat er svært lite tilfredsstillende, og det er ingen reserver i budsjettet for 2025. For årene 2026 - 2028 er det netto avsetninger, men ikke tilfredsstillende i forhold til kommunens økonomiske mål og handlingsregler.

Avsetninger til eller bruk av fond

Tabellen nedenfor viser midler som er avsatt og brukt til forskjellige formål vedtatt av kommunestyret.

Avsetninger og bruk av fond	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2025	2026	2027	2028
Bundne fond				
Barnehage. Frikjøp tverrfaglig innsats, koordinator regionene lønnes av tilskudd	-1 330	-1 150	-1 150	-1 150
Samfunnsutvikling. Konesjonsavgift og uttak fra næringsfondet	-49	-49	-49	-49
Viltfondet. Selvkost, bruk av fond	-173	-173	-173	-173
Politisk råd for Sør-Østerdalsregionen. Mer inntekter enn utgifter i 2025, fra andre kommuner og fylkeskommunen	1 818	1 818	1 818	1 818
Vann og avløp - selvkost, avsetning til fond	750	750	750	750
Sum avsetning og bruk av bundne fond	1 016	1 196	1 196	1 196
Disposisjonsfond				
Disp. av netto driftsresultat etter overføringer til investering	-8 522	5 786	12 889	3 050
Sum avsetning og bruk av disposisjonsfond	-8 522	5 786	12 889	3 050

Tabell: Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond.

Disposisjonsfond

Tabellen nedenfor viser status i disposisjonsfond med de forutsetninger som er innarbeidet i årsbudsjettet for 2025 og resten av planperioden.

Beløp i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2024	2025	2026	2027	2028
Udisponert disposisjonsfond 1.1	-90 587	0	0	0	-10 153
disponert disposisjonsfond 1.1	-15 387	-10 799	-2 277	-8 063	-10 799
Bruk (+)/avsetning (-)	16 502	8 522	-5 786	-12 889	-3 050
Disposisjonsfond 31.12	-89 472	-2 277	-8 063	-20 952	-24 002
Udisponerte fondsmidler i % av driftsinntekter	4,32 %	0,10 %	0,00 %	0,00 %	0,46 %

Tabell: Udisponerte disposisjonsfond.

* Korrigert beholdning i henhold til signalene i tertialrapport nr. 2-2024.

Handlingsregelen i økonomireglementet sier at kommunen skal til enhver tid ha et udisponert disposisjonsfond på minst 4 % av brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd. Beholdningen av udisponerte fondsmidler er ikke tilfredsstillende, og handlingsregelen er ikke fulgt.

Dekning av tidligere års merforbruk

Ved regnskapsmessig merforbruk (underskudd) som ikke kan dekkes inn av disposisjonsfond må merforbruket dekkes inn i kommende budsjetter. Elverum kommune har ikke merforbruk fra tidligere år som skal dekkes inn i 2025 og økonomiplanperioden.

Bevilgningsoversikt drift – netto

Budsjettforskriftenes bevilgninger drift – netto spesifiserer linjen «Sum bevilgninger drift, netto» fra budsjettskjema bevilgningsoversikt - drift på de enkelte tjenesteområdene. Tabellen nedenfor viser netto bevilgninger til sektorer og staber.

Bevilgningsoversikt - Drift netto (§ 5-4.2) (beløp i 1000 kr)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunedirektør inkl. Samfunnsutviklingsstaben	26 019	23 560	22 841	22 852	22 867	22 867
Sektor for teknikk og miljø	56 548	58 244	60 155	57 934	57 934	57 934
Eiendomsstaben	85 186	78 659	79 281	76 192	74 457	73 898
Sektor for skole	352 729	344 375	392 509	389 139	389 389	388 619
Sektor for barnehage	177 981	187 690	202 861	197 270	196 770	196 770
NAV Elverum	77 525	77 164	87 592	87 687	87 782	87 782
Sektor for kultur	43 387	44 691	50 200	48 885	48 885	48 885
Sektor for helse, mestring og omsorg	630 876	627 009	736 530	729 540	727 909	729 740
Personalstaben	13 848	15 092	16 587	16 779	16 779	16 779
Service- og IKT-staben	30 986	30 058	34 548	34 131	34 438	34 938
Økonomistaben	17 932	19 843	20 560	20 560	20 560	20 560
Felles/finans/vann og avløp	-40 687	4 289	-90 492	-83 870	-83 544	-83 230
SUM	1 472 330	1 510 674	1 613 172	1 597 099	1 594 226	1 595 542

Tabell: Bevilgning drift – netto fordelt på sektor og stab.

Tabellen over viser økonomiske bevilgninger til sektorer og staber i årsbudsjett for 2025 og planperioden 2026-2028. Tidligere var bevilgninger fordelt på tjenesteområder som gikk på tvers av sektorer og staber. Med tjenesteområder menes grupper av tjenester kommunen yter til forskjellige målgrupper i samfunnet.

Alle tjenesteområder har egne **virksomhetsplaner** (se eget kapittel under). I virksomhetsplanene beskrives hvilke tjenester som inngår, målgrupper for tjenestene, mål for tjenesteproduksjonen, hvordan tjenesteproduksjonen er organisert og planlagt utviklingsarbeid i budsjettåret. Noen sektorer produserer på få tjenesteområder, andre sektorer og staber bidrar med tjenester på mange forskjellige tjenesteområder.

Tabellen nedenfor viser tjenesteområder som de enkelte sektorer og staber bidrar med tjenester på.

Tjenesteområde	Kommune- direktør	Teknikk og miljø-	Eiendom	Skole	Barnehage	Helse, mestring og omsorg	NAV	Kultur	Personal	Service- og IKT	Økonomi	Felles/finans/ vann og avløp
Politisk styring	x							x		x		
Administrasjon	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Barnehage			x		x			x	x			
Skole			x	x				x	x	x		
Barnevern			x	x		x		x	x			
Helse	x	x	x			x		x	x			
Pleie og omsorg			x			x		x	x	x		
Sosial - tjenestebistand			x	x		x	x	x	x	x		
Sosial - økonomisk bistand			x	x			x					
Kultur- og religiøse formål	x		x			x		x				
Teknisk forvaltning		x						x	x			
Teknisk drift		x	x					x	x			x
Næringsutvikling	x	x					x	x				

Tabell: Tjenesteområder hvor sektorer og staber bidrar med tjenester.

Bevilgningsoversikt – investering

Budsjettforskriftenes bevilgningsoversikt - investering viser summen av planlagte investeringer og utlån, og hvordan disse planlegges finansiert.

Bevilgningsoversikt - Investering (§ 5-5.1) (beløp i 1000 kr)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	177 546	93 412	45 849	93 796	105 941	53 500
Tilskudd til andres investeringer	2 390					
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	14 681	4 973	5 590	5 590	5 590	5 590
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	194 617	98 385	51 439	99 386	111 531	59 090
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	-26 768	-12 502	-3 170	-12 759	-15 188	-4 700
Tilskudd fra andre	-22 597	-14 125				
Salg av varige driftsmidler	-3 335					
Salg av finansielle anleggsmidler	-7 110					
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-6 000					
Bruk av lån	-112 871	-66 785	-42 679	-81 037	-90 753	-48 800
Sum investeringsinntekter	-178 680	-93 412	-45 849	-93 796	-105 941	-53 500
Videreutlån						
Videreutlån (Startlån)	44 980	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	27 153	23 748	28 000	28 000	28 000	28 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-40 296	-43 300	-43 000	-43 000	-43 000	-43 000
Netto utgifter videreutlån	31 837	15 448	20 000	20 000	20 000	20 000
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-5 337			-5 590	-5 590	-5 590
Avsetninger til bundet investeringsfond						
Bruk av bundet investeringsfond (Startlån)	-31 905	-15 748	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Bruk av ubundet investeringsfond		-4 973	-5 590			
Dekning av tidligere års udekket beløp	-10 531					
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-47 774	-20 721	-25 590	-25 590	-25 590	-25 590
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt – investering.

Investeringer i varige driftsmidler, aksjer og andeler er spesifisert og kommentert i bevilgning til investeringer - prosjekter.

Bevilgningsoversikt investeringer – prosjekter

I Handlings- og økonomiplanperioden 2025 -2028 planlegges investeringer i varige driftsmidler som vist i tabellen under.

Bevilgningsoversikt - Investering (§ 5-5.1)		Budsjett	Økonomiplanperiode		
(beløp i 1000 kr)		2025	2026	2027	2028
1	TEKMIL - Vann og avløp	30 000	30 000	30 000	30 000
2	TEKMIL - avgiftsparkering	1 600			
3	EIENDOM - Utskifting av kvikksølvholdige lamper og ventilasjonsaggregater (ENØK)	12 512	12 512	12 512	
4	EIENDOM - Rehabilitering av Hanstad skole			27 000	23 500
5	EIENDOM - Utbygging og ombygging Vestad skole		51 285	36 430	
6	SERVICE IKT- utskifting av trygghetsalarmer	1 738			
Sum investeringer i varige driftsmidler		45 850	93 797	105 942	53 500

Tabell: Brutto investeringskostnader fordelt på prosjekter i Elverum kommune som er prioritert for perioden 2025 -2028.
 Det hefter varierende grad av usikkerhet ved tallene da det er knyttet forutsetninger til disse, samt at prosjektene er i forskjellig fase; skisse-, forprosjekt- eller hovedprosjektfase. Til fradrag på brutto investeringstall kommer MVA-kompensasjon og på enkelte av prosjektene statlige investeringstilskudd. Se forklaring i teksten i tabellen under.

Kommentarer til investeringsprosjektene:

1. TEKMIL – Vann og avløp

Løpende investeringer i tråd med Hovedplan vann og avløp i perioden 2025-2028.

Kommentar: Selvkost; finanskostnader dekkes 100% av inntekter og fond. Investeringsbeløp er å forstå eksklusiv merverdiavgift.

2. TEKMIL - Avgiftsparkering

8 nye parkeringsautomater i forbindelse med Avgiftsparkering.

3. EIENDOM- Utskifting av kvikksølvholdige lamper og ventilasjonsaggregater (ENØK)

Dette er et samlet ENØK-tiltak som omfatter utskifting av utfaset belysning og erstatning av 15 gamle ineffektive ventilasjonsanlegg med lav gjenvinningsgrad.

Lovendring om utfasing av kvikksølvholdige lyskilder tredde i kraft i 2023, og etter 1. september 2023 selges ikke vanlige lysstoffrør, kompaktlysrør og halogenlamper i Norge. Nå er også lagrene hos leverandører tomme, og innebærer at mange lamper allerede er uten lys i kommunale formålsbygg. Lampene erstattes med LED-teknologi som har lengre levetid og bruker mindre energi.

En del gamle ventilasjonsanlegg går fortsatt både uten og med liten grad av gjenvinning. Det anbefales å utfase/erstatte 15 av disse anleggene med nye anlegg som har stor grad av gjenvinning av varmen. I kalkylen for innsparing ligger en estimert strømpris på 1,20 kr/kWh.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Det opprettholdes tilstrekkelig med lys i kommunale formålsbygg slik at tjenesteytere kan bruke lokalene som forutsatt innenfor gjeldende nye lovkrav. LED-belysning gir også en besparelse med tanke på strømforbruk. I tillegg gir nye ventilasjonsanlegg med varme gjenvinning en energibesparelse samtidig som vi har mulighet til å optimalisere og forbedre innklimaet. Prosjektet bidrar til å oppfylle mål i klima- og energiplanen med redusert CO₂ utslipp.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Det begynner å bli mørkt i byggene da vi ikke får kjøpt lyskilder til eksisterende lamper, og lampene vil heretter stå uten lys. Det vil føre til stengte lokaler. Ventilasjonsanlegg med liten eller ingen grad av varme gjenvinning er dårlig økonomi med tanke på unødig energiforbruk.

4.EIENDOM – Rehabilitering av Hanstad skole

Behovet er utredet iht. KS-vedtak 078/24. Prosjektet omfatter ombygging av klasserom til lærerarbeidsplasser, omlegging av utvendige takflater bygg CDEF, oppgradering av varme- og ventilasjonsanlegg, etterisolering og utskifting av vinduer. I tillegg etablering av renholdssentral med tilhørende varemottak som bidrar til at arealet i underetasjen bygg BC kan avstenges.

Det er medtatt nytt inventar for cirka 3,8 millioner kroner inkl. mva.

Ny belysning for hele bygningsmassen er ikke medtatt da den inngår i prosjektet "Utskifting av kvikksølvholdige lamper og ventilasjonsaggregater", hvor samtlige lysarmaturer må oppgraderes til led-teknologi. Kostnaden knyttet til Hanstad skole utgjør cirka 2,2 millioner kroner.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

I løpet av 2024 har arealet i 2. etasje bygg AB blitt frigjort og avstengt som følge av at bibliotek og mediatek er reetablert i 1. etasje. Dette arealet utgjør 349 m². Etter at nye lærerarbeidsplasser er etablert vil også underetasjen i bygg BC bli frigjort med tilhørende reduksjon av eiendomsdriften. Arealet utgjør 503 m².

5.EIENDOM – Utbygging og ombygging av Vestad skole

Behovet er utredet iht. KS-vedtak 078/24. Prosjektet omfatter tilbygg i 3 etasjer inkludert underetasje.

Bygget inneholder 5 klasserom med tilsvarende antall grupperom, samt et nytt naturfagrom, garderobes, toaletter og teknisk rom. I tillegg lager, renholdssentral og avfallsrom som ivaretar skolens samlede behov. Totalt areal til nybygg utgjør cirka 1730 m².

Eksisterende areal som må ombygges er også utredet og innebærer ombygging av cirka 360 m². Blant annet må eksisterende renholdsrom ombygges for å få etablert "toalettbasis" for elevene. Løsningen innebærer med andre ord omdisponering og gjenbruk av romarealer som blir erstattet i tilbygget. Slik sett får man økt kapasiteten i eksisterende bygg med garderobes for lærere, toaletter til elevene, samt reetablert kunst- og håndverksrom/tekstilrom og etablert flere grupperom og garderobes i tilknytning til dagens klasserom.

I tillegg inngår 10 millioner kroner til infrastrukturtiltak iht gjeldende reguleringsplan, som forutsetter at søknad om dispensasjon fra reguleringsplan bestemmelsene blir godkjent.

Prosjektkostnaden er utredet med grunnlag i et tilbygg basert på pre fabrikkerte moduler med reisverk og kledning i tre.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Skolens kapasitet blir bedre og økt med tanke på flere elever på sikt.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Det vil ikke være kapasitet til å ta imot flere elever ved skolen uavhengig av den pågående økte veksten innen Vestad skolekrets.

6. SERVICE- IKT Utskifting av trygghetsalarmer

Konsekvens ved å gjøre investeringen: I august 2025 starter teleoperatørene Telia og noe senere samme år, Telenor nedstengingen av det over 30 år gamle 2G nettet. Dette innebærer at alle kommunens nåværende 400 stasjonære trygghetsalarmer må byttes ut i 2025 med nye 4G trygghetsalarmer. Årsaken til et nødvendig bytte er at nåværende trygghetsalarmer benytter 2G for toveiskommunikasjon mellom tjenestemottaker og kommunens pleie- og omsorgstjeneste. Toveiskommunikasjon er en nødvendig funksjonalitet for å sikre tilstrekkelig helsebistand og -tjenester til innbyggere med trygghetsalarm.

Økonomisk oversikt – drift

Økonomisk oversikt etter art-drift (§ 5-6)	Tall i 1000 kroner	Budsjett	Økonomiplanperiode		
		2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter					
Rammetilskudd		-901 569	-905 067	-905 067	-905 067
Inntekts- og formuesskatt		-699 446	-699 446	-699 446	-699 446
Eiendomsskatt		-96 554	-96 554	-111 554	-111 554
Andre skatteinntekter		-401	-401	-401	-401
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-76 131	-62 656	-50 002	-42 066
Overføringer og tilskudd fra andre		-206 623	-204 430	-202 988	-202 674
Brukerbetalinger		-64 565	-65 149	-65 149	-65 149
Salgs- og leieinntekter		-182 918	-184 607	-185 108	-185 108
Sum driftsinntekter		-2 228 207	-2 218 310	-2 219 715	-2 211 465
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter		1 094 523	1 089 423	1 087 230	1 088 418
Sosiale utgifter		291 536	299 827	299 827	299 827
Kjøp av varer og tjenester		540 617	521 338	519 622	519 436
Overføringer og tilskudd til andre		140 602	140 697	140 792	140 792
Avskrivninger		128 791	128 367	128 235	127 385
Sum driftsutgifter		2 196 069	2 179 652	2 175 706	2 175 858
Brutto driftsresultat		-32 138	-38 658	-44 009	-35 607
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-26 630	-24 916	-23 711	-22 725
Utbytter		-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-	-	-	-
Renteutgifter		125 697	107 751	105 669	105 525
Avdrag på lån		90 368	92 618	91 611	91 356
Netto finansutgifter		168 435	154 453	152 569	153 156
Motpost avskrivninger		-128 791	-128 367	-128 235	-127 385
Netto driftsresultat		7 506	-12 572	-19 675	-9 836
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		0	5 590	5 590	5 590
Avsetninger til bundne driftsfond		2 969	2 969	2 969	2 969
Bruk av bundne driftsfond		-1 953	-1 773	-1 773	-1 773
Avsetninger til disposisjonsfond		0	5 786	12 889	3 050
Bruk av disposisjonsfond		-8 522	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-7 506	12 572	19 675	9 836
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Tabell: Økonomisk oversikt etter art-drift.

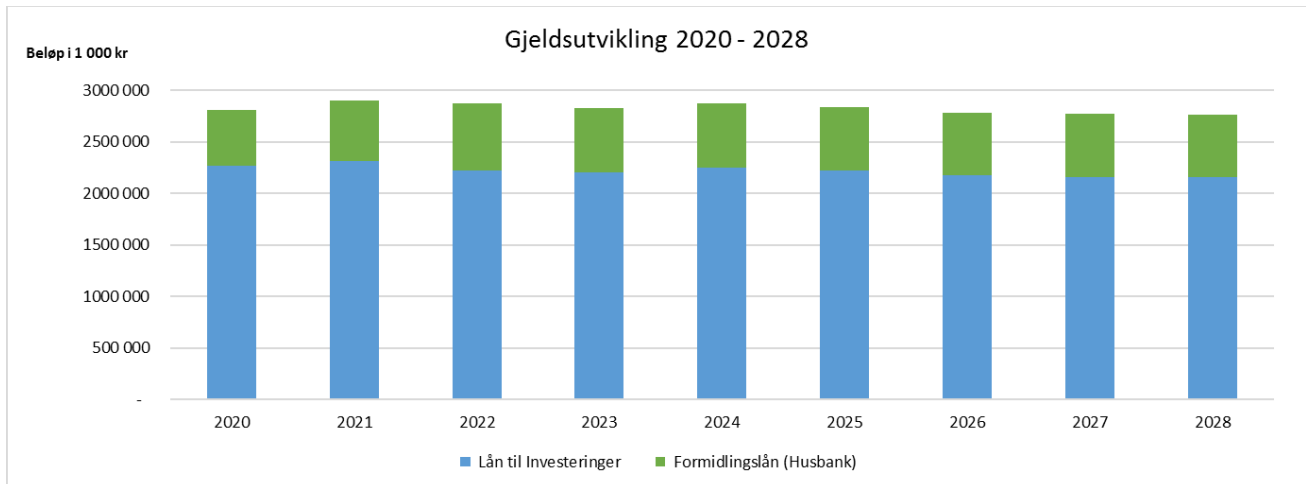
Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Nivået og utviklingen i kommunens samlede gjeld påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og for å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet konsekvensen av nye låneopptak som følge av alle planlagte investeringer. Avdrag på gjeld er innarbeidet i henhold til minimumsnivået som kommuneloven og forskrift sett til avdrag på lån. I praksis betyr dette at kommunen betaler ned gjelden i samme takt som den gjenstående økonomiske levetiden på kommunens eiendommer, anleggsmidler, transportmidler og utstyr tilsier.

Gjeld pr 31.12	Beløp i 1 000 kroner	2024	2025	2026	2027	2028
Lån til Investeringer		2 220 653	2 172 965	2 161 384	2 160 527	2 117 971
Formidlingslån (Husbank)		622 419	618 615	613 736	607 711	600 504
Sum gjeld 31.12		2 843 072	2 791 581	2 775 121	2 768 238	2 718 475

Tabell: Gjeld pr. 31.12 i de enkelte årene i planperioden.

Graf: Samlet gjeldsutvikling for Elverum kommune - perioden 2020 - 2028.

DEL 3 – VIRKSOMHETSPLAN 2025

Innledning

Virksomhetsplan og årsbudsjett forklarer hovedtrekkene i tjenesteproduksjonen som er planlagt på de forskjellige tjenesteområder i Elverum kommune i 2025. Virksomhetsplanen forklarer med ord og tabeller/figurer hva som skal gjøres. Årsbudsjettet (se kapitlet over) redegjør for de økonomiske rammene for denne virksomheten.

Virksomhetsplanen tar utgangspunkt i:

1. tiltak som er beskrevet i Handlingsplanen (fireårs-perspektiv). Handlingsplanen i sin tur baserer seg på mål og strategier i det overordnede planverket (kommuneplanen og de strategiske planene).
2. føringer for tjenesteproduksjon, myndighetsforvaltning og samfunnsutvikling som er nødvendig å håndtere i ettårsperspektiv, og som ikke er redegjort for i planverket – altså utfordringer som kommer til undervegs.
3. føringer som er kommet fram gjennom arbeidsprosess og foreslåtte prioriteringer fra folkevalgte (kommunestyrekomiteene), administrasjonen (sektorer og staber), tillitsvalgte, verneombud m.fl., og som drøftes på kommunestyrets strategikonferanse.

I kapittel under redegjøres det for virksomhetsplan for 2025 per tjenesteområde. For oversiktens skyld redegjøres det i dette kapitlet også kort for relevante forhold som kommunens styring, ledelse og kontroll, delegering, lederkontrakter og ledelsesfora, egenkontroll, eksternt kontroll, årshjul for styring, styringsplattformen, planverket, målhierarki og planhierarki, organisering av virksomheten, personaloversikt og overordnede styringsmål.

Styring – ledelse – kontroll

Kommunen styres av kommunestyret og formannskapet (jfr. delegert myndighet) i tråd med overordnet planverk, og i henhold til lover og forskrifter, regler og rutiner fra overordnet myndighet. Kommunen må ha et tilfredsstillende system for:

- **styring** (sette mål, sørge for tilstrekkelige planer og ha nødvendige rutiner for oppfølging) – godkjennes av de folkevalgte politikere i formannskap og kommunestyre og utvikles i prosesser og samråd mellom kommunens faglige ledere og medarbeidere og de folkevalgte.
- **ledelse** (ta imot styringssignalene, organisere ressursene, målrettet virksomheten, gjennomføre og rapportere) – utføres i hovedsak av den kommunale administrasjon under kommunedirektørens ledelse.
- **kontroll** (dette utgjøres av kommunens egenkontroll og eksternt kontroll gjennom tilsyn).

«Handlings- og økonomiplan 2025-2028 – Virksomhetsplan og årsbudsjett 2025» er en vesentlig del av dokumentasjonen for styrings-, ledelses- og kontrollarbeidet i kommunen. [Se ytterligere omtale på kommunens hjemmeside.](#)

Delegering

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet og treffer vedtak på kommunens vegne så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. For å lette og sikre den daglige driften av kommunen har kommunestyret delegert sin myndighet så langt det er lovlig adgang, til formannskapet, andre folkevalgte organer og til administrasjonen ved kommunedirektøren. Delegeringsreglementet er vedtatt av kommunestyret i sak 144/20 den 16. desember 2020. [Se delegeringsreglementet kommunens hjemmeside her.](#)

Lederkontrakter og ledelsesfora

Kommunedirektøren ivaretar ledelse og administrasjon av kommunens samlede virksomhet. Elverum kommunes virksomhet er organisert i seks sektorer og fem staber. Lederne for disse sektorene og stabene danner sammen med kommunedirektøren og assisterende kommunedirektør kommunedirektørens ledergruppe. For å gjennomføre den årlige virksomheten (virksomhetsplan og årsbudsjett vedtatt av kommunestyret – dette dokumentet) fordeler kommunedirektøren ansvar til sektorsjefene og stabssjefene. Denne ansvarsfordelingen er

formalisert gjennom en årlig lederkontrakt. For å styrke hele kommunens evne til å nå målene innenfor tilgjengelige ressursrammer, og styrke ledergjernen, har organisasjonen flere ledelsesfora – faste og temporære. Slike fora er: ukentlige/periodiske ledergruppemøter, resultatutviklingsdialog i tilknytning til tertialrapportering og månedrapportering, medarbeidersamtaler, ledertrening og lederutvikling.

Egenkontroll

Kommunen har egenkontroll av virksomheten i henhold til lover og forskrifter. Dette gjøres for å sikre lovlig og forsvarlig anvendelse av felleskapets midler, redusere risiko for styringsvikt, feil og mangler, sikre åpenhet og forhindre mislighold. I praksis sikres dette særlig gjennom systematisk revisjon av virksomheten, årlig regnskapsrevisjon og periodiske forvaltningsrevisjoner, internkontroll og kvalitetssikring av tjenesteproduksjonen.

Ekstern kontroll

Kommunens virksomhet er underlagt ekstern kontroll. Dette ivaretar i særlig grad Statsforvalteren gjennom tilsyn av utvalgte virksomhetsområder, samt jevnlig tilsyn fra Arbeidstilsynet o.a.

Årshjul for styring

Kommunens årshjul for styring på overordnet nivå viser viktige milepæler i styringsarbeidet gjennom året. Her vises samspillet mellom folkevalgt styring og administrativ ledelse og gjennomføring.

Styringsplattformen

[Kommunen har egen styringsplattform som er grunnlag for styrings- og ledelsesarbeidet.](#)

Planverket

Elverum kommune har planverk i henhold til egen planstrategi (jfr. plan- og bygningsloven). Planverket er styringsgrunnlaget for den samlede virksomheten i kommunen. Planstrategi og planverket er beskrevet og [finnes på kommunens hjemmeside](#).

Tjenesteproduksjonen på hver enkelt tjeneste innenfor tjenesteområdene (se under) foregår i henhold til mål og rammer. For de enkelte funksjonene med tilhørende tjenester er målene i virksomhetsplanen vist som indikatorer. Disse indikatorene tar utgangspunkt i de strategiske planenes mål på de forskjellige samfunnsområdene.

Målhierarki og planhierarki

De overordnede planene (kommuneplanen og temaplaner/sectorplaner (strategiske planer)) har overordnede og langsiktige mål. Gjennom planarbeidet skal den røde tråden styrkes fra langsiktige og overordnede mål og strategier til den daglige tjenesteproduksjonen.

Organisering av virksomheten

Politisk organisering

Kommunens organisering av det politiske arbeidet viser hvordan de folkevalgte representantene og representanter oppnevnt av de folkevalgte, er fordelt i styrer, komitéer, råd og utvalg. [Kommunens politiske organisering er vist og omtalt her](#). Det er egne reglementer for de politiske organer i Elverum kommune – [her](#).

Administrativ organisering

Kommunens administrative organisering viser kommuneorganisasjonens organisering under kommunedirektørens ledelse. [Dette er beskrevet på kommunens hjemmeside her](#).

Bemanningsplaner

Oversikten nedenfor viser personalressurser som ligger i kommunens bemanningsplaner for tjenesteproduksjon per 1. januar, og hvor effekten av grunnlagsendringer og salderingstiltak for 2025 er innarbeidet.

Sektorer og staber	Antall årsverk		
	01.01.2024	01.01.2025	Endring
Kommunedirektørens kontor og Samfunnsutviklingsstaben	7,5	6,0	-1,5
Sektor for teknikk og miljø	54,5	53,0	-1,5
Eiendomsstaben	80,0	86,4	6,4
Sektor for skole	439,8	448,2	8,4
Sektor for barnehage	135,6	134,6	-1,0
Sektor for helse, mestring og omsorg	664,4	665,2	0,8
NAV Elverum	24,0	29,0	5,0
Sektor for kultur	31,8	33,8	2,0
Personalstaben	5,5	6,0	0,5
Service- og IKT-staben	27,2	25,4	-1,8
Økonomistaben	22,6	22,0	-0,6
Sum	1 492,9	1 509,5	16,7

Tabell: Bemanning i Elverum kommune fordelt på sektorer og staber per 01.01.2024 og per 01.01.2025.

Oversikten over viser bemanningsplaner per 01.01.2024 og 01.01.2025 (hvor alle grunnlagsendringer og salderingstiltak er innarbeidet). I sum viser dette at bemanningen målt i antall årsverk går opp med 16,6 årsverk fra 01.01.2025.

Kommunedirektørens kontor og Samfunnsutviklingsstaben reduseres med 1,5 årsverk fra bemanningsplan 2024 til 2025. Dette har sin årsak i at rådgiver idrett flyttes fra Samfunnsutviklingsstaben til Sektor for kultur samt at Kommunedirektørens kontor har en stilling som er delt 50/50 med Personalstaben, av praktiske årsaker i regnskap og annen rapportering flyttes hele stillingen til Personalstaben mens oppgavene fortsatt er delt 50/50.

For **Teknikk og miljø** skyldes nedgangen at det i Handlings- og økonomiplandokumentet for 2024-2027 oppgitt for høyt årsverk pr 01.01.2024.

For **Eiendomsstaben** er det feilaktig oppgitt 80,0 årsverk med virkning fra 01.01.2024 i Handlings- og økonomiplan 2024-2027. Tallet skulle vært 81,4 årsverk. Som følge av KS-vedtak 110/23 er bemanningen i enhet for renhold økt med 6 årsverk bestående av faste vikarer i ressurspool i stedet for bruk av rammeavtale. I tillegg er det økt med 1 årsverk i enhet for utleie i forbindelse med KS-vedtak 007/24 om mottak av 75 flyktninger fra Ukraina. I enhet for drift er det redusert 2 årsverk som driftstekniker i forbindelse med naturlig avgang. Bemanningen er ikke justert med hensyn til salderingstiltak nr. 13, som vil kunne bidra til reduksjon med 1 årsverk og mulig effekt fra 01.08.2025.

For **Sektor for skole** er det en nettoøkning på 8,4 årsverk av fast ansatte. 3,7 årsverk er økning etter ny opplæringslov § 17-7 som fra 01.08.25 stiller krav til fast ansatte vikarer ved «venta og vanlig fravær», SFO øker med 3,5 årsverk på grunn av økning i antall barn etter utvidelse av gratisordning. 3 årsverk som barne- og ungdomsveileder er redusert fra 01.08. etter budsjettvedtak, samt at det er gjort justeringer etter elevtall og behov for individuelt tilrettelagt opplæring for skoleåret 2024-25. Bosetting av flyktninger medfører samlet nettoøkning i 5,5 årsverk i enhetene Bosetting og introduksjon (BOI), Elverum Læringscenter (ELS) og Elverum Ungdomsskole (EUS), jfr. vedtak om bosetting av flyktninger. I bemanningsplanen er det tatt hensyn til salderingstiltak med 0,5 vakant stilling i BOI, og ikke saldering av 7,4 årsverk i skole ved nedleggelse av Sørskogbygda med mulig effekt 01.08.2025. Reduksjon i 1,0 årsverk i forbindelse med bortfall av vertskommunesamarbeid for PPT fra 01.08.2025.

For **Sektor for barnehage** skyldes nedgang i antall årsverk salderingstiltak nr. 23. Salderingstiltak 21 er ikke lagt inn i oversikten over, da dette først vil iverksettes fra 01.08.2025.

Sektor for helse, mestring og omsorg har en netto økning på 0,8 årsverk. Det var registrert 5,1 årsverk for lite i oversikten 1.1.2024 selv om de var budsjettetert. Det er økt behov knyttet til etablering av Ydalirtunet bofellesskap, psykisk helse og legevakt, samt overbemanning i barneverntjenesten. I tillegg er det reduserte behov i bofellesskap og avlastning til barn og unge.

NAV øker med 5 stillinger, hvor 1 stilling ble etablert fra 01.07.24 grunnet vedtak om mottak av 75 flyktninger i 2024 og 4 nye veilederstillinger etter politisk vedtak i august 2024, hvor målet er å gi økt veiledning og rådgivning som medfører reduksjon i økonomisk sosialhjelp på sikt.

For Sektor for kultur var det feilaktig oppgitt 31,8 årsverk per 01.01.24, det skulle være 32,8. I tillegg er Sektor for kultur oppbemannet med 1 årsverk ved at rådgiver idrett er flyttet fra Samfunnsutviklingsstaben.

Personalstaben har en stilling som er delt 50/50 mellom Personalstaben og Kommunedirektørens kontor, av praktiske årsaker i regnskap og annen rapportering flyttes hele stillingen til Personalstaben mens oppgavene fortsatt er delt 50/50.

For Service- og IKT-staben er det i Handlings- og økonomiplan 2024 – 2027 feilaktig oppgitt 27,2 årsverk med virkning fra 01.01.24. Det korrekte tallet skulle vært 25,4 årsverk.

Økonomistaben arbeider kontinuerlig med effektivisering og rasjonalisering av arbeidsoppgaver og rutiner. Effektivisering av oppgaver handler om å arbeide smartere. Rasjonalisering av oppgaver handler om å slutte med oppgaver. Arbeidet har gitt resultater og behovet for antall ansatte er redusert med 0,6 årsverk.

Overordnede styringsmål - indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Et langsiktig mål i kommuneplanen er at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere». Som beskrevet over har kommunen et planverk i et hierarki med kommuneplanen øverst (som grunnlag). Avledet av kommuneplanen følger temaplaner for å sikre tilstrekkelig styringsgrunnlag (nødvendig detaljering) for den samlede og mangfoldige virksomheten. På grunnlag av dette planverket og den årlig rullerende Handlings- og økonomiplanen, er det tatt ut noen overordnede styringsmål (indikatorer) som gjelder for hvert år for hele den kommunale virksomheten (se målekortet under). Spesifikke mål (indikatorer) på årsbasis for tjenesteproduksjonen kommer i tillegg (se virksomhetsplanen for hvert tjenesteområde).

OVERORDNEDE STYRINGSMÅL FOR HELE ORGANISASJONEN						
DIMENSJONER MED INDIKATORER	Resultat	Mål				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Samfunnsdimensjonen						
Innbyggertall ved årsslutt	21 761	21 849	21 950	22 050	22 160	22 270
Økonomidimensjonen						
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (mål er 2,0 %).	0,29%	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Udisponerte disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	4,27%	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	104%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF	21,2%	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Organisasjonsdimensjonen						
Sykefraværprosent	9,5%	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
Medarbeidertilfredshet – 10 faktor (basert på svar fra medarbeidere der den enkelte svarer på en skala fra 1–5 (1=svært uenig og 5=svært enig). Tallene viser det samlede gjennomsnitt for kommunens medarbeidere. Undersøkelsen gjennomføres annen hvert år.						
1: Indre motivasjon – oppleves oppgavene som en drivkraft og som spennende og stimulerende.	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke
2: Mestringstro – tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer.	4,3	Måles ikke	4,4	Måles ikke	4,4	Måles ikke
3: Autonomi – opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig.	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke
4: Bruk av kompetanse – brukt egen jobbrelevant kompetanse på en god måte.	4,2	Måles ikke	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke
5: Mestringsorientert ledelse – ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg best mulig i forhold til egne forutsetninger.	4,0	Måles ikke	4,0	Måles ikke	4,0	Måles ikke
6: Rolleklarhet – forventningene til jobben som skal utføres er tydelig definert og kommunisert.	4,2	Måles ikke	4,4	Måles ikke	4,4	Måles ikke
7: Relevant kompetanseutvikling – best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.	3,7	Måles ikke	3,8	Måles ikke	3,8	Måles ikke
8: Fleksibilitetsvilje – fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	Måles ikke	4,5	Måles ikke	4,5	Måles ikke
9: Mestringsklima – motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,2	Måles ikke	4,2	Måles ikke	4,2	Måles ikke
10: Prososial motivasjon – nyttig og verdifullt for andre.	4,7	Måles ikke	4,7	Måles ikke	4,7	Måles ikke
Tjenestekvalitetsdimensjonen						
Tjenestene skal være innenfor lov og forskrift – jfr. kontroll v/tilsyn fra Statsforvalteren.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabell: Overordnede styringsindikatorer – resultater og mål for utvalgte indikatorer som gjelder for Elverum kommune. Vedrørende innbyggertall: Det er lagt til grunnet mål om vekst på om lag 0,5% per år i planperioden. NB! I økonomiplanen er anvendt lavere tall som grunnlag for inntektsberegningen – jfr. forsiktighetsprinsipp.

Virksomhetsplan per tjenesteområde

Innledning

I det følgende vises virksomhetsplanen for kommunen strukturert per **tjenesteområde** med tilhørende **funksjoner og tjenester**. Virksomhetsplanen viser hvilke tjenester kommunen produserer, rammene og målene for tjenesteproduksjonen, utviklingsambisjoner med videre. I Elverum kommune er tjenestene fordelt på disse tjenesteområdene:

- Politisk styring
- Administrasjon
- Barnehage
- Skole
- Barnevern
- Helse – forebygging og behandling
- Pleie og omsorg
- Sosial – tjenestebistand
- Sosial – økonomisk bistand
- Kultur og religiøse formål
- Teknisk forvaltning
- Teknisk drift
- Næringsutvikling
- Fellesfunksjoner

Virksomhetsplanen per tjenesteområde gir oversikt over det vesentlige av den kommunale virksomheten. Planen viser hvordan kommunens ressurser prioriteres basert på folkevalgtes styring av ressursbruken, og skal gi innbyggere og omverden mulighet til innsyn i hvordan kommunens ressurser anvendes til tjenesteproduksjon, myndighetsforvaltning og samfunnsutvikling. Ressursbruken på tjenesteområdene er samtidig fordelt ut på rammer til sektorer og staber, slik at kommunedirektøren har grunnlag for utformingen av lederkontraktene og oppfølging av rammestyringen. Kommunens virksomhet er per 2025 organisert i seks sektorer som ivaretar kommunens rolle som tjenesteprodusent, forvaltningsmyndighet og samfunnsutvikler. I tillegg er virksomheten organisert med fem staber som primært ivaretar støttefunksjoner for sektorene. Enkelte funksjoner/tjenester blir ivaretatt i hel- eller deleide selskaper/virksomheter og interkommunale virksomheter (avfallshåndtering, brann og redning samt revisjon).

Kommunens overordnede planverk er i henhold til planstrategien fordelt på seks samfunnsområder (jfr. nærmere beskrivelse i Handlingsplan 2025-2028 over). Virksomhetsplan per tjenesteområde er det nivået i planverket som **beskriver kommende års tjenesteproduksjon** innenfor rammen av det vedtatte budsjett, og danner grunnlag for tertialrapporter og årsmelding. Dette betyr at tiltak som er beskrevet i Handlingsplanen (se over) er beskrevet mer detaljert på hvert tjenesteområde.

Redegjørelsen for neste års (2025) tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdene har følgende underkapitler:

- **Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet** – kort beskrivelse av hvilke type tjenester kommunen produserer og yter overfor innbyggerne.
- **Målgrupper for tjenestene** – redegjørelse for hvilke målgrupper som er mottaker av de aktuelle tjenestene.
- **Utvikling i nøkkeltall** – viser utvikling i viktige nøkkeltall innenfor tjenesteområdet.
- **Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025** – målekort med indikatorer for tjenesteproduksjonen (jfr. mål og planhierarki). Indikatorene i målekortet i virksomhetsplanen er basert på de mål og indikatorer som finnes i kommunens planverk eller fra andre føringer for den enkelte funksjon og tjeneste. Indikatorene gjør det mulig å følge utvikling over tid og vise om målene nås.
- **Organisering av tjenesteproduksjon** – kort om hvem som har ansvar for at de aktuelle tjenestene på tjenesteområdet blir produsert og levert.

- **Planlagt utviklingsarbeid i 2025** – utviklingsarbeidet som planlegges gjennomført for å utvikle eksisterende tjenester og eventuelt utvikle nye.

Målene for tjenesteproduksjonen vises som nevnt i et målekort med indikatorer på hvert tjenesteområde. Under vises tabell som viser hvilke planer som er grunnlag for indikatorene i hvert målekort på det enkelte tjenesteområde.

Plan	Tjenesteområde											
	Administrasjon	Barnehage	Skole	Barnevern	Helse	Pleie og omsorg	Sosial - tjenestebistand	Sosial – økonomisk bistand	Kultur og religiøse formål	Teknisk forvaltning	Teknisk drift	Næringsutvikling
Kommuneplanens samfunnsdel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kommuneplanens arealdel	x									x	x	x
Klima og energi i Elverum – 2020 - 2024	x		x						x	x	x	x
Byplan 2030	x	x	x						x	x	x	x
Trafikksikkerhet i Elverum – 2021 - 2025	x	x	x							x	x	x
Hovedplan vann og avløp – 2015 - 2024	x										x	
Attraktivitet for Elverum – 2021 - 2026	x	x	x				x	x	x	x	x	x
Internasjonalt arbeid i Elverum – 2018 - 2021	x	x	x						x	x		x
Oppvekst i Elverum 2023-2027	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Integrering i Elverum – 2015 - 2019	x	x	x	x	x		x	x	x		x	x
Folkehelsearbeid i Elverum – 2019 - 2023	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Helse og omsorg i Elverum - 2023 - 2027	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	
NAV Innlandet	x						x	x				
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum – 2023 - 2027	x	x	x		x		x		x		x	
Veteraner i Elverum – 2019 - 2023	x				x		x	x				
Kultur i Elverum 2024-2028	x	x	x						x		x	x

Tabell: Kommunalt planverk med mål og strategier som ligger til grunn for underordnede mål (indikatorer) som er satt opp i målekortet for de enkelte tjenesteområdene. Tabellen viser hvilke tjenesteområder (kryss) med tjenester som bidrar til å oppfylle mål i de aktuelle planene.

Sektorer og staber både jobber enkeltvis og i fellesskap for å realisere mål og ambisjoner, innfri føringer og følge opp beslutninger. Detaljene om utviklingsarbeid er beskrevet under hvert enkelt tjenesteområde. Planlagt utviklingsarbeid dreier seg i hovedsak om følgende overordnede temaer.

- Datafangst og analysekompetanse
- Digital infrastruktur
- Implementere ny teknologi og løsninger
- Digitalisering og automatisering av arbeidsprosesser
- Effektiv tjenesteproduksjon og effektive prosesser
- Oppgavedeling
- HMS, arbeidsmiljø og IA/nærvær
- Samhandling og samskaping
- Tidlig innsats
- Reduksjon av klimagassutslipp
- Intern opplæring og nasjonale kompetanseprogram
- Samsvar med regelverk, kvalitetsutvikling og internkontroll
- Innovasjon og tjenesteutvikling
- Inkludering og integrering

Disse må også ses i sammenheng med nødvendig omstilling for en bærekraftig økonomi. Jamfør driftstiltak knyttet til skjønnsmidler fra Statsforvalteren vil arbeidet med omstillingen gjennomføres i 3 faser med jevnlig dialog med statsforvalter og politisk ledelse.

- Analysefase – målet er å få en felles forståelse for omstillingsbehovet og fremskaffe beslutningsgrunnlag for valg og prioriteringer av omstillingstiltak ut over salderingstiltak som er redegjort for i del 2.
 - Identifisere kostnadsdrivere.
 - Identifisere gevinster av å realisere mål og ambisjoner i kommunens planverk og igangsatt utviklingsarbeid.
 - Identifisere gevinster av å endre tjenestene i tråd med føringer for tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling.
 - Identifisere kompetansedrivere, organisasjonsdrivere og ledelsesdrivere for omstilling.
- Planleggingsfase – målet er å utforske mulige tiltak og definere mål og rammer for omstillingen.
 - Identifisere avhengigheter og suksessfaktorer for omstillingen.
 - Klargjøre mål, milepæler, krav til framdrift, deltakelse og rapportering.
 - Sikre forankring i politisk og administrativ ledelse og hos tillitsvalgte.
 - Utarbeide mandater for gjennomføring av omstillingstiltak.
- Gjennomføringsfasen – målet er å gjennomføre omstillingstiltak i henhold til plan, realisere gevinster og sikre forsvarlige tjenester.
 - Utvikle ny praksis og avslutte ikke bærekraftig praksis.
 - Sikre implementering av tiltak skal gi gevinster.
 - Kommunisere læring av endring og omstilling.
 - Oppdatere internkontroll.
 - Realisere gevinster i henhold til plan.

Politisk styring

Funksjon 100 – Politisk styring – inneholder tjenestene:

- kommunestyre og formannskap
- ungdomsråd
- kommunestyrekomiteene
- andre politiske utvalg
- valgavvikling

Tjenestene innenfor tjenesteområdet omhandler særlig det arbeid som gjøres i kommunens styrende organer, av folkevalgte representanter i kommunestyre, formannskap, komitéer, råd og utvalg samt godtgjørelse til ordfører og varaordfører. I tjenestenes økonomiske ramme inngår med det godtgjørelse til folkevalgte og utgifter som følger med møteavvikling. Utgifter til interkommunale og regionale politiske råd og samarbeidstiltak inngår, likeledes utgifter i kommunen knyttet til forberedelse og avvikling av kommune-, fylkeskommune- og stortingsvalg.

Funksjon 110 – Kontroll og revisjon – inneholder tjenestene:

- kontrollutvalg
- revisjon

Tjenestene omfatter arbeidet i kommunens kontrollutvalg etter kommunelovens kapittel 23 og revisjon etter kommunelovens kapittel 24. Møtegodtgjørelser og andre utgifter til møteavvikling i kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og utgifter til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon inngår.

Administrasjon

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 120 Administrasjon inneholder tjenestene:

- administrativ ledelse: ledere som har økonomiske og administrative fullmakter. Ledere på avdelingsnivå henføres til respektive tjenestefunksjon.
- stab/støttetjenester: Stab/støttetjenester knyttet til oppfølging og styring av hele kommunen. Dette omfatter blant annet alle oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning (HR), kommunejurist, utvikling av lokalsamfunn og deler av attraktivitetsarbeidet.
- fellesfunksjoner: Kommunikasjon og servicefunksjoner, felles journalføring, post og arkivfunksjon, felles lønns- og regnskapsfunksjon, fakturering og innfordring, felles IKT-drift for hele kommunen, lærlingeordning, personvern/-sikkerhet, internkontroll og beredskap.
- fellesutgifter: Kantine, kaffemaskiner, sekretariat for politisk ledelse, bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte, overordnet HMS-arbeid, kontingent til KS, frikjøp av hovedtillitsvalgte, utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.

Funksjon 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen inneholder tjenesten:

- utgifter knyttet til forvaltning og forsikring av kommunens bygg og eiendom.

Funksjon 130 Administrasjonslokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av administrasjonslokaler.

Målgrupper for tjenestene

Felles for de administrative tjenestene er at målgruppene i hovedsak er organisasjonsinterne. De administrative tjenestene skal lede, administrere, støtte og legge til rette for tjenesteproduksjonen som utøves i sektorene overfor kommunens innbyggere, slik at tjenesteproduksjonens mål nås.

Utvikling i nøkkeltall

Kr/m ² /år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vedlikehold	87	122	115	70	58	58	91	82

Tabell: *Utviklingen i gjennomført vedlikehold av kommunens formålsbygg i perioden 2016-2023 – Kr/m²/år.*

Vedlikeholdet av kommunale formålsbygg er underfinansiert, og innebærer at vedlikeholdsetterslepet øker i omfang fra år til år. Kartlagt/estimert vedlikeholdsetterslep ble i 2023/2024 anslått til cirka 375 millioner kroner. For å sikre et oppdatert og reelt fakta- og beslutningsgrunnlag er det behov for å gjennomføre en ny tilstandsregistrering/-analyse for kommunens formålsbygg og anlegg. Dette forutsetter imidlertid kjøp av tjenester fra eksterne med nødvendig kompetanse på alle tekniske fag. Uavhengig av dette bør det nå ifølge Norsk kommunalteknisk forening (NKF) gjennomføres vedlikehold for i gjennomsnitt minimum 200 kr/m² per år for å unngå ytterligere etterslep. Dette innebærer at årlig vedlikeholdsbudsjett for 2025 bør økes med cirka 22 millioner kroner.

Mål for tjenesteproduksjon – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
120: Økonomi.			
Tilfreds med økonomiske rapporter for å ha god økonomistyring fra Agresso (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,6	Måles ikke	4,8
Opplever Økonomistaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,6	Måles ikke	4,8
Forbehold i revisjonsberetning for kommuneregnskapet.	0	0	0
120: Personal.			
Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver- og personalspørsmål (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	4,7	4,8
Opplever Personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,7	4,7	4,8
120: Service- og IKT.			
Arkiv- og digitalt dokumentasjonssenter			
Dagens inngående og utgående post, mottatt av Dokumentasjonssenteret før kl 12.00, journalført og lagt ut på postlista samme dag. (Indikator = måloppnåelse innen tidsfrist hverdager).	89%	98%	96%
Andel utgående dokumenter ekspedert digitalt fra kommunenes felles saksbehandlingssystem	81%	80%	80%
Kommunikasjon og service			
Svarprosent inngående samtaler til sentralbord	91%	91%	91%
120: IKT-drift. Indikatorer på tjenestekvalitet			
Opplever responstid ved kontakt med IKT-brukerstøtte som tilfredsstillende (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,8	4,9	4,9
Opplever IKT-drift som serviceinnstilte (skala fra 1–6, 6 er høyest).	5,1	4,9	4,9
Oppetid for nettverksinfrastruktur, måles 24/7 (unntatt planlagt nedetid)	99,9%	99,4%	99,4%
Oppetid for servere, målt i tiden 07.00 – 23.00, 24/7 (unntatt planlagt nedetid)	99,9%	99,4%	99,4%
Andel husstander med tilbud om høyhastighetsbredbånd i ikke-kommersielle områder i kommunen	74%	85%	96%
120: Personvern, internkontroll og beredskap. Indikatorer på tjenestekvalitet			
Ledere har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,4	4,9	4,9
Gjennomføring av årlig internkontroll for et utvalg av systemer skal sikre at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven.	100%	100%	100%
Minimum 3 skrivebordsøvelser/scenarioøvelser i kommunens kriseledelse og utvalgte ledergrupper per år	100 %	100 %	100 %
Minimum en praktisk orientert beredskapsøvelse per år knyttet til aktuelle IKT-hendelser som kommunikasjonsbortfall, strømutfall og/eller dataangrep, inkludert gjennomretting til normal situasjon (test av backup/restore-rutiner).	Ikke gjennomført	100 %	100 %
Gjennomføre årlige beredskapsdager	100 %	100 %	100 %
Årlig oppdatere beredskapsdokumenter – ROS-analyse, beredskapsplaner, tiltakskort	75 %	90 %	100 %
121/130: Eiendomsfunksjoner.			
Opplevelse av driftsteknikers evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende driftsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,5	4,5
Opplevelse av renholders evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende renholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,8	4,5	4,5
Opplevelse av responsen på dine henvendelser til eiendomsstaben (eiendomssjef, enhetsledere, avdelingsledere og teamledere) (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,2	4,5	4,5
Opplevelse av utførelsen av vedlikehold i henhold til vedtatt vedlikeholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	3,9	4,5	4,5
Opplevelse av at byggeprosjekt er utført i henhold til inngått oppdragsavtale (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,5	4,5
Opplevelse av Eiendomsstabens samlede leveranser (skala fra 1–6, 6 er høyest).	3,9	4,5	4,5
Renholdskostnad – kroner per m ² bruttoareal (sum eide og leide bygg)	205	<200	<205
Økonomi i byggeprosjekter innenfor årlig vedtatt investeringsbudsjett	100 %	100 %	100 %

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Redusert kostnad i byggeprosjekter sammenlignet med Norsk Prisbok, ref. Bygg21			20 %
Framdrift på byggeprosjekter i henhold til entreprisekontrakter.	100 %	100 %	100 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til vedlikeholds aktiviteter i eiendomsforvaltningen – kroner per m ²	82	>170	>200
Samlet arealer for administrasjonslokaler i m ² per innbygger	0,6	<0,6	<0,6
Utrangert bygningsmasse/-arealer avhendes fortløpende for å unngå unødige kostnader til tomgangdrift	Ikke målt	100 %	100 %
Kildesortering av næringsavfall - levert restavfall reduseres sammenlignet med referanseåret 2022			>20 %

Organisering av arbeidet

Tjenestene innen tjenesteområdet Administrasjon produseres særlig i stabene i Elverum kommune – se omtale under.

Økonomistaben

Økonomistaben er organisert med enhetene:

- Budsjett og økonomistyring
- Regnskap og innfordring av kommunale krav
- Lønn

Økonomistaben har ansvaret for kommunens regnskap, økonomifunksjoner, støttetjenester til sektorer og staber og tre stiftelser. I tillegg yter staben økonomitjenester gjennom økonomistyringssystemet til følgende virksomheter med kommunalt eierskap, basert på inntektsgivende tjenesteavtaler:

- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
- Elverum kirkelige fellesråd
- Elverum menighetsråd
- Terningen Arena Idrett og Kultur AS
- Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS
- Elverum Energi AS
- Sør-Østerdalsregionen interkommunalt politisk råd
- 3 stiftelser i Elverum kommune

Målet med leveranse av tjenestertil denne næringsvirksomheten hvor kommunen selv er en betydelig eier, er todelt. For det første å sikre virksomhetene rimelige tjenesteleveranser gjennom stordriftsfordeler og et tilnærmet selvkostprinsipp i tjenesteavtalene. For det andre å bygge et større og mer kompetanse rikt fellesskap innenfor økonomiområdet, og ut fra størrelse innenfor økonomistaben bli mindre sårbare ved ferie og fravær.

Økonomistaben har ansvar for å bistå sektorer og staber i arbeid med innkjøp. Dette er alt fra enkeltkjøp, rammeavtaler og større anskaffelser innen bygg og anlegg. Kommunen har innkjøpssamarbeid med kommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten. Innkjøpssamarbeidet fungerer som et utvidet fagmiljø med 7 andre innkjøpsrådgivere. I tillegg har kommunen avtale med Abakus AS for gjennomføring av anbudsprosesser.

Bemanningsplanene for økonomistaben er på 22,0 årsverk i 2025.

Personalstaben

Personalstaben produserer støttetjenester på to hovedområder: Staben ivaretar og videreutvikler den overordnede arbeidsgiverstrategien og er en faglig støtte for kommunens ledere innen HR- og HMS- området.

Personalstaben bidrar til oppfølging og videreutvikling av organisasjonen gjennom å;

- utarbeide, oppdatere og følge opp kommunens system for personalforvaltning. I dette ligger alle reglementer og prosedyrer fra ansettelse til opphør av arbeidsforhold. Det omfatter også

oppfølging og tilrettelegging av IA-arbeid, nærværarbeid og sykefraværsoppfølging. Alle dokumenter er digitalt tilgjengelige via kommunens kvalitetssystem på intranett.

- drive organisasjons – og ledelsesutvikling. Dette skjer gjennom ulike kompetansehevende tiltak, både individuelt og i grupper.
- bidra med kontinuerlig forbedring av arbeidsprosessene i tjenesteproduksjonen.
- være administrativt ansvarlig for tillitsvalgtordningen, vernetjenesten og lærlingeordningen.
- personalsjef er delegert myndighet til særforhandlinger knyttet til lønns- og arbeidsforhold
- personalstaben organiserer og legger til rette for årlige, lokale lønnsforhandlinger hvor kommunedirektøren er forhandlingsleder. Personalsjef og medarbeider i staben utgjør sammen med kommunedirektøren arbeidsgivers forhandlingsutvalg under årlige lokale lønnsforhandlinger.

Personalstaben har 6 årsverk per høsten 2024, hvorav 1 årsverk er delt 50/50 mellom personalstaben og kommunedirektørens kontor/politisk sekretariat.

Service- og IKT-staben

Service- og IKT-staben er ansvarlig for og driver intern og eksternt tjenesteproduksjon organisert i følgende enheter:

- IKT-drift som drifter/leverer tjenester til kommunale og interkommunale selskaper
- kommunikasjon og service
- arkiv og digitalt dokumentasjonscenter

I tillegg yter staben tjenester gjennom:

- boligsosialt team
- prosjektleder/rådgiver helseteknologi
- personvernombud som ivaretar kommunens plikter og innbyggerens rettigheter knyttet til innsamling og behandling av personopplysninger.

Service- og IKT-staben har 25,4 årsverk per høsten 2024.

Eiendomsstaben

Eiendomsstabens tjenesteproduksjon foregår i regi av enhetene:

- utleie
- vedlikehold
- drift
- renhold
- byggeprosjekter

Hver enhet har sin enhetsleder, under samlet ledelse av eiendomssjef. Tjenesteproduksjonen er særlig å:

- forvalte kommunens eiendomsportefølje med tilhørende FDV-dokumentasjon (FDV = forvaltning, drift og vedlikehold). Det innebærer å ivareta kommunens eierinteresser og forpliktelser, herunder verdibevaring, forsikring av kommunal eiendom, innleie- og festeavtaler samt forvaltning av interne og eksterne utleieavtaler.
- gjennomføre og styrke tilstandsbasert vedlikehold av eiendomsmassen (formålsbygg og boliger) for å redusere etterslep.
- gjennomføre forsvarlig og kostnadseffektivt renhold og løpende drift.
- bidra til energiøkonomisering i byggene gjennom fysiske og organisatoriske tiltak.
- utføre saksbehandling i henhold til lovverk knyttet til enhetenes ansvarsområder.
- gjennomføre investeringsprosjekter i henhold til årsplan med fokus på bærekraftige kvaliteter, framdrift og økonomi.
- avhende overflødig eiendom, bygg og anlegg (EBA) i henhold til vedtak, samt erverve eiendom i henhold til gjeldende reguleringsplaner.

Bemanningsplanen for eiendomsstaben er på 86,4 årsverk for 2025.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i Økonomistaben i 2025

- Videreføre arbeidet det med digitalisering, automatisere og effektivisere av arbeidsprosesser. Målet er å flytte arbeidsressurser fra manuelle oppgaver til kontrolloppgaver for å sikre kvalitet i arbeid slyt og prosesser.

Utviklingsarbeid i Personalstaben i 2025

- Fokus på å etablere og utvikle rutiner for gode analyser og statistikk innen HR området med utgangspunkt i de dataverktøyene vi har. Vi mangler et fullverdig HRM system for å kunne analysere HR området, men dagens GAT analyseverktøy skal benyttes i større grad enn det er gjort hittil. Vi trenger å tilegne staben mer kompetanse for analyse på sikt.
- HMS: I 2025 vil vi fortsatt å ha fokus på å bistå de etablerte HMS-utvalg ute i de ulike sektorer og staber, samt å forenkle HMS-systemet/-oppgavene i den hensikt å styrke arbeidet med helse, miljø og sikkerhet for forsterket fokus på arbeidsmiljø og nærværarbeid.

I henhold til kommunens klima- og energiplan delmål 8.3 vil personalstaben sammen med sektor for kultur, som organiserer biladministrasjonen i kommunen, utvikle og sikre gode rutiner for bruk av kollektivtransport eller tjenestebiler som foretrukket reisemiddel for å redusere klimagassutslipp ved alle tjenestereiser.

Utviklingsarbeid i Service- og IKT-staben i 2025

- Jobbe for å sikre ansvarlig utvikling og bruk av kunstig intelligens (KI) i kommunen, og bidra til å utrede bruk av KI for å utvikle bedre tjenester og løse oppgaver mer effektivt.
- Øke kompetanse om KI ved å delta i regionale og nasjonale faggruppe/-nettverk for KI.
- Videreføre oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift. Utnytte skybaserte løsninger der dette er hensiktsmessig.
- Fortsette arbeidet med å etablere en robust og pålitelig digital infrastruktur med fokus på digital sikkerhet og beredskap, samt bidra til økt kompetanse innen digital sikkerhet og personvern i organisasjonen.
- Bidra til at kommunens moderne skybaserte kvalitets- og internkontrollsystem med ulike moduler settes i produksjon slik at kommunen kan etterleve og dokumentere krav i regelverk og standarder.
- Ta i bruk nasjonale fellesløsninger der disse er tilgjengelige for å sikre forutsigbare økonomiske rammer for forsvarlig forvaltning, sikkerhet, drift og videreutvikling, og med dette gjøre at kommunen kan bli en del av et felles digitalt økosystem for samhandling og tjenesteutvikling på tvers av offentlig sektor.
- Innføre rutiner, metoder og løsninger for effektiv opplæring som sikrer at organisasjonens ansatte innehar nødvendige kompetanse for å kunne utføre sine oppgaver forsvarlig og i henhold til krav til stillingen og som bidrar til bedre og mer effektiv utnyttelse av kommunens IKT-løsninger. Arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med personalstaben.
- Etablere lavterskel veiledningstilbud for innbyggere som ikke mestrer den digitale hverdag, eller som mangler IKT-utstyr for å kunne ta i bruk offentlige digitale tjenester («Digihjelpen»).
- Optimalisere ressursbruk og logistikk i valggjennomføringen, blant annet ved å bruke dataanalyse for å forutsi behov og fordele ressurser effektivt, samt ved å utarbeide rollebeskrivelser som inneholder alle relevante oppgaver i valggjennomføringen. («hvem gjør hva»), med tilhørende rutine- og prosedyrebeskrivelser.
- Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele kommunen. Mål om 100 prosent dekning i løpet av 2025/2026.
- En helhetlig plattform for helseteknologiske produkter og responsløsning er en integrert del av dagens helse- og omsorgstjeneste i hjemmebasert omsorg og institusjon. Service- og IKT-staben skal aktivt bidra med å integrere ytterligere helseteknologiske produkter og løsninger som et bidrag til økt

mestring, trygghet og kvalitet i Helse- og omsorgstjenesten, samt bidra med at det etableres en driftsmodell som støttefunksjon til utførende tjeneste.

Utviklingsarbeid i Eiendomsstaben i 2025

- Utprøving av droner og robotdrevne løsninger til bruk i byggdriften.
- Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN for å sikre effektiv ressursbruk og samarbeid både internt i staben og mellom sektorene i kommunen.
- Oppdatere kvalitetssystemet med manglende prosedyrer og rutiner.

Barnehage

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 201 – Barnehage – inneholder tjenestene:

- kommunal barnehagedrift
- tilskudd til privat barnehagedrift
- lokal barnehagemyndighet

Funksjon 211 – Styrket tilbud til førskolebarn - inneholder tjenestene:

- styrket spesialpedagogisk opplæring til førskolebarn med særskilte behov
- tiltak for to-språklige barn
- ekstra assistanse og tilsyn/omsorg

Funksjon 221 – Barnehagelokaler og skyss - inneholder tjenestene:

- utgifter til drift og vedlikehold av barnehagelokaler og uteanlegg. Skyss av barn som har vedtak om dette.

Målgrupper for tjenestene

Målgruppe for tjenestene er alle barn i førskolealder i Elverum kommune.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Prognose for planperiode			
	2021	2022	2023	2024*	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0-1 år	386	384	359	360	373	382	385	386
Innbyggere 2-5 år	851	842	819	787	802	794	791	782
Sum barn i målgruppen	1 237	1226	1178	1123	1 175	1 176	1 176	1 168

* Faktiske tall med utgangspunkt i bosatte barn pr. oktober + svangerskap med termin november og desember. Viser negativt avvik fra prognose. Uten tilflytting av barn i alderen 2-5 år i planperioden er det ikke grunnlag for en utvikling i tråd med prognosen. Prognose for planperioden

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2021	2022	2023	2024
Antall barn i barnehage (kommunale og private)	1 005	997	982	938
Antall barn i barnehage (private)	514	507	519	492
Antall barn i barnehage (kommunale)	491	490	463	449
Andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage (ny)	84,2	79,7	69,5 %	-
Barn per barnehagelærer (i kommunale barnehager)	12,4	12,7	12,66	12,6
Barn per ansatt (kommunale barnehager)	5,8	5,8	5,8	5,8
Pedagogandel (kommunale barnehager i Elverum)	47 %	46 %	47 %	48 %
Andel barn med plass i barnehage av alle barn i Elverum 1-5 år	94,9 %	96,3 %	96,6%	97,7
Antall timer vedtak etter §31 Spesialpedagogisk hjelp*		25 282	10 587	14 490
Antall timer vedtak etter §§37-38*		25 620	24 972	25 140

* Vedtak fattes for hele barnehageår. Det skjer endringer underveis i året, da søknader behandles fortløpende. Endringer rapporteres i tertialrapporteringen, da dette påvirker ressursbehov i kommunale barnehager og refusjon til private barnehager.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

På tjenesteområdet barnehage skilles det mellom strukturkvalitet, prosesskvalitet og resultatkvalitet. Strukturkvalitet beskriver ytre forutsetninger. Prosesskvalitet beskriver kvalitet er i det pedagogiske arbeidet. Resultatkvalitet beskriver det vi ønsker å oppnå med det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Det er etablert samarbeid med universitet- og høyskolesektor for å utvikle indikatorer for prosesskvalitet og resultatkvalitet som kan følges over tid. Arbeidet ble noe forsinket på grunn av arbeid med strategisk plan, men fortsetter gjennom 2024. Utdanningsdirektoratets nasjonale brukerundersøkelse benyttes for å sammenlikne opplevd kvalitet i våre barnehager med andre.

Indikatorer på tjenestekvalitet (Strukturkvalitet)	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Antall barn pr. pedagog skal være i henhold til norm	12,66	>14	>14
Antall barn pr. ansatt skal være i henhold til norm	5,89	>6	>6
Indikator på tjenestekvalitet (Prosesskvalitet)***	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Antall gjennomførte utviklingsarbeid (systemsaker) i samarbeid med Pedagogisk innsatsteam eller pedagogisk-psykologisk tjeneste.	15		30
Ute- og innemiljø	4.1	Gjennomføres hvert 2.år	=/< landssnitt
Relasjon mellom barn og voksen	4.5		=/< landssnitt
Barns trivsel	4.8		=/< landssnitt
Informasjon	4.3		=/< landssnitt
Barnets utvikling	4.7		=/< landssnitt
Medvirkning	4.2		=/< landssnitt
Henting og levering	4.4		=/< landssnitt
Tilvenning og skolestart	4.5		=/< landssnitt
Tilfredshet	4.4		=/< landssnitt
Indikator på tjenestekvalitet (Resultatkvalitet)***	Resultat 2024		Mål 2024
Andel barnehagebarn som snakker norsk før skolestart	Ikke målt	Ikke måltall	100 %
Andel elever som har vedtak om spesialundervisning 1.klasse	Ikke målt		2-5 %

*** Utdanningsdirektoratets landsomfattende brukerundersøkelse endret tidspunkt for gjennomføring. Neste gjennomføring januar 2025

Organisering av tjenesteproduksjonen

Barnehagetilbudet i Elverum kommune er organisert gjennom seks kommunale barnehager samt sju private barnehager. De kommunale tjenestene innen tjenesteområdet produseres av Sektor for barnehage med sine organisatoriske enheter. [Se mer om barnehagene her.](#)

Barnehage	Antall barn pr. 15.12.24	0-2 år	3-5 år
Terningen	118	38	80
Sorenkrivergården	70	27	43
Solkroken	40	12	28
Søbakken	38	16	22
Stavåsbakken	63	17	46
Ydalir	120	48	72
Sum	449	158	291

Tabellen viser oversikt over antall barn per 22.10.24. Tallet kan endre seg frem til 15.12.24

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet Barnehage vil i særlig grad være:

- Tiltak og utviklingsarbeid som bidrar til å realisere mål i strategisk plan: Oppvekst i Elverum 2023-2027.
- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Utvikle og implementere en felles samhandlingsmodell for tidlig identifisering og oppfølging av utsatte barn i Elverum. Arbeidet skal bidra til å realisere nullvisjon mot vold og seksuelle overgrep og innfri lovverkets forventninger til tverrfaglig samarbeid.
- Digitalisering i barnehage. Økt digital kompetanse og bedre effektivitet ved bruk av digitale løsninger og ulike digitaliseringstiltak ønsker vi skal føre til effektivisering og gevinst, spesielt innenfor tverrfaglig samarbeid og administrative oppgaver.
- Oppvekstreformen: Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering fortsetter. Vi gjennomfører kompetansetiltak internt i Elverumsbarnehagene og gjennom samarbeid i Sør-Østerdalsregionen. Vi jobber videre med organisering av det spesialpedagogiske tilbudet i våre barnehager. Dette er en oppfølging av Meld. St. 6. Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.
- Utvikle barnehagetilbudet for barn med autismespekterforstyrrelser.
- Søke deltakelse og erfaringsdeling gjennom etablerte internasjonale utviklingsprosjekter.
- Delta i IA bransjeprogrammet for barnehager.
- Tiltaksutforming i folkehelseprogrammet gjennom prosjektet «It takes a village» 2024-2027.
- Tverrsektorielt samarbeid for å øke andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage.

Skole

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 202 Grunnskole inneholder tjenestene:

- vanlig grunnskoleopplæring.
- spesialpedagogiske tiltak – enkeltvedtak med bakgrunn i sakkyndig tilråding fra pedagogisk - psykologisk tjeneste (PPT).
- PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste) i grunnskolen. PPT bistår skole med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med spesielle behov.
- logopedtjenesten i grunnskolen.

Funksjon 213 Voksenopplæring inneholder tjenestene:

- forberedende opplæring for voksne (FOV).
- Individuelt tilrettelagt opplæring for voksne – enkeltvedtak med bakgrunn i sakkyndig tilråding fra PPT.
- opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.
- Introduksjonskurs for deltakere på introduksjonsprogrammet. Inne holder bl.a. foreldreveiledningskurs og livsmestring i et nytt land.

Funksjon 215 Skolefritidstilbud inneholder tjenesten:

- skolefritidsordninger (SFO).

Funksjon 222 Skolelokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av skolelokaler og uteanlegg – tjenesten omfatter lokaler til opplæring i grunnskolen, voksenopplæring og kulturskole samt tilhørende uteanlegg.

Funksjon 223 Skoleskyss inneholder tjenesten:

- skyss mellom hjem og skole

Funksjon 383 Kulturskole inneholder tjenesten

- drift av kulturskolen

Målgrupper for tjenestene

Tjenestene innenfor tjenesteområdet skole gis til målgruppene slik:

- Grunnskoletjenesten til alle barn og unge i Elverum i alderen 6 – 16 år.
- Skolefritidstilbudet for barn på 1.-4. trinn i grunnskolen samt på 5.-7. trinn for barn med spesielle behov.
- Voksne med rettigheter i henhold til introduksjonsloven, integreringsloven og voksenopplæringsloven og opplæringsloven.
- PPT tilrettelegging for elever med spesielle behov.
- Kulturskole for barn og unge i alderen 5-19 år.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Prognose for planperiode			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Antall innbyggere 6-15 år (1.7 år t-1)	2 461	2 429	2430	2442	2426	2395	2340	2307
Andel elever med vedtak om spesialundervisning/individuelt tilpasset opplæring	7,7%	7,2%	7,2%	7,1%				

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023/2024	Mål 2024	Mål 2025
202: Grunnskole			
Nasjonale prøver 5. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1	20,6 %	<20 %	<20 %
Nasjonale prøver 5. trinn: Regneferdighet – andel elever på nivå 1	25,8 %	<20 %	<20 %
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1	23,3 %	<20 %	<20 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	31,9 %	<20 %	<20 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Regneferdighet– andel elever på nivå 1 og 2	35,0 %	<20 %	<20 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1 og 2	24,8 %	<20 %	<20 %
Grunnskolepoeng sammenlignet med nasjonalt snitt	+0,8	≥0	≥0
Andel elever med under 35 grunnskolepoeng	20,2 %	<20 %	<20 %
Mobbing 7. trinn, Elevundersøkelsen	11,3 %	0 %	0 %
Mobbing 10. trinn, Elevundersøkelsen	6,2 %	0 %	0 %
Trivsel 7. trinn, Elevundersøkelsen	4,1	4,5	4,5
Trivsel 10. trinn, Elevundersøkelsen	4,1	4,5	4,5
383: Kulturskolen			
Andel elever som deltar på tilrettelagte tilbud	8,4 %	10 %	10 %
Antall produksjoner som formidles digitalt	5	5	5
213: Voksenopplæring			
Andel elever som oppnår Norskprøven A2 Nivå (muntlig)	85 %	90 %	90 %
Andel elever som fullfører grunnskole for voksne	67 %	100 %	100 %

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenesteproduksjonen foregår i følgende enheter:

- Elverum ungdomsskole
- Hanstad skole
- Frydenlund skole
- Sjøbakken skole
- Vestad skole, inneholder også forsterket enhet for elever med sammensatte hjelpebehov .
- Lillemoen skole
- Hernes skole
- Sørskogbygda skole
- Ydalir skole
- InnPed, skole for ungdom henvist av Sykehuset Innlandet med beliggenhet på Sanderud. Skolen er finansiert av fylkeskommunen med Elverum kommune som arbeidsgiver.
- Kulturskolen
- Elverum læringscenter: Grunnskole for voksne med spesialundervisning, norsk og samfunnskunnskap, introduksjonskurs for elever med introduksjonsprogram.
- Pedagogisk psykologisk tjeneste
- Logopedtjenesten

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet skole vil i særlig grad være:

For grunnskolen

- Videreføre utviklingsarbeid for arbeid med trivsel og mobbing i skolene med bruk av verktøyet Klasse-trivsel og videreutvikling av felles læringsmiljøkonferanse for Elverumsskolen sammen med andre tiltak.

- Videreføre *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*. Det er et statlig initiert kompetanseløft, som skal ha regional og lokal forankring. Det skjer i samarbeid med regionen, Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger og Høgskolen i Innlandet. For 2025 videreføres fokuset på *Anerkjennende pedagogikk* i tillegg til de felles regionale målene.
- Prosjekt KOKS (Kompetanseheving i kroppsøving i Sør-Østerdal) i samarbeid med Høgskolen i Innlandet avsluttes i 2025 med implementering av hovedplan for kroppsøving i skolene.
- Utarbeide og implementere leseplan for Elverumsskolen, med plan for bibliotek i skolene.
- Implementere BTI-modellen med handlingsveileder og stafettlogg for tverrsektorielt samarbeid, samt tekniske løsninger for flyt mellom fagsystemer og stafettlogg.
- Kulturskolen skal videreutvikle skolen som kompetansesenter i kommunen slik det beskrives i skolens rammeplan; Mangfold og fordypning.
Følgende fokusområder er valgt:
 - Handlingsplan for Mangfold og inkludering* skal implementeres som verktøy for alle utviklingsområder.
 - Satse på breddetilbud – de yngste elevene i alder 5 – 8 år, slik at kjernetilbudene har tilstrekkelig tilfang av nye elever.
 - Arbeide med å etablere fordypningsprogram regionalt.
 - Videreutvikle «Dig It All». Digital utvikling- både som støtte for faglig utvikling, og som verktøy for formidling.

Elverum læringscenter og enhet for bosetting og introduksjon (BOI) skal:

- Lede arbeidet i kommunen med *Flyktninger i jobb- nettverket gjennom KS* som skal jobbe for at flere av kommunens flyktninger kommer i arbeid. Dette vil bidra til et sterkere og mer bærekraftig lokalsamfunn med en sunn kommuneøkonomi der flest mulig er i jobb.

Barnevern

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 244 Barnevernstjeneste inneholder tjenesten:

- grunnleggende saksbehandling innenfor barnevernet samlet, inkludert innkjøp av nødvendige tjenester.

Funksjon 251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet inneholder tjenesten:

- **Funksjon 251** tiltak til barn og familier i hjemmet.

Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet inneholder tjenesten:

- **Funksjon 252** drift av tiltak for barn der omsorgen er overtatt av barnevernet; fosterhjem, institusjoner eller andre tiltak under barnevernet. Skal drifte spesialiserte hjelpetiltak som tidligere var driftet av staten.

Funksjon 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde inneholder tjenesten:

- bosetting, drift og underhold av enslige mindreårige flyktninger i bofelleskap, i vertsfamilier og i hybler med oppfølging. Driftes i sektor for skole.

Målgrupper for tjenestene

- Barn som har behov for bistand i familien for ikke å oppleve videre omsorgssvikt.
- Barn som etter barneverntjenesteloven har behov for nytt bosted/familie.
- Enslige mindreårige flyktninger.

Utvikling i nøkkeltall

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2020	2021	2022	2023
Aktivitet				
Prosentandel barn med melding i forhold til innbyggere 0-17 år	5,6 %	5,5 %	5,4 %	5,4 %
Prosentandel barn med undersøkning i forhold til innbyggere 0-17 år	5,2 %	5,1 %	5,1 %	5,7 %
Prosentandel barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	3,1 %	3,2 %	3,2 %	4,2 %
Undersøkinger med saksbehandlingstid innen 3 måneder	92 %	93 %	92 %	88 %
Antall barn med barnevernstiltak i løpet av året	141	142	145	173
Antall barn med akuttvedtak per 1000 i barnebefolkningen	2,0	2,0	1,9	Ikke målt
Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk	17 %	17 %	20 %	11,1 %

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
251: Barneverntiltak i familien			
Barn med frivillige hjelpetiltak som skal ha utarbeidet tiltaksplan som evalueres	57 %	100 %	100 %
252: Barneverntiltak utenfor familien.			
Andel lovpålagte tilsyn i fosterhjem	73 %	100 %	100 %
Barn som er i fosterhjem, skal ha oppfølgingsplan for ettervern innen fylte 18 år	85 %	100 %	100 %
285: Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde			
Antall enslige mindreårige flykninger som bosettes	11	3	4
Antall enslige mindreårige i utdanning eller arbeid etter fylte 20 år	100 %	100 %	100 %

Organisering av tjenesteproduksjonen

Barneverntjenestene er organisert i sektor for helse, mestring og omsorg, og er delt inn i undersøkelses-, tiltaks- og omsorgsteam som har oppfølging i fosterhjem og øvrige tiltak. Barneverntjenesten har også et miljøterapeutisk team som arbeider med tiltak i hjemmene.

Tjenesten for enslige mindreårige flykninger er organisert i enhet for bosetting og introduksjon i sektor for skole. Tjenesten omfatter bosetting, drift og underhold av enslige mindreårige flykninger i bofellesskap, vertsfamilier og hybler med oppfølging.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet Barnevern vil i særlig grad være:

- Arbeide med kvalitet og internkontroll.
 - Implementere og utvikle nytt fagsystem
 - Implementere prosedyrer og rutiner for systematisk arbeid for styring og kontroll
- Kontinuerlig arbeid og fokus på bruk av nært nettverk ved fosterhjems plasseringer.
- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Etablere tverrfaglig samhandlingsmodell gjennom implementering av BTI-modellen.

Helse – forebygging og behandling

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 231 – Aktivitetstilbud barn og unge inneholder tjenesten:

- Ungdommens hus – et tilbud for alle i alder 10-20 år, her inngår gruppeaktiviteter, feriekubb, åpen hall i høst- og vinterferie, Ungdommens kulturmønstring og andre enkeltarrangementer. Fritt fram har gratis utlån av sports- og fritidsutstyr. Musikkverkstedet har tilbud for målgruppa 10 til 25 år.

Funksjon 232 – Helsestasjons- og skolehelsetjeneste inneholder tjenestene:

- Svangerskapsomsorg - jordmor, helsestasjon 0-5 år, helsestasjon for nye bosatte flyktninger
- Smittevern arbeid i kommunen
- Reisevaksinasjon
- Skolehelsetjeneste – for barn 6-18 år med tilstedetid på alle grunnskoler samt videregående skole.
- Psykisk helsearbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- Helsestasjon for ungdom og helsestasjon for gutter alder 13 – 20 år

Funksjon 233 – Annet forebyggende helsearbeid inneholder tjenestene:

- Miljøterapeuter barn og unge 0-18 år og deres foresatte
Miljørettet helsevern – interkommunal tjeneste i Sør-Østerdal.
- samfunnsmedisinske tjenester og smittevern – tjeneste med kommuneoverleger.
- folkehelsekoordinator – koordinering av tverrsektorielle tiltak og tjenester for folkehelse.
- frisklivssentralen – forebyggende helsearbeid til utsatte grupper (jfr. folkehelseprofilen for kommunen).
- tilskudd til private og interkommunale tiltak.

Funksjon 234 – Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv. inneholder tjenestene:

- transporttjenester for eldre og yrkes- og utviklingshemmede til og fra dagaktiviteter/dagopphold.
- aktivitet og kulturaktiviteter for funksjonshemmede – Sundsvoll aktivitetssenter.
- støttekontakter – fritidsaktiviteter med bistand.

Funksjon 241 – Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering inneholder tjenestene:

- kommunens avtaler med fastleger.
- interkommunal legevakt.
- LIS-1 (turnuslege).
- leger på sykehjem og helsestasjon.
- fysioterapitjeneste – kommunalt ansatte og tilskudd til drift av private fysioterapitjenester.
- kommunepsykologer.

Målgrupper for tjenestene

Målgruppe for tjenestene er innbyggere i Elverum og personer som oppholder seg i kommunen som har rett til de aktuelle tjenestene. Tjenestene gis i samsvar med lov og forskrift og særskilt vedtak, og gjelder mer spesifikt:

- Jordmortjenester og barselomsorg til gravide.
- Helsetjenester til barn og ungdom fra 0 – 20 år.
- Nyankomne flyktninger – helseprogram.
- Foreldre med behov for veiledning i foreldrerollen.
- Innbygger med behov for fastlege- og fysioterapi tjenester.

- Personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom.
- Yrkes- og utviklingshemmede med behov for støttekontakt, aktivitet og fritid med bistand.
- Pasienter på sykehjemmene som trenger legetilsyn.
- Barn og ungdom fra 10 – 20 år - aktivitetstilbud.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Planperiode			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0 – 105 år	21 292	21 435	21 531	21 761	21 837	21 889	21 920	21 957

Nøkkeltall	Utvikling siste to år	
	2022	2023
Aktivitet		
Konsultasjoner interkommunal legevakt	9 499	12 340
Telefonhenvendelser interkommunal legevakt	17615	22 569
Avtale private og kommunale fysioterapeuter - årsverk pr 10.000 innbygger	10,6	10,6
Avtale (fastleger) leger pr 10.000 innbyggere	10,4	10,2
Antall nyfødte med hjemme-besøk av helsesykepleier innen 10 dager etter fødsel	154	154
Antall nyfødte med hjemmebesøk av jordmor innen 3 døgn etter fødsel	10	10
7. trinn totalscore Trivsel – elevundersøkelsen, skala 0-5 hvor 5 er best	4,1	4,1
7. trinn totalscore % som opplever mobbing på skole – elevundersøkelsen	10,6	11,3

*reduksjon i telefonhenvendelser interkommunal legevakt skyldes at vi i 2022 kun teller innkomne telefonhenvendelser.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
231 – Aktivitetstilbud barn og unge.			
Åpne dager på Ungdommens hus	270	220	220
Antall besøk Ungdommens hus	14 304	10 000	10 000
Ferieklubb, totalt antall deltagere på aktiviteter	1 378	400	400
232 – Forebygging – helsestasjons- og skolehelsetjeneste.			
Antall gruppetiltak utover fastlagt program helsestasjon 0-5 år	2	2	5
Andel 4 årskontroller gjennomført i barnehager	95 %	95 %	100 %
233 – Annet forebyggende helsearbeid.			
Andel av tilsynsobjektene skal ha regelmessige tilsyn hvert år	25 %	25 %	25 %
Stedlig tilsyn i alle 5 kommuner minst en gang pr halvår (antall tilsyn)	10	10	10
Andel av gravide, samt de som har født i løpet av siste 6 måneder som deltar i fysisk aktivitet ved Frisklivssentralen.	20 %	20 %	20 %
Antall seniorer (65?) som deltar på Sterk og stødig-trening i regi av Frisklivssentralen per år. individuelle samtaler på Frisklivssentralen per år	Ikke målt	Ikke målt	10
Brukertilfredshet – Forebyggende tjenester – barn 0-5 år (skala 1-6)	5,3	Ikke målt	5,3
234 – Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede.			
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar aktivitetstilbud på dagsenter.	18	18	18
241 – Diagnose, behandling, re-/habilitering.			
Antall klagesaker som medfører åpning av tilsynssak på legevakt	5	< 5	< 5

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i følgende sektorer:

- **Sektor Helse, mestring og omsorg som** ivaretar tjenesteproduksjonen for de aller fleste tjenestene på tjenesteområdet.
- **Sektor for kultur** ivaretar aktivitetstilbud – barn og unge, og transporttjenesten til og fra dagaktiviteter.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet Helse – forebygging og behandling vil i særlig grad være:

- Videreføre og videreutvikle Frisklivssentralens tilbud i henhold til kommunens handlingsplan for “Leve hele livet”, strategiplan for folkehelsearbeid og Helsedirektoratets “Veileder for kommunale frisklivssentraler”.
- Utvikle arbeidsrettede aktiviteter tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Etablere tverrfaglig samhandlingsmodell gjennom implementering av BTI-modellen.
- Utarbeide langsiktig plan for å beholde og rekruttere fastleger i Elverum kommune. Utarbeide seniorplan for fastleger som nærmer seg pensjonsalder.
- Sikre brukermedvirkning i avdeling for forebyggende tjenester gjennom å ta i bruk en metode for tilbakemelding.
- Øke fokus og kompetanse hos ansatte ved Tildeling og koordinering på temaet “barn som pårørende”.

Pleie og omsorg

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon inneholder tjenestene:

- pleie og omsorg i institusjon – omfatter også langtids-, rehabiliterings- og andre korttids- og avlastningsopphold.
- drift av kjøkken.
- dagopphold og aktivitet.

Funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende inneholder tjenestene:

- hjemmetjenester – herunder helsehjelp, rus og psykisk helsetjeneste, matutkjøring, trygghetsalarm, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn, opplæring, lavterskel tjenester for rus og psykisk helse, heldøgns bemannet omsorgsbolig.
- hjemmehjelp – praktisk bistand – daglige gjøremål og opplæring.
- brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
- fysio- og ergoterapitjenester.
- formidling av tekniske hjelpemidler fra NAV i tillegg til at kommunen har eget lager for korttidsutlån.

Funksjon 256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud inneholder tjenesten:

- akutthjelp helse- og omsorgstjenesten

Funksjon 261 Institusjonslokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av institusjonslokaler

Målgrupper for tjenestene

Målgrupper for helse- og omsorgstjenestene er innbyggere i Elverum, som i henhold til enkeltvedtak og i samsvar med lov og forskrift har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt og personer med pleie- og omsorgsbehov som de selv ikke kan mestre. Tjenestene gis i hjemmet, i bofellesskap, omsorgsbolig og institusjon.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Planperiode (middel vekst)			
	2021	2022	2023	2023	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 67 - 79 år	2 810	2 945	3 001	3 061	3 065	3 063	3 043	3 021
Innbyggere 80 - 89 år	847	484	885	948	1018	1 106	1 178	1 251
Innbyggere 90 år +	202	209	219	190	185	177	177	179

Nøkkeltall	Utvikling siste tre år		
	2021	2022	2023
Totalt antall tjenestemottakere med vedtak på helse – og omsorgstjenester per 31.12.	1 307	1 331	1 540
Totalt antall vedtakstimer/uke i hjemmebaserte tjenester per 31.12.	9 387	8 940	10176
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester per 31.12.	952	970	890
Antall mottakere av helsehjelp (hjemmesykepleie) per 31.12.	518	516	532

Nøkkeltall	Utvikling siste tre år		
	2021	2022	2023
Antall mottakere av praktisk bistand, daglige gjøremål (hjemmehjelp) per 31.12.	219	197	195
Antall mottakere av praktisk bistand, opplæring per 31.12.	79	86	81
Antall mottakere av praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistanse	34	35	41
Antall mottakere avlastning utenfor institusjon per 31.12.	18	13	8
Antall mottakere av rus- og psykisk helsetjeneste (ekskl. poliklinisk) per	153	126	185
Antall mottakere rus- og psykisk helse, poliklinisk oppfølging per 31.12.	153	155	189
Antall institusjonsplasser per 31.12.	169	173	175
Antall omsorgsbolig med heldøgnsbemanning per 31.12. (eldre)	24	24	24
Beleggsprosent langtidsplass institusjon	94 %	95,1 %	98 %
Beleggsprosent korttidsplass institusjon	71,6%	89,7 %	92,8 %
Antall hele plasser dagaktivitet hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 dager/uke)	15,6	15,2	15,4
Antall mottakere dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens	64	55	55
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (tiltakene digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	20	17	20
Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	35	35	35

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Indikatorer felles for tjenesteområdet			
Overordnet internrevisjon – gjennomført	Ja	Ja	Ja
Lokal internrevisjon pr. avdeling – gjennomført (29 avdelinger)	18 av 29	29 av 29	29 av 29
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254)			
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	18	75	50
Andel brukere som er ernæringskartlagt i hjemmebaserte tjenester i henhold til prosedyre	90 %	100 %	100 %
Andel tjenestemottakere i bofellesskap som har fått tilbud om brukersamtale 1 gang per år	100 %	100 %	100 %
Antall dager ventetid på poliklinisk oppfølging, psykisk helsetjeneste	34	30	30
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester i institusjon (funksjon 253)			
Andel pårørende institusjon (langtidsopphold) som har fått tilbud om deltagelse på individuelle møter	100 %	100 %	100 %

Brukerundersøkelser tjenesteområde pleie og omsorg (Gjennomføres i hovedsak annet hvert år)	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Brukerundersøkelse sykehjem (forenklet undersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best). «Resultat for brukere (totalvurdering).»	Måles ikke	1,9	Måles ikke
Pårørendeundersøkelse sykehjem (skala 1-6, 6 er best). «Resultat for brukerne – pårørende (totalvurdering).»	5,1	5,0	Måles ikke
Brukerundersøkelse hjemmebaserte tjenester (forenklet, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best. «Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får.»	2,0	Måles ikke	2,0
Brukerundersøkelse dagsenter/aktivitet bruker (skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best)	2,0	Måles ikke	2,0
Pårørendeundersøkelser tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best). «Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjeneste som bruker får»	4,8	Måles ikke	5,0
Brukerundersøkelse matombringning hjemmeboende (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	Måles ikke	5,0	Måles ikke
Brukerundersøkelse ergo- og fysioterapitjenesten (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	Måles ikke	5,0	Måles ikke

Organisering av tjenesteproduksjonen

Helse- og omsorgstjenestene produseres i sektor for helse, mestring og omsorg – fordelt slik:

- Moen sykehjem (37 plasser), Sætre sykehjem (24 plasser), Jotunhaugen sykehjem (24 plasser), Lyngholtet sykehjem (20 plasser) og Elverum helsehus (72 plasser inkl. KAD).
- Hjemmebaserte tjenester fordelt på følgende avdelinger: Nord, Sør og Jotuntoppen bo- og omsorgssenter heldøgnsomsorg (24 leiligheter).
- Psykisk helse og rustjeneste, helsehjelp, praktisk bistand til innbyggere i eget hjem, og støtte til pårørende, samt døgn tjenester ved bofellesskapene Øvre Sandbakken, Sandbakken og Leiret.
- Aktivitetstilbud for eldre ytes i tilknytning til følgende lokaler: Moen sykehjem og Jotuntoppen omsorgssenter.
- Tilrettelagte tjenester gis i følgende bofellesskap: Loken, Svartholtet (interkommunalt), Sandmoen, Grøndalsbakken, Grønliveien, Søndre Nyborg og Jotunhaugen. Vestly gir helsehjelp til barn og unge og avlastning til foreldre og foresatte med barn og unge med hjelpebehov. Søndre Nyborg bofellesskap gir også hjemmebaserte tjenester til målgruppen.
- Lavterskeltilbud for personer med rusproblemer tilbys på Annekset i samarbeid med frivillige organisasjoner.
- Transporttjenesten har ansvar for transport av personer til og fra ulike dagaktiviteter.
- Hjelpemiddellageret som formidler tekniske hjelpemidler fra NAV hjelpemiddelsentral, og kommunalt lager for korttidsutlån.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet Pleie og omsorg vil i særlig grad være:

- Fokus på kontinuerlig forbedring og kultur for å lære i alle avdelinger.
- Videreutvikle gode pasientforløp gjennom samarbeid på tvers og nytenking i arbeidsprosesser.
- Kommunens helse- og omsorgstjenester etablerer arenaer for samarbeid og samskaping med frivillighet, næringsliv, utdanningsinstitusjoner og andre aktører for å løse felles samfunnsoppgaver.
- Følge opp tiltakene i Meld. St. 24 «Felleskap og mestring – Bu trygt heime». Bidra til bærekraftige tjenester med blant annet gode overganger, økt selvhjulpenhet og mestring blant tjenestemottakere, slik at de kan bo lengst mulig hjemme med best mulig livskvalitet.
- Fortsette arbeidet med digitalisering og innføre velferdsteknologi som en del av helse- og omsorgstjenesten. Eksempler på fokus i perioden:
 - Digital hjemmeoppfølging i rus og psykisk helse
 - Delta i prosjekt «Felles EPJ anskaffelse» i regi av Digi Innlandet.
 - Utforske muligheter for digital og visuell samhandling på vers av avdelinger.
- Utvikle aktivitetstilbudet til mennesker med rusrelaterte problemer. Knytte mer virksomhet mot ungdom for å sikre overgangene mellom skolenivåer og utdanning/arbeid og dermed redusere risikoen for etablering av skadelig rusatferd. Utvikle samskapingsarena med brukerråd og Recovery skole. Kontinuerlig forbedringsarbeid med utgangspunkt i brukernes erfaringer.
- Etablere og utvikle prosedyrer og rutiner for å sikre korrekt, rasjonell og effektiv bruk av kommunens personellressurser ved bruk av turnus og ressursstyringsverktøyet GAT.
- Med bakgrunn i *NOU 2023:4 Tid for handling* videreføre og etablere nye utviklingsarbeid for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester i fremtiden med fokus på
 - Oppgavedeling
 - Arbeidstidsordninger
 - Kompetanse
- Arbeide med ulike tiltak for å forebygge og håndtere vold i nære relasjoner hos voksne.
 - Etablere TryggEst i Elverum kommune
 - Kompetanseheving til ansatte

- Informasjon til innbyggere
- Etablere brukerråd for mennesker med funksjonshindringer, i tråd med CRPD (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) og den nasjonale veilederen “*Gode helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming*”. Formålet er at kommunen skal legge til rette for at personer med utviklingshemming skal få påvirke på systemnivå.
- Utvikle pårørendesamarbeid i tråd med nasjonale føringer og «Pårørendeveilederen».

Sosial – tjenestebistand

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid inneholder tjenesten:

- sosial rådgivning og veiledning.
- administrasjon og støttefunksjoner på bosettings- og introduksjonsordningen.
- skjenkekontroll.
- gjeldsrådgivning.
- Nok Elverum – Senter mot incest og seksuelle overgrep.
- Interkommunalt krisesenter.
- Boligsosial rådgivning og veiledning.

Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer inneholder tjenesten:

- Tjenester for personer med rusproblemer– hjemmetjenester og ruskonsulent.

Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger inneholder tjenestene:

- kommunale utleieboliger og tilvisningsboliger i privat eie, for vanskeligstilte.
- omsorgsboliger.
- bofellesskap.
- bolig-/eiendomsforvaltning.

Funksjon 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi inneholder tjenesten:

- tilrettelagt arbeid.
- varig tilrettelagt arbeid (VTA). Kommunen gir tilskudd til Tunet Elverum AS.

Målgrupper for tjenestene

- Personer som trenger råd, veiledning, midlertidig bolig, gjeldsrådgiving og økonomisk bistand.
- Personer med rusutfordringer.
- Personer som har behov for omsorgsboliger, bolig i -og utenfor bofellesskap som trenger heldøgnsoppfølging og øvrige vanskeligstilte som trenger kommunal bolig.
- Personer med nedsatt funksjonsnivå mellom 18 og 67 år som har vedtak og behov for jobb eller jobbaktivitet i henhold til helse – og omsorgstjenesteloven.

Utvikling i nøkkeltall

Kommunalt eide boliger						
2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
447	446	444	435	435	428	432

Tabell: Utviklingen i antall kommunale boliger til utleie i Elverum

Elverum kommune har 432 kommunalt eide boliger til utleie per 1. oktober 2024. Utviklingen i antall boliger gjenspeiler at det siden 2023 er frigitt boliger som tidligere har vært benyttet til midlertidige personalbaser for HMO, men også at det er gode rutiner for oppfølging av utleiekontrakter med tilhørende behovsvurdering knyttet til boligsøknader. I tillegg har det fram til 2024 også blitt anskaffet flere store boliger i forbindelse med bosetting av flyktninger. I tillegg jobbes det målrettet med å avhende u hensiktsmessige boliger, blant annet i forbindelse med ordningen fra leie til eie, hvor kommunens startlånordning er et økonomisk virkemiddel. Boliger med uforholdsmessige store vedlikeholdsbehov må som regel avhendes da det ikke er økonomisk dekning for å sette disse i stand, uavhengig av om boligene har hensiktsmessig utforming og beliggenhet.

Kr/m ² /år	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vedlikehold	122	115	70	58	58	51	89

Tabell: Utviklingen i gjennomført vedlikehold av kommunens boligportefølje i perioden 2017-2023 – målt i Kr/m²/år.

Vedlikeholdet av kommunale boliger er vesentlig underfinansiert, og innebærer at vedlikeholdsetterslepet øker i omfang fra år til år. I øyeblikket utgjør kartlagt vedlikeholdsetterslep cirka 35 millioner kroner. For å unngå ytterligere etterslep bør det ifølge Norsk kommunalteknisk forening (NKF) gjennomføres vedlikehold for i gjennomsnitt minimum 200 kr/m² per år. Dette innebærer at vedlikeholdsbudsjettet bør økes med 4,3 millioner kroner fra 2025. Dette har ikke kommunedirektøren funnet rom for å prioritere.

Søknader om kommunal bolig og omsorgsbolig (antall) *				Avslag på søknad om kommunal bolig (antall)			
2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
187	150	212	180	43	33	28	40

Tabell: Antall søknader på kommunale boliger og omsorgsboliger samt antall avslag på søknader. * Inkludert søknader om forlengelse av leieforholdet.

Søkere til omsorgsbolig tiltenkt demente har vært stabil. Det er noe ventetid på overgang til institusjonsplass, som derved medfører noe ventetid på ledig bolig for hjemmeboende med demens. Det vil være større behov for boliger tilpasset målgruppen fremover mot 2030.

Leietakere med rus og psykiske lidelser er i perioder utfordrende å følge opp i boligen, og det mangler hensiktsmessige boliger til denne gruppen. Flere mangler basisferdigheter i å bo, økonomi og ta vare på en bolig.

	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
2019	19	13	10	9	11	10	4	5	9	9	10	4
2020	10	10	10	8	11	11	9	10	10	10	12	7
2021	5	12	8	9	5	13	6	6	15	15	11	9
2022	9	19	11	9	11	7	6	10	14	10	14	0
2023	3	7	3	4	8	7	3	15	11	10	16	15

Tabell: Økonomisk rådgivning - antall avsluttede gjeldssaker fra 2019 til 2023.

Kommunen kontrollerer alle salgs- og skjenkesteder i kommunen for å påse at omsetning av alkohol til enhver tid skjer i henhold til regelverket. Et sted med bevilling skal kontrolleres minst en gang i året. Antallet kontroller totalt hvert år skal være tre ganger antallet bevillinger i kommunen. Utover dette er kontrollvirksomheten målstyrt. Dette betyr at kontrollene fordeles ut fra risikoforhold ved det enkelte salgs- og skjenkestedet. På steder der det er fare for avvik, gjennomføres det flere kontroller enn steder der risikoen for brudd er liten.

	Faste skjenkebevillinger			Salgsbevillinger		
	Skjenkesteder	Kontroller	Avvik	Salgssteder	Kontroller	Avvik
2018	24	112	0	16	79	0
2019	24	101	3	16	55	4
2020	23	111	7	20	57	5
2021	21	85	0	19	55	0
2022	20	86	2	19	44	0
2023	20	73	0	19	47	0
2024 (sept)	19	61	0	16	26	0

Tabell: Faste skjenkebevillinger, salgsbevillinger, kontroller og avvik i Elverum - 2018 – 2024.

Kommunen skal sikre tilrettelagt arbeid og aktivitet

På lik linje med mange av landets kommuner, har også Elverum kommune utfordringer med å øke arbeidsdeltakelsen for personer med utviklingshemming. Det kommunale dagtilbudet utgjør det viktigste aktivitetstilbudet i vår kommune. Det er behov for variasjon og mangfold i tilrettelagt arbeid og dagaktivitetstilbud for å gi mennesker med utviklingshemming en aktiv og meningsfull tilværelse.

Tilrettelagt arbeid gis både på Askeladden og Vedsentralen, i tillegg til andre arbeidsplasser i privat næringsliv. Kommunen har avtale med Tunet AS om 34 tilrettelagte varige arbeidsplasser.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
242: Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Indikatorer på tjenestekvalitet.			
Antall avsluttede gjeldsrådgivningssaker per måned	8	10	8
Andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale	68%	85%	80%
Andel flyktninger, inklusive ukrainere, med arbeidsrettet oppfølging skal være i tiltak eller utdanning	94%	90%	95%
Andel mottakere av økonomisk sosialhjelp, og som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	ny	ny	<45%
Andel helt nye brukere som har mottatt økonomisk sosialhjelp, skal være kartlagt (eksklusive nybosatte flyktninger – egne karleggingsrutiner)	78%	85%	85%
Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale	52%	70%	70%
243: Tilbud til personer med rusproblemer. Indikatorer på tjenestekvalitet.			
Andel av de som følges opp av ruskonsulent skal være i behandling på institusjon, LAR, kriminalomsorgen eller annet	25%	60%	30 %
265: Kommunalt disponerte boliger			
Gjennomsnittlig botid for brukere i midlertidig bolig (måles i antall dager).	28	<30	<30
Minimum driftskostnader til vedlikehold av boliger per år – kr per m ²	89	170	200
273: Kommunale sysselsettingstiltak			
Antall personer med utviklingshemming eller lignende bistandsbehov som får mulighet til deltagelse i arbeid, livslang læring og karriereutvikling via Askeladden eller Vedsentralen per år.	33	35	35

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i flere sektorer og staber som følger:

- **NAV Elverum** ivaretar tjenestene sosial rådgiving og veiledning, arbeidsrettet oppfølging i bosetting og introduksjonsordningen, gjeldsrådgiving samt tjenestene midlertidige boliger.
- **Sektor for skole v/enheten Bosetting og introduksjon** ivaretar funksjonen knyttet til oppfølging av introduksjonsordningen, veiledning og sosialt forebyggende arbeid i samarbeid med andre enheter i kommunen.
- **Sektor for helse, mestring og omsorg** ivaretar tjenesten tilrettelagt arbeid på Askeladden tekstilverksted. Dette er et tilbud med tilrettelagt arbeid for yrkeshemmede som faller utenfor ordinært og annet tilrettelagt arbeid. Tjenesten er spesielt rettet mot utviklingshemmede.
- **Sektor for helse, mestring og omsorg** ivaretar lavterskeltilbud for personer med rusproblemer som gis på Annekset i samarbeid med frivillige organisasjoner.
- **Sektor for kultur** ivaretar tjenesten tilrettelagt arbeid på Jobbsentralen.
- **Elverum kommuneskoger** produserer tjenesten kommunale sysselsettingstiltak på «Vedsentralen.»
- **Eiendomsstaben** bidrar med gjennomføring av investeringer, forvaltning, drift og vedlikehold på tjenesten kommunalt disponerte boliger.
- **NOK-** senter mot incest og seksuelle overgrep. Dette er et krisesenter for de som har vært utsatt for seksuelle overgrep.

- **Service- og IKT staben** med Boligsosialt team har ansvar for Husbankens virkemidler startlån og bostøtte, og skal sammen med enheter/avdelinger finne løsninger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligsosialt team har ansvar for tildeling av kommunale utleieboliger og samarbeider med Tjenestekontoret i tildeling av omsorgsboliger. Elverum kommune deltar i Statsforvalterens program «Bolig for velferd Innlandet».
- **Service- og IKT staben** har også ansvar for oppfølging og kontroll i henhold til vedtatte alkoholpolitiske retningslinjer.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet vil i særlig grad være:

- Indikator - *Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt, sosialhjelp, skal være kartlagt.* Sikres gjennom økt bruk av teamarbeid på tvers av avdelinger og statlig/kommunale tjenester for å øke samhandlingen om kartlegging av brukers/familiens behov
- Indikator - *Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale:* Det er behov for å øke den digitale kompetansen generelt hos våre brukere, men spesielt for de med minoritetsbakgrunn. ELS/BOI sammen med Nav skal arbeide videre med utvikling av dette for målgruppene, gjennom gruppebasert eller individuell veiledning.
- Forbedret samhandling mellom Eiendomsstaben, Økonomistaben, boligsosialt team, psykiske helsetjenester, barnevernstjenesten og Nav vedrørende rutiner/boligflytprosedyre ved boligtildeling for økt kontroll på boevne (forsikring, brann med mer), økonomi, boveiledning, BOFA (bo og oppfølgingsavtale), for å forhindre utkastelser/bostedløshet.
- Videreutvikle strategier for tilfredsstillelse av lovkravene i Boligsosial lov i samarbeid med Husbanken, Statsforvalteren og andre kommuner.
- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Etablere tverrfaglig samhandlingsmodell gjennom implementering av BTI-modellen.
- Å øke antall tilrettelagte arbeidsplasser, slik at kommunen er i stand til å møte framtidige behov. Arbeidsoppgavene knyttet til disse arbeidsplassene, må være varierte og oppleves som meningsfulle, slik at de kan tilpasses den enkeltes funksjonsnivå og ønsker.
- Digital løsning med hensikt å lette prosessen med å søke og tildele kommunale utleieboliger, samt bedre mulighet til oppfølging av beboere og bedre datagrunnlag, innføres i 2024/2025. Løsningen integreres med eiendomsstabens FDV-verktøy til forvaltning av boligene. 2025 vil være det første året med data og tilgjengelig statistikk i løsningen. Dette datagrunnlaget skal bidra til å finne bedre måletall, enklere rapportering (blant annet KOSTRA-rapportering), forbedret planlegging ut fra behov og bedre utnyttelse boligmassen.
- Tettere oppfølging av personer med startlån for kartlegging av økonomisk status og om hvordan de opplever egen bosituasjon etter anskaffelse av egen bolig.
- Utvikle SLT-samarbeidet for økt forebyggende arbeid (SLT = Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak).

Sosial – økonomisk bistand

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 275 Introduksjonsordningen inneholder tjenesten:

- mottak, bosetting, boveiledning og introduksjonsprogrammet for flyktninger.

Funksjon 276 Kvalifiseringsordningen inneholder tjenesten:

- Kvalifiseringsprogrammet (KVP).

Funksjon 281 Ytelse til livsopphold inneholder tjenestene:

- økonomisk sosialhjelp.
- økonomisk sosialhjelp for flyktninger i 5 års perioden.

Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig inneholder tjenesten:

- videreformidling av Husbankens virkemidler startlån og bostøtte.

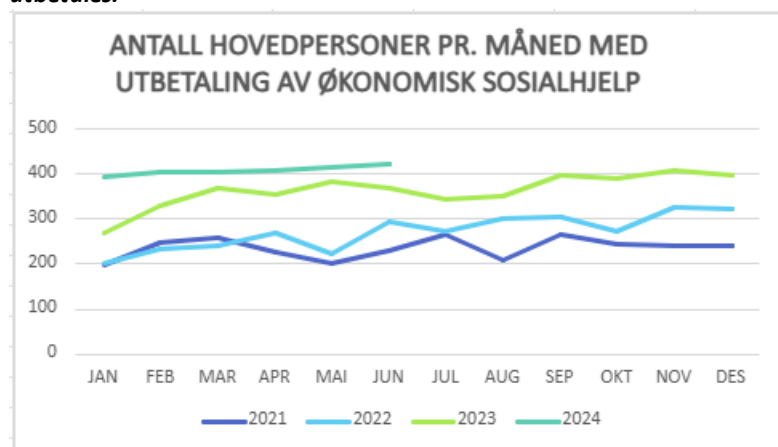
Målgrupper for tjenestene

- Flyktninger som bosettes i Elverum kommune og som deltar i introduksjonsprogrammet.
- Personer som deltar i kvalifiseringsprogrammet i regi av Nav.
- Personer som trenger råd, veiledning, midlertidig bolig og økonomisk bistand til livsopphold.
- Innbyggere med lav inntekt og høye bostøttekostnader som kan søke om bostøtte for å sikre et egnet bosted.
- Vanskeligstilte på boligmarkedet med langvarige boligfinansieringsproblemer som kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den ved hjelp av startlån fra kommunen.
- Personer som ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand greier å skaffe seg egnet bolig, herunder personer som har behov for boliger med særlig tilpasning på grunn av alder, bevegelses- eller utviklingshemning kan tildeles kommunale bolig.

Utvikling i nøkkeltall

År	Måned											
	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
2014	210	233	224	227	259	231	248	233	242	252	208	274
2015	247	243	236	239	211	264	259	217	285	276	243	260
2016	213	283	277	290	281	291	283	301	275	234	271	277
2017	225	281	315	281	267	317	245	297	301	249	290	320
2018	248	314	319	324	271	336	243	296	214	314	310	293
2019	251	304	311	302	280	269	289	282	254	302	292	264
2020	272	269	254	290	270	220	278	208	281	267	211	274
2021	199	248	259	228	200	231	264	210	265	243	241	241
2022	200	232	241	268	223	295	273	303	304	273	327	323
2023	270	329	369	356	384	368	343	350	398	391	408	398

Tabell: Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i Elverum fra 2014 til 2023. Tallene uttrykker hovedpersonene (de som står som søkere). Bak hver hovedperson (søker) er det ofte flere familiemedlemmer som vil påvirke økonomisk stønad som utbetales.

Startlån i Elverum	2020	2021	2022	2023
Antall husstander	75	73	49	28

Andel barnefamilier	54%	49,3%	69%	57,1%
Beløp startlån	84,5 mill. kr	91,8 mill. kr	74,7 mill. kr	44,9 mill. kr
Gjennomsnittlig startlån	1,1 mill. kr	1,25 mill. kr	1,5 mill. kr	1,8 mill. kr
Gjennomsnittlig kjøpesum	1,7 mill. kr	1,8 mill. kr	1,7 mill. kr	1,8 mill. kr

Tabell: Nøkkeltall for startlånordningen i Elverum – 2020 – 2023.

Årstall	2019	2020	2021	2022	2023
Antall på introduksjonsprogram	77	50	30	70	121
Antall bosatte i 5-årsperioden (herunder familiegjennforente eller	273	239	165	245	314*
Antall bosatte per år	32	19	20	111	135
Antall elever på Elverum Læringscenter	165	130	110	150	190

Tabell: Nøkkeltall for Bosetting og introduksjon og Elverum læringscenter – 2019 – 2023. *Ny beregningsmåte for 2023. Ny beregningsmåte ville gitt 213 bosatte for 2022 til sammenligning.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
275: Introduksjonsordningen			
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb etter avsluttet program. Grunnskole for voksne er inkludert	34%	50%	50%
Andel av flyktninger som ved utgangen av 5 års perioden er i lønnet arbeid (heltid eller deltid). Måles årlig.	ny	ny	40%
Andel Ukrainske flyktninger som har stått registrert som arbeidssøkere og som har kommet i lønnet arbeid eller utdanning	ny	ny	50%
276: Kvalifiseringsprogrammet (KVP)			
Andel deltagere i KVP som er avsluttet til arbeid eller utdanning	58%	75%	75%
281: Ytelse til livsopphold			
Andel deltakere i aktivitet for sosialhjelp som er avsluttet til jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak	68%	80%	80%
Stønadslengde (mnd), langtidsmottakere av sosialhjelp som hovedinntekt	7,8	ny	6,8
283: Boligformål			
Antall husstander fra kommunal leid til egen eid bolig per år	1	6	5
Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler	57%	60%	60%

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i flere sektorer og staber som følger:

- NAV Elverum** - Sosialavdelingen ivaretar førstelinjetjenesten, og har ansvar for mottaket hvor det blant annet gis råd og veiledning for både statlige og kommunale tjenester/stønader. Videre har avdelingen ansvar for økonomisk sosialhjelp og aktivitetsplikten. Markedsavdelingen ved NAV har ansvar for sykefraværsoppfølging, oppfølging av arbeidsledige og jobber aktivt ut mot arbeidsmarkedet for å skaffe arbeid og/eller tiltaksplasser. Denne avdelingen har også ansvar for IPS (jobbspesialister) for Sør-Østerdal som samarbeider tett med DPS og psykisk helse i kommunene, og det Nasjonale senter for veteransaker. Oppfølgingsavdelingen ved Nav har ansvar for brukere med nedsatt arbeidsevne og har ansvar for å følge opp brukere med arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsprogrammet (KVP). Avdelingen jobber også med uføresaker og varige tilrettelagte arbeidsplasser. Nav har etablert et tverrfaglig team for ungdom, som har et særlig ansvar for å følge opp ungdommer som er uten jobb eller har droppet ut av videregående skole.
- Sektor for skole v/enheten bosetting og introduksjon** produserer tjenestene som gjelder bosetting og oppfølging av flyktninger i integreringsperioden på fem år. Bosetting og introduksjon, Elverum Læringscenter og Nav har et felles ansvar for gjennomføring av introduksjonsprogrammet. Dette er hjemlet i en tre-parts samarbeidsavtale med ansvarsfordeling og flytskjema. Introduksjonsprogrammet

er både en rettighet og en plikt og innebærer en full arbeidsuke på 37,5 timer. For de med kollektiv beskyttelse er det kun en rettighet.

- **Boligsosialt team** – Disponering og videreformidling av startlån. Oppfølging, råd og veiledning av låntakere. Råd og veiledning for søkere til Husbankens bostøtteordning. Plikt til å gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet i henhold til boligsosial lov.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

Utviklingsarbeid i 2025 innenfor tjenesteområdet vil i særlig grad være:

- Indikator – Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler: Videreføre dialog med lokale banker om startlånordningen til kunder som får avslag på ordinære boliglån.
- Tettere samarbeid med tjenestekontoret for å identifisere eldre med tjenestebehov som bor usentralt og er i målgruppen for startlån eller leie av bolig gjennom tilvisningsavtale.
- Videreutvikle tverrfaglig samarbeid for mottak, bosetting og integrering av flyktninger. Herunder deltakelse i KS-nettverket «Flyktninger i jobb» med deltakere fra Nav, Bosetting og Introduksjon og HR-avdelingen.
- Økt fokus på arbeidsretting i introduksjonsprogrammet med arbeidsrettede tiltak fra 4. måned.
- Nyttiggjøring av ny stilling ved læringsstret, arbeids- og praksiskoordinator, som skal bidra til økt arbeidsinkludering.
- Økt arbeidsretting i veiledning og oppfølging av sosialhjelpsbrukere

Kultur og religiøse formål

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 370 Bibliotek inneholder tjenesten:

- Bibliotek og daglig ledelse av Ungdommens hus

Funksjon 373 Kino inneholder tjenesten:

- kinovirksomhet inkludert kiosk og billettkontor, daglig ledelse av kantine rådhuset.

Funksjon 375 Museer inneholder tjenesten:

- kommunens tilskudd til Anno Museum i henhold til innbyggerantall.

Funksjon 377 Kunstformidling inneholder tjenesten:

- tilskudd til kunstnerisk virksomhet på profesjonelt nivå, og til formidling av slik virksomhet. Her ligger blant annet tilskudd til kulturpris, Festspillene i Elverum og Elverum kunstforening. Inkludert er også forvaltning, utvikling og formidling av kommunens kunstsamling.

Funksjon 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg inneholder tjenesten:

- tilskudd til idrettsforeninger og støtte til idrettsarrangementer. Veiledning og saksbehandling knyttet til spillemidler, samt rådgivning innen anleggsutvikling og tilrettelegging for rekreasjon og aktivitet.

Funksjon 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg. Terningen Arena Idrettspark inngår i tjenesten.

Funksjon 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg inneholder tjenestene:

- utgifter og inntekter knyttet til kulturaktiviteter, herunder også kulturhuset.
- tilskudd til lag og foreninger, samfunnshus, grendehus og andre driftstilskudd.
- Husleie Terningen Arena idrettshall og kultur (TAIK).
- Den kulturelle spaserstokken.

Funksjon 386 Kommunale kulturbygg inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av kulturbygg. (Kino, kulturskole, ungdommens hus, bibliotek, musikkpaviljongen og Nysted.)

Funksjon 390 Den norske kirke inneholder tjenestene:

- kommunens overføringer til Kirkelig fellesråd.
- Utgifter til vedlikehold av kirkebygg.

Målgrupper for tjenestene

- Alle innbyggere i Elverum kommune, studenter, soldater og alle turister og besøkende. Kulturaktiviteter som tilbys i bibliotek, kino, museer og idrettsanlegg er åpent for alle og lett tilgjengelig.
- Idrettslag, frivillige lag og foreninger og øvrige samarbeidspartnere gjennom kommunal støtte til virksomheten, som brukere av kommunale bygg og anlegg med mer.
- De som sokner til den norske kirke og øvrige livssynsorganisasjoner. Elverum kommunes ansvar er avgrenset til tilskuddet til Den norske kirke og til de øvrige livssynsorganisasjoner.

Utvikling i nøkkeltall

Utvikling siste år				
	2020	2021	2022	2023
Ungdommens hus				
Antall oppmøter 10- 25 år på fritidstilbud	5 292	6 546	12 257	14 304
Antall enheter/ kommunale fritidsklubber	1	1	1	1
Årsverk ungdommens hus	3	3	3	3
Tiltakene Åpen hall og Ferieklubb	3	3	3	3
Bibliotek.				
Utlån per innbygger	2,3	2,2	2,3	2,24
Utlån av bøker/media for barn	22 778	22 455	25 034	24 631
Antall besøkende per år	43 400	47 037	57 025	68 230
Totalt antall arrangementer	21	28	100	138
Antall arrangementer for barn/unge	5	3	52	100
Kino.				
Antall besøkende på kino – barn	3 543	5 910	4 595	6 271
Antall besøkende på kino – fra 11 år og oppover	15 349	23 820	30 724	31 755
Kunstformidling.				
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	1 494	2 856	3 415	5 461
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	1 921	1 836	3 444	3 550
Idrett.				
Antall veiledninger for søknad på spillemidler			80	70
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus	2	2	1	3
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	10	10	11	10
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg				
Totalt antall brukere Svømmehallen	40 174	47 407	55 728	58 909
Svømmehallen – antall besøkende på fellesbad	9 898	10 264	11 191	17 849

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
370: Bibliotek.			
Utlån per innbygger	2,24	2,8	2,8
Utlån av bøker/media for barn	24 631	30 000	32 000
Antall besøkende per år (telles automatisk i døra)	68 230	80 000	82 000
Totalt antall arrangementer	138	60	65
Antall arrangementer for barn/unge	100	25	30
373: Kino			
Antall besøkende på kino – barn	6 271	6 000	6 000
Antall besøkende på kino – fra 11 år og oppover	31 755	39 000	32 000
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg			
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	5 461	5 000	6 000
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	3 550	5 000	3 500
380: Idrett			
Antall veiledninger for søknad på spillemidler	70	80	70
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, musikkråd og samfunnshus og grendehus (Års -og halvårsmøter).	3	3	4
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	10	10	10
381: Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			
Totalt antall brukere Svømmehallen	58 909	75 000	75 000
Svømmehallen – antall besøkende på fellesbad	17 849	15 000	15 000

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenester innenfor tjenesteområdet produseres i hovedsak innenfor sektor for kultur i regi av enhetene:

- Idrettshaller og servicetjenester – I tillegg til drift av egne anlegg er driftsorganisasjonen til Elverumshallen leid inn av Terningen Arena Idrett og Kultur (TAIK) for å håndtere daglig drift av idrettshallen på Terningen Arena. Administrasjon av kommunens biler, Transport og Jobbsentral ligger også i enheten.
- Kino og Kulturhus og kantine.
- Bibliotek og Ungdommens hus med Fritt Fram og ferieklubb.

Tjenestene som hører under religiøse formål produseres av Den norske kirke og livssynsorganisasjonene, kun med medfinansiering gjennom tilskudd fra kommunen. For 2025 er det innarbeidet 9 927 000 kroner i overføring til drift av Kirkelig fellesråd.

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

- Videreutvikle kommunens felles bookingsystem for alle kommunens utleielokaler og idrettsanlegg.
- Biblioteket igangsetting av meråpent bibliotek. Tverrsektoriell oppstart av prosjekt Bokstart, alle 10 mnd babyer og alle 2-åringer i Elverum får en bok til odel og eie med formål å sette fokus på høytlesning, relasjonsbygging, språkforståelse og tidlig innsats.

Teknisk forvaltning

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 301 Plansaksbehandling inneholder tjenesten:

- arealplanlegging.

Funksjon 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering inneholder tjenestene:

- byggesaksbehandling og tilsyn.
- saksbehandling etter lov om eierseksjoner.
- saksbehandling av utslippstillatelse etter forurensningsloven.

Funksjon 303 Kart og oppmåling inneholder tjenesten:

- kart- og oppmålingsvirksomhet.

Funksjon 329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling inneholder tjenestene:

- veterinærvakt.
- landbruksforvaltning.

Funksjon 360 Naturforvaltning og friluftsliv inneholder tjenestene:

- fiske- og viltforvaltning.
- natur- og miljøforvaltning.
- forurensning- og klimasaker.

Målgrupper for tjenestene

De vanligste målgruppene for tjenestene etter særlovgivningen er:

- utbyggere (private og profesjonelle aktører).
- aktører i landbruket.
- grunneiere/eiendomsbesittere.
- næringsdrivende innen bygg og anlegg.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Antall saker omgjort av Statsforvalter på grunn av saksbehandlingsfeil	0	0	0
301: Plansaksbehandling			
Andel 1 gangs behandling maks 12 uker etter mottatt komplett planmateriale	100 %	100%	100%
Andel planer registrert i planbasen innen 8 dager etter planvedtak	100%	100%	100%
302: Byggesaksbehandling og eierseksjonering			
Andel gjennomførte tilsyn i % av gitte ferdigattester (eventuelt brukstillatelse) på nye boligbygg, næringsbygg, publikumsbygg og offentlige bygg	63 %	50 %	50 %
Andel overskridelser av saksbehandlingstid som medfører nedsettelse av gebyr	0 %	0 %	0 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 16 dager (Saker som etter lov skal avgjøres innen 3 uker)	76 %	75 %	75 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 3 uker	97 %	90 %	90 %
Matrikkelføring, andel saker innenfor 5-dagers fristen	86 %	90 %	90 %
303: Kart og oppmåling			
Andel plassering av tiltak innen 5 dager	100 %	100 %	100%
Andel eksisterende eiendommer i eiendomsbasen	97 %	98 %	98%
Andel oversittelse av frist etter forskrift, Matrikkelloven § 18 3 (16 uker)	0 %	0 %	0%
329: Landbruksforvaltning			

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Andel ferdigbehandlede lovsaker innen 8 uker	75 %	80 %	80%
Saksbehandle alle tilskudds saker innen fastsatte frister	98 %	100 %	100%
Gjennomføre tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg med meldt avvik	72%	100 %	100%
Gjennomføre kontroll av tilskudd til jord- og skogbrukstiltak innen fastsatte frister og antall.	100%	100 %	100%
NY: Kontrollere om skogeier gjennomfører foryngelsestiltak for å sikre tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst. Jf. Bærekraftforskriften og Landbruksdirektoratets årlige kontrolliste. (jfr KEP delmål 4.1)	-	100 %	100%
NY: Gjennomføre informasjonsmøte og fagopplegg som øker kunnskapen i næringa om effekten på klimagassutslipp ved redusert jordarbeiding, grøfting, kalking, fangvekster og tilførsel av organisk materiale mv. (Jf. KEP delmål 5.2)	-	2	2

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres av Sektor for teknikk og miljø med sine organisatoriske enheter:

- Enhet for Geodata
- Enhet for Byggesak
- Enhet for Arealplan
- Enhet for Landbruk og miljø

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

- Arbeide med utviklingen av Areal- og Transportstrategi (ATP) for Elverum i fellesskap med Innlandet fylkeskommune, Statens vegvesen og næringslivet, periode 2025-2026
- Starte arbeidet med en områderegeringsplan for områdene ved Jernbanegata på Vestad i nær dialog med grunneierne i området, periode 2025-2026
- Forberede arbeidet med omtaksering for eiendomsskatt i 2026.
- Øke oppmerksomheten på klimaledelse i tjenesteområdet, jf. klima- og energiplan delmål 8.2.
- Fortsette utvikling og effektivisering av teknisk forvaltning gjennom bruk av GIS og geodata, og digital transformasjon.

Teknisk drift

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 330 Samferdsel og transporttiltak inneholder tjenesten:

- parkeringsordningen, drift og administrasjon.

Funksjon 332 Kommunale veier inneholder tjenesten:

- drift og vedlikehold av kommunale veger inkludert sideanlegg, gatelys samt andre tiltak/konstruksjoner for kjørende og tiltak/konstruksjoner for å ivareta miljø og trygghet for mye trafikanter, herunder planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.

Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted inneholder tjenesten:

- opparbeidelse, drift og vedlikehold av offentlige plasser og torg, parker/grøntanlegg og turveier i bebygde strøk og utvalgte friområder, samt offentlige toaletter.

Funksjon 339 Beredskap mot branner og andre ulykker inneholder tjenestene:

- Feiervesen.
- Brannvesen
- Oljevernberedskap.
- Andre tiltak som skal forebygge brann, samt brann og eksplosjonsartede ulykker. Brann- og redningsvesenet forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS (MHBR).

Funksjon 340 Produksjon av vann inneholder tjenesten:

- vanninntak, filtrering og rensing.

Funksjon 345 Distribusjon av vann inneholder tjenestene:

- pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett.
- gebyrinntekter for vannforsyning.

Funksjon 350 Avløpsrensing inneholder tjenesten:

- renseanlegg og utløp.

Funksjon 353 Avløpsnett og innsamling av avløpsvann inneholder tjenestene:

- pumpestasjoner og ledningsnett.
- gebyrinntekter for avløpstjenester.

Funksjon 355 Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall inneholder tjenesten:

- overvåke og følge opp nedlagt avfallsplass på Hornmoen etter krav fra Fylkesmannen. (Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall som forvaltes av SØIR Husholdning AS).

Målgrupper for tjenestene

Målgruppen for tjenestene er alle kommunens innbyggere, alle VA-abonnenter, alle brukere av kommunale veger, kommunal parkering, og kommunale parker og plasser, næringsaktører i bygg- og anleggsbransjen.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2025

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
332 og 335: Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og rekreasjon i tettsted			
NY: Antall avvik som fører til sanksjoner på brøytekontrakt	-	< 5	< 5
Antall definerte trafikkfarlige punkter ref. Trafikksikkerhetsplan	9	10	9
%-andel av antall km veger, gang- og sykkelveier med tilfredsstillende belysning med tanke barn og unges sikkerhet (oppgradering til LED belysning, 100 % i 2025)	85 %	90%	95%
340, 345, 350, 353 – Produksjon og distribusjon av vann, avløpsnett, avløpsrensing og innsamling av avløpsvann			
Kommunale kloakkrenseanlegg, avvik fra krav	2	0	0
Ingen skal være uten vann i mer enn 6 timer	100 %	100 %	100%
Avvik fra drikkevannsforskriftene	1	0	0
Folkehelsebarometeret; God drikkevannsforsyning - Elverum signifikant bedre enn landet som helhet	JA	JA	JA
NY: Overløp fra avløpspumpestasjonene til sårbar resipient	-	0	0

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet Teknisk drift produseres av Sektor for teknikk og miljø med sine organisatoriske enheter:

- Enhet for Veg, park og anlegg.
- Enhet for Vann og avløp.

og av de interkommunale selskapene:

- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR IKS).
- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS (SØIR IKS).

Planlagt utviklingsarbeid i 2025

- Utvikle løsningsforslag knyttet til varsel fra Statsforvalteren om nitrogenrensing av avløp.
- Sluttavklare løsning for opplag/behandling av avløpsslam produsert ved kommunens renseanlegg, herunder spørsmålet om levering til Nedre Romerike Avløpsselskap IKS viser seg tilfredsstillende. (Jfr Klima- og energiplan delmål 7 strategi 8.)
- Utarbeide nye klausuleringsbestemmelser for arealet rundt Elverum vannverk.
- Starte utredning av konsekvenser av EUs avløpsdirektiv (forventet vedtatt nov/des 2024 i EU) for Elverum
- Videreutvikle rutiner, prosedyrer, datafangst og tiltak relatert til trafikksikkerhetsarbeid i tråd med føringer gitt i strategisk plan: «*Trafikksikkerhet i Elverum – 2021 – 2025*».
- Øke oppmerksomheten på klimaledelse i tjenesteområdet, jf. klima- og energiplan delmål 8.2.
- Fortsette utvikling og effektivisering av teknisk drift gjennom bruk av GIS og geodata, og digital transformasjon.

Forslag til Handlingsplan vann og avløp 2025 – 2028

Handlingsplanen legger opp til utvidelse av forsyningsområdet i tråd med *Hovedplan vann og avløp 2015-2024*. Ellers utgjør investeringer i rehabiliteringsprosjekter majoriteten av prosjektomfanget.

Investeringene retter seg mot måloppnåelse for *Hovedplan vann og avløp*, samt enkelte av målsettingene i *Klima- og energiplan* og *Folkehelseplan*. Arbeidet med å revidere hovedplan VA pågår, og vil ferdigstilles i løpet av 2025. For å imøtekomme pålegg fra Statsforvalteren må det foretas en ombygging ved Elverum renseanlegg i neste hovedplan-periode. Handlingsplanen fra 2025 – 2028 kan bli endret i tråd med ny hovedplan VA 2025 – 2035.

Tiltak/prosjekter	Tiltak 2025	Tiltak 2026	Tiltak 2027	Tiltak 2028	Kommentar	Kostnadsanslag – millioner 2025-kr
	Millioner 2024-kr					
Ledningsnett						
Sanere (separere) gammelt avløp fellesledning (AF) og overvann Søbakken	10,0				For å redusere belastningen på renseanlegget må vi få fjernet en del fremmedvann. Oppstartet 2024	10,0
Sanering av VA i Konvallvegen/Tusenfryd	5,0	2,0			Dette prosjektet henger sammen med det nevnt ovenfor og utføres i egen regi, både prosjektering og utførelse. Oppstartet	7,0
Kryssing av Trondheimsvegen/ Elgvegen/ Mårvegen	3,5				Dette prosjektet henger sammen med det nevnt ovenfor og utføres i egen regi, både prosjektering og utførelse. Oppstartet	3,5
Utvidelse av forsyningsområdet Strandbygda	5,0				Voldmogrenda samt Sundsvoll	5,0
Anleggsnummer: 95128500 Ny overføringsledning Glomma ved Nybrua	1	5			Ny forsyningsledning over Glomma, skal erstatte gammel ledning som er defekt	6
Overvannstiltak / fremmedvann	5	5	5	5	Ved økte kostnader på strøm har vi startet et prosjekt på å finne fremmedvann som enkelt kan fjernes fra det kommunale nettet. Reduksjon av pumpekostnader ved at vannet ikke unødvendig pumpes	20,0
Tiltak Stavåsdammen	0,3	1,5				1,8
Renseanlegg avløp						
Ny slambehandlingshåndtering					Forsinket fra NRVAs hånd. Må utredes mer, vedrørende nytt renseanlegg og hva som skjer med levering av slam til NRVA sammen med GIVAS (Glåmdalen Interkommunale Vann- og Avløpsselskap)	
Videreutvikle løsning knyttet til varsel fra Statsforvalteren om nitrogenrensing av avløp	1				Finne svar på omfang, kapasiteter, metode, kostnader m.m.	1,0
Pumpestasjoner avløp						
Prosjektere ny p.st. 113 ved Gamlebruplassen	1				Sårbart anlegg som må erstattes. Totalkostnad først kjent etter forutgående prosjektering	1,0
Vannbehandling						
Ikke fordelt pr 2024	3	21,5	30	30	2026-2028 er foreløpig tall i påvente av ny Hovedplan i 2024.	84,5
SUM [millioner kr]	34,8	35,0	35,0	35,0		139,8

Tabell: Planlagte investeringsprosjekter innenfor vann og avløp 2025 – 2028.

Næringsutvikling

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 320 Kommunal næringsvirksomhet inneholder tjenestene:

- Overføringer fra Elverum kommuneskoger.
- Inntekter knyttet til konsesjonsavgift på kraftutbygging i Glomma.

Funksjon 325 tilrettelegging og bistand for næringslivet inneholder tjenestene:

- Tilrettelegging og bistand for næringslivet
- Tilskudd til andre med kommersielle formål blant annet næringsfond og konsesjonsavgifter som er bundet

Målgrupper for tjenestene

- Næringsutøvere og næringsutviklere i Elverum, og virksomheter/initiativ som er aktuelle for etablering i Elverum via enkelttiltak og forskjellige fellesprosjekter for næringslivet.
- Definerte målgrupper som er aktuelle som tilflyttere til Elverum.
- Definerte målgrupper av aktuelle besøkende til Elverum og omkringliggende region (reiselivet).

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort

325: Tilrettelegging og bistand for næringslivet Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2022	Resultat 2023	Mål 2024	Mål 2025
Antall gjennomførte eksterne arrangementer/møter	35	37	25	15
Antall gjennomførte systematiske bedriftsbesøk	31	31	30	15
Antall konkrete næringsutviklingsinitiativ/prosjekter i arbeid	15	15	15	15
Telemarksforsknings indeks for bostedsattraktivitet	90	-	100	100
Telemarksforsknings indeks for næringsattraktivitet	283	-	200	150
Kommune-NM – i regi av NHO	148	201	140	150
Antall gründere i oppfølging*		30	30	30
Antall Innovasjon/FOU prosjekter i Elverum**		10	10	10
Kommunebarometeret – Rangering i Kommunal Rapport***	68	73	75	75

*= Antall gründere og etablerere som henvender seg for oppfølging i løpet av året.

**= Antall innovasjons- og forskningsprosjekter som foregår i Elverum. Dette omfatter antall inkubatorer i Klosser Innovasjon, prosjekter med støtte fra Forskningsrådet (både Skattefunn-ordningen og større forskningsprosjekter der privat næringsliv i Elverum er partner), Regionalt forskningsfond eller andre fylkeskommunale ordninger samt aktører som har fått innovasjonsstøtte fra Innovasjon Norge.

***= Plasseringen i Kommunebarometeret for 2023 er resultatantall. Kommunebarometeret offentliggjøres i august hvert år. Resultatene for hvert år baserer seg på nøkkeltall fra foregående kalenderår.

Telemarksforsknings indekser for bostedsattraktivitet og næringsattraktivitet har målinger som går over flere år, det foreligger således ikke eksplisitt resultat for 2023.

Arbeidsplassvekst: Ved utgangen av 2021 var det 10 173 arbeidsplasser i Elverum, i 2022 var tallet økt til 10 289 og videre økt til 10 413 ved utgangen av 2023. På slutten av 2023 var det 5 177 arbeidsplasser i privat sektor i Elverum mens det var 5 236 arbeidsplasser i offentlig sektor. En høy andel offentlige arbeidsplasser bidrar til stabilitet i nedgangstider, men demper samtidig vekstmulighetene i høykonjunkturer. Det er et mål å øke andelen private arbeidsplasser.

Både Elverum Vekst sin strategi, og Elverum kommunes strategiske plan for attraktivitet har mål knyttet til Telemarksforskningsindeks for bosteds- og næringsattraktivitet. Dette skal måles over en 10 års periode, og målet er å være minimum på plass 150 på næringslivsindeksen i 2030 og minimum på plass 100 på bostedsindeksen. Status per 2022 (for perioden 2013 -2022) for Elverum er: Telemarksforsknings indeks for bostedsattraktivitet: 90. Telemarksforsknings indeks for næringsattraktivitet: 283.

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet Næringsutvikling produseres i regi av Samfunnsutviklingsstaben direkte, men mest ved at brorparten av ressursene kanaliseres inn i det heleide kommunale selskapet Elverum Vekst AS. Selskapet er kompetansebase for medarbeiderne og morselskap for selskapene Elverum Tomteselskap AS, Elverum Kommunale Industribygg AS og Elverum Kommunale Industribygg Utvikling. Formålet er å arbeide samlet og koordinert innenfor attraktivitetsperspektivet for Elverum.

For mer informasjon om attraktivitetsarbeidet og resultater av dette vises det særlig til Elverum Vekst hjemmeside og [årsrapporter for selskapet](#).

Tjenester som ytes i regi av kommunens Sektor for teknikk og miljø bidrar også i betydelig grad til næringsutvikling og tilrettelegging for næringslivet – i særlig grad gjelder dette tjenester som areal- og reguleringsplanlegging, byggesaksbehandling og landbruksforvaltningen – se omtale under tjenesteområdene Tekniske tjenester og Teknisk forvaltning.

I tillegg bevilges innenfor tjenesteområdets budsjett bidrag til noen utvalgte virksomheter i kommunen som yter tjenester som bidrar til kommunens attraktivitet, herunder næringsattraktivitet. Dette er slik som forsvars-koordinator, HelseInn, Visit Øst-Norge AS, Turistinformasjonen, Klima- og energisamarbeid i Sør-Østerdal, medlemskap i OsloRegionens Europakontor, bidrag til filmfestivalen Movies on War, Finnskogen Natur- og kulturpark.

Kommuneskogen drives som eget kommunalt foretak.

Planlagt utviklingsarbeid

Tjenesteproduksjonen innenfor dette tjenesteområdet er i sin karakter helt og holdent utviklingsarbeid for å bidra til å skape attraktivitet for Elverum som bosted, som sted for næringsutøvelse og sted å besøke. I det følgende listes imidlertid noen arbeidsområder som prioriteres i 2025 for å utvikle attraktivitetsarbeidet for Elverum herunder næringsutviklingen:

- Videreutvikle det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum ved å koordinere og samarbeide godt mellom de aktører i kommunen som bidrar til næringsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet. I særlig grad vil dette for 2025 dreie seg om å operasjonalisere den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum – 2021-2026, som ble vedtatt i kommunestyret i september 2021, i et samarbeid mellom kommunens driftsorganisasjon, folkevalgte organer og kommunens selskap Elverum Vekst AS.

Felles/finans/vann og avløp

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Funksjon 170 Årets premieavvik inneholder:

- Beregnet premieavvik og arbeidsgiveravgift av premieavviket (113,2 millioner kroner i inntekter)

Funksjon 171 Amortisering av tidligere års premieavvik inneholder:

- Resultat føring av premieavviket fra tidligere år (49,8 millioner kroner i utgifter)

Funksjon 173 Premiefond inneholder:

- Bruk av premiefond

Funksjon 180 Diverse fellesutgifter inneholder:

- 26,6 millioner kroner i lønnsreserve for lønnsoppgjør 2025.
- 12 millioner kroner i reduserte utgifter som følge av vakante stillinger og inntekter i form av sykelønnsrefusjoner hvor det ikke leies inn ressurser.

Beløpene over fordeles ut på tjenester (sektor og staber) gjennom året når nivå på lønnsoppgjør og områder med vakante stillinger og sykelønnsrefusjoner blir kjent.

Funksjon 340 og 345 - Produksjon og distribusjon av vann inneholder:

- Selvkostområdet for vann – se vedlegg med selvkostkalkyle for 2025.

Funksjon 345 og 353 - Innsamling og rensing av avløp inneholder:

- Selvkostområdet for avløp – se vedlegg med selvkostkalkyle for 2025.

Funksjon 840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd inneholder:

- Midler fra Husbanken for kompensasjon av blant annet renteutgifter for tidligere års investeringer

Beredskap

Som alle andre kommuner har Elverum kommune beredskapsansvar for å kunne håndtere uønskede hendelser som måtte oppstå i lokalsamfunnet. Dette beredskapsansvaret er særlig regulert i henhold til Sivilbeskyttelsesloven med tilhørende forskrifter og veiledere.

En beredskapssituasjon er gjeldende i det kommunens ledelse finner det nødvendig å innkalle kriseledelsen på grunn av en oppstått situasjon/utfordring som vurderes som u hensiktsmessig eller umulig å håndtere som en del av den ordinære og daglige drift i kommuneorganisasjonen.

Kommunen har forberedt seg på mulige uønskede hendelser som må håndteres ved særlig å:

- Gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for mulige uønskede hendelser.
- Utarbeide planverk for å forebygge uønskede hendelser.
- Utarbeide planverk for å håndtere uønskede hendelser.
- Øve på håndtering av uønskede hendelser.
- Bygge kompetanse for å håndtere spesifikke roller og ansvar i beredskapssituasjoner.

P.t er det for Elverum kommune særskilt vurdert og analysert 12 mulige uønskede hendelser. Disse er vurdert i form av en relativt omfattende risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne analysen er redegjort for og kommunestyregodkjent i egen sak per desember 2021. På grunnlag av denne analysen er det utformet planverk i 3 grupper som vist i tabellen under.

Gruppe 1 - Grunnleggende dokumentasjon	ROS-analyse uønskede hendelser – samlet rapport + 12 analyser
	Handlingsplan – forebyggende tiltak
	Kompetanseplan for beredskap
	Hovedberedskapsplan med plan for kriseledelsen og ressursoversikt
Gruppe 2 - Delplaner for håndtering av spesifikke beredskapshendelser	▪ Skogbrann
	▪ Brann i institusjon
	▪ Forurensing av drikkevann
	▪ Atomulykke
	▪ Smittevern – pandemi/epidemisk smitteutbrudd – mennesker.
	▪ Bortfall av elektronisk kommunikasjonsnett – EKOM.
	▪ Svikt i vannforsyning.
	▪ Uvær med svikt i strømforsyning m.m.
	▪ Flom
	▪ Pågående livstruende vold – skole (PLIVO)
	▪ Hendelse ved stort arrangement (PLIVO)
▪ Vegulykke	
Gruppe 3 – delplaner for håndtering av utfordringer/forpliktelser generelt ved beredskaps-hendelser	▪ Helse- og sosialberedskap
	▪ Kontinuitetsplan ved beredskapshendelser
	▪ Psykososial oppfølging - kriser og hendelser.
	▪ Evakuering
	▪ Krisekommunikasjon

Tabell: Elverum kommunes dokumentasjon per 2024/2025 i form av analyser og planverk for å håndtere beredskapshendelser/uønskede hendelser.

For å håndtere beredskapssituasjoner kan kommunen organisere opp en beredskapsorganisasjon ledet av kriseledelsen. Elverum kommune har årlig beredskapsdager i januar for å vedlikeholde roller og ansvar i beredskapsarbeidet. For å holde roller og ansvar vedlike skjer kompetansebygging i henhold til egen plan, i dette arbeidet inngår også øvelser. Kommunen har et eget beredskapsråd.

DEL 4 – Vedlegg

Priser og gebyrer 2025

Alle beløpsomere merverdiavgiftspliktige er i regulativet oppgitt inklusiv merverdiavgift. Mva kolonnen viser satsen for merverdiavgift.

Ved manglende betaling av kommunale tjenester skal kommunedirektøren iverksette innfordring av krav i henhold til god inkassoskikk. Leveranse av tjenester skal som hovedregel opphøre ved manglende betaling av to eller flere terminer.

	Mva	2025	2024
LEIE AV ELVERUMSHALLEN			
A Turneringer/arrangementer			
Messehallen/turn + 2 garderober/dusj (pr time à 60 min)	0 %	370	350
Idrettshallen + 2 garderober/dusj (pr time à 60 min)	0 %	650	620
Idrettshallen + alle garderober/dusj (pr time à 60 min)	0 %	710	680
Bomberom + garderober/dusj (pr time à 60 min)	0 %	240	230
Vestibyle	0 %	230	220
B Idrettshallen			
Arrangementer uten inntektsgivende aktivitet pr døgn (driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)	0 %	8 760	8 410
Idrettsarrangementer med egen avtale			
Arrangement med inntektsgivende aktivitet pr døgn (tilsyn/driftstekniker faktureres i tillegg)	0 %	16 400	15 750
Egne avtaler ved større enkeltarrangementer			
Tilsyn/bistand av driftstekniker per påbegynt time*	0 %	800	760
Utleie av personell til eksterne anlegg utenfor ordinær arbeidstid*	0 %	940	900
* Mva plikt må vurderes ut fra om leien anses som ledd i kunstnerisk og ikke kommersiell aktivitet			
Leie av utstyr			
Scene-elementer med ben pr element for inntil 2 uker	0 %	220	210
C Trening			
Elverumshallen pr treningstime à 60 min	0 %	440	420
Messehallen pr treningstime à 60 min	0 %	330	310
Utleie av bomberom pr treningstime à 60 min	0 %	200	190
Aktiviteter for barn og unge under 19 år gis 40 % rabatt			
Avgift for bruk av klister per time	0 %	110	100
Klisterbruk utenom klisterdager faktureres realkost pr klistervask, minimum	0 %	1 570	1 500
D Kamper - 25 % av spilleinntekten			
Minimumsleie	0 %	1 200	1 150
Kretskamper	0 %	710	680
E Garderobeutleie (hver seksjon har 1 eller 2 garderober + 1 dusj)			
Garderobe en seksjon per time	0 %	230	220
Garderober to seksjoner per time	0 %	350	330
Garderober tre seksjoner per time	0 %	490	470
Leie av lagerrom - egen avtale			
F Leie av Ydalir idrettshall			
Turneringer / arrangementer	0 %	710	680
Treningstime à 60 min inkl garderobetid	0 %	440	420
Tilsyn driftspersonell/renhold etter avtale	0 %	800	760

		Mva	2025	2024
	Aktiviteter for barn og unge under 19 år gis 40 % rabatt på treningstimer			
	Ved utleie som ikke omfattes av dette regulativ gjelder prisregulativet for Elverumshallen			
G	Leie av Ydalir skole - spesialrom			
	Kjøkken/SFO (pr time à 60 min)	0 %	930	890
	Amfi (pr time à 60 min)	0 %	660	630
	Musikkrom (pr time à 60 min)	0 %	660	630
	Teknikk og design rom (pr time à 60 min)	0 %	660	630
	Sløyd (pr time à 60 min)	0 %	660	630
NY	Leie av Lillemoen skole - spesialrom			
	Kjøkken/SFO (pr time à 60 min)	0 %	930	-
	Kulturstue (tidligere gymsal - pr time à 60 min)	0 %	660	-
	UTLEIE AV SKOLELOKALER			
1	Skolens lokaler kan lånes ut utenom skoletid dersom ikke skolen selv har behov for lokalene. Rektor har det daglige ansvaret for tilsyn med skoleanlegget og utlån/utleie av skoleanlegg. Arrangementer i skolens egen regi, eller i regi av skolens rådsorganer. Idretts- og kulturaktiviteter der utlån/-leie avtales for de enkelte tilfelle. Voksenopplæringskurs arrangert av kommunen eller av godkjent studieorganisasjon. Lag og foreninger med aktivitet i kroppsøvingsanlegg rettet mot barn og unge er gratis på hverdager frem til kl. 21.00. Bruk av svømmebasseng er gebyrbelagt for alle eksterne brukere. For arrangementer av inntektsbringende karakter betales leie etter satsene i reglementets punkt 5. Brukeren betaler for ekstra renhold som måtte bli nødvendig på grunn av utvidet bruk, også i de tilfelle det ikke betales leie. Søknad sendes den enkelte skole etter kunngjøring på kommunens hjemmeside før skoleferien. Brukes skolens kroppsøvingsutstyr så som baller, apparater og matter, betales en avgift pr time for dette. Øvrige vilkår fremgår i egen avtale.			
2	Bruk av kroppsøvingsutstyr pr halvår	0 %	480	460
3	Overnatting pr person pr overnattingsdøgn	0 %	170	160
4	Uttak av strøm til campingvogn o.l. pr døgn pr uttak	0 %	150	140
5	Utleieprisen for de forskjellige rom fastsettes slik: (Minimumsleie = 1 time)			
	Gymnastikksal m/garderobe og dusj	0 %	430	410
	Svømmebasseng m/garderobe og dusj	0 %	430	410
	Klasserom	0 %	250	240
	Øvrige rom	0 %	300	280
6	Utleie av skolen til store arrangementer rettet mot barn og unge, eksempelvis Elverumsturneringen og håndballturneringen. Pris pr skole pr utleie.	0 %	12 970	12 450
	LEIE FOR DE ENKELTE ROM I KOMMUNEHUSET FOLKVANG			
	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Elverum - Aulaen på Folkvang leies kun ut til kulturformål, konserter, forestillinger og annet.			
A	Elverum - Aulaen			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	0 %	2 240	2 150
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	0 %	2 510	2 410

		Mva	2025	2024
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	4 630	4 440
	Øving Aulaen alle dager	0 %	690	660
	Timepris dagtid	0 %	370	350
B	Leiret - Store Auditoriet			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	0 %	2 160	2 070
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	0 %	2 510	2 410
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	4 630	4 440
	Timepris dagtid	0 %	370	350
C	Møterom: Sørskogbygda 1.etg. G213, Nordskogbygda 1. etg, H201 + Hernes 2.etg H301			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	0 %	840	800
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	0 %	840	800
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	1 620	1 550
	BETALING FOR LEIE AV LOKALER I UNGDOMMENS HUS			
	Frivillige lag, grupper eller organisasjoner med en klar barne- og ungdomsprofil: Gratis bruk av lokalene til sin virksomhet på dager uten ordinær drift. Forutsetninger for gratis bruk er: At arrangementet er lukket (for lagets medlemmer), og at ikke bruk av utstyr medfører kostnader, samt at lokalene ryddes etter bruk.			
	Bursdager, seremonier, jubileer etc.	0 %	1 880	1 800
	Større arrangementer som cuper, turneringer og mønstringer. Tilgang til hele huset unntatt øvingsrom	0 %	5 420	5 200
A	Utleie av lokaler til andre brukergrupper (kort varighet, kveld eller dag)			
	Kafé	0 %	940	900
	Storsal	0 %	1 880	1 800
	Øvingsrom pr. mnd. i helger	0 %	2 500	2 400
	Øvingsrom pr. ukedag/kveld	0 %	660	630
B	Fritid med Bistand			
	Egenandel transport pr. tur fritidsaktiviteter internt i Elverum	0 %	130	120
	Egenandel transport pr. tur fritidaktiviteter til nabokommuner	0 %	180	170
	LEIE FOR DE ENKELTE ROM I RÅDHUSET			
A	Festsalen			
	Dagtid man -torsdag 8:00 - 24:00 pr gang Inkl renhold	0 %	5 120	4 910
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	5 800	5 570
	Festsalen - kommersielle leietakere, alle dager			
	Alle dager frem til kl. 02:00 Inkl renhold	0 %	11 450	10 990
B	Rådhusfoajéen, alle dager.			
	Alle dager, inkl. renhold	0 %	4 230	4 060
C	Kommunestyresalen			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang Inkl renhold	0 %	2 860	2 740
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang Inkl renhold	0 %	2 860	2 740
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager inkl renhold	0 %	3 590	3 440
D	Formannskapssalen			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	0 %	2 390	2 290
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	0 %	2 390	2 290
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	3 090	2 960
E	Grupperommet			

		Mva	2025	2024
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang Inkl renhold	0 %	1 630	1 560
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang Inkl renhold	0 %	1 630	1 560
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	0 %	2 370	2 270
F	Peisestua			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang Inkl renhold	0 %	1 630	1 560
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang Inkl renhold	0 %	1 630	1 560
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	0 %	2 370	2 270
G	Restaurant Elvarheim			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	0 %	4 290	4 120
	Leie med kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	0 %	5 800	5 570
H	Kantine Folkvang			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	0 %	4 290	4 120
	Leie med kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	0 %	5 800	5 570
	LEIE FOR DE ENKELTE ROM PÅ HELSEHUSET			
	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene.			
A	Helsehuset - Auditoriet (Semmelweis) - kapasitet: 180			
	Dagtid 8:00 - 15:30 per gang	0 %	2 140	2 050
	Kveld 15:30 - 24:00 per gang	0 %	2 480	2 380
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	4 590	4 400
	Timepris dagtid	0 %	360	340
B	Kantine Helsehuset			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl. 15:30 hverdager) inkl. renhold	0 %	4 250	4 080
	VEILEDENDE UTLEIEPRISER VED KULTURHUSET I ELVERUM			
	Kultursjefen har fullmakt til å godkjenne særskilte avtaler for hele Kultursektorens ansvarsområde. Det kan omfatte avtaler med leietakere/arrangører som f.eks. Festspillene i Elverum og lignende.			
	Ledsagerbevis gir innehaveren adgang til arrangementer med en ledsager mot å betale kun for seg selv. Eksterne arrangører må forespørres om å akseptere ledsagerbevisordningen.			
	Kultursektoren står også for utleie av Festsalen og Rådhusfoajéen. Kulturhuset leies ikke ut til kurs/konferanser etter kl. 16:00			
A	Storstua - lokale leietagere/foreninger			
	Dagtid 8:00 - 15:30	0 %	3 820	3 660
	Kveld 15:30 - 21:00	0 %	7 610	7 310
	Utleie Storstua fra kl. 21:00	0 %	4 360	4 180
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	0 %	13 040	12 520
	Storstua - kommersielle leietakere alle dager			
	Alle dager	0 %	16 300	15 650
	Dobbeltforestillinger	0 %	21 720	20 860
B	Veslestua - lokale leietagere/foreninger			
	Dagtid 8:00 - 15:30	0 %	2 720	2 610
	Kveldstid 15:30 - 21:00	0 %	4 360	4 180
	Veslestua - kommersielle leietakere			
	Alle dager	0 %	7 610	7 310

	Mva	2025	2024
C Avgift for billettsystem - billettavgift			
Bruk av husets billettsystem er obligatorisk. Kurs og konferanser er unntatt.			
Billettavgift pr solgt billett	0 %	30	32
Provisjon av billettinntekter etter at husleie og billettavgift er trukket fra brutto inntekt: (Lokale barne- og ungdomsaktiviteter der alle deltagere er under 18 år er fritatt for provisjon)			
Lokale leietagere/foreninger	0 %	0	0
Kommersielle leietagere	0 %	0	0
D Utleie av teknikere			
Lokale leietagere: Hverdager kl 09:00 - 24:00 pr påbegynt time	0 %	800	760
Lokale leietagere: Helger pr påbegynt time	0 %	930	890
Kommersielle leietagere hverdager og helg pr. påbegynt time*	0 %	980	940
Utleie av personell eksterne anlegg utenom ordinær arbeidstid*	0 %	940	900
* Mva plikt må vurderes ut fra om leien anses som ledd i kunstnerisk og ikke kommersiell aktivitet			
E Utleie utstyr			
Teknisk utstyr fra Kulturhuset leies ikke ut.			
UTLEIE AV RÅDHUSPLASSEN			
Leie pr. dag inkl. strøm (1. april - 31. okt.)	0 %	1 140	1 090
Små arrangement stands etc.		-	
Leie pr. arrangement inkl. strøm og snømåking/strøing (1. nov - 31. mars)	0 %	12 000	11 360
Leie pr. dag inkl. forbruksstrøm (uten snømåking/strøing 1. nov - 31. mars)	0 %	1 140	1 090
UTLEIE AV MUSIKKPAVILJONGEN			
Musikkpaviljong etter nærmere avtale		Gratis	Gratis
BILLETTPRISER VED ELVERUM KINO - ved kjøp på nett påløper formidlingsavgift			
Vedtatt av kommunedirektøren etter fullmakt. Prisene inkluderer kultur moms med gjeldende sats.			
A Barneforestillinger før kl. 17:00			
Pr person uansett alder	12 %	120	115
Pr person uansett alder - 3D forestillinger	12 %	0	125
B Ungdom/voksenforestillinger - Alle forestillinger			
Pr person	12 %	150	140
Pr person - 3D forestillinger	12 %	0	140
C Rabattordninger			
Honnørbillett voksen forestilling.	12 %	135	125
Studenter høgskole og vernepliktige alle forestillinger	12 %	135	125
ELVERUM BIBLIOTEK			
Erstatning for tapte og ødelagt bøker/lydbøker	0 %	680	650
Erstatning for tapt og ødelagte filmer	0 %	450	430
Erstatning for tapt og ødelagt pc spill	0 %	470	450
Erstatning for tapt og ødelagte tidsskrifter	0 %	140	130
Kopiering av vitnemål med rett kopi bekreftelse	25 %	16	15

		Mva	2025	2024
	Kopiering i sort/hvit format A4	25 %	6	5
	Kopiering i sort/hvitt format A3	25 %	11	10
	Kopiering i farge format A4	25 %	8	7
	Kopiering i farge format A3	25 %	16	15
	Erstatning for tapt lånekort	0 %	58	55
	Gebyr for 1. gangs varsel om innlevering	0 %	79	75
	Gebyr for 2. gangs varsel om innlevering	0 %	167	160
	Skanning pr. sending	25 %	8	7
	Utskrift fra PC pr side	25 %	6	5
	BILLETTPRISER VED ELVERUM SVØMMEHALL			
A	Svømmehallen			
	Voksenbillett	0 %	100	95
	Førstegangstjeneste/student	0 %	80	76
	Barnebillett	0 %	50	45
	Klippekort, voksne	0 %	990	950
	Klippekort, barn	0 %	500	450
	Klippekort, honnør	0 %	800	760
	Årskort, voksne	0 %	2 700	2 565
	Årskort, barn	0 %	1 350	1 215
B	Klubber/Idrettslag, stevner			
	Svømmestevne på helgedag (Tilsyn utover hallens ordinære åpningstid, og eventuelle driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)	0 %	4 880	4 680
	Svømmestevne på hverdager (Tilsyn utover hallens ordinære åpningstid, og eventuelle driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)	0 %	1 220	1 170
	Klubber/Idrettslag, trening			
	Hele bassenget pr time	0 %	474	455
	Baneleie pr time	0 %	170	160
C	Ordinær utleie			
	Hele bassenget pr time	0 %	1 150	1 100
	Bare trimrommet	0 %	180	170
	Tillegg for tilsyn/badevakt pr påbegynt time	0 %	800	760
	Når hele bassenget leies kan trimrom benyttes uten tillegg.			
D	Garderober i underetasje			
	1 garderobe / 1 dusj pr time	0 %	220	210
	2 garderober / 1 dusj pr time	0 %	290	270
	3 garderober / 2 dusj pr time	0 %	320	300
	4 garderober / 2 dusj pr time	0 %	350	330
	Ved utleie av garderoberne utenom badets åpningstider faktureres tillegg for tilsyn pr time	0 %	792	760
A	Betaling av faktura på Servicekontoret			
	Betaling med kontanter/kort	0 %	50	48
B	Kjøp av andre offentlige dokumenter. Kopipris pr side			
	Sort/hvit format A4	25 %	6	5
	Sort/hvit format A3	25 %	11	10
	Farge format A4	25 %	8	8
	Farge format A3	25 %	16	15

		Mva	2025	2024
	ALKOHOLLOVEN: SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER			
A	Kunnskapsprøve - salgsbevilling pr gang	0 %	400	400
B	Kunnskapsprøve - skjenkebevilling pr gang	0 %	400	400
C	Etablererprøve for serveringsvirksomhet	0 %	400	400
D	Søknad om ambulerende bevilling pr. gang	0 %	440	420
E	Søknad om skjenkebevilling for enkeltanledning	0 %	1 340	1 280
F	Gebyr for ikke levert salgsoppgave fra bevillingshaver - pr arrangement	0 %	1 340	1 280
	Gebyr per omsatt vareliter alkoholholdig drikke følger satsene i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikke § 6-2. Avgiftene blir regulert hvert år av Helse- og omsorgsdepartementet			
A	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger kr 1500 pr år er minstesats kr 2550	0 %	2 550	2 440
B	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger kr 2500 pr år er minstesats kr 3740	0 %	3 740	3 590
C	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger minstesats regulert iht Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.§ 6-2 gjelder minstesats for bevillingsgebyr. Gebyrsatser følger årlig regulering fra Helse- og omsorgsdepartementet.	0 %	6 100	5 800
	Minimum bevillingsgebyr for salg av alkohol. Gebyrsats følger årlig regulering fra Helse- og omsorgsdepartementet.			
A	Tilsynsavgift iht tobakkskadeloven § 10 - fast salg	0 %	3 460	3 320
B	Tilsynsavgift iht tobakkskadeloven § 10 - midlertidig salg	0 %	1 450	1 420
	SKOLE			
	BETALING FOR OPPHOLD I SKOLEFRITIDSORDNING (SFO)			
	Betalingsatser for opphold i SFO fra 01.08.2025 Alle priser som ikke er spesifisert til dag/time gjelder per måned. Betaling innkreves over 11 måneder.			
A	Inntil 12 timer per uke, 1. – 3. klasse		-	
	Inntil 12 timer per uke, 4. klasse		2 150	
	Inntil 18 timer per uke, 1. – 3. klasse		1 450	
	Inntil 18 timer per uke, 4. klasse		2 850	
	Hel plass, 1. – 3. klasse		2 150	2 080
	Hel plass, 4. klasse		3 600	3 460
B	Dagplass. Betaling for enkeltdager med forbehold om ledig plass.		390	390
C	Gebyr for henting av barn etter åpningstid; pr. påbegynt halvtime		760	
D	Matpenger		270	170
E	Leksehjelptilbud: Det gis fratrekk i betalingsatsen ut fra antall timer leksehjelp som gis i SFO-tiden. Fratrekk pr time.		135	128
F	Søskenmoderasjon ytes slik: For barn nr. 2 eller flere: 20% Rekkefølgen avgjøres av barnets alder hvor det eldste barnet er barn nummer 1.			

		Mva	2025	2024
G	Foreldrebetaling skal maksimalt utgjøre 6% av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen for et barn på 1. - 4. trinn.			
H	Gratis SFO for elever med særlige behov på 5-7 trinn.			
	SEMESTERAVGIFT FOR ELEVER I DEN KOMMUNALE KULTURSKOLE			
	Med virkning fra 01.08 fastsettes semesteravgiften slik:			
A	Semesteravgift for eneundervisning	0 %	2 340	2 240
	Søskenermoderasjon gis dersom en elev går på flere tilbud i kulturskolen og dersom barn fra samme familie går i kulturskolen; 30%. Gjeldende fra 01.08.			
B	Semesteravgift for undervisning i gruppe	0 %	1 750	1 680
C	Instrumentleie pr. år	0 %	570	540
D	Note/Kopieringsavgift pr år	0 %	250	240
E	Materiell visuelle fag pr år	0 %	780	740
F	DUO (et kontingent-tillegg når en foresatt har undervisning sammen med elev)	0 %	930	890
G	Voksenkurs - gruppe	0 %	2 710	2 600
H	Brasstastick, Orkester	0 %	930	890
I	Rekrutteringspakke - egenandel per korps per sesong/år	0 %	5 970	5 730
	NORSKOPPLÆRING FOR ELEVER VED ELVERUM LÆRINGSENTER UTEN RETT TIL GRATIS OPPLÆRING			
	Det fastsettes kursavgift for elevene slik:			
	Kursavgift for 3 måneder	0 %	13 360	12 830
	BARNEHAGE			
	OPPHOLDSBETALING			
	Elverum kommune praktiserer ordningen med reduksjon av foreldrebetaling for lavinntektsfamilier og gratis kjernetid i henhold til nasjonale føringer. Matpenger er unntatt fra reduksjon i foreldrebetaling og gratis kjernetid.			
A	Elverum kommune tilbyr: 100%, 80%, 70%, 60% og 50% plass.			
	100% plass	0 %	2 000	2 000
	80% plass	0 %	1 800	1 800
	70% plass	0 %	1 600	1 600
	60% plass	0 %	1 400	1 400
	50% plass	0 %	1 200	1 200
	Dagplass - betaling for enkeltdager	0 %	330	310
	Gebyr for henting av barn etter åpningstid; pr. påbegynt halvtime	0 %	750	720
	Matpenger pr mnd	0 %	370	350
B	Søskenermoderasjon ytes slik: For barn nr. 2: 30 % For barn nr. 3: 100% Matpenger er unntatt fra søskenermoderasjonen			
	HELSE, MESTRING OG OMSORG			
	BETALING FOR UTENLANDSVAKSINERING			

		Mva	2025	2024
	Egenbetaling for utenlandsvaksinasjon er fastsatt slik: Selve vaksinen og vaksinemateriell betales av den enkelte. Denne prisen varierer for de ulike vaksinene. Vaksinasjonsprogrammet mot enkelte sykdommer, krever vaksinasjon i flere omganger. Barn under 12 år, betaler kun for selve vaksinen og medgått materiell.			
	Vaksinasjon pr gang (fra fylte 12 år)	0 %	380	360
	Pris ved senere besøk ang. samme reiseprogram	0 %	240	230
	Familie - gjelder personer i samme husstand med hjemmeboende barn opp til 18 år.	0 %	650	620
	Studenter / honnør / barn	0 %	310	290
	Egenandel ikke møtt til time	0 %	370	350
	Enkel kontakt /resept/e-resept	0 %	90	90
1	BETALING FOR SERVERING AV MIDDAG			
	Prisene forutsetter at det tegnes abonnementsavtale for minimum en måned ad gangen. Kommunedirektøren, eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å avvike denne prisen i spesielle tilfelle etter vurdering av helse- og /eller sosial status. Prisen for servering av middag til eldre og uføre fastsettes slik:			
	Utkjøring av middag med dessert ekskl. mva.	0 %	117	114
	Utkjøring av middag uten dessert	0 %	100	96
	Lunsj servert på dagopphold	0 %	67	64
2	BETALING FOR HELSE- OG OMSORGSTJENESTER I HJEMMET			
	I medhold av forskrift FOR-2011-12-16-1349 om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester som fastsetter betalingssetter for hjemmehjelp dvs. praktisk bistand og opplæring i hjemmet:			
	Abonnementsordning for tjenester som ytes over lang tid			
	*) Vederlag for praktisk bistand for personer med nettoinntekt før særfradrag under 2G settes til det tillatte i henhold til forskrift om egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester.			
	Månedssavgift ved inntekt 0 G - 2 G (inntil 248 056)	0 %	230*)	230*)
	Månedssavgift ved inntekt 2 G - 3 G (inntil 248 057 - 372 084)	0 %	971	932
	Månedssavgift ved inntekt 3 G - 4 G (inntil 372 085 - 496 112)	0 %	2 316	2 224
	Månedssavgift ved inntekt 4 G - 5 G (inntil 496 113 - 620 140)	0 %	3 769	3 620
	Månedssavgift ved inntekt over 5 G (over 620 141)	0 %	4 379	4 206
	De som er innlemmet i abonnementsordningen, men som ikke får hjelp under ferieavviklingen, fritas for månedssavgift i en måned. Brukere av hjemmetjenester skal ikke betale høyere vederlag enn det kommunens utgifter til vedkommende tjeneste utgjør pr måned (selvkost). De som er innlemmet i abonnementsordningen, skal dermed betale en lavere sats enn månedssavgiften, dersom antall timer vedkommende har fått hjelp er så lavt at kommunens kostnader, ved å gi hjelpen, ikke overstiger den månedssavgift brukeren skulle ha betalt etter sin netto inntekt.			
	Betalingssetsen uten abonnementsordning			
	Kommunens kostnad pr time (selvkost) for hjemmehjelp, boveileder o.l.	0 %	604	580

	Mva	2025	2024
Kommunedirektøren, eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å avvike denne prisen i spesielle tilfeller etter vurdering av helse- og /eller sosial status. Det betales ikke egenandel for hjemmesykepleie.			
3 VEDERLAG FOR OPPHOLD I INSTITUSJON			
Vederlag for opphold i institusjon er regulert i forskrift fra Helse- og omsorgsdepartementet - forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester FOR-2011-12-16-1349 nr. 1349. I medhold av forskriften § 3 og 4 er følgende maksimalsatser for egenandel i institusjon vedtatt:			
Korttidsopphold			
Korttidsopphold pr døgn. Kost og losji, medisiner o.l., samt nødvendig hjelp, er inkludert i satsen *)	0 %	193	193
Korttidsopphold, dag- eller nattopphold *)			
For dagopphold uten lunsj eller nattopphold*)	0 %	110	110
*) Satsene følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4. Reiseutgifter til/ fra korttidsopphold er ikke inkludert i betalingssatsen, og må derfor dekkes av den enkelte. Avlastningstiltak for personer og familier, som har et særdeles tyngende omsorgsarbeid, er gratis. Personer på avlastningstiltak har også gratis kost og losji, men utgifter til medisiner, medisinsk forbruksmateriell, hygieneartikler, vask og reparasjon av privat tøy og egenandel for bruk av tjeneste, dekkes ikke.			
Langtidsopphold			
Kommunen fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte institusjon i eget vedtak. Den fastsatte egenandel skal ikke overstige de reelle utgiftene, og skal beregnes på følgende måte: Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Fribelegnets størrelse følger av Helse- og omsorgsdepartementets forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3 andre ledd. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25% av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelene av fribelegnet. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85%. Kommunen gir fradrag for boutgifter i egen bolig ved tildeling av fast plass i sykehjem. Leiligheter: Inntil kr. 3 588.- mot dokumentert betaling av husleie. Enebolig: Inntil kr.2.132,- mot at det fremvises dokumentasjon på betalt strøm, kommunale avgifter og boligforsikring. Dersom beboer har hjemmeboende ektefelle, eller mindreårige barn eller delvis forsørger barn over 18 år, halveres beløpene. Det foreslås høyere fradrag for leiligheter enn eneboliger, da leilighetsbeboere gjennom sin husleie har høyere boutgifter. Reiseutgifter til/ fra langtidsopphold er ikke inkludert i betalingssatsen og må betales av den enkelte.			
Jotuntoppen bo- og omsorgssenter			
Mat pr måned, 4 måltider i døgnet	0 %	4 820	4 630
HJELPEMIDLER			
Utkjøring av hjelpemidler, korttidsutlån	0 %	224	215

		Mva	2025	2024
4	TRYGGHETSALARMER			
	Abonnementsgebyr pr. måned på trygghetsalarm stasjonær.	0 %	358	343
	Abonnementsgebyr pr. måned på mobil trygghetsalarm.	0 %	413	396
	Abonnementsgebyr pr. måned for ekstra smykke tilknyttet trygghetsalarm stasjonær.	0 %	98	94
	Egenandel ved tap av alarmsmykke stasjonær trygghetsalarm	0 %	361	346
	Egenandel ved tap av mobil trygghetsalarm	0 %	1 191	1 144
	Abonnementsgebyr pr. måned for leie av digital nøkkelboks	0 %	150	-
	Digital døråpning inkl. montering	0 %	2 500	-
5	BETALING FOR BEHANDLING HOS KOMMUNALT ANSATTE FYSIOTERAPEUTER			
	Betalingssetninger for behandling hos kommunalt ansatte fysioterapeuter er regulert i forskrift, fra Helse- og omsorgsdepartementet, om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi. FOR-2019-05-23-890. Kommunen vil til enhver tid følge betalingssetningene i forskriften.			
	Leie av treningshall Friskliv. Betaling pr økt / lån.	0 %	434	416
	TEKNIKK OG MILJØ			
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV SAKER ETTER JORD- OG KONSESJONSLOVEN			
1	Gebyr for behandling av saker etter jord- og konsesjonsloven fastsettes ved forskrift av Landbruks- og Matdepartementet. Gebyr merket med *) kan endres av departementet etter at kommunestyret har fattet vedtak.			
1	Delingssaker etter jordloven *)			
1.1	Gebyr for delingssaker som behandles etter jordloven, i iht. gebyrsats fastsatt av Landbruks- og matdepartementet (kan forandres i løpet av gebyråret).	0 %	2 000	2 000
1.2	Gebyr for saker som behandles etter konsesjonsloven. Gebyrsats fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Tinglysningsgebyr kommer i tillegg (kan forandres i løpet av gebyråret).	0 %	5 000	5 000
2	Gebyr forkonsesjon av mindre areal Anvendes ved overføring av landbruksarealer mellom eiendommer hvor arealet ikke endrer formål som følge av overføringen. Tinglysningsgebyret og ev. oppretting av matrikkelenhet kommer i tillegg.			
2.1	Areal fra 0-5 daa - konsesjon	0 %	1 100	1 050
2.2	Areal fra 5,1 - 20 daa - konsesjon	0 %	3 060	2 930
3	FELLINGSAVGIFT VILTFORVALTNING.			
	Hjemmelsgrunnlag "Lov om jakt og fangst av vilt" §40 og vedtak i viltfaglig utvalg VU-021/20 *): «Viltfaglig utvalg vedtar å øke fellingsavgiftene for henholdsvis elg og hjort slik at de økes årlig i tråd med de statlig fastsatte maksimalsatsene. Satsene avrundes ned til nærmeste krone.» Satsene vedtas <u>etter</u> kommunestyrets møte.			

		Mva	2025	2024
3.1	Søknader iht. Forskrift om hold av vilt i fangenskap mv. jfr. rundskriv 1/99	0 %	3 120	2 990
3.2	Fellingsavgift hjortevilt.			
	Voksen elg	0 %	*)	*)
	Elg kalv	0 %	*)	*)
	Voksen hjort	0 %	*)	*)
	Hjort kalv	0 %	*)	*)
3.3	Timepris (Kommer til anvendelse ved gjennomføring av avtalte oppdrag.)	0 %	1 073	1 030
	MILJØSERTIFISERING, JF "MILJØFYRTÅRN" ORDNINGEN *)			
	Gebyret angir kostnaden ved en gjennomsnittlig sertifisering. Ved komplekse søknader kan gebyret øke. For sertifisering av bedrifter utenfor Elverum kommune tilkommer kjøregodtgjørelse iht. Statens satser. *) Grunnet ny organisering av Miljøsertifiseringsordningen fra 2023 kan gebyrene bli endret			
1	Ny sertifisering av bedrift, inkl. mva. Ved økt kompleksitet kan gebyret bli høyere.	25 %	6 963	6 688
	Tillegg for bedrifter med 4 eller flere bransjekrav	25 %	713	675
2	Resertifisering av bedrift, inkl. mva. Ved økt kompleksitet kan gebyret bli høyere.	25 %	5 813	5 575
	Tillegg for bedrifter med 4 eller flere bransjekrav	25 %	713	675
	BETALINGSREGULATIV FOR KARTKOPIER OG ANDRE KOPIERINGSTJENESTER		2024	2023
1	Normalt uttak av kopier for saksorientering er gratis. Kopieringsoppdrag utover dette dekkes etter timepris, pluss papiromkostninger. Timepris:	25 %	1 345	1 291
2	Diverse bestemmelser			
2.1	Det skal ikke tas betaling for kart som skal følge delingssøknad, byggesøknad, søknad om utslippstillatelse eller andre søknader. Andre offentlige etater, skoler og ideelle organisasjoner betaler ikke for enkeltkopier på papir i A3 eller A4. For større format kan det avtales spesialpriser.			
2.2	Utskrift av kommuneplan	25 %	674	646
2.3	Utskrift av reguleringsplan med bestemmelser	25 %	609	584
3	Selvbetjeningsløsninger			
	Andre kart og eiendomsinformasjon selges kun via selvbetjente nettportaler som administreres av eksterne forhandlere (Se våre hjemmesider under kjøp/salg av eiendom). Prisene går fram av produktkatalogen til forhandler. Prisene inkluderer påslag til leverandør og mva. Pris på digitale kartdata er regulert gjennom Geovekstsamarbeidet.			
	REGULATIV FOR ARBEID ETTER MATRIKKEL- OG SEKSJONERINGSLOVEN			
	Lovhjemmel: Matrikkeloven § 32, forskriftenes §16 og Lov om eierseksjoner §15. Tinglysingsgebyr fastsettes ved statsbudsjettet og kommer i tillegg.			
1.1	Oppretting av matrikkelenhet			
1.1.1	Oppretting av grunneiendom og festegrunn			
	areal fra 0 - 500 m ²	0 %	7 000	10 000

		Mva	2025	2024
	areal fra 501m ² - 2000 m ²	0 %	17 500	25 000
	pluss pr. påbegynt daa mellom 2 daa - 20 daa	0 %	1 680	2 400
	For arealer over 20 daa betales etter medgått tid. Minstepris	0 %	47 740	68 200
	For landbrukseiendommer og grunn til allmennyttige formål betales etter medgått tid. Minstepris	0 %	7 000	10 000
	Ved samtidig oppmåling av minimum 6 tilgrensede tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis 20 % reduksjon av gebyret. For punktfeste der merking og måling i marken er unødvendig, betales etter pkt. 1.2. Ved ommatrikulering av arealer der målebrev er med koordinater regnes 50% av 1.1.1			
1.1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn			
	Arealklasser følger 1.1.1. Gebyr 50% av 1.1.1.			
	For areal over 20 daa betales etter medgått tid. Minstepris:	0 %	25 445	36 350
1.1.3	Oppmåling av uteareal på eierseksjon			
	Arealklasser og gebyr følger 1.1.1.			
1.1.4	Oppretting av anleggseiendom			
	Gebyr for oppretting av anleggseiendom;			
	areal fra 0 - 2000 m ³	0 %	17 500	25 000
	areal fra 2001 m ³ -, økning pr. påbegynt 1000 m ³	0 %	1 680	2 400
1.1.5	Registrering av jordsameie			
	Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.			
1.2	Oppretting av matrikkelenhet			
	Matrikkelføring uten fullført oppmålingsforretning. I tillegg vil det komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning. Viser til 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4 og 1.1.5.	0 %	3 500	5 000
1.2.1	Avbrutt oppmålingsforretning eller matrikulering			
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.			
1.3	Grensejustering			
1.3.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie			
	Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5% av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20% av eiendommens areal før justeringen.			
	areal fra 0 - 250 m ²	0 %	4 900	7 000
	areal fra 251 m ² - 500 m ²	0 %	7 350	10 500
1.3.2	Anleggseiendom			
	For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5% av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m ³ .			
	volum fra 0 - 250 m ³	0 %	12 600	18 000
	volum fra 251 - 1000 m ³	0 %	14 000	20 000
1.4	Arealoverføring			
1.4.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie			
	Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.			
	areal 0 - 500 m ²	0 %	7 000	10 000

		Mva	2025	2024
	areal fra 501 m ² - 1000 m ²	0 %	17 500	25 000
	areal fra 1001 m ² -, økning pr påbegynt 500 m ²	0 %	1 680	2 400
	For landbrukseierendom og grunn til allmenntilgjengelige formål betales etter medgått tid. Minstepris	0 %	7 000	-
1.4.2	Anleggseiendom			
	For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.			
	volum fra 0 - 250 m ³	0 %	14 000	20 000
	volum fra 251 - 500 m ³	0 %	17 500	25 000
	volum fra 501 m ³ -, økning pr påbegynt 500 m ³ .	0 %	1 680	2 400
1.5	Klarlegging av eksisterende grensepunkt der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning			
	For inntil to punkt	0 %	2 100	3 000
	For hvert nytt punkt	0 %	560	800
1.6	Klarlegging av eksisterende grensepunkt der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt, eller klarlegging av rettigheter			
	For inntil to punkt	0 %	4 200	6 000
	For hvert nytt punkt	0 %	840	1 200
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.			
1.7	Privat grenseavtale			
	For inntil 2 punkter	0 %	3 850	5 500
	For hvert nytt punkt	0 %	630	900
	Billigste alternativ for rekvirent velges.			
	Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid (minimum 3 timer).			
1.8	Timepris			
	Timepris for arbeider etter matrikkelloven	0 %	1 100	1 100
1.9	Urimelig gebyr			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
1.10	Betalingsbetingelser			
	Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret kreves inn etterskuddsvis, men før tinglysning.			
1.11	Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring i saken			
	Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.			
1.12	Kostnader for innhenting av relevante opplysninger			
	Kostnader utenom det som er nevnt over, som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.			
1.13	Utstedelse av matrikkelbrev. jf. matrikkelforskriften § 16.4			
	Matrikkelbrev inntil 10 sider	0 %	175	175
	Matrikkelbrev over 10 sider	0 %	350	350
	GEBYRREGULATIV FOR SEKSJONERING AV EIENDOMMER.			
	Lovhjemmel: Lov om eierseksjoner § 15.			

		Mva	2025	2024
1	Generelt			
	Regulativet skal dekke utgifter til kontroll av at vilkårene for seksjonering er til stede, herunder kontroll av tegninger og eventuell befaring. Tinglysning av seksjonsbegjæringen kommer i tillegg.			
2	Oppretting av eierseksjoner, Inntil 2 seksjoner:	0 %	6 460	6 200
	Fra og med 3. seksjon:	0 %	580	550
3	Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie:	0 %	6 460	6 200
4	Befaring			
	Hvis det i forbindelse med seksjonering/reseksjonering er nødvendig med befaring, betales det i tillegg pr. time:	0 %	1 150	1 100
	Eventuelt gebyr for oppmåling av utearealer kommer i tillegg			
5	Sletting/oppheving av seksjonert sameie	0 %	1 200	1 150
6	Betalingsbestemmelser			
	Innbetaling skal skje innen frist fastsatt av kommunen. Bli seksjoneringstillatelse ikke gitt skal tinglysningsgebyret og halvparten av gebyret for seksjonering betales tilbake.			
7	Gebyr for oppmåling av uteareal på eierseksjon kommer i tillegg til pkt 2. og 3.			
	Se gebyrregulativ for matrikkelloven pkt. 1.1.3.			
	OPPDRAG FOR TJENESTER UTFØRT AV EGET FORETAK			
	Oppdrag og tjenester utført av eget foretak, org. nr. 952857991			
1	Plassering av tiltak og beliggenhetskontroll, timepris inklusive instrumentleie. Timepris:	25 %	2 475	2 375
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE- OG DELINGSSAKER M.M.			
	Gebyr for behandling av bygge- og delingssaker fastsettes iht. pbl § 33-1. Tid til nødvendig tilsyn og ulovlighetsoppfølging inngår. Eventuell tvangsmulkt og overtredelsesgebyr behandles særskilt.			
	Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt kommunen har mottatt en behandlingsdyktig søknad, og betales til kommunekassa etter regningsoppgave fra kommunen.			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid eller de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
	Alle arealer regnes som bruksareal (BRA) iht. NS 3940 hvor overbygd areal inngår.			
1	Nybygg og hovedombygging av boliger og fritidsboliger inkl. tilhørende garasje i samme bygning (tillatelse til tiltak)			
A	For søknader som inneholder én boenhet:	0 %	30 530	29 320
B	For søknader som inneholder mer enn en selvstendig boenhet, betales pr. boenhet f.o.m. boenhet nr. 2 t.o.m. nr. 20:	0 %	15 290	14 680
C	For søknader som inneholder mer enn en selvstendig boenhet, betales ved flere enn 20 boenheter f.o.m. nr. 21:	0 %	7 680	7 370
D	For søknad om ny boenhet, som tilbygg eller påbygg til eksisterende bygg, eller ved bruksendring av del av eksisterende bygg, betales pr. boenhet:	0 %	15 290	14 680
E	For søknader om tilbygg eller påbygg som ikke inneholder ny boenhet betales etter satsene i kapittel 2.			

		Mva	2025	2024
F	Sammenføyning fra tomannsbolig til enebolig	0 %	8 720	8 370
G	Andre sammenføyninger av boenhet i boligbygg, pr. boenhet som bringes til opphør	0 %	8 720	8 370
2	Andre kategorier nybygg samt tilbygg, påbygg, underbygging, hovedombygging, betales etter bruksareal.			
A.1	Grunnbeløp – til og med 15 m ²	0 %	6 291	6 043
A.2	16 – 200 m ² - pr m ²	0 %	155	148
A.3	201 – 600 m ² - pr m ²	0 %	113	108
A.4	alt over 600 m ² - pr m ²	0 %	58	55
B	Bruksendring: Ved bruksendring betales 50 % av satsene i 2 A.			
C	Driftsbygninger i landbruket, uisolerte lagerbygg og haller av duk eller folie med bruksareal inntil 1000 m2 betales etter satsene i 2A (1-4), men maksimum kr. 20.000.			
D	Driftsbygninger i landbruket, uisolerte lagerbygg og haller av duk eller folie med bruksareal over 1000 m2 betales etter satsene i 2A (1-4), men maksimum kr. 25.000.			
3	Arealuavhengige tiltak			
A	På bolig-, fritids- og landbrukseiendom: Endring av tillatelse, tak over inngangsparti, veranda, vindfang, forstøtningsmur, støyskjerm, brønn, dam og basseng, midlertidig tiltak, fasadeendring, rivning, bygningsteknisk installasjon (separat installasjon eksklusiv ildsted/skorstein), tilknytning til offentlig nett, tankanlegg, gjerde, terrenginngrep, P-plasser og uisolerte vinterhager.	0 %	4 110	3 940
B	På annen eiendom enn bolig-, fritids- og landbrukseiendom: Endring av tillatelse, tak over inngangsparti, veranda, vindfang, forstøtningsmur, støyskjerm, brønn, dam og basseng, midlertidig tiltak, fasadeendring, rivning, bygningsteknisk installasjon (separat installasjon eksklusiv ildsted/skorstein), tilknytning til offentlig nett, lednings- og kabelanlegg, tankanlegg, gjerde, terrenginngrep og p-plasser.	0 %	8 170	7 840
C	Igangsettingstillatelse etter rammetillatelse, pr. stk	0 %	5 670	5 440
D	Skorstein og ildsteder: oppføring, rehabilitering av skorstein	0 %	1 290	1 239
E	Skilt og reklame, oppføring av enkeltskilt inntil 2 stk. (ved mer enn 2 skilt og skiltplaner for bygninger betales etter satsene i 3 F)	0 %	3 550	3 410
F	Skiltplaner, ID-mast, pylon/totem	0 %	7 600	7 300
4	Dispensasjoner			
A	Administrativ avgjørelse (fullt gebyr uavhengig av utfall)	0 %	7 600	7 300
B	Politisk avgjørelse (fullt gebyr uavhengig av utfall)	0 %	15 740	15 120
5	Fradeling/arealoverføring (I tillegg kommer egne gebyrer knyttet til ev. kart- og oppmålingsforretning).			
A	For behandling av søknad om deling av eiendom i regulert område betales	0 %	6 360	6 100
B	For hver ytterligere parsell i samme søknad betales	0 %	3 250	3 120
C	For behandling av søknad om deling av eiendom utenfor regulert område betales	0 %	6 360	6 100
D	For hver ytterligere parsell i samme søknad betales	0 %	4 660	4 470
6	For behandling av utslippssøknader			
A	Inntil 15 pe	0 %	7 100	6 820
B	15-50 pe	0 %	34 650	33 280
C	Over 50 pe	0 %	72 740	69 870
7	Behandling av søknader som ikke kommer til utførelse:			

		Mva	2025	2024
A	For ferdigbehandlede søknader som ikke kommer til utførelse betales 75 % av satsene for gjeldende behandling, unntatt dispensasjonsgebyret som betales fullt ut, se punkt 4.			
B	Ved avslag betales 75% av satsene for gjeldende behandling, unntatt dispensasjonsgebyret som betales fullt ut, se punkt 4.			
C	Dersom søker velger å trekke saken før den er ferdigbehandlet, faktureres gebyret ut fra hvor langt i prosessen behandlingen har kommet. Ferdigbehandlet søknad settes til 75 % av ordinært gebyr. Prosesstart regnes fra mottakskontroll er gjennomført.			
D	Ved pålegg om søknad for ulovlig igangsatt byggearbeid eller arbeid igangsatt uten tillatelse, betales 100 % tillegg av satsene ovenfor pga. merarbeid.			
E	Fornyelse av tidligere godkjent byggesøknad og reviderte søknader som krever ny behandling belastes med 50 % av gjeldende behandling hvis søknad mottas innen ett år etter utløp av byggefrist.			
F	Dersom et avslag medfører at en revidert søknad mottas innen 3 måneder fra vedtaksdato og denne søknaden blir godkjent, betales et redusert gebyr tilsvarende 50 % av fullt gebyr.			
G	Merarbeid der arbeid ikke dekkes av regulativet faktureres med kr. 1066,- pr time. Dette gjelder også besvarelse av forespørsler som medfører en sammenstilling av informasjon.			
8	Behandling av søknad om godkjenning av foretak og ansvarsrett, også ved sanitærmeldinger			
A	Lokal godkjenning	0 %	6 340	6 090
B	Gjentatt søknad om lokal godkjenning som samsvarer med tidligere godkjenning	0 %	2 210	2 120
C	Personlig godkjenning (selvbyggere)	0 %	2 381	2 287
D	Søknad om ansvarsrett (der det ikke er gitt lokal eller personlig godkjenning)	0 %	1 191	1 144
E	Endring av ansvarshavende	0 %	2 570	2 460
F	Behandling av sanitærmeldinger der søker ikke har sentral godkjenning	0 %	4 570	4 390
9	Andre gebyrer			
A	Søknad om midlertidig brukstillatelse (skal brukes kun unntaksvis, se pbl. § 21-10, 3. ledd)	0 %	5 090	4 880
B	Ferdigattest som rekvireres innen fastsatt frist i midlertidig brukstillatelse belastes ikke med gebyr. Hvis ikke settes gebyret til:	0 %	3 160	3 030
C	Anmodning om tilleggsopplysninger pga. søknad ikke komplett og behandlingsdyktig, pr. gang	0 %	1 400	1 340
D	Gjennomgang som fører til retur av søknad fordi den ikke inneholder den minimumsdokumentasjonen som kreves i forskriften.	0 %	1 741	1 672
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV PLANSAKER			
	Private planforslag - Plan- og bygningsloven (PBL) kapittel 12			

		Mva	2025	2024
	Med hjemmel i forskrift til plan- og bygningsloven § 2-1 kreves det at alle forslag til reguleringsplaner konstrueres og leveres på digital form før planforslaget tas opp til 1. gangs behandling. Digital arealplan skal være i henhold til nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Dersom planprosessen avsluttes etter oppstartsmøte og før forslag legges ut til offentlig ettersyn, skal det beregnes 50 % av fullt gebyr.			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
A	Planprogram	0 %	22 340	21 460
B	Reguleringsplaner (gebyr for oppstartsmøte og eventuelt konsekvensutredning tilkommer)		-	-
	Planareal inntil 10 daa	0 %	95 560	91 790
	Planareal inntil 20 daa	0 %	106 420	102 220
	Over 20 daa tillegg pr. påbegynt 10 daa	0 %	9 560	9 180
	Innenfor kommunedelplan for Leiret	0 %	174 820	167 930
	Maksimalgebyr, for reguleringsplaner	0 %	211 730	203 390
	Mindre reguleringsendringer, med delegert vedtak, fast pris:	0 %	27 150	26 080
	Mindre reguleringsendringer, vedtak i formannskap, fast pris:	0 %	47 790	45 900
	Områdereguleringsplan for vindkraft, privat utarbeidelse	0 %	200 000	-
C	<u>Tilleggsgebyr</u> Når kommunen må utføre digitalisering av plankart og tilpasning av format for innlegging i GIS-database betales gebyr etter brukte timeverk.			
	Minstegebyr pr. planforslag	0 %	10 050	9 650
	Timepris	0 %	1 210	1 160
D	<u>Konsekvensutredninger</u> Hvor planmyndigheten er godkjenningmyndighet for søkers konsekvensutredninger, jfr. Forskrift om konsekvensutredninger, betales gebyr etter brukte timeverk og utgifter kommunen måtte ha hatt til sakkyndig bistand.			
	Minstegebyr pr. planforslag	0 %	30 900	29 680
	Minstegebyr for konsekvensutredning områdereguleringsplan vindkraft. Eventuelle utgifter kommunen måtte ha til sakkyndig bistand kommer i tillegg.	0 %	75 000	-
	Timepris	0 %	1 210	1 160
E	Oppstartsmøte plansak, full planprosess	0 %	11 610	11 150
	Oppstartsmøte plansak, mindre endring.	0 %	8 040	7 720
	Oppstartsmøte vindkraftverk, områderegulering	0 %	30 000	-
F	Foreleggelse av planspørsmål (PBL §12-8) Framleggelse med politisk forhåndsvurdering	0 %	14 790	14 200
	Foreleggelse av planspørsmål (PBL § 12-8), vindkraftverk	0 %	20 000	-
G	Oppheve plan, privat initiativ	0 %	34 580	33 210
	VEI, PARK OG ANLEGG			
1	LEIE AV TORGPASSER			

		Mva	2025	2024
	Torgplassene er på 25 m2(liten) eller 50 m2 (stor)			
1.1.	Salg fra fast plass pr. år, uten strøm	0 %	0	4 410
1.2	Salg fra fast plass pr. år med strøm, 1 uttak 16A	0 %	0	7 500
1.3	Salg fra stor plass pr. år uten strøm	0 %	0	5 780
1.4	Salg fra stor plass pr. år med strøm, 1 uttak 16A	0 %	0	9 750
1.5	Ekstra strøm uttak pr. år, 1 uttak 16A	0 %	0	3 600
1.6	Salg fra liten plass pr. dag uten strøm	0 %	0	650
1.7	Salg fra liten plass pr. dag med strøm, 1 uttak 16A	0 %	0	730
1.8	Salg fra stor plass pr. dag uten strøm	0 %	0	850
1.8	Salg fra stor plass pr. dag med strøm, 1 uttak 16A	0 %	0	950
1.8	Ekstra strøm uttak pr. dag, 1 uttak 16A	0 %	0	100
1.1.	Liten plass. 1 dag	0 %	300	0
1.2	Liten plass. 10 dager, vilkårlige datoer	0 %	1 100	0
1.3	Liten plass. 1 uke, kalender uke	0 %	900	0
1.4	Liten plass. 1 måned, kalender måned	0 %	1 400	0
1.5	Liten plass. 6 måneder, vilkårlige kalender-måneder	0 %	2 200	0
1.6	Stor plass. 1 dag	0 %	500	0
1.7	Stor plass. 10 dager, vilkårlige datoer	0 %	1 800	0
1.8	Stor plass. 1 uke, kalender uke	0 %	1 500	0
1.9	Stor plass. 1 måned, kalender måned	0 %	2 300	0
1.10	Stor plass. 6 måneder, vilkårlige kalender-måneder	0 %	3 600	0
1.11	Leie av 1 strøm uttak 16A 1-fase. 1 dag	0 %	200	0
1.12	Leie av 1 strøm uttak 16A 1-fase. 10 dager, vilkårlige datoer	0 %	2 000	0
1.13	Leie av 1 strøm uttak 16A 1-fase. 1 uke, kalender uke	0 %	1 400	0
1.14	Leie av 1 strøm uttak 16A 1-fase. 1 måned, kalender måned	0 %	2 800	0
1.15	Leie av 1 strøm uttak 16A 1-fase. 6 måneder, vilkårlige kalender-måneder	0 %	3 900	
	LEIE AV KOMMUNAL P-PASS, GATEGRUNN, TORG ELLER PARK			
	Kommunedirektøren kan inngå avtale om reduksjon av gebyr dersom gebyret blir urimelig høyt. All bruk/leie skal være forhåndsavtalt			
2.1	Folkvangtomta og Torget sør. Pris pr. dag.	0 %	6 900	6 620
2.2	Kommunal gategrunn, Elvarheimparken, på betingelse av ingen framleie			
	Der skiltplan er påkrevd, pris pr. dag og stenging av gate inntil 3 gatekvartal	0 %	1 845	1 772
	Der skiltplan er påkrevd, pris pr. dag og stenging av gate over 3 gatekvartal	0 %	2 990	2 870
	Bistand for utarbeidelse av skiltplaner, inntil 3 gatekvartal.	0 %	1 786	1 715
	Bistand for utarbeidelse av skiltplaner, over 3 gatekvartal.	0 %	2 990	2 870
	Uten vegstenging, intet gebyr. Evt. skader belastes søker.			
2.3	Det er utarbeidet særskilt avtale for Grundsetmarten, Elverumsdagene, oktoberfestival og julegateåpning med omfattende trafikktiltak og leiebehov. Eventuelt skader faktureres separat.	0 %	63 120	60 630
3	PARKERINGSavgift OG -GEBYR			

		Mva	2025	2024
	Elektrisk og hydrogendrevet kjøretøy betaler samme avgift som øvrige kjøretøy der avgiftsparkering ellers gjelder. Hvis man parkerer på offentlig parkeringsplass med tidsbegrenset parkering, må urskive brukes. Står man på ladeplass, må lading pågå for å unngå kontroll sanksjon, og maksimal ladetid er 4 timer. Deretter må kjøretøyet flyttes.			
3.1	Parkeringsavgift langtid pr dag.	25 %	60	50
3.2	Parkeringsavgift langtid pr time	25 %	30	23
3.3	Parkeringsavgift korttid pr time (ikke gjeldende før parkeringsavgift blir innført)	25 %	30	23
	Lading på ladeplass. Her må det betales for parkering etter gjeldende satser, deretter belastes ladeavgift etter gjeldende spotpris for strøm med ett påslag for å dekke inn nettleie og vedlikeholdsutgifter. Påslaget er pr 1/1-2025 på 250%. Kommunedirektøren kan endre påslaget i løpet av året.			
3.4	Jf. "Forskrift om offentlig parkeringsgebyr"; gjelder overtredelser av bestemmelser om stans og parkering av motorvogn eller tilhenger til motorvogn på veg åpen for alminnelig ferdsel, jf. trafikreglene § 1. Gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet	0 %	900	900
3.5	Jf. "Forskrift om vilkårsarkering (parkeringsforskriften)". Gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet. Ved overtredelse av vilkårene for parkering ilegges en kontroll sanksjon. For andre overtredelser, herunder brudd på dokumentasjonsplikt for tidsbegrenset gratisarkering og kontroll sanksjon for dette, henvises det til forskriftens § 36.	0 %	660	660
4	PARKERING, ABONNEMENTSKORT			
	Abonnementskort for parkering på offentlige avgiftsbelagte langtid P-plasser. Kortet er elektronisk og er knyttet til kjøretøyet reg.nr.			
4.1	Avgift pr år	25 %	7 525	7 225
4.2	Avgift pr mnd	25 %	761	731
5	FRIKJØP AV PARKERINGSPLASSER			
	Jfr. vedtekt til PBL §69 nr. 4, stadfestet 05.11.1984.	0 %	173 720	166 870
6	GRAVING I KOMMUNALE VEGER OG GATER			
6.1	Behandling av gravesøknader, inkl. befarig, tilsyn og kontroll, pr. søknad:	0 %	7 090	6 810
6.2	Dobbelt gebyr når graving er igangsatt uten godkjent gravetillatelse.			
6.3	Gebyr for behandling av tiltak uten graving: -på kommunalt trafikkareal som krever arbeidsvarsling og skiltplan: Gjelder for all avsperring på veg, G/S-veg og fortau	0 %	1 750	1 680
6.4	Dobbelt gebyr når graving er igangsatt uten godkjent gravetillatelse.	0 %	3 500	3 360
7	HÅNDHEVING AV POLITIVEDTEKTENE			

	Mva	2025	2024
Jf. Politivedtektenes § 28a. Vedtektenes § 6, § 12, § 13, § 15, § 16, § 17, § 19, § 20 håndheves av Elverum kommune med hjemmel i forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om Kommunal håndheving av politivedtekter. Elverum kommune ilegger ved overtredelser av disse bestemmelsene overtredelsesgebyr som fastsatt i forskriftens §6.			
VANN- OG AVLØPSGEBYR			
Vedtatt av Elverum kommunestyre hjemmel i lokal forskrift om vann- og avløpsgebyrer vedtatt 04. oktober 2023. Kommunestyret vedtar årlig nytt gebyrregulativ i forbindelse med budsjettbehandlingen. <i>I statsbudsjettet for 2025, foreslår regjeringen å redusere mva-satsen for vann og avløp fra 25% til 15% med virkning fra 1.mai 2025. Dette vil eventuelt påvirke gebyrbeløpene.</i>			
Tilknytningsgebyr er et engangsgebyr som skal betales for tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsanlegg. Gebyret skal betales for: a) Ny tilknytning av eiendom. b) Eiendom som kommunen krever tilknyttet. c) Eiendom med tilknytning som ikke er godkjent. For boligeiendom skal tilknytningsgebyr utgjøre et fast beløp per boenhet. Nærings- og kombinasjonseiendom skal betale tilknytningsgebyr i kategorier avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen. Tilknytningsgebyret skal være betalt før tilknytning.			
Årsgebyr for vannforsyning og avløpshåndtering er todelt: Abonnementsgebyr: Et fast årlig gebyr for kommunens vann- og avløpstjenester. Inntektene fra gebyret skal fortrinnsvis dekke tjenestenes forventede faste kostnader. I 2024 forventes disse å utgjøre ca. 15 % for vann og 15 % for avløp. Forbruksgebyr Fastsettes etter faktisk målt vannforbruk. For eiendom hvor vannmåler ikke er installert beregnes det et stipulert forbruk lik eiendommens bruksareal multiplisert med en faktor på 1,2 m3/m2. For fritidsbolig skal faktoren være 0,6 m3/m2. Bruksareal beregnes etter NS-3940. Vann og avløpsgebyrene beregnes etter prinsippet vannmengde inn er lik vannmengde ut.			
Differensiert abonnementsgebyr: Abonnementsgebyret er differensiert ut fra brukskategorier: a) Bolig- og fritidseiendom: per boenhet. b) Nærings- og kombinasjonseiendom: etter fastsatte kategorier som gjenspeiler vannforsyningskapasiteten til den enkelte eiendom.			
Vannmåleravlesning: Abonnenter uten fjernavleste vannmålere skal lese av vannmåleren minst én gang i året, innen 31. desember, og levere resultatet til kommunen.			

	Mva	2025	2024
Gebyrreduksjon i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag. Abonnementen har rett til reduksjon i gebyr ved feil eller mangel ved vannforsyningen i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag. Abonnementen har rett til redusert gebyr dersom ikke-varslet avbrudd i vannforsyningen varer i mer enn 24 timer. Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen skyldes forhold på kommunens side, for eksempel forurensing i vannkilde eller feil ved kommunalt anlegg. Krav om redusert gebyr må fremmes innen to måneder etter at forholdet oppsto, dersom ikke kommunen har fattet eget vedtak om gebyrreduksjon.			
GEBYRSATSER (alle satser er inklusiv merverdiavgift):			
1.1 Årlig abonnementsgebyr (kr/år) VANN			
Bolig- og fritidseiendom (per boenhet)	25 %	754	628
Annet enn bolig:			
Kategori 1 (0-300) m ³ (1 boenhet)	25 %	754	628
Kategori 2 (301-1.000) m ³ (3 boenheter)	25 %	2 259	1 883
Kategori 3 (1.001-3.000) m ³ (6 boenheter)	25 %	4 518	3 765
Kategori 4 (3.001-6.000) m ³ (12 boenheter)	25 %	9 036	7 530
Kategori 5 (6.001-20.000) m ³ (24 boenheter)	25 %	18 072	15 060
Kategori 6 (20.001-50.000) m ³ (50 boenheter)	25 %	37 650	31 375
Kategori 7 (50.001-150.000) m ³ (100 boenheter)	25 %	75 300	62 750
Kategori 8 (150.001-500.000) m ³ (150 boenheter)	25 %	112 950	94 125
Kategori 9 (500.001-1.000.000) m ³ (300 boenheter)	25 %	225 900	188 250
Sprinkleranlegg etter målt forbruk		-	
		-	
1.2 Årlig abonnementsgebyr (kr/år) AVLØP		-	
Bolig- og fritidseiendom (per boenhet)	25 %	911	729
Annet enn bolig:		-	
Kategori 1 (0-300) m ³ (1 boenhet)	25 %	911	729
Kategori 2 (301-1.000) m ³ (3 boenheter)	25 %	2 733	2 186
Kategori 3 (1.001-3.000) m ³ (6 boenheter)	25 %	5 466	4 373
Kategori 4 (3.001-6.000) m ³ (12 boenheter)	25 %	10 931	8 745
Kategori 5 (6.001-20.000) m ³ (24 boenheter)	25 %	21 863	17 490
Kategori 6 (20.001-50.000) m ³ (50 boenheter)	25 %	45 547	36 438
Kategori 7 (50.001-150.000) m ³ (100 boenheter)	25 %	91 094	72 875
Kategori 8 (150.001-500.000) m ³ (150 boenheter)	25 %	136 641	109 313
Kategori 9 (500.001-1.000.000) m ³ (300 boenheter)	25 %	273 281	218 625
Sprinkleranlegg etter målt forbruk			
2.1 Målt forbruk kr/m³ VANN			
Alle abonnenter	25 %	24,49	20,41
2.2 Målt forbruk kr/m³ AVLØP			
Alle abonnenter	25 %	30,25	24,20
3.1 Tilknytningsgebyr (kr) VANN			
Bolig- og fritidseiendom	25 %	12 000	10 000

	Mva	2025	2024
Annet enn bolig:			
Rørdimensjon 0 - 32 mm	25 %	12 000	10 000
Rørdimensjon 32 – 40 mm	25 %	15 000	12 500
Rørdimensjon 40 – 50 mm	25 %	18 000	15 000
Rørdimensjon 50 – 63 mm	25 %	21 600	18 000
Rørdimensjon 63 – 110 mm	25 %	25 800	21 500
Rørdimensjon større enn 110 mm	25 %	30 000	25 000
3.2 Tilknytningsgebyr (kr) AVLØP			
Bolig- og fritidseiendom	25 %	12 500	10 000
Annet enn bolig:			
Rørdimensjon 0 - 32 mm	25 %	12 500	10 000
Rørdimensjon 32 – 40 mm	25 %	15 625	12 500
Rørdimensjon 40 – 50 mm	25 %	18 750	15 000
Rørdimensjon 50 – 63 mm	25 %	22 500	18 000
Rørdimensjon 63 – 110 mm	25 %	26 875	21 500
Rørdimensjon større enn 110 mm	25 %	31 250	25 000
Gebyrreduksjon i årsgebyret i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag: Årsgebyret reduseres med 0,3% per påbegynte døgn utover det første døgnet.			
4 Vannmålerleie (kr/år)			
Per måler - Inntil 25 mm	25 %	261	250
Per måler – 25 – 50 mm	25 %	365	350
Per måler - Større enn 50 mm	25 %	521	500
Oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler: Dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning i tråd med lokal forskrift og kommunen må foreta avlesning: kr 1500 per gang per vannmåler			
Gebyr for avstengning og påsetting av vannforsyningen: Dersom kommunen foretar avstengning eller påsetting: kr 2000 per gang per eiendom.			
Forfallsdatoer for kommunale gebyrer: 30. mars, 30. mai, 30. september og 30. november			
INNFORDRINGSGEBYR			
*Omkostninger som påløper i forbindelse med innfordring av husleie, barnehage/SFO, pleie- og omsorgstjenester, kommunale eiendomsavgifter, diverse fakturering og plan- og byggesaker framgår i tabellen nedenfor. Gebyrer fastsettes ut fra det til enhver tid gjeldende rettsgebyr (R) eller inkassosats (IS) fastsatt i forskrift.			
Purregebyr (0,1 IS) av gjeldende inkassosats	0 %	*)	*)
Betalingsoppfordring (0,3 IS) av gjeldende inkassosats	0 %	*)	*)
Saker til forliksråd (1 R) av gjeldende rettsgebyr	0 %	*)	*)
Begjæring om utlegg (1,7 R) av gjeldende rettsgebyr	0 %	*)	*)
Forsinkelsesrenter beregnes i henhold til lov om forsinket betaling.			
MIDT-HEDMARK BRANN OG REDNINGSVESEN IKS.			

		Mva	2025	2024
A	Leie av bil og mannskap			
	Leie av utrykningskjøretøy pr. time (iht. KS satser)	25 %	685	685
	Mannskap pr. time pr. stk. (iht. KS satser)	25 %	1 001	1 001
	Fritatt for merverdiavgift ved utrykning.			
B	Unødige alarmer utover 1 grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet.	25 %	8 375	8 045
	Unødige innbruddsalarmer utover 3 grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet.	25 %	860	825
C	Kursavgift for kurs arrangert av brann- og feiervesenet fastsettes i forhold til det enkelte kurs. Fritatt for merverdiavgift.			
D	Gebyr for behandling av søknad om fyrverkeri og tilsyn av utsalgssted.	0 %	4 075	3 915
	FEIE-OG TILSYNSGEBYR		2025	2024
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR) innkrever feie- og tilsynsgebyrer på vegne av kommunen og representerer ved innfordring av kravene Elverum kommune hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.			
1	Pr. (røykløp i bolig-/forretningsbygg pr år.	25 %	584	536
	Det foretas ikke feiing av piper (røykløp) dersom ildsted ikke er tilkoblet, eller i særskilte tilfeller, ildstedet (ene) er plombert av feiervesenet. NB! I disse tilfellene kan det søkes fritak for feie-/tilsynsgebyr.		-	-
2	Tilsyn/kontroll/feiing fritidsbolig, faktureres pr år (nytt fra 2025)	25 %	235	1 494
3	Tilsyn/kontroll som går over 1 time faktureres timepris på	25 %	1 001	747
4	Dersom feier ved 2. gangs varsel møter "stengt dør2, ikke klargjort", faktureres det tilleggsgebyr for administrasjonskostnader	25 %	1 001	747
	SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNE RENOVASJON IKS			
	Det fastsettes følgende gebyrsatser for Sør- Østerdal Interkommunale renovasjonsselskap IKS. Alle priser er eks. mva. Ved manuell betaling av fakturering/betalinger, vil det tilkomme et behandlingsgebyr på kr. 35,-. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR) innkrever renovasjonsgebyrene på vegne av kommunen, og representerer ved innfordring av kravene Elverum kommune hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.			
A	Grunngebyr pr. år – husstander/husholdningsavfall	25 %	2 160	2 005
B	Volumgebyr pr år - tømming av restavfallsbeholder 1 gang pr mnd - ordinære husstander:			
	140 ltr. restavfall	25 %	1 960	1 819
	190 ltr. restavfall	25 %	3 259	3 025
	240 ltr. restavfall	25 %	4 173	3 874
	360 ltr. restavfall	25 %	6 290	5 840
	660 ltr. restavfall	25 %	11 588	10 759
	160 ltr. ekstrasekk (kjøpes i butikkene - 60 kr inkl. mva)	25 %	70	65
C	Renovasjonsgebyr pr. år - forenklet renovasjonsordning (kun sekkrenovasjon) jfr retningslinjer for endring av abonnement: (spredtbygde områder, langprivat gårdsveg og liten avfallsproduksjon)			
	Årsgebyr forenklet ordning	25 %	2 035	1 889

		Mva	2025	2024
D	Fradrag i ordinært renovasjonsgebyr pr. år som følge av hjemmekompostering/bruk av egen gjødselkjeller for bioavfall - jfr. retningslinjer for endring av abonnement.			
	Fradrag hjemmekompostering	25 %	(800)	(743)
E	Serviceabonnement pr. år - henting av avfall utover 3 meters-regelen.			
	3-10 meter	25 %	300	278
	11-20 meter	25 %	608	564
	over 20 meter - særskilt avtale			
F	Gebyr pr år for renovasjon av hytter og fritidseiendommer			
	Kategori 0	25 %	3 641	3 380
	- hytter/fritidseiendommer i områder med høy standard og stor avfallsproduksjon (for eksempel Trysilfjellet)			
	Kategori 1	25 %	2 276	2 113
	- hytter/fritidseiendommer i regulerte hytteområder med tilrettelagt infrastruktur (veg, vann, avløp og elektrisitet).			
	Kategori 2	25 %	1 235	1 146
	- hytter/fritidseiendommer i eller i tilknytning til regulerte hytteområder. Omfatter også hytter som ligger inntil offentlig vei/privat vei og hvor det delvis er tilrettelagt infrastruktur. De fleste hytter hører inn under denne kategorien.			
	Kategori 3	25 %	496	460
	- omfatter hytter/koier med lav standard utenfor regulerte områder, uten vegforbindelse i rimelig nærhet.			
G	Bringeordning av sortert avfall til ministasjoner - papp/papir, glass og tekstiler			
	Ministasjoner		-	-
H	Bringeordning til gjenvinningsstasjoner - sorterte avfallsfraksjoner som papp/papir, treverk, metall, møbler, farlig avfall, hageavfall, kuldemøbler osv.			
	Sortert avfall - Alle fraksjoner unntatt restavfall		-	-
	Restavfall pr inspiserbar sekk, inntil 140 liter, i klar plast med løst avfall (55 kr inkl. mva) inntil 3 sekker. Mer enn 3 sekker betales som 1/2 m ³	25 %	70	60
	Restavfall pr. 1/2 m ³ - 180 kr	25 %	235	200
	Restavfall pr. 1 m ³ - (mer enn 6 sekker etter m ³)	25 %	535	450
	Kostnadene for håndtering av sortert avfall inngår i grunngebyret.			
I	Septikrenovasjon – Elverum kommune			
	For tømming av slamavskillere for eiendommer med fast bosetting betales pr. år for slamvolum opp til 6 m ³ og tømming hvert 2. år.	25 %	1 690	1 569
	For eiendommer med fast bosetting uten toalett og for fritidsbebyggelse betales pr. år for slamvolum opptil 6 m ³ og tømming hvert 4. år.	25 %	841	780
	Tilsyn og kontroll av private avløpsanlegg jfr. KS vedtak 008/19	0 %	200	305
	ELVERUM KIRKELIGE FELLESRÅD			
	Festeavgift per år for graver ved kirkegårdene i Elverum	0 %	370	360

Selvkostkalkyler 2025

Elverum kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sin helhet være disponert innen 2025.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

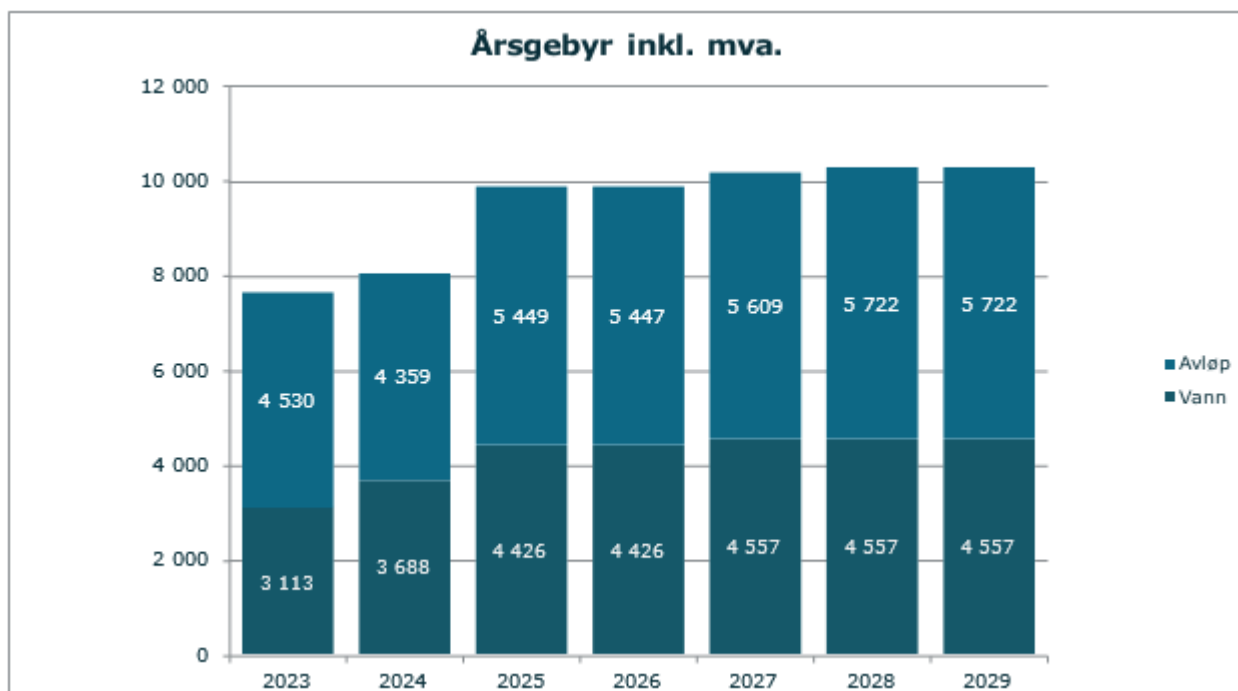
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + ½ %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 3,84% i 2025. Budsjettet er utarbeidet den 12. september 2024. Tallene for 2023 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2024 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2025 til 2028 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann og avløp

Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 22,7%, hvor avløp øker mest i prosent med 25,0%. I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr med kr 2 636, fra kr 7 643 i 2023 til kr 10 279 i 2028. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 6,1%. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2025	2026	2027	2028	2029
Vann	20,0 %	0,0 %	3,0 %	0,0 %	0,0 %
Avløp	25,0 %	0,0 %	3,0 %	2,0 %	0,0 %
Samlet endring	22,7 %	0,0 %	3,0 %	1,1 %	0,0 %

Elverum kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etter kalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2025 er utarbeidet av Elverum kommune i samarbeid med Momentum by Visma som har mer enn 20 års erfaring med selvkostberegninger og - rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	4 077	3 915	5 888	6 124	6 368	6 623	6 888
11*** Vareer og tjenester	4 816	5 400	5 816	6 049	6 291	6 542	6 804
12*** Vareer og tjenester	2 903	3 500	3 640	3 786	3 937	4 095	4 258
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	419	100	104	108	112	117	122
Aktivitetsendring driftsutgifter (nominelt)	0	0	400	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	12 214	12 915	15 848	16 066	16 709	17 377	18 072
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	7 878	8 130	8 573	8 884	9 179	9 499	9 715
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	8 044	8 097	7 671	7 947	8 282	8 589	8 800
Sum kapitalkostnader	15 922	16 227	16 243	16 831	17 461	18 088	18 515
Indirekte kostnader (drift og kapital)	1 121	1 145	1 190	1 237	1 287	1 338	1 391
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-1 389	-1 442	-340	-354	-369	-382	-398
Gebyrgrunnlag	27 868	28 846	32 942	33 781	35 089	36 420	37 580
Gebyrinntekter	28 526	33 727	35 144	35 321	36 542	36 718	36 899
Herav tilknytningsgebyr	632	85	400	400	400	400	400
Selvkostresultat	658	4 881	2 202	1 540	1 453	298	-681
Selvkost dekningsgrad / %	102,90 %	110,02 %	100,68 %	104,60 %	104,14 %	100,82 %	98,10 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-9 370	-9 101	-4 500	-2 429	-952	492	814
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	658	4 881	2 202	1 540	1 453	298	-681
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-388	-281	-131	-63	-9	25	19
Selvkostfond 31.12	-9 101	-4 500	-2 429	-952	492	814	152

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	5 480	4 910	5 889	6 125	6 370	6 624	6 889
11*** Vareer og tjenester	6 030	5 600	5 824	6 057	6 299	6 551	6 813
12*** Vareer og tjenester	4 375	5 600	5 824	6 057	6 299	6 551	6 813
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	4 461	4 550	5 050	5 252	5 462	5 681	5 908
14*** Overføringsutgifter	77	0	0	0	0	0	0
Aktivitetsendring driftsutgifter (nominelt)	0	0	400	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	20 423	20 660	22 987	23 490	24 430	25 407	26 424
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	8 618	8 729	9 122	9 441	9 461	9 319	8 854
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	7 298	7 358	6 976	7 235	7 544	7 842	8 073
Sum kapitalkostnader	15 916	16 087	16 098	16 676	17 006	17 160	16 927
Indirekte kostnader (drift og kapital)	1 101	1 124	1 168	1 214	1 262	1 312	1 364
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-1 302	-1 510	-235	-235	-235	-235	-235
Gebyrgrunnlag	36 137	36 361	40 018	41 145	42 463	43 645	44 479
Gebyrinntekter	39 771	37 700	40 768	40 976	42 411	43 483	43 709
Herav tilknytningsgebyr	1 120	70	400	400	400	400	400
Selvkostresultat	3 634	1 339	750	-169	-52	-161	-770
Selvkost dekningsgrad / %	110,05 %	103,68 %	101,87 %	99,59 %	99,88 %	99,63 %	98,27 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-4 207	-676	662	1 452	1 336	1 334	1 222
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	3 634	1 339	750	-169	-52	-161	-770
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-103	-0	40	52	51	49	33
Selvkostfond 31.12	-676	662	1 452	1 336	1 334	1 222	485

Selvkostoppstilling Tilsyn av spredt avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	445	125	413	430	447	465	483
11*** Varer og tjenester	7	1	40	42	43	45	47
12*** Varer og tjenester	17	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	469	126	453	471	490	510	530
Indirekte kostnader (drift og kapital)	87	88	90	93	97	101	105
+/- Øvngte inntekter og kostnader	-0	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	555	213	543	564	587	610	635
Gebyrinntekter	501	563	369	396	434	475	602
Selvkostresultat	-54	350	-173	-168	-153	-135	-33
Selvkost dekningsgrad / %	90,21 %	204,79 %	68,08 %	70,20 %	73,00 %	77,00 %	94,70 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	290	246	615	462	308	164	33
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-54	350	-173	-168	-153	-135	-33
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	11	18	20	14	9	4	1
Selvkostfond 31.12	246	615	462	308	164	33	0

Selvkostoppstilling Private planer

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	701	264	275	288	297	309	321
11*** Varer og tjenester	12	4	5	5	5	5	5
12*** Varer og tjenester	10	4	4	4	4	4	4
Direkte driftsutgifter	723	272	283	294	306	318	331
Indirekte kostnader (drift og kapital)	130	130	135	140	148	151	157
+/- Øvngte inntekter og kostnader	-14	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	839	402	418	434	452	470	488
Gebyrinntekter	314	200	208	434	452	470	488
Selvkostresultat	-525	-202	-210	0	-0	0	-0
Selvkost dekningsgrad / %	37,42 %	49,72 %	49,61 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	42	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-42	0	-210	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	-210	0	0	0	0

Selvkostoppstilling Byggesak

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	4 400	4 389	4 565	4 747	4 937	5 135	5 340
11*** Varer og tjenester	358	398	412	428	445	463	482
12*** Varer og tjenester	-2	10	10	11	11	12	12
Direkte driftsutgifter	4 756	4 795	4 987	5 187	5 394	5 610	5 834
Indirekte kostnader (drift og kapital)	2 025	1 878	1 949	2 026	2 105	2 188	2 274
+/- Øvngte inntekter og kostnader	-125	-23	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	6 655	6 650	6 937	7 212	7 500	7 798	8 109
Gebyrinntekter	4 998	5 809	6 071	7 212	7 500	7 798	8 109
Selvkostresultat	-1 657	-841	-866	0	0	-0	0
Selvkost dekningsgrad / %	75,10 %	87,35 %	87,52 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	2 274	679	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 657	-879	-866	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	62	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	679	0	-866	0	0	0	0

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	602	601	1 071	1 114	1 158	1 205	1 253
11*** Varer og tjenester	28	26	28	29	30	31	32
12*** Varer og tjenester	154	62	65	67	70	73	75
Direkte driftsutgifter	782	689	1 163	1 209	1 258	1 308	1 360
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	42	42	42	42	42	42	42
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	14	12	9	8	6	5	3
Sum kapitalkostnader	56	54	52	50	48	47	45
Indirekte kostnader (drift og kapital)	151	152	157	163	169	175	182
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-157	-117	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	832	779	1 372	1 423	1 475	1 530	1 588
Gebyrinntekter	1 960	2 260	1 664	337	380	459	-46
Selvkostresultat	1 129	1 481	292	-1 086	-1 095	-1 071	-1 633
Selvkost dekningsgrad / %	235,72 %	269,07 %	121,20 %	23,00 %	25,75 %	30,00 %	-2,60 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	1 257	2 464	4 080	4 534	3 600	2 623	1 633
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 129	1 481	292	-1 086	-1 095	-1 071	-1 633
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	78	135	162	152	118	82	0
Selvkostfond 31.12	2 464	4 080	4 534	3 600	2 623	1 633	0

Tilskudd til organisasjoner, lag og foreninger

Organisasjoner, lag og foreninger	2024	2025
1. Festspillene i Elverum	1 100 000	1 100 000
2. Nysted - Elverum Kunstforening	32 000	32 000
3. Møteplassen 1 – Tilskudd fra Sektor for kultur	1 319 000	1 355 000
4. Møteplassen 2 - Treffpunktet, lavterskel psykisk helse fra HMO	723 000	811 000
5. Samfunnshus og grendehus - fellesutvalget	120 000	0
6. Driftsmidler til lag og foreninger via Musikkrådet	300 000	300 000
7. Tilskudd lag og foreninger via idrettsrådet	830 000	830 000
8. 17.mai	125 000	125 000
9. Glomdalsmuseet (i henhold til kommunens innbyggertall)	115 000	115 000
10. Namibiaforeningen, internasjonalt infosenter	33 000	33 000
11. Grundsetmart'n	100 000	100 000
12. Movies on War	150 000	150 000
13. Senter mot incest og seksuelle overgrep (NOK)	215 000	230 000
14. Elverum Frivilligsentral	493 000	547 000
15. Årets Elverumsing	15 000	15 000
16. Kulturprisen	30 000	30 000
17. Veterankorps/julekonsert	40 000	40 000
18. Mekkeverkstedet Bajas	100 000	100 000
Sum	5 840 000	5 913 000

Kommentarer:

1. Festspillene i Elverum – i henhold til avtale.
2. Elverum Kunstforening – i henhold til avtale.
3. Møteplassen 1 - Vedtak om oppstart av Møteplassen, husleieavtale med eiendom og bidrag til dekning av husleie/drift. Justert iht avtale med Kpi per juli.
4. Møteplassen 2 - Lavterskel dagtilbud psykisk helse Treffpunktet. Avtale med gjensidig oppsigelsestid på 12 måneder.
5. Kommunal bevilgning til samfunnshus og grendehus - halvert tilskudd i 2024, tas ut fra 2025.
6. Driftsmidler til lag og foreninger via Musikkrådet.
7. Tilskudd lag og foreninger via Idrettsrådet.
8. Kommunal bevilgning til 17. mai arrangement.
9. Tilskudd – Glomdalsmuseet – i henhold til avtale.
10. Namibiaforeningen, internasjonalt infosenter i henhold til avtale.
11. Utbetales av Sektor for kultur til Elverum sentrumsforening – kultur under Grundsetmart'n.
12. Kommunal bevilgning til filmfestivalen Movies on War.
13. Kommunalt tilskudd til NOK. Kommunal bevilgning er en betingelse for statlig tilskudd.
14. Kommunalt tilskudd til Elverum Frivilligsentral (tilskudd pluss justering i henhold til leiekontrakt).
15. Midler til pris for årets Elverumsing.
16. Midler til kulturpris.
17. Tilskudd til Veterankorpset som arrangerer gratis konsert 2. juledag i Terningen Arena.
18. Kommunalt tilskudd til Mekkeverkstedet Bajas

Kontrollutvalg

Kontrollutvalget	Budsjett 2024 - kr	Budsjett 2025 - kr
Bilgodtgjøring, avgiftspliktig	0	0
Annen godtgjøring folkevalgte	50 000	50 000
Tapt arbeidsfortjeneste folkevalgte	15 000	15 000
Møtegodtgjørelse folkevalgte	42 000	50 000
Arbeidsgiveravgift	12 000	15 000
Abonnementer	3 000	3 000
Bevertning	3 000	3 000
Kurs og opplæring	40 000	40 000
skyss off.transp.m.	2 000	0
Sum politisk virksomhet	167 000	176 000
Regnskapsrevisjon	1 509 875	1 561 875
Forvaltningsrevisjon	470 000	510 000
Eierskapskontroll	88 125	95 625
Bestilte mindre undersøkelser	176 250	191 250
Annet (møter KU og KS)	88 125	89 250
Sekretariat, Konsek Øst IKS	482 000	479 000
SUM	2 981 375	3 103 000

SAK EL-63/24 BUDSJETT FOR KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

- Vedlagt budsjett med en ramme på kr 3 103 000,- oversendes kommunestyret som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Elverum kommune 2025.
- Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret som gjelder budsjettet for Elverum kommune 2025.

Saksframstilling:

I henhold til forskrift om kontrollutvalget og revisjon, kapittel 1 § 2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Dette vil si budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet, for sekretærfunksjonen, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og regnskapsrevisjonen.

Det er verdt å merke seg kommentarene til forskriften § 2, hvor det står følgende: «At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i dette forslaget underveis i prosessen».

Politisk virksomhet:

Det er lagt inn en økning på til sammen kr 9 000,- nå kr 176 000,-.

Regnskapsrevisjon:

Budsjettet for Revisjon Øst IKS vedtas av representantskapet i selskapet. I dette budsjettforslaget er timeforslaget i Elverum kommune anslått til å ligge på 1 225. Dette gir et revisjonshonorar på kr 1 561 875,-

Budsjettet omfatter timeforbruk på områdene:

Revisjon av kommunens årsregnskap 950

Attestasjoner og revisjonsuttalelser 225

Veiledning/bistand 25

Forenklet etterlevelseskontroll 25

Møter i kontrollutvalg og kommunestyre 70

Bestilte mindre undersøkelser Det er lagt inn 150 timer for mindre undersøkelser.

Forvaltningsrevisjon:

I oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS er det lagt inn 400 timer til forvaltningsrevisjon, kr 510 000,-. Det legges fram forslag til valg av forvaltningsrevisjonsprosjekt for kontrollutvalget.

Eierskapskontroll:

Det er lagt inn 75 timer for eierskapskontroll.

Sekretariat for kontrollutvalget:

Dette er et samarbeid mellom Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Åmot, Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner. Driftsutgiftene i Konsek Øst IKS har fordelingsnøkkel 40 % etter innbyggertall, mens 60 % er fordelt likt i budsjettsammenheng, men blir avregnet etter medgått tid i etterkant. Det er i år tilbakebetalt til sammen kr 300 000,- fra fond i Konsek Øst IKS til eierkommunene. Elverum kommune har fått kr 44 360,-. I budsjettet for 2025 er Elverum kommunes andel kr 479 000,-.

Konklusjon:

Forslag for budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Elverum kommune for 2025:

Politisk virksomhet kr 176 000,-

Regnskapsrevisjon kr 1 561 875,-

Mindre undersøkelser kr 191 250,-

Forvaltningsrevisjon kr 510 000,-

Eierskapskontroll kr 95 625,-

Møter i kontrollutvalg og kommunestyre kr 89 250,-

Sekretariat for kontrollutvalget kr 479 000,-

Beskrivelse av grunnlagsendringer for hver sektor og stab

Presentasjon av grunnlagsendringer i møte med Formannskapet 16.10.2024

Ved budsjettering er det forhold som kommunestyret selv har vedtatt, forhold som kommunen selv ikke kan påvirke, men også forhold som kan endres uten at det får betydning for tjenesteproduksjonen (omfang og eller kvalitet). Budsjettskjemaet «Bevilgningsoversikt – drift» er en oppsummering av samtlige budsjettposter og kommenteres særskilt etter skjemaet. Linjen for «Sum bevilgninger drift, netto» viser hvor mye av budsjettet som disponeres til kommunens tjenesteproduksjon.

I skjemaet for «Bevilgning drift – netto» vises budsjetttrammer for de forskjellige tjenesteområdene. Budsjetttrammene er nettorammer, det vil si bruttoutgifter minus bruttoinntekter for hver sektor og stab. Endringer i forutsetninger gjør at rammene må justeres hvert år for at de skal være realistiske kommende år. Budsjettforutsetninger som kommunestyret eller kommunedirektøren ikke kan påvirke, innarbeides som grunnlagsendringer. I grunnlagsendringer ligger også endringer i aktivitet med videre som er vedtatt av kommunestyret gjennom året (egne saker eller tertialrapporter).

Det er gjort endringer i budsjettering av pensjonsutgifter fra tidligere år som har medført at alle budsjetttrammer for sektorer og staber har fått en økning fra 2024 til 2025. Fra 2025 blir samtlige utgifter knyttet til premieinnbetalinger komme til syne ut på sektorer og staber. Rammen for pensjonsutgifter på felleskapitlet er redusert med 74,6 millioner kroner. Det som ligger igjen på felleskapitlet er midler til premieavvik, amortisering av premieavvik og lønns- og pensjonsreserve

Summen av alle grunnlagsendringer er på netto 133 millioner kroner.

Sektor/ stab	(beløp i 1000 kr)	Endring
Kommunedirektør inkl. Samfunnsutviklingsstaben		-2 719
Sektor for teknikk og miljø		3 548
Eiendomsstaben		9 835
Sektor for skole		54 618
Sektor for barnehage		18 153
NAV Elverum		11 313
Sektor for kultur		7 106
Sektor for helse, mestring og omsorg		117 118
Personalstaben		1 787
Service- og IKT-staben		4 088
Økonomistaben		1 514
Felles/finans/vann og avløp		-93 381
SUM		132 980

Kommunedirektør inkl. Samfunnsutviklingsstaben

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Sosiale utgifter	798 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Lønn	39 000	Netto effekt endringer pga av flytting av stilling idrettsrådgiver til sektor for kultur fra 2025 og folkehelsekoordinatorfunksjonen er tatt ut av budsjettet for Samfunnsutviklingsstaben fra 2025, samt korrigerings lønn SØIPR til rett ansvar.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
	200 000	Denne stillingen ses i sammenheng med økt tilskudd/refusjon. Lønnsoppgjør
Annen lønn	453 000	Overtid. Samlet godtgjørelse til folkevalgte, ordfører og varaordførere, kommunestyre, formannskap, komiteer, råd og utvalg økes
Kjøp av varer og tjenester	-492 500	Skyldes reduksjon i diverse utgiftskontoer
	935 500	Skyldes korrigert budsjett SØIPR
	1 601 000	Skyldes økning kommunale driftstilskudd (bevilgninger)
Overføring og tilskudd til andre	-533 000	Reduksjon av tilskudd til lag, foreninger og andre.
Overføring fra andre	-1 300 000	Økning eksterne prosjektmidler
Overføringer fra andre	-4 419 000	Refusjoner fra fylke og andre kommuner
Sum grunnlagsendringer	- 2 719 000	

Sektor for teknikk og miljø

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønn - økte kostnader	669 000	Økning som skyldes lønnsoppjøret, to stk vakante stillinger med halvårsvirkning går i fratrukk, samt mindre justeringer.
Sosiale utgifter	2 445 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Økte kostnader MHBR	2 120 000	Økte kostnader MHBR, jfr. <i>Strategisk Plan MHBR IKS 24-28</i> , iht KS-vedtak i sak 083/24.
Økte inntekter fra avgiftsparkering sentrum	-2 400 000	Innføring av avgiftsparkering i sentrum med halvårs-virkning. Planlegges innført fra 1. juli 2025.
Økte kostnader veterinærvakt-ordning	420 000	For å oppfylle kommunes krav om å ha tilgjengelig veterinær på vakt. Felles samarbeidsavtale med Åmot og Stor-Elvdal kommuner. Økningen skyldes krav fra veterinærene om godtgjøring for å være tilgjengelige på kveld og helg.
Prisøkning på varer og tjenester og diverse justeringer	627 000	Økte kostnader som følge av prisøkningen på varer og tjenester. Samlepost for mange mindre endringsforslag, samt planlagte effektiviseringstiltak.
Prisøkning salgsinntekter	-333 000	Forventet merinntekt ved salg av tjenester
Sum grunnlagsendringer	3 548 000	

Eiendomsstab

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Faste lønnskostnader	3 412 000	Økt kostnad som følge av nyansatte renholdsvikarer i fast stilling (etablering av renholdspool), jf. KS-vedtak 110/23. I tillegg ny stilling i enheten utleie i tilknytning til mottak av flyktninger, jf. KS-vedtak 007/24. I tillegg bidrar lønnsoppgjør 2024 til å øke kostnaden. Bemanningsreduksjon med 1 årsverk som driftstekniker i forbindelse med naturlig avgang bidrar til å redusere kostnadsøkningen med 490 000 kroner. Reduserte sosiale utgifter kommer i tillegg i posten nedenfor. I sum utgjør reduksjonen av dette årsverket cirka 700 000 kroner.
Økte sosiale utgifter	5 261 000	Økningen skyldes beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. I tillegg flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Redusert strømkostnader	-1 629 000	Som følge av lavere strømpriser, hensyntatt signaler om økt fastledd avgift, er det budsjettet med en årlig innsparing basert på erfaringsbasert forbruk.
Økt forsikringskostnad	728 000	Forsikringssselskapet har varslet 30% prisstigning for 2025. Økningen gjelder både formålsbygg og kommunale boliger.
Økt leiekostnad	3 335 000	Budsjettet for leie av formålsbygg er ikke budsjett framskrevet fra 2023 til 2024. Leiekostnadene blir iht. avtalene prisjustert årlig med økningen av KPI (konsumprisindeks). Leieavtalen med EKI utgjør imidlertid den største økningen (2 598 000) som følge av økt låneopptak ifm. utbedring av HMS-avvikene ved Beredskapssenteret. Leiekostnaden som betales til EKI blir omgjort til lån hos Elverum kommune i forbindelse med årsavslutningen (finansiell leasing). Grunnlagsendringen hensyn tar ikke prisregulering for 2025.
Økt lisens kostnad bredbånd kommunale boliger	1 000 000	I forbindelse med saldering av handlings- og økonomiplan 2024-2027 ble det innmeldt 1 million kroner i grunnlagsendring knyttet til økte husleieinntekter. Inntektene hadde sammenheng med viderefakturering av installert bredbånd i kommunale boliger som grunnlag for digitale tv-signaler og tilgang til internett for beboerne. Tilsvarende økte kostnader knyttet til abonnement ble ved en inkurie avglemt. Det vises til tertialrapport 1, hvor avviket ble vedtatt budsjettregulert i budsjett 2024.
Økt kostnad til fjernvarme	1 000 000	Per 1. oktober 2024 har eiendomsstaben merkostnader på 1,6 millioner kroner sammenlignet med periodisert budsjett. Dette

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		skyldes at budsjettet ikke er prisregulert fra 2023 til 2024, men også økt forbruk og regulert pris sammenlignet med 2023. Grunnlagsendringen som er innmeldt til 2025 er nøkternt vurdert, og hensyntar ikke prisframskrivning til 2025 priser.
Prisøkning renholds rekvisita	645 000	Fra høsten 2023 varslet rammeavtale leverandøren vesentlig prisjustering knyttet til renholds rekvisita, blant annet som følge av krigen i Ukraina. Budsjettet er ikke prisframskrevet for 2024, men må nå justeres for å unngå merkostnader i 2025 som ikke kan dekkes innenfor gjeldende budsjetttramme.
Økt husleie inntekt	-3 320 000	Økt husleieinntekt Beredskapssenteret, samt full årsvirkning ved utleie av nyetablerte Ydalirtunet omsorgsboliger. I tillegg justering av gjengs leie for kommunale boliger.
Sykelønnsrefusjon fra NAV	-1 384 000	Bundet inntekt knyttet til KS-vedtak 110/23, hvor inntekten skal bidra til å medfinansiere økt lønnskostnad ved faste renholdsvikarer (etablering av renholdspool) i arbeidsgiverperioden.
Kaffekostnader	121 000	Kommunens kaffeordning innebærer kostnader til leie- og serviceavtaler for kaffemaskiner i tillegg til innkjøp av kaffe etc. Finansiering av kostnadene er basert på at de ansatte betaler kaffetrekke månedlig. Fra 2025 er det forutsatt 150 kroner i kaffetrekke pr. måned for ansatte i 100% stilling. Dette gir en estimert inntekt på cirka 300.000 kroner per år. Kommunens samlede kostnader utgjorde i 2023 cirka 625.000 kroner. Grunnlagsendringen utgjør deler av kommunens egenfinansiering knyttet til møter etc. Optimalt sett burde det vært innmeldt ytterligere 200.000 kroner i grunnlagsendring for 2025, alternativt økt kaffetrekke ytterligere. Dette for å unngå at eiendomsstaben sitt budsjett går med underskudd.
Effektiviseringsvedtak	700 000	Vedtatt effektiviseringsvedtak gjort av kommunestyret i handlings- og økonomiplan 2024-2027 (2025) er tilbakeført av økonomistaben, og ses opp mot Faste lønnskostnader hvor det inngår redusert årslønn for redusert driftstekniker stilling tilsvarende 700.000 kroner.
Prisøkning salgsinntekter	-34 000	
Sum grunnlagsendringer	9 835 000	

Sektor for skole

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønnsoppgjør	15 776 000	Helårvirkning for 2025 av lønnsoppgjøret 2024.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Sosiale utgifter	16 976 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Utgifter til vikar og overtid for sektoren	7 679 000	Disse kostnadene har vært underbudsjettet og er delvis regulert opp basert på historiske kostnader. Fastlønnkostnader til faste vikarer i grunnskolen etter opplæringsloven § 17-7 er medregnet og gir ikke tilleggskostnader ut over dette.
Endring BOI, EM og ELS	4 218 000	Økte kostnader til Elverum læringscenter 3,3 millioner kroner pga. flere elever, økte kostnader til avdeling for enslige mindreårige flyktninger med totalt 6,9 millioner kroner hvor 1,5 millioner kroner skyldes ikke innlest 2024-budsjett, resterende lønn til vedtatte stillinger og økte kostnader til husleie, sosiale utgifter med mer. Det er en reduksjon i introduksjonslønn på 5,2 millioner kroner som reduserer nettokostnadene til dette formålet. Økningene skal finansieres gjennom økt integreringstilskudd og tilskudd for enslige mindreårige. Norsktilskuddet er medregnet i nettoendring.
SFO	4 466 000	Per september 2023 var det 568 barn i SFO og dette har økt jevnt til 663 barn i september 2024. Som følge av dette er kostnadene til bemanning økt med 2 400 000. I dette ligger også deling av SFO-base på Vestad pga. romkapasitet. Helårseffekten av gratis 12 timer for 3. trinn gir en reduksjon i foreldrebetaling (kompenseres i rammeoverføring), i tillegg til inntektstap som følge av nåværende innretning for foreldrebetaling. Det er i nettobeløp forutsatt vedtak om ny innretning av foreldrebetaling med foreslåtte priser. Det vil være en reduksjon i foreldrebetaling fram til juli som kompenseres fra august.
Økte tilretteleggingsbehov	2 800 000	Det er flere elever med store tilretteleggingsbehov, hvorav noen med 2:1-bemanning som gir økte lønnskostnader.
Økte utgifter til skyss og gjesteelever	3 520 000	Kostnader til skyss har hatt en stabil økning de siste årene, men ikke blitt tatt med i basisbudsjett. Denne kontoen er derfor økt med 1,5 millioner kroner. Det har vært en stabil kostnad knyttet til elever plassert i andre kommuner gjennom barnevernet siden 2023, men dette har ikke vært justert i budsjett. Dette er en kostnad det hefter betydelig usikkerhet ved.
Effektiviseringstiltak ikke realisert	900 000	I handlings- og økonomiplanen 2024-27 ble det vedtatt en uspesifisert effektivisering for sektoren på 900 000 kroner. Det er ikke funnet effektiviseringstiltak som møter dette.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Øvrige poster	-1 717 000	Det er endringer i mindre poster på alle ansvar og tjenester i sektoren som utgjør et netto mindreforbruk på 1,7 millioner kroner.
Sum grunnlagsendringer	54 618 000	

Sektor for barnehage

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Fastlønn	6 860 000	Helårsvirkning i 2025 av lønnsoppgjør for 2024 samt lønnskostnader knyttet til stillinger som finansieres av tilskudd med krav til motytelse.
Sosiale utgifter	8 975 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjettramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Kommunalt driftstilskudd til private barnehager	3 448 000	Økt tilskuddssats, samt endret sammensetning av store og små barn i de private barnehagene.
Reduserte inntekter oppholdsbetaling	2 200 000	Reduserte inntekter som følge av endret makspris vedtatt av stortinget
Tilskudd med krav om motytelse	-1 450 000	Tilskudd til utviklingsarbeid og til arbeid med flerspråklige barn. Må ses opp mot økning i fastlønn.
	-230 000	Mindre refusjon til for plass til barn i barnehage i andre kommuner.
Annen lønn	-1 650 000	Korrigeringsprosjektstillinger som lå igjen fra tidligere år.
Sum grunnlagsendringer	18 153 000	

NAV Elverum

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønn	2 120 000	-4 nye stillinger, politisk vedtak aug-24
	590 000	- 1 ny stilling 2. halvår -24, flyktning
	692 000	-Lønnsoppgjør 2024 (4,2%)
	-1 112 000	-Redusert lønnskostnader i kvalifiseringsprogrammet grunnet mindreforbruk
	2 290 000	
Sosiale utgifter	1 597 000	-Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjettramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
		-Lønnsoppgjør 2024 (4,2%)
	239 000	-5 nye stillinger

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
	798 000 2 634 000	
Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	200 000 51 000 91 000 178 000 520 000	-PC og telefoner, hvor alle har NAV-utstyr med tilgang til programvare i NAV -Økte kostnader til fagsystemet Socio -Økte kostnader til tolketjenester -Inventar midl bolig Vestsidvegen
Kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	1 050 000	-Medfinansiering (50%) av lønn til NAV-leder og Stabsrådgiver som er statlig ansatt
Overføringer og tilskudd til andre	8 066 000 95 000 -1 900 000 6 261 000	-utbetaling økonomisk sosialhjelp ordinær og økonomisk sosialhjelp til flyktninger i 5-års perioden (økt antall 2022-2024) - økt sosialhjelp/bostøtte grunnet økte leiekostnader og gjengs leie i kommunale boliger -redusert økonomisk sosialhjelp til langtidsmottakere med gjennomsnitt 1 måned
Finansutgifter	-58 000	
Overføring fra andre med krav om motytelse	-534 000	Ved økt overgang fra kommunale til statlige ytelser til brukere, søker vi og får refunderte sosialhjelpskostnader fra søknadstidspunkt.
Refusjoner fra NAV (sykelønn, fødselspenger mv)	-850 000	Jfr vedtak om økning 4 veilederstillinger som forutsetter delfinansiert av refusjoner fra NAV.
Sum grunnlagsendringer	11 313 000	

Sektor for kultur

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Grunnlagsendringer vår 2024	660 000 858 000 51 000	Lønn rådgiver idrett flyttet fra samfunnsutvikling til kultur. Flyttet tilskudd idrett 830 000 kroner og adm. kostnader 28 000 kroner fra samfunnsutvikling til kultur. Kveldsnatttillegg etter nye satser og justert vikarbudsjet

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Prisøkning på varer og tjenester og salgsinntekter og diverse justeringer	507 000	Økt innkjøpskostnader varer hele sektor – her også lagt inn økt inntekter i de tjenester hvor det er salg. Kostnad dataprogram BookUp. - 200 000 kroner i tilskudd etabl av kantine Folkvang. Prisjustering salgsinntekter. Deflator-justering tilskudd Elverum kirkelige fellesråd.
Sosiale utgifter	2 819 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer
Lønnsoppgjør 2024	860 000	Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårsvirkning for 2025.
Økte drivstoffutgifter	200 000	Økte drivstoffkostnader som følge av generell prisøkning på drivstoff og økning i bilbruk av kommunens biler. (Fellesområdet Elverum kommune, bilparken administreres av kultur)
Husleie TAIK	180 000	Økning med Kpi satt til 3% jfr avtale TAIK
Tilskudd møteplassen	36 000	Økning med KPI satt til 2,8% for økning i 2025, fremskrives flatt de neste årene da Kpi per juli er styrende. (I henhold til avtale med møteplassen)
Tilskudd Frivilligsentralen	54 000	Frivilligsentralen etablerte drift av kantine på Folkvang. Det medfører høyere husleiekostnader med økte FDV kostnader for de nye arealene, dette dekkes opp med økt tilskudd for 2025, jfr. avtale leie kantine med eiendom
Økning forsikring kommunale biler	881 000	Prisøkning av forsikringspremier til kommunale biler i alle sektorer 2025.
Sum grunnlagsendringer	7 106 000	

Sektor for helse, mestring og omsorg

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
(09) Sosiale utgifter	55 686 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felle og finans til sektor- og stabsrammer. Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårsvirkning for 2025 med 6,35 millioner.
(01) Økning fastlønn	26 166 000	Økningen skyldes både reduksjon av årsverk på grunn av bortfall av pasienter, og økning av årsverk der behovet har økt hos eksisterende eller nye pasienter.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		<p>Leiret bofellesskap har fått 2 nye brukere og økt med 1,5 årsverk.</p> <p>Elverum interkommunale legevakt har behov for økt bemanning (sykepleier og lege) for å sikre forsvarlig drift med 1,7 årsverk. Legevakta har flere konsultasjoner og høyere aktivitet. Om lag halvparten av økningen belastes Elverums budsjett (interkommunalt samarbeid).</p> <p>Elverum kommunale legesenter må øke med 50% stilling hos hjelpepersonell. Bransjepraksis er 0,8% stilling hjelpepersonell per lege. Med 5 leger tilsvarer dette 4 årsverk hjelpepersonell, slik bemanningen er i dag. Det er behov for å øke med 50% stilling, slik at daglig leder kan fristilles noe til å ivareta lederoppgaver innenfor alminnelig arbeidstid.</p> <p>Barneverntjenesten overbemanner med 4 årsverk (KS 070/24, 20.06.2024), da de i lengre tid har hatt svært høyt sykefravær og derved ikke klart å sikre alle lovpålagte oppgaver tjenesten har. De har i lengre tid kjøpt inn vikar fra privat aktør for å sikre drift.</p> <p>Deler av denne lønnsutgiften søkes dekket ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sykelønnsrefusjon som er lagt inn med en refusjon på 1,6 millioner. • Kjøp av vikarer fra privat leverandør til saksbehandling avsluttes. • Flere forebyggende tiltak skal driftes i egen regi istedenfor å kjøpe de fra eksterne aktører. <p>I budsjettarbeid i vår ble det avglemt å legge inn årslønn til turnuskandidat i fysioterapitjenesten ved Frisklivssentralen med 1 årsverk.</p> <p>Assisterende sektorsjef har vært til innsparing i budsjett 2024, og er nå lagt inn i budsjett 2025. Det er nødvendig for å sikre nødvendig kapasitet til å lede sektoren.</p> <p>Vestly avlastning reduseres med 4,5 årsverk på grunn av færre barn i tjenesten. Det er også overført årsverk fra Vestly avlastning til Ydalirtunet bofellesskap i forbindelse med at bruker har flyttet.</p> <p>Loken bofellesskap reduseres med 2,35 årsverk på grunn av færre beboere.</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		<p>Grøndalsbakken bofellesskap har redusert med 1,41 årsverk på grunn av færre beboere.</p> <p>Det har vært stor turnover blant kommunalt ansatte leger (sykehjem og helsestasjon), og der var nødvendig å øke stillingsstørrelsen fra 80 til 100 % for å klare å rekruttere.</p> <p>Øvre Sandbakken har redusert nattjenesten med 1,9 årsverk som følge av at tjenesten kjøper vektertjeneste for å sikre både beboere og ansatte mot vold og trusler.</p> <p>Psykologtjenesten er redusert fra 3 til 2 årsverk. Tjenesten har i lengre tid hatt stort fravær. Det er press på tjenesten, og det jobbes for å organisere tjenesten sammen med miljøterapeuter slik at de sammen kan gi nødvendig oppfølging av barn, unge og deres familier.</p> <p>Forebyggende tjenester reduserer med 1,5 årsverk grunnet reduserte fødselstall og redusert mottak av flyktninger.</p> <p>Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårs virkning for 2025 med 16,1 millioner.</p> <p>I tillegg til økning i årsverk og helårs virkning av lønnsoppjøret i 2024, er budsjettet også økt fordi lønnsveksten ikke har blitt fullt ut kompensert i opprinnelig budsjett for 2024. Dette gjelder blant annet lønnsøkning på cirka 3 millioner for avdelingsledere vedtatt (KS 061/23, 31.05.2023) som sektoren ikke har klart å omdisponere innenfor eget budsjett.</p>
(02) Lønn til vikarer	1 824 000	<p>Budsjett til vikarer har vært underbudsjettet og er styrket med bakgrunn i tidligere års regnskap.</p> <p>Budsjettet er også økt som følge av avtalefestede tillegg (kveld/natt, helg- og helligdagstillegg) for vikarer.</p> <p>Budsjettet er redusert med 1 % på grunn av korrigering av utregning av ferievikarbudsjett.</p> <p>Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårs virkning for 2025.</p>
(04) Overtidslønn	7 002 000	<p>Budsjett for overtid har vært underbudsjettet gjennom flere år og er styrket med bakgrunn i tidligere års</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		<p>regnskap og prognose 2024. Overtid skal være pålagt og forsøkes unngås så langt det lar seg gjøre. Behovet dukker opp både når det oppstår uventede behov hos pasient som gjør at ansatte må jobbe utover oppsatt vaktlengde, når det ikke er mulig å skaffe vikar uten at vedkommende får overtid. Ekstra innleie utover grunnbemanning kan også medføre overtid.</p> <p>Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårsvirkning for 2025.</p>
(05) Annen lønn	4 003 000	<p>Budsjett for annen lønn har vært underbudsjettet i flere år og er styrket ut fra tidligere års regnskap og prognose 2024. Opplæring av nye vikarer medfører bruk av annen lønn. Det er større turnover blant vikarer, og behovet for opplæring har økt. Ufaglært arbeidskraft krever ofte flere opplæringsvakter enn faglært arbeidskraft.</p> <p>Når pasienter/brukere har behov som vi ikke klarer å dekke med ordinær grunnbemanning blir det leid inn ekstra vikar for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester.</p> <p>Det er flyttet 4 millioner fra dette budsjettet til andre kontoer internt i sektoren.</p> <p>Budsjettet er hensyntatt lønnsoppgjør 2024 med helårs virkning for 2025.</p>
(10) Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen	<p>25 000</p> <p>6 000</p> <p>3 000</p> <p>175 000</p> <p>650 000</p>	<p>Internhusleie prisjustert 3,5 % - PPT, kjøkkenet og legevakten 25 000</p> <p>HMO prisjustert bilutgifter 3,5% - kjøkkenet 6 000</p> <p>Flere ansvar- økning 30 % på forsikringsavtale 3 000</p> <p>Driftsutgifter som følge av nytt ringesignalanlegg Sætre sykehjem 175 000 (utgår hvis investeringen blir utsatt)</p> <p>Legevakten har høyt sykefravær, og ikke tilstrekkelig med egne vikarer for å sikre forsvarlige tjenester ved fravær. Akuttmedisinsk forskrift stiller krav til kompetanse og opplæring for personell som skal jobbe i legevaktens vaktentral. Det er derfor nødvendig å kjøpe vikar fra vikarbyrå ved ferieavvikling og enkelte</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		<p>deler av året. Budsjett styrket med 650 000.</p>
	-1 200 000	Hjemmebaserte tjenester reduserer bruk av vikartjenester med 1,2 millioner.
	264 000	Økte utgifter bilhold Elverum sentralkjøkken 264 000
	725 000	Vaksine mot covid-19 (koronavaksine) og pneumokokk vaksine tilbys innbyggere jf. forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram. Kommunen skal tilby gratis koronavaksine til personer i målgruppen som bor eller oppholder seg i kommunen. Utgiften er estimert ut fra hvor mange som vaksinerte seg i fjor og er estimert til 725 000.
	680 000	Budsjett for driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter ble ikke økt for budsjett 2024, og er for lavt. Budsjett er økt fra 7,4 millioner til 8,08 millioner i budsjett 2025.
	390 000	Norsk helsenett er eid av Helse og omsorgsdepartementet, og skal fremme sikker og effektiv digital samhandling. Kommunens helse- og omsorgstjeneste, spesialisthelsetjenesten, apotek og tannhelsetjenesten pliktet fra 2022 å være medlem av helsenettet og finansierer forvaltning og drift. I budsjett for 2025 er det en økning på cirka 390 000
	100 000	Barnevernvakta er prisjustert med 4 % og budsjett økt med 100 000.
	6 700 000	Barneverntjenesten skal bistå i hjemmet med forebyggende tiltak der det er mulig. Grunnet høyt sykefravær har mange av de forebyggende tiltakene vært kjøpt fra private leverandører. Det arbeides for å sikre bedre evaluering av tiltakene og avslutte der det er riktig, samt å kjøpe færre tiltak fra private aktører og drive disse selv med egne ansatte. Det vil ta litt tid før vi ser effekten, og kan redusere kjøp av forebyggende tiltak og budsjett for 2025 er lagt etter prognose for 2024 og styrket med 3,7 hvorav 3 millioner er flyttet mellom interne konto.
		Utgifter til tolketjeneste har økt i forbindelse med mottak av flyktninger. Dette gjelder for barneverntjenesten, legevakta, helsesøstertjenesten, og fastlegene. Budsjett økt med 429 000.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
	<p>429 000</p> <p>1 000 000</p> <p>210 000</p> <p>68 000</p> <p>287 000</p> <p>61 000</p> <p>140 000</p> <p>788 000</p> <p>200 000</p>	<p>Helsetjenestens driftsorganisasjon (HDO HF) drifter og forvalter helsetjenestens nødmeldetjenester. I dette så ligger det at samtlige legevaktsentraler, akuttmottak og AMK-sentraler i Norge benytter ICCS som sin kommunikasjonsløsning ut mot telefoni og nødnett. Systemet skal nå oppgraderes og skiftes ut, noe som medfører økte utgifter over flere år. For legevakten medfører dette en merutgift på cirka 1 million fra 2025.</p> <p>Lisens for drift av pasientsignalanlegg på sykehjem er økt med cirka 210 000.</p> <p>Legemodulen i pasientjournalen må oppgraderes for å sikre forsvarlig journal for pasienter på sykehjem. Oppgraderingen er en engangssum og koster cirka 68 000 i 2025, og med årlige driftsutgifter på cirka 16 000.</p> <p>Økt budsjett med 287 000 for prisvekst for ulike datasystemer (pasientjournal og arkivkjerne Gericca, GAT turnus- og ressursstyring, Kompetansebroen felles mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten, VAR prosedyrer og kunnskapsstoff for helsetjenesten, GLUP digital læringsplattform med blant annet kurs i medikamenthåndtering).</p> <p>Lisenser for forebyggende tjenester er oppjustert med 61 000 som følge av prognose for faktiske utgifter.</p> <p>Utgifter til skyss av brukere til og fra Vestly avlastning og tilrettelagt arbeid og aktivitet er økt med 140 000. Det er blant annet inngått ny rammeavtale om transport som gir økte utgifter, i tillegg er det variasjon i behov.</p> <p>Prisen på matvarer har gått opp, og budsjett på Elverum sentralkjøkken er for lavt og må styrkes med 788 000. Inntektsbudsjett knyttet til salg av matvarer har ligget for høyt og har ikke blitt nådd de siste år.</p> <p>Utgifter til medisinsk forbruksmaterieil har økt på legevakta. Dette skyldes både prisstigning og økt aktivitet, og budsjett økes med 200 000.</p> <p>Personløfter på Vestly avlastning må byttes ut, og kostnad er estimert til 360 000</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
	<p>360 000</p> <p>135 000</p> <p>84 000</p> <p>19 000</p> <p>1 287 000</p> <p>13 586 000</p>	<p>Budsjett for husleie for 2 fastleger med 8/2 avtale på Elverum Helsecenter må økes med 135 000</p> <p>Budsjett for vaskeritjenester ved legevakta er for lavt og styrkes med 84 000.</p> <p>Kjøp av renholdstjenester i personalbasen på Elverum sentralkjøkken er underbudsjettet med 19 000. Tjenesten kjøpes internt fra eiendomsstaben.</p> <p>Egenandel legekonsultasjon er økt og må sees mot økt inntekt brukerbetaling.</p>
(30) Kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	<p>11 624 000</p> <p>- 3 000 000</p> <p>5 679 000</p>	<p>To nye ressurskrevende tjenester som også medfører refusjon for ressurskrevende tjeneste. Den ene var ny høsten 2023 hvor kommunen forsøkte med egen drift, men tjenesten viste seg svært krevende og med større behov enn først antatt (delvis 3:1 bemanning). Den andre ny ved årsskiftet med 2:1 bemanning. Begge tjenestene krever høy grad av kontinuitet og kjøpes av privat leverandør som tilbyr medleverordning. Brutto utgift for disse to enetiltakene er 11,6 millioner.</p> <p>I handlings- og økonomiplan 2024-27 ble det vedtatt en innsparing på 6 millioner ved å gå fra kjøp av tjenester fra eksterne til egen drift. Denne ikke realistisk at denne innsparingen nås i sin helhet i 2025 på grunn av kapasitetsutfordringer, og budsjett er styrket med 3 millioner.</p> <p>Det er budsjettet for 40 brukere med BPA-ordning i 2025. Det er 4 nye brukere (3 av disse kom november 2023 og var ikke med i basisbudsjett 2024), 2 brukere har fått økt behov og 2 har avsluttet tjenesten. Det er 6 BPA-brukere som har ressurskrevende tjeneste i 2024, og 4 BPA-brukere for 2025. Refusjonsinntekten er redusert med 1 million som følge av endringene.</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
	<p>1 000 000</p> <p>305 000</p> <p>-1 337 000</p> <p>14 271 000</p>	<p>Antall UK-døgn (utskrivningsklare pasienter) har vært høyt fra høsten 2023 og gjennom 2024. Sengepost 1 på helsehuset åpnet 2 ekstra korttidsplasser februar 2024, men vi har allikevel ikke klart å ta imot alle som er meldt UK fra sykehuset. Pasientene er dårlige, og de fleste kan ikke reise rett hjem med hjemmesykepleie og trenger et korttidsopphold eller langtidsopphold på sykehjem. Det er vanskelig å estimere hva behovet vil bli for 2025, og vi øker budsjettet med 1 million kroner fra 588 000 til 1 588 000. Prognosen er svært usikker.</p> <p>Økt godtgjørelse fosterhjem.</p> <p>Det er midler som er flyttet mellom konto fra denne hovedkontoen til andre kontoer internt i sektoren.</p>
(40) Overføringer og tilskudd til andre	<p>7 300 000</p> <p>2 600 000</p> <p>194 000</p> <p>45 000</p> <p>492 000</p> <p>10 631 000</p>	<p>Kjøp av institusjonsplasser i barneverntjenesten har økt til 6 plasser, og budsjett økes med 7,3 millioner.</p> <p>Vedsentralen sikrer tilrettelagte arbeidsplasser til personer med funksjonsnedsettelse. Budsjettmidler ble korrigert feil i budsjett 2024, og er lagt inn for 2025 med 2,6 millioner.</p> <p>Tilskudd til NOK, Krisesenteret, Møteplassen i Elverum Treffpunktet og Norsk pasientskade erstatningsfond er prisregulert for budsjett 2025.</p> <p>Økt tilskudd til andre (avtaleleger, Merverdiavgift som gir rett til kompensasjon. Denne utgiften må sees mot momskompensasjon.</p>

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
(60) Salgsinntekter	-3 000 000 -135 000 -125 000 -932 000 - 4 192 000	<p>Betaling for opphold på langtids plass på sykehjem er økt med 3 millioner.</p> <p>Elverum sentralkjøkken har estimert en liten økning knyttet til salg.</p> <p>Forventet en økning i diverse inntekter (Helfo).</p> <p>Det er redusert budsjett for brukerbetaling for vaksinerings, da dette ligger noe for høyt. Budsjett for brukerbetaling for Elverum kommunale legesenter er økt, og må sees mot økt utgift for egenandel legekonsultasjon.</p>
(70) Overføring fra andre med krav om motytelse	-4 500 000 -5 036 000 -231 000 -492 000 -10 259 000	<p>Kommunen søker refusjon for tjenester som er ressurskrevende. Det er utarbeidet et estimat for 2025 som gir en forventet inntektsøkning med 4,5 millioner kroner. Dette er blant annet som følge av økte refusjoner for to nye enetiltak, men også en reduksjon i de bofellesskap der årsverk er redusert som følge av bortfall av tjenester. BPA-ordningen er også forventet å få en mindre refusjon.</p> <p>Det er beregnet økt inntekt som følge av økte utgifter til vertskommunesamarbeid; interkommunal legevakt, Elverum sentralkjøkken, Svarholtet bofellesskap og refusjon for tilsyn av fosterhjem i Elverum plassert av andre kommuner med cirka 4,7 millioner kroner.</p> <p>Forventet tilskudd rus- og psykisk helse og utviklingsmidler forebyggende tjenester, inntekt fra annen kommune som kjøper avlastningsopphold på Vestly avlastning, kaffeordning.</p> <p>Momskompensasjon. Må sees mot merverdiavgift som gir rett til kompensasjon</p>
(71) Refusjon fra NAV	- 1 600 000	Budsjettert med sykelønnsrefusjon som skal dekke deler av overbemanning i barneverntjenesten.
Sum grunnlagsendringer	117 118 000	

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse

Personalstaben

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønn	927 000	Helårseffekt av tariffoppgjør 2023 og lønnsreguleringer. Ingen endringer i bemanningsplan.
Sosiale utgifter	1 386 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjettramme for felle og finans til sektor- og stabsrammer.
Overføring fra andre med krav om motytelse fra andre; Refusjon fra Fylkeskommunen	-562 000	Økt refusjon for lærlinger i tråd med lønnsoppgjør (18 lærlinger) (kr 685 000). Mindreforbruk på lønn til frikjøpte hovedtillitsvalgte (kr 123 000) pga ny HTV har lavere lønn enn tidligere frikjøpt HTV (dette skyldes lavere lønn i ordinærstilling- før frikjøp)
Kjøp av varer og tjenester	36 000	Økte utgifter til kjøp av varer og tjenester/diverse driftskostnader.
Sum grunnlagsendringer	1 787 000	

Service- og IKT-staben

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønnsbudsjett	1 037 000	Helårseffekt av lønnsreguleringer. Ingen endringer i bemanningsplan fra 1.1.2024. Økning i fastlønn ca. 500.000 kroner grunnet korrigerende av lønn basert på gjeldende bemanning og noe mindre forventet refusjonsinntekter knyttet til utleie av VFT-ressurs. Avventer ansettelse av teknisk ressurs velferdsteknologi også i 2025.
Sosiale utgifter	1 954 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjettramme for felles og finans til sektor- og stabsrammer.
Valgbudsjett	1 350 000	Valgbudsjett har de seneste årene (2021 og 2023) vært fast kr 813 000 kroner. Dette har på langt nær ikke vært tilstrekkelig basert på antall stemmekretser /valglokaler, steder for forhåndsstemming og behov for organisering og bemanning av valggjennomføringen. Regnskap

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
		for 2021 viser en kostnad på kr 1,3 millioner kroner og for 2023 kr 1,5 millioner kroner. Det er derfor nødvendig å øke valgbudsjettet med 537 000 kroner fra 813 000 til 1,4 millioner kroner under forutsetning av at antall stemmekretser /valglokaler og steder for forhåndsstemming opprettholdes
Lisenskostnader på dataprogram	45 000	Økt kostnad KS Digitale fellesløsninger
Leasing kostnader multifunksjonsmaskiner	-70 000	Reduksjon i leasing kostnader ved å videreføre utgående avtaler for en ny periode som brukt maskin.
Prisøkning salgsinntekter	-228 000	Økte inntekter på gebyrer og salg av tjenester og varer til enheter utenfor kommunen.
Sum grunnlagsendringer	4 088 000	

Økonomistaben

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønnsbudsjett	777 000	Helårseffekt av tariffoppgjør 2023, 2024 og lønnsreguleringer. Ingen endringer i bemanningsplan.
Sosiale utgifter	1 755 000	Beregning av pensjon og arbeidsgiveravgift av grunnlagsendringer på lønnsbudsjett. Flytting av pensjonsmidler (reguleringspremier) fra budsjetttramme for felle og finans til sektor- og stabsrammer.
Administrativt påslag på vertskommunesamarbeid	- 965 000	Inntekter for dekking av administrative kostnader og «pensjonsrisiko» ved at Elverum kommune er vertskommune for interkommunale samarbeid (SØIPR, legevakt, kjøkken og PPT).
Prisøkning salgsinntekter	-53 000	Økte inntekt på gebyrer
Sum grunnlagsendringer	1 514 000	

Felles/finans/vann og avløp

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Endring i premieavvik	-14 355 000	Forventet høyere premieavvik i 2025, enn i 2024. Sum premieavvik i 2026 er budsjettert med 113 168 000.
Endring i amortisering av premieavvik	7 884 000	Økning i amortisering (inndekning) av premieavvik fra tidligere år. Sum amortisering av premieavvik i 2026 er budsjettert med 49 808 000.

Tiltak	Sum endring	Beskrivelse
Lønns- og prisreserve 2025	13 849 000	Endring avsatt midler til lønns- og pensjonsreserve 2025. Ligger igjen kr 31 644 000 som lønns- og prisreserve på fellesområdet.
Flytting av pensjonsmidler til sektor og staber for dekking av reguleringspremie.	-74 268 000	Alle utgifter til pensjon er flyttet ut på sektorer og staber.
Forsikring ansatte	904 000	Økning i forsikringspremie til ansatte.
Endring i internføringer i vertskommunesamarbeid	-226 000	
Rentekompensasjoner fra Husbanken	-262 000	Endringer i rentebetingelser fra 2024 til 2025
Selvkost – vann og avløp	-710 000	Endringer i nettobudsjett for vann og avløp
Tilskudd til etablering og utbedring av bolig	1 500 000	Tilbakeføring av midler for utdeling av tilskudd til etablering og utbedring av egen bolig.
Sum grunnlagsendringer	-93 381 000	

Ikke prioriterte driftstiltak

Ikke prioriterte driftstiltak	2025	2026	2027	2028
1 TEKMIL - Bydel Vestad	500	500	0	0
2 TEKMIL - Vegreparasjoner	1 500	1 500	1 500	1 500
3 TEKMIL - ATP prosess	400	400	150	150
4 TEKMIL - Oppmerking, skilting mm	600	200	200	200
5 Eiendom - Hogst på friområder	300	300	300	300
6 Eiendom - Omlegging av tak Kommunehuset Folkvang	3 280	0	0	0
7 Eiendom - Omlegging av tak Sørskogbygda skole	2 580	0	0	0
8 Eiendom - Rehabilitering av kantinekjøkken i Elvarheim	780	0	0	0
9 Eiendom - Tilstandsanalyser kommunale bygg	3 360	0	0	0
10 Eiendom- ekstraord. vedlikehold av 3 boenheter Kannikvegen	600	0	0	0
11 Kultur- samarbeid bygningsvernrådgivertjeneste Anno	174	174	174	0

1. TEKMIL – bydel Vestad

I området mellom Glomma og jernbanen på Vestad skal det på sikt utvikles en ny bydel med vekt på boligbygging. Arbeidet har blitt startet flere ganger uten at en har kommet i mål. Det ligger likevel mye godt utredningsarbeid fra tidligere mulighetsstudier for området. For at kommunen skal kunne gi forutsigbarhet til nye utbyggere i området, er det behov for å få på plass en områdereguleringsplan. Til dette arbeidet er det behov for å innhente en del konsulenthjelp til utvikling av en områdereguleringsplan.

Dersom kommunen ikke får på plass en overordnet helhetlig områdereguleringsplan vil de private aktørene kunne fremme et privat planforslag for et begrenset område. Det vil da være vanskelig å ivareta en helhetlig utvikling og ikke minst få på plass rekkefølgebestemmelser som sikrer opparbeiding av nødvendig infrastruktur i området. «Frimerkeplanlegging» egner seg ikke for et så sentralt og viktig område i byen. Her kreves det at kommunen tar styringen og får på plass den overordnede strukturen (grå-/blå-/grønnstruktur), slik at de private kan utarbeide detaljreguleringsplaner innenfor kvartalene og sine egne eiendommer.

Mål: jf. Byplan, forsterket av nye utviklere på Vestad og delvis Forsvarets økte aktivitet i Elverum

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Tilnærmet 0-utvikling på Vestad

2. TEKMIL – vegreparasjoner

Reparasjon av overflateskader på sentrumsveger og vedlikeholds-reparasjoner på kommunale vegbroer.

Mål: Ingen kvantifiserte mål for vegstandard på kommunale vegger, men alle kjøretøy inkl. 2-hjulinger må kunne kjøre trygt uten risiko for skade på materiell eller person. Sikre fremkommelighet på bruer.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Gjentakende og kostbare provisoriske hastereparasjoner, og det kan bli utfordrende å bære trafikksikkerhetsansvaret. Bruer kan bli stengt.

3. TEKMIL ATP prosess

Elverum kommune ønsker å starte prosessen med en areal- og transportstrategi i samarbeid med Innlandet fylkeskommune, Statens vegvesen og næringslivet. Avtalebasert prosess som vil pågå over en to-årsperiode og skal munne ut i en tydelig og forankret strategi med tilhørende samarbeidsavtale for utviklingen av transportsystemet sett i nær sammenheng med ønsket byutvikling i et langsiktig perspektiv. Arbeidet startes høsten 2024, og skal i hovedsak pågå i 2025 og 2026, og så vil det være behov for noe midler til oppfølging i årene etter det.

Vi må stille med en viss stillingsprosent, og midler til innkjøp av konsulenttjenester for utarbeidelse av rapporter for ulike faggrunnlag.

Dersom kommunen ikke får startet dette samarbeidsprosjektet med fylkeskommunen og de andre aktørene forventes det at dagens vegsystem i all hovedsak vil forbli uendret og kommunen vil ha utfordringer med å bli prioritert inn i Fylkeskommunens og Statens vegvesen sine planer og budsjetter (inklusive NTP). For å kunne løse trafikkutfordringene i Elverum må kommunen etablere denne samarbeidsarenaen, slik at løsninger for riksveger, fylkesveger og kommunale veger kan vurderes i en helhetlig sammenheng. Dette viser erfaringer fra ATP-prosesser i byer som Gjøvik, Lillehammer og Kongsvinger.

Mål: Saken er godt kjent og belyst for kommunedirektøren. Det avholdes møte med Innlandet fylkeskommune ultimo juni, og saken drøftes politisk etter ferien.

Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket:

4. TEKMIL – oppmerking, skilting mm

Vegoppmerking (gangfelt mv), samt utskifting av gamle vegskilt, vegnavnskilt og andre regulerende skilt.

Mål: Trafikksikkerhetsmål og sikring av korrekt vegskilting.

Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket: Høy risiko knyttet til mangelfull gangfeltoppmerking, uheldig og potensielt risikabelt med feil/utdaterte skilt.

5. Eiendom- hogst på friområder

Hogst på friområder i Elverum kommune for å ivareta personsikkerhet og store verdier på bygninger og infrastruktur, ref. vedtatte kriterier for hogst i bynære områder. Dette er hogst som utføres av kommuneskogen, og viderefaktureres eiendomsstaben.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Må bruke av et marginalt vedlikeholds-budsjett som er beregnet for vedlikehold av formålsbygg – ikke hogst av friområder.

6. Eiendom- omlegging av tak kommunehuset Folkvang

Kommunehuset Folkvang ble kjøpt av Statsbygg i 2012 til takst. Bygget er oppført gjennom flere perioder, men alle takene er nå minst 20 år. Elverum kommune oppdaget de første taklekkasjene så tidlig som da bygget ble ombygd etter overtakelse. Dette har videreutviklet seg til tross for reparasjoner og at noen av takene allerede har blitt omlagt. Det er nå kritisk behov for å omlegge de to største takene (A- og E-fløy), hvor taksteinen er ødelagt med tilhørende dårlig undertak. Det har også forekommet at defekte takstein har falt ned fra taket.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Lekkasje som ikke oppdages i tide og/eller lar seg stoppe/begrense bidrar ytterligere til omfattende behov. Dette kan i verste fall medføre råte og dårlig inneklima som resulterer i at deler av lokalene må stenges.

7. Eiendom- omlegging av tak Sørskogbygda skole

Sørskogbygda skole har tak tekket av PVC-folie fra 1983. De små takene i hver ende av skolen er tekket om i 1997, men spikere står opp i rupanelen under, og flere lekkasjer er avdekket de siste årene. Forventet levetid er 35-40 år. Elverum kommune oppdaget de første taklekkasjene så tidlig som i 2013 og disse er reparert fortløpende. Dette har videreutviklet seg til tross for reparasjoner og at noen av takene allerede har blitt omlagt. Det er nå kritisk behov for å legge om takene.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Gjentakende lekkasjer gjør at konstruksjonene blir fuktig og risikoen for farlig sopp og råte er stor. Dette kan i verste fall medføre råte og dårlig inneklima som resulterer i at deler av lokalene må stenges for bruk.

8. Eiendom- rehabilitering av kantinekjøkken i Elvarheim

Gulv- og veggoverflater i kjøkkenet på kantina i Elvarheim er ødelagt og tilfredsstillende ikke Mattilsynets krav til hygiene. Utstyr må demonteres og nytt gulvbelegg og veggoverflater må erstattes med materialer godkjent av mattilsynet. Meldt inn på vernerundeskjema 3 til AMU.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Ved tilsyn fra Mattilsynet vil kantinen med stor sannsynlighet få pålegg om utbedring, men også risiko for at den blir stengt.

9. Eiendom- tilstandsanalyser kommunale bygg

Tilstandsanalyser på formålsbygg, omsorgsblokker og bofelleskap (tunge bygg) for å få kvalifisert oversikt over status på akselererende vedlikeholdsetterslep. Dette omfatter i tillegg til bygningsmessige forhold også tekniske anlegg og infrastruktur i bakken. Kostnadene er hentet i markedet basert på erfaringspriser i sammenlignbare kommuner.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: Stor risiko for at kostnadsestimater på vedlikeholdsetterslepet vil bli unøyaktige, da vi på grunn av utilstrekkelige vedlikeholdsbudsjetter ikke har kontroll på utviklingen av tilstandene.

10. Eiendom- ekstraordinært vedlikehold av 3 boenheter i Kannikvegen

I Kannikvegen er oppgang A bestående av 4 boenheter stengt på grunn av skadeverk og ubeboelige forhold. Dette som følge av et begrenset vedlikeholdsbudsjett.

Nylig oppstod det brann i en leilighet i oppgang B, og resterende 3 boenheter er i samme tilstand som nevnte boenheter i oppgang A. Det ligger nå an til at Elverum kommune mottar et kontant erstatningsoppgjør for boenheten som ble berørt av nevnte brann slik at eiendomsstaben kan forestå istandsetting selv. I utgangspunktet var disse midlene tenkt benyttet til å sette i stand en annen boenhet i oppgang C, og at hele oppgang B skulle avstenges. Dette har medført reaksjoner fra NAV, som hevder at det vil få konsekvenser knyttet til deres behov for boliger til midlertidig opphold. Dette i tillegg til den kapasitet som blir tilgjengelig i Vestsidevegen når prosjektet Midlertidige boliger blir ferdigstilt.

Mål: Minimum 170 kr/m² årlig til vedlikehold for å unngå ytterligere etterslep.

Konsekvenser av å ikke gjennomføre tiltaket: NAV Elverum har ansvaret for å skaffe kommunens innbyggere midlertidig bolig hvor de kun skal bo i en kort periode. Mange av våre beboere i midlertidig bolig har store utfordringer i forhold til å skaffe seg leiebolig på det private leiemarkedet. De er derfor avhengig av å søke om kommunal leiebolig. En del av disse beboerne har fått leiekontrakt i kommunal bolig i Kannikvegen ved utflytting av midlertidig bolig. Dersom eiendomsavdelingen ikke har penger til å renovere oppgangen i Kannikvegen etter brannen vil dette øke botiden i midlertidig bolig. Dermed står NAV i fare for at det blir fullt i midlertidige boliger. NAV er avhengig av at det til enhver tid er ledig kapasitet i våre midlertidige boliger da det ofte oppstår akutte situasjoner som må løses samme dag. NAV har en lovpålagt hjelpeplikt ifølge sosialtjenesteloven til å skaffe folk «tak over hodet»/nødbolig. Vi har også i del tilfeller brukt leiligheter i Kannikvegen til midlertidig bolig i samarbeid med eiendomsavdelingen. Dersom oppgangen i Kannikvegen ikke utbedres vil dette være med å øke presset på andre kommunale leieboliger.

11. Kultur- samarbeid bygningsvernådgivertjeneste Anno

Økonomisk støtte til samarbeid om bygningsvernådgivertjeneste i Sør-Østerdalsregionen.

Mål: Samarbeidet mellom Innlandet fylkeskommune og Anno museum innebærer etablering av totalt 4 bygningsvernådgiverstillinger i full stilling i Hedmark, tilknyttet og forvaltet av Anno museum regionvis i Tynset, Kongsvinger, Hamar og Elverum.

I utgangspunktet legges opp til en 3-års pilotperiode (2025-2027) som etter dette gjøres permanent med mindre det fattes beslutning om annet etter utløp av pilotperioden. Formannskapet ble orientert om saken i sommer.

Ikke prioriterte investeringstiltak

Ikke prioriterte investeringstiltak i budsjett og økonomiplanen (beløp i 1000 kr)		Budsjett			
		Økonomiplanperiode			
		År 1	År 2	År 3	År 4
1	TEKMIL - Gate, veg og park	7 500	7 500	7 500	7 500
2	TEKMIL – Dropsone Frydenlund skole	1 400	-	-	-
3	TEKMIL – Nye søppeldunker sentrum	300	-	-	-
4	TEKMIL - Områdesikring driftssentralen	200	-	-	-
5	TEKMIL - Utbedring Gammelbrua	3 300	-	-	-
6	TEKMIL – 1-PRI_anleggsmaskiner	3 800	3 000	5 500	500
7	TEKMIL - Eiendomsinngrep	200	200	200	200
8	TEKMIL – Gatelysanlegg fase II	2 000	-	-	-
9	TEKMIL - Gang- og sykkelveger	6 000	-	-	-
10	TEKMIL – Nytt toalettbygg ved Pernille	2 000	-	-	-
11	EIENDOM - Elverum kirke rehabilitering trinn 2	9 010	25 228	1 802	-
12	EIENDOM - Kjøp av driftsmaskiner	700	700	700	700
13	EIENDOM – Nordskogbygda kapell rehabilitering og ombygging	7 140	-	-	-
14	EIENDOM - Nytt SD anlegg Frydenlund skole	3 500	-	-	-
15	EIENDOM – Ombygging gamle helsestasjon til arbeids- og aktivitetssenter	22 000	10 544		
16	EIENDOM – Oppgradering kjøkken omsorgsboliger Søndre Nyborg	2 468	2 468		
17	EIENDOM – Parkering kirkegården inkl. riving Svenskebyen barnehage	6 057	2 596		
18	EIENDOM – Ydalirtunet 12 leiligheter	2 000			
19	KULTUR - Biler - jevn utskiftning	4 200	5 000	7 350	10 000
20	HMO - Signalanlegg Sætre sykehjem	3 193	-	-	-
21	HMO - Signalanlegg Jotuntoppen omsorgsbolig	-	-	-	2 266
22	SERVICE IKT - Investering IKT	2 850	2 850	2 850	2 850
23	SERVICE IKT - Investering VFT	1 265	1 265	1 265	1 265
24	Etablering av Navnet minnelund Sørskogbygda og Elverum	1 000	-	-	-
Sum investeringer i varige driftsmidler		92 083	61 351	27 167	25 281

Tabell: Brutto investeringskostnader fordelt på prosjekter i Elverum kommune som er prioritert for perioden 2025 -2028. Det hefter varierende grad av usikkerhet ved tallene, da det er knyttet forutsetninger til disse, samt at prosjektene er i forskjellig fase; skisse-, forprosjekt- eller hovedprosjektfase. Til fradrag på brutto investeringstall kommer MVA-kompensasjon og på enkelte av prosjektene statlige investeringstilskudd. Se forklaring i teksten under.

Kommentarer til investeringsprosjektene:

1. TEKMIL - Gate, veg, park

Prosjektfase: Årsuavhengig, løpende prosjekt

Kommentar: Samlepost for oppgradering av gater/veger, nye kjøre-/GS-veger i byområdet, faste gatedekker, veginstallasjoner/sideanlegg, investeringer tilknyttet park/grøntanlegg, TS tiltak i tråd med trafiksikkerhetsplan.

Årlig bevilgninger på nivå med tidligere år ble redusert i 2024, men er tatt inn igjen fra 2025 og ut planperioden pga. stort etterslep; bl.a. på oppgradering av gatedekker.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Opprettholde minstestandarder på kjørebane og grøntanlegg, redusere reparasjonskostnader, sikre fremkommelighet og trafiksikkerhet på eget gatenett, økt andel sykkelbruk. Nå satte trafiksikkerhets- og klimamål.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Kostnader knyttet til vegbanene er uunngåelig, men blir da flyttet over på drift gjennom reparasjoner. De får temporær karakter, da det blir flikking på underlag som er for dårlig, og må gjentas etter kort tid. For grøntanlegg påvirker primært attraktivitet og trivsel.

Samlet bevilgning for investeringsprosjektet:

Løpende aktivitet med en lang tidsrekke, 7,5 million kroner foreslått for 2024, 30 millioner kroner i perioden. 700 000 kroner bevilget i 2024.

2 TEKMIL – Dropsone Frydenlund skole

Prosjektfase: Utbedring for å øke sikkerheten for elever ved levering og henting.

Kommentar: Ønsket og nødvendig tiltak meldt inn av skoleledelsen: etablering av dropsone. Endring av kjøremønster for levering og henting av elever ved skolen. Det vil bli søkt om midler fra Innlandet fylke til tiltaket. Her er det krav om 50% egenandel. Investeringsbeløpet angitt brutto uten tilskudd.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Økt trafiksikkerheten for elever ved Frydenlund skole.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Status quo.

Samlet bevilgning for investeringsprosjektet: inntil 1,4 million kroner brutto, støtte vil bli søkt

3 TEKMIL Nye søppeldunker sentrum

Prosjektfase: Må avklares med Kultur på grunn av "eierforhold"

Kommentar: Dagens søppeldunker modne for utskifting da de er slitt og med tatt, og gir byen et "slitent" preg. Konstruksjonen medfører dessuten at de er utfordrende å tømme

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Bidrag til et penere byområde, forenklet drift.

4. TEKMIL – Områdesikring driftssentralen

Kommentar: Utskifting av bom ved innkjøring til driftssentralen i Prestmyrbakken. Dagens løsning er nøkkelbasert og medfører at anlegget ofte står åpent, men ubemannet. Svært utilfredsstillende løsning med tanke på områdesikring.

5. TEKMIL - Utbedring Gammelbrua

Inspeksjon utført i 2022 avdekket behov for utskifting av brudekke på Gammelbrua på grunn av elde. Det er råteskader og oppstikkende spiker pga. grunn av slitasje. Ved ny og grundigere inspeksjon i 2024 avdekkes at både trebæring under dekke + noe utbedring av stålkonstruksjon må gjennomføres.

Vegetasjon på brukar må også fjernes og tas i samme prosjekt. Midler bevilget i 2024 overføres til 2025. **Konsekvenser ved å gjøre investeringen:** Bringe brua i forskriftsmessig stand.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Skadeforverring, stenging kan bli aktuelt.

Samlet bevilgning for investeringsprosjektet: 2,7 millioner kroner bevilget i 2024 men ikke anvendt.

6. TEKMIL – 1-PRI _anleggsmaskiner

Prosjektfase: Løpende; gjelder anleggsmaskiner på driftssentralen. 2025: ny traktor og ny gressklipper. Senere år er det lagt inn ny lastebil (2026), ny hjulgraver, ny sopemaskin og ny feiemaskin (2027-2028).

Kommentar: Fremmet tidligere, men ikke bevilget (0,- i 2024). Nødvendig for å opprettholde tjenesten. Levetiden er overgått, reparasjoner blir veldig kostbart.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Opprettholde drift, unngå ståtid, unngå store reparasjonskostnader.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Utløser spørsmål om hvordan tjenesten skal utøves.

7. TEKMIL - Eiendomsinngrep

Kommentar: Årlig bevilgning på nivå med tidligere år. Midler som brukes til å løse løpende behov for innløsning av tomtegrunn for gjennomføring av mindre veganlegg og lignende.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Urasjonell saksbehandling, plunder og heft, svak gjennomføringsevne

8. TEKMIL – Gatelysanlegg fase II

Kommentar: Oppgradering av ledningsanlegg og master, primær sanering av stolper og luftstrekk der Elvia har prosjekter, eller der vegeier oppgraderer vegen.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Teknisk ønskede utbedringer som det er lønnsomt å samordne med andre entreprenørers arbeid. Det vil si mulighet for å gripe anledningen når den er der

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Vesentlig dyrere å gjennomføre på senere tidspunkt da det ikke er noen å dele kostnadene med

9. TEKMIL - Gang- og sykkelveger

Kommentar: Jfr trafikksikkerhetsplan, reguleringsvedtak og arbeidet med vegsystem Hanstad. Rekkefølge vil bli i takt med reguleringsarbeid; gjelder strekningene: G/S-veg langs Henrik Ibsensveg del en, fra Henrik Wergelandsveg til Bureiservegen.

G/S-veg langs Henrik Ibsensveg del to, fra Bureiservegen til enden av vegen.

G/S-veg langs Johan Falkbergetsveg pluss noen kryssutbedringer ved Skole/barnehage.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Øke trafikksikkerheten for gående/syklende, få ryddet opp i flere av de trafikale utfordringene ved på Hanstad. Vil også medføre utbedring av dekke i Henrik Ibsensveg.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Fortsatt uheldige trafikkforhold for spesielt myke trafikanter/skolebarn.

10. TEKMIL – Toalettanlegg ved Pernille

Kommentar: Dagens løsning er en utedo med tett tank. Den tilfredsstillende ikke dagens krav til hygiene. Det er umulig å holde en tilfredsstillende standard når det gjelder renhold.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Opprettholde tilfredsstillende sanitær standard ved det nyrehabiliterede parkområde på Pernille.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Avstenging/fjerning av toalettet

11. EIENDOM – Elverum kirke rehabilitering trinn 2

Prosjektfase:

Trinn 2 - videreføre og slutføre rehabiliteringen av Elverum kirke.

Kommentar:

Det foreligger flere tilstandsanalyser av Elverum kirke som beskriver det prekære behovet for utbedring av kirken. I prosjektet er det valgt å prioritere utbedring av råteskader, tilleggisolering, utvendig maling, samt gjennomføre lovpålagt utbedring av el-anlegget.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Det foreligger omfattende tilstandsanalyser som avdekker store vedlikeholdsetterslep knyttet til hovedsakelig fasadene (råteskader). Tilstandsanalysene beskriver behov for utbedring av eksisterende råteskadet panel, hvor også isolasjon må skiftes ut. Fasadene anbefales gjenoppbygget med tilleggisolasjon som et ENØK tiltak. Cirka 1/10-del av vedlikeholdsbehovet er utbedret i 2021-2022, finansiert av ekstraordinære rehabiliterings-/ vedlikeholdsmidler fra Statsforvalteren (Covid-19). Investeringsbudsjettet for 2024 og 2025 er basert på erfaringspriser i forbindelse med disse arbeidene. Det er innhentet noen estimater basert på vedlikeholdsbehovet fra tilstandsanalysen og tilbud på EL-installasjoner.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Råteskadene sprer seg videre inn i trekonstruksjonene (tømmer) med tilhørende store utbedringskostnader. El-anlegget vil ikke være i forskriftsmessig stand. Med dagens energipriser vil det forventes økte energikostnader dersom det ikke investeres i ENØK tiltak.

Samlet bevilgning for investeringsprosjektet: Kommende bevilgninger utgjør 36 millioner kroner.

12. EIENDOM – Kjøp av driftsmaskiner

Kommentar:

Fornyng og utvikling av maskinparken i enhet for drift og renhold for å effektivisere eiendomsdriften, ref. KS-vedtak 151/23 hvor eiendomsstaben skal effektivisere driften med 700 000 kroner pr. år med virkning fra 2025.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Investeringen i nye maskiner til bruk i eiendomsdriften bidrar til at de ansatte kan jobbe mer effektivt, og forhåpentlig bidrar dette også til lavere sykefravær som også er en kostnadsdriver.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Bemanningen er i løpet av de siste 10 årene redusert med 12 årsverk fordelt på enhetene drift og renhold. Samtidig har bygningsmassen økt med cirka 16.000 m². Dette innebærer at bemanningen er "trimmet til beinet". Ved ikke å investere i maskiner vil det bli utfordrende å effektivisere eiendomsdriften iht. KS-vedtak 151/23, og resultatet blir med stor sannsynlighet at vedlikeholdsbudsjettet må reduseres for å komme i økonomisk balanse fra 2025 og videre.

13.EIENDOM – Nordskogbygda kapell rehabilitering på grunn av ombygging

Kommentar:

Nordskogbygda kapell rehabiliteres og ombygges slik at bygget kan benyttes til kirkestue.

Kommunedirektøren får i oppdrag å innarbeide tiltaket i forbindelse med rullering av handlings- og økonomiplan. Tiltaket finansieres med bruk av lånemidler, samt inntekter fra salget av Kirkeby oppvekstsenter og merverdiavgift kompensasjon.

KS-vedtak; Gbnr. 125/7 Kirkeby oppvekstsenter blir lagt ut for salg. Salget gjennomføres etter at fradeling av utearealer er gjennomført. Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne/akseptere bud under prisantydning for å begrense kostnadene til tomgangsdrift.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Kirken får et verdig bårerom. Befolkningen får en kirkestue med universell utforming. Det er ikke universell adgang hverken til kirka eller toalett. Hovedrommet i kapellet er tilnærmet livssynsåpent, og vil kunne dekke mange funksjoner, etter modell av arbeidskirke. Med stengt kirke på grunn av strømsparing kan lokalbefolkningen allikevel få et bygg som er tilgjengelig og rimeligere å varme opp. Og med universell adgang vil rommet ha stor bruksverdi både til gravferder, gudstjenester, diakonale tiltak, rådsmøter og samlinger ellers i bygda. Kirka har mange diakonale tiltak i Nordskogbygda. Dette har stor oppslutning og skaper trivsel og tiltak for folk i alle aldre. Lev hele livet! Bruk er det beste vern.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Uverdige bårerom. Det er kritisk dårlig.

Vi vet hvordan det går med bygg som ikke er i bruk. I og med at Nordskogbygda kirke ikke har universell adgang, vil ei kirkestue med universell adgang dekke et behov både til seremonier og diakonale tiltak med mer. Kirka er den eneste offentlige institusjonen som er igjen i bygdesamfunnet.

14.EIENDOM – Nytt SD anlegg Frydenlund skole

Eksisterende SD-anlegg ved Frydenlund skole er fra 1996 med forventet levetid på 15-20 år. Anlegget overvåker og styrer alt av tekniske anlegg i bygget. Programvare og styringskomponenter er utdatert, og lar seg ikke oppdatere med tanke på kommunikasjon med andre systemer. Systemet har nå delvis kuppet og innebærer urasjonell eiendomsdrift.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Investeringen medfører at eiendomsdriften kan effektiviseres, ref. KS-vedtak 151/23 om å effektivisere eiendomsdriften med 700 000 kroner med virkning fra 2025. Effektiviseringskravet er allerede innbakt i basisbudsjettet for 2025.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Tekniske anlegg må fortsatt overvåkes og styres manuelt, og medfører urasjonell drift med betydelig økt energiforbruk og behov for økt bemanning/vaktordning for å betjene anleggene i brukstiden.

15.EIENDOM – Ombygging gamle helsestasjon til arbeids- og aktivitetssenter

Kommentar:

Ombygging av planløsning med tilhørende tekniske anlegg: 643 m²

Nytt bygg: snekkerbod 65 m²

HMO har i samarbeid med eiendomsstaben vurdert at gamle helsestasjon kan benyttes til et samordnet aktivitetssenter, som innebærer at virksomheten ved Sundsvoll og Askeladden blir samlokalisert i gamle helsestasjon. Dette forutsetter at dagens planløsning må ombygges og ominnredes fra kontorer til større

aktivitetsrom, hvilerom og tilrettelagt for tilhørende brukerbehov. I tilknytning til dette må tekniske anlegg og renholdsrom tilpasses aktivitetene.

I tillegg til parkeringsareal for ca. 15 biler er det behov for å etablere grøntareal med plen og plutting med plass til bord for 15 -20 personer. Grøntarealet bør være tilrettelagt for rullestolbrukere. Det er behov for en bod for oppbevaring av hageredskap/møbler. Det er behov for en gapahuk eller grillplass med mulighet for å sitte under tak. Det er også behov for å gjerde inn området.

Det er tenkt å gjenbruke eksisterende inventarer for å redusere investeringsramme, men det er likevel behov for å erstatte det som er ødelagt.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Eiendommen Sundsvoll aktivitetssenter kan selges iht. KS-vedtak 108/16. I vedtaket ligger blant annet til grunn at lokalene ikke er universelt utformet, noe som bidrar til at enkelte brukere ikke får tilgang til byggets 2. etasje. I tillegg er det fortsatt utfordringer og merkostnader knyttet til vannkvaliteten til Sundsvoll. Askeladden aktivitetssenter som er midlertidig lokalisert til gamle Moen sykehjem vil også få bedre tilpassede lokaler. Tiltaket innebærer at samlet areal til aktivitetssenter blir mer helhetlig og effektivt i drift, samt at HMO får et arbeids- og aktivitetssenter som er universelt utformet og tilrettelagt for alle brukere. Netto driftsvirkning eiendomsdrift (FDVR) vil utgjøre en innsparing på 200.000 kroner pr. år. Det vil også spares inn transportutgifter for brukere til og fra Sundsvoll når aktivitetene flyttes til gamle helsestasjon.

En positiv konsekvens vil også være at det er enklere å utvide omfanget av arbeid og aktivitet i fremtiden, samt at samlokaliseringen medfører stordriftsfordeler. Beliggenheten med Jotunhaugen og Jotuntoppen som nærmeste nabo innebærer også muligheter for å sambruke infrastruktur som parkeringsarealer. Løsningen innebærer imidlertid mindre tilrettelagte uteområder enn hva HMO har per i dag, men nærheten til Svartholtet anses positiv.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Det vil være vanskelig å finne et annet egnet bygg som alternativ for felles drift av disse to avdelingene. Videre er det stort behov for vedlikehold av bygget på Sundsvoll. Bygget er heller ikke universelt utformet. Det er også behov for å utbedre IKT-nettet. HMO har for øvrig store utgifter til transport av brukere til Sundsvoll, 750 000 kroner pr. år som kan reduseres betraktelig dersom aktivitetssenteret blir flyttet til sentrum.

16.EIENDOM – Oppgradering kjøkken omsorgsbolig Søndre Nyborg

Kommentar:

Omsorgsboligene ble bygd i 1999 og består totalt av 63 leiligheter fordelt på 2 bygg.

Hvert bygg har 3 etasjer, samt underetasje. Leilighetene består av stue/kjøkken, 1 soverom og romslig bad. Hver leilighet har en liten balkong og hvert bygg har heis.

Leilighetene er utstyrt med mini/hybel kjøkken, dvs. en integreert enhet som inneholder 2 kokeplater, oppvaskkum, kjøleskap og et skap. Kjøkkenløsningen er 24 år gammel og mange har allerede gått i stykker. Kjøleskapene ryker fortløpende, og Elverum kommune må da kjøpe nytt separat kjøleskap til beboer. Det er for kostbart å reparere så gamle kjøleskap. Når kokeplatene slutter å virke, må vi bytte ut hele minikjøkkenet. Dette er en dyr og dårlig løsning. Løsningen mangler stekeovn og det er et stort savn hos de aller fleste beboere. Noen leiligheter har et hulrom (beregnet for integreert stekeovn) hvor man kan sette opp en liten hybelstekovn eller microbølgeovn. Flesteparten av leilighetene har ikke plass til dette og det lages mange kreative løsninger som også skaper brannfarer. Det plasseres bl.a. hybelkomfyrer på taburetter inne i leilighetene.

Vi ser også med bekymring på brannfaren ved disse gamle kjøleskapene. Totalt er dette meget dårlige kjøkkenløsninger og det er stort behov for utskifting.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Ved å investere i nye kjøkken kvitter vi oss med mange brannfeller og kommunen får mer tilrettelagte omsorgsboliger å tilby for de som har behov.

Søndre Nyborg skal være et trygt sted å bo, samt at det skal være like attraktivt å bo der som ved Jotuntoppen og Jotunhaugen omsorgsboliger. I dag er det eiendom sitt ansvar å reparere når kokeplate

eller kjøleskap slutter å fungere. Når leietakerne eier hvitevarene selv, vil det bli leietaker sitt ansvar å utbedre eller erstatte defekte hvitevarer.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Konsekvenser ved å ikke bytte ut kjøkkenene er at vi må stenge ned leiligheter fordi kjøkken (kokeplate/kjøleskap) ikke fungerer. Dette medfører i neste omgang at kommunen taper leieinntekter. Samtidig må vi gjøre tiltak der det er bebodd når noe går i stykker. Dette er tiltak som innebærer ombygging/oppgradering av dagens løsning, og dermed ikke burde vært finansiert med bruk av et marginalt vedlikeholdsbudsjett.

17.EIENDOM– Parkering kirkegården inkl. riving av Svenskebyvegen barnehage

Svenskebygvegen barnehage er et utrangert bygg som det fram til nå ikke har vært økonomi eller behov for å rive. Under befaring med komité for plan og eiendom kom det signaler om at det var ønskelig å rive bygget og få etablert parkeringsplass for kirken på eiendommen. Det må som minimum påregnes å gjennomføre en mindre reguleringsplan endring, som også vil innebære at det må etableres el-bil ladere i tilknytning til parkeringsplassen.

Det bør også vurderes å innføre parkeringsavgift når parkeringsplassen blir tatt i bruk. Dette for å sikre at ikke andre opptar plassen. Dette vil også bidra til delfinansiering av prosjektet.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Det er særdeles få P-plasser i tilknytning til Elverum kirke. Få P-plasser ved en relativt trafikkert veg og to begravelser samme dag kan oppleves stressende for besøkende. Det er mange eldre som skal parkere i forbindelse med gravferd. Noen bruker hjelpemiddel som rullator eller krykker; da trenger man større parkeringsplass og bedre tid for å komme seg ut og inn av bil.

I tillegg erfares det at p-plassene brukes av andre enn de som skal til kirken.

Det er til tider bilkjøring på vegnettet som ikke er dimensjonert for det inne på kirkegården og uten snuplasser.

Areal for deponi av overskuddsmasse må skjermes da massene kan inneholde gravrester.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

I et bymiljø med vekst, så vil tilreisende få enda større problemer med å finne ledig parkeringsplass i nærheten av kirken. Dette gjelder spesielt på hverdagene. Hvis vi må gå tilbake til gammel modell, med tre gravferder pr. dag (tirsdag, torsdag og fredag), så blir det tettere mellom seremoniene; og det vil kreve bedre tilgjengelighet og parkeringsplasser.

Vi har skiltet innkjøring forbudt inn på kirkegård, uten at dette etterleves. Det vil fortsette slik dersom man ikke etablerer bedre parkeringsmuligheter.

18.EIENDOM – Ydalirtunet 12 leiligheter

Bygningsmessige arbeider ble overtatt 26. april 2024. Utomhusarbeider overtas ila. juni. Tekniske anlegg overtas først etter ett års prøvedrift med tilhørende utbetaling av slutt faktura. Denne regnskapsføres i 2024 ifølge økonomisjefen, men det må budsjetteres med 2 millioner kroner til blant annet et siste malingsstrøk på fasaden. I tillegg forhold som avdekkes og som er byggherrens ansvar eller risiko når sluttbefaring av tekniske anlegg gjennomføres våren 2025.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Driftsvirkning knyttet til inntekter og FDVR er allerede innarbeidet i basisbudsjettet for 2025.

19.KULTUR – Biler jevn utskifting

årlig bevilgning jf. gjeldende økonomiplan

20.HMO Signalanlegg Sætre sykehjem

Prosjektfase:

Sætre sykehjem har et sykesignalanlegg det begynner å bli vanskelig å skaffe deler til ved behov for reparasjon. Det er vanskelig å si akkurat når det blir helt nødvendig å bytte ut eksisterende anlegg, det kan skje fort, men det kan også fungere en god stund til. Enhetsleder har dialog med driftsteknikere ang dette, men det er vanskelig å anslå akkurat når behovet kommer til å bli kritisk. I 2023 har vi installert nytt

sykesignalanlegg på Jotunhaugen sykehjem, og med utgangspunkt i priser fra dette anlegget har vi lagt inn estimat på investeringskostnaden i kalkylen. Inklusive i totalkostnaden ligger et estimat på elektrikerarbeid, som på Jotunhaugen ble ca. 580 000 kroner + mva. Prosjektet er utsatt fra 2023 til 2025. Investeringssum og driftsutgifter er korrigert med 3 % prisvekst for 2025. Driftsutgifter for 2025 (halvt år) og videre er hensyntatt.

Kommentar: Det er helt nødvendig med et velfungerende sykesignalanlegg på sykehjemmet. Både for at pasientene skal kunne varsle når de trenger hjelp, men også for at de ansatte skal kunne be om assistanse når de trenger det og særlig i akutte situasjoner.

Moderne signalanlegg gir mulighet for velferdsteknologiske løsninger som for eksempel posisjonering, digitalt tilsyn og sporing. Dette kan gi pasienten større bevegelsesfrihet uten at ansatt er like tett på hele tiden, og det gir ansatte mulighet for å ha oversikt i avdelingen på en bedre måte enn i dag. All bruk av velferdsteknologi følger regler om personvern og samtykke.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Reduserer risiko for å stå uten signalanlegg. Det eksisterende systemet er gammelt og utdatert. Et moderne signalanlegg vil bidra til bedre kvalitet på tjenesten, gjennom for eksempel unngå å vekke pasienten ved å måtte gå inn på pasientens rom på natten. Gjennom digitalt tilsyn vil ansatte også kunne få varsel når pasient er på vei ut av seng eller rom, og komme raskere til for å hjelpe. Moderne signalanlegg vil gi ansatte mer forutsigbarhet, mulighet til å varsle kollega ved behov for hjelp, samt sikre bedre ressursutnyttelse.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Kan risikere på kort varsel å stå uten signalanlegg. Dette vil utfordre pasientsikkerhet og et forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte. Manglende signalanlegg medfører behov for ekstra ressurser til hyppigere tilsyn og behov for styrket bemanning ved behov. Det kan oppstå skader på pasienter og ansatte.

21.HMO – Signalanlegg Jotuntoppen

Kommentar:

Jotuntoppen bo- og omsorgssenter har heldøgntjenester til personer med kognitiv svikt og demenssykdom. Beboere i omsorgsboligen har i dag trygghetsalarm, men det er få som er i stand til å benytte seg av denne. Ved å installere signalanlegg med moderne velferdsteknologi som muliggjør anonymisert digitalt tilsyn med automatisk alarmering i kritiske situasjoner vil beboere kunne bo lengre i omsorgsboligen og utsette eller unngå behov for institusjonsplass. Signalanlegg vil bidra til økt pasientsikkerhet, for eksempel redusert risiko for fall. Signalanlegg vil også ivareta ansattes behov for et forsvarlig arbeidsmiljø ved å kunne tilkalle hjelp i krevende situasjoner. Installering av signalanlegg er estimert til å koste 2,2 millioner kroner, og vil innføres i 2027. Estimert driftsutgifter vil være om lag 134 000 kroner årlig. Det er lagt til 3 % prisvekst på investeringstiltaket. Tiltaket er utsatt fra 2023, og er vurdert at kan vente til 2027.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen:

Signalanlegg på Jotuntoppen vil bidra til at kommunen står bedre rustet for å ivareta økningen av eldre innbyggere. Room mate vil bidra til bedre tjenestekvalitet og vil kunne forhindre fall. Signalanlegg og Room mate vil videre gi de ansatte en mer forutsigbar arbeidshverdag, mulighet til å varsle kollegaer ved behov, samt sikre bedre ressursutnyttelse.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen:

Brukerne på Jotuntoppen heldøgns omsorg vil på et tidligere tidspunkt i sykdomsforløpet ha behov for overføring til sykehjem (en mer ressurskrevende tjeneste).

22.SERVICE IKT – investeringer IKT

Hovedformålet med investeringen er nødvendig oppdatering av IKT-infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift, samt å fortsette arbeidet med å etablere en robust og pålitelig digital infrastruktur med fokus på digital sikkerhet og beredskap..

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Stabile driftssystemer. Effektivisering av driftsrutiner og arbeidsprosesser. Forbedret digital sikkerhet. Bidra til miljømessig bærekraft.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Utdatert IKT-infrastruktur. Ineffektive IKT-verktøy og arbeidsprosesser. Digital sårbarhet.

23.SERVICE IKT- investeringer VFT

Prosjektfase: Formålet med investeringen er å videreføre utnyttelse og bruk av helseteknologi de kommende år. Fokuset skal være å integrere ytterligere helseteknologiske løsninger som skal bidra til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet for brukere av helse- og omsorgstjenester, samt bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestene.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet. Bidra til å hjelpe helsetjenestene til å demme opp for utfordringene de står ovenfor, med økende andel eldre i befolkningen, økende andel unge brukere av kommunale tjenester og at kommunen ikke klarer å øke ressurstilgangen sin.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Større utgifter for å kunne opprettholde kvalitet i tjenestetilbud på grunn av forestående demografiutfordringer (flere eldre).

24.Etablering av Navnet minnelund Sørskogbygda og Elverum

Kommentar:

Elverum kirkelige fellesråd mener det er riktig å prioritere etablering av Navnet minnelund i Sørskogbygda på grunn av økonomien. Tiltaket er valgt i stedet for en investering på 10-15 millioner kroner til utvidelse eller oppfylling av gammel del av gravplassen.

Fellesrådet ønsker imidlertid ikke å avskrive en framtidig utvidelse eller oppfylling av gravplassen i Sørskogbygda. Dette vil være avhengig av behovet.

Fellesrådet har bedt om 1 million kroner til etablering av Navnet minnelunder, med prioritering av Sørskogbygda og Elverum. Dette som oppfølging av fellesrådets møte i Elverum formannskap 5. juni 2024. Kostnaden fordeler seg 50/50 mellom Sørskogbygda og Elverum, og finansierer opparbeiding av arealet, steinlegging, elektroniske gravkart, minnesmerke, beplantning, utstyr til blomster og lys, universell utforming, lys og evt. vannpost mm.

Kirkevergen finansierer prosjektering over eget driftsbudsjett.

Konsekvenser ved å gjøre investeringen: Tiltaket bidrar til å øke gravkapasiteten ved Sørskogbygda og Elverum kirkegård. I Elverum utvides tilbudet, hvor den første minnelunden ble etablert i 2011.

Konsekvenser ved ikke å gjøre investeringen: Alternativet kan bli at Elverum kommune må fatte vedtak om at når kapasiteten til kistegraver i Sørskogbygda er oppbrukt må Hernes kirkegård tas i bruk som gravplass. Dette i påvente av at det blir ledig kistegravkapasitet i Sørskogbygda.

Ikke prioriterte salderingstiltak

Ikke prioriterte salderingstiltak	2025	2026	2027	2028
1 Kultur- kutte driftstilskudd til lag og foreninger, via musikkrådet	-300	-300	-300	-300
2 Kultur- kutte driftstilskudd til lag og foreninger, via idrettsrådet	-830	-830	-830	-830
3 Kultur- avvikle drift av Elverum kulturhus	-2 047	-4 094	-4 094	-4 094
4 Kultur- avvikle drift av Ungdommens hus	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
5 Kultur- avvikle drift av kantina i rådhuset	-420	-840	-840	-840

Kommentarer

1. Kultur- kutte driftstilskudd til lag og foreninger, via musikkrådet

Dette vil ha store konsekvenser for lag og foreninger og det kunstneriske miljøet i byen, som igjen kan påvirke Elverum By sitt omdømme og attraktivitet. Kulturlivet og frivilligheten i Elverum vil få betydelig vanskeligere drift.

Konsekvenser: Ingen konsekvenser for ansatte

2. Kultur- kutte driftstilskudd til lag og foreninger, via idrettsrådet

Dette vil ha store konsekvenser for idrettslag i Elverum. Dette kan påvirke Elverum By sitt omdømme og attraktivitet. Idrettslagene og frivilligheten de representerer i Elverum vil få betydelig vanskeligere drift.

Konsekvenser: Ingen konsekvenser for ansatte

3. Kultur- avvikle drift av Elverum kulturhus

Avvikle drift av Elverum kulturhus kino, forestillinger, konserter m.m. Halvårsvirkning i 2025, tiltaket er ekskl. FDV utgifter.

Konsekvenser: En nedleggelse av en 110 år gammel kulturarena med et gjennomsnittlig årlig besøk på 70 000 vil få konsekvenser for tilflytting. Innbyggerne som bor her, mister et vesentlig kulturtilbud og noe som de tar for gitt at finnes i en kommune med 22 000 innbyggere. Hovedmålgruppen for kinoen er barn og unge og småbarnsfamilier. En nedleggelse av kulturhuset vil være negativ for alle innbyggere og den nye helse og beredskapssatsningen i regionen.

Barneteater, lokale kor og korps vil miste en viktig arena for visning av sine forestillinger, det vil igjen gjøre at lokale kor, korps og barneteater vil få dårligere rekruttering. Det er med visning på en profesjonell kulturarena at nye unger/voksne får interesse for disse type aktiviteter. Det er ikke alle barn- og unge som finner seg til rette i idretten. Elverum kulturhus er et fast spillested for Riksteatret og Teater Innlandet. Mister Elverum Riksteatret avtalen vil vi ikke få de tilbake da det er mange nye store kulturhus i landet som står på vent for å få Riksteatret på besøk. Filmfestivalen Movies on War og Elverum Filmklubb mister visningsarenaer og vil kunne måtte legges ned. Festspillene i Elverum vil bli rammet da ansatte i kulturhuset bidrar sterkt inn i arrangementet. Elverum kulturhus administrerer utleie av rådhusets lokaler per i dag.

4. Kultur- avvikle drift av Ungdommens hus

Avvikle drift av Ungdommens hus. Halvårsvirkning i 2025, tiltaket er inklusive kostnader til eiendomsdrift. For eiendom: redusert eiendomsdrift til tomgangsdrift.

Konsekvenser: Ungdommens Hus har gjennomsnittlig 12 000 besøk i året. Funksjonen til Ungdommens Hus er todelt. Ungdommens Hus brukes som en lavterskel kultur- og fritidstilbud til unge, men er også et værested for utsatt ungdom. Dessverre er det ikke mulig å måle viktigheten av Ungdommens Hus

(UH) kroner og øre, men det at dette tilbudet finnes er svært viktig for de som benytter seg av tilbudet.

Det vil være store konsekvenser både på kort og lengre sikt ved en nedleggelse:

- UH tilbyr gratis kulturaktiviteter som gjør det mulig for «alle» å være med (musikkverksted, kunst). Ut over dette tilbys det også gratis fritidsaktiviteter som spilling, skating, LAN mm.
- Som møteplass kan UH fungere som forebyggende for ensomhet og utenforskap. Det er mulig å finne andre unge med samme fritidsinteresser som deg selv, og følgelig få tilhørighet i et fellesskap.
- UH fungerer som et værested for utsatt ungdom, hvor det er trygge voksne til stede som ser dem, har forventninger, setter grenser. For de unge som ikke nødvendigvis får dette andre steder, er dette naturligvis viktig.
- UH er et rusfritt sted og følgelig kan ha forebyggende effekt.
- I samarbeid med resten av kultursektoren har UH også lavterskel og gratis ferietilbud for barn og unge. Ferieklubben og tiltakene i skolens ferier vil ikke bli gjennomført.

Totalt vil 2,14 årsverk fordelt på 8 personer rammes dersom UH legges ned.

For eiendom: redusert bemanning knyttet til utøvelse av tiltak på drifts- og renholdsplan tilsvarende 0,36 årsverk, samt reduserte kostnader til strøm, vann- og avløp, renovasjon og vakt/sikring.

5. Kultur- avvikle drift av kantina i rådhuset

Avvikle drift av kantine rådhuset. Halvårsvirkning i 2025, tiltaket er ekskl. FDV utgifter.

Konsekvenser: Ved å legge ned kantina i rådhuset, mister de ansatte en møteplass og et sted å kjøpe seg lunsj. Vi selger også mat til møter og seminarer i rådhuset, dette bortfaller. Vi leier ut lokale en god del i helger, det vil også bortfalle.

Vi er en av få steder i Elverum som har varig tilrettelagt arbeidsplasser. Vi har i dag 4 personer som har varig tilrettelagt arbeidsplass som da mister tilbudet. I tillegg har vi i varierende antall personer som er engasjert gjennom NAV, språkpraksis, eller andre attføringsbedrifter, pr. i dag er det også 3 stk. Til sammen 7 personer som møter opp og har en meningsfull hverdag i kantina Elvarheim. Lokalene blir stående tomme og den nye rådhusplass har allerede gitt økt besøk og behov for muligheten til å kjøpe en mat, drikke og kaffe. Det har de siste årene vært forsøk på å etablere kafe/restaurant i Leiret med private drivere i privat leide lokaler, men de har ikke klart å drifte over tid.

1,25 årsverk, 2 stillinger.

Kommunestyresak xxx/24